

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

28 januari 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

DECREET EINDREGELING BEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP EN INSTELLINGEN VAN
OPENBAAR NUT 1986

DECREET EINDREGELING BEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP EN INSTELLINGEN VAN
OPENBAAR NUT 1987

DECREET EINDREGELING BEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP EN INSTELLINGEN VAN
OPENBAAR NUT 1988

DECREET BASISONDERWIJS

RESOLUTIE WIJZIGING INSTAPLEEF TIJD KLEUTERONDERWIJS

RESOLUTIE VERHOOGING INSTAPLEEF TIJD KLEUTERONDERWIJS

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 21

Dinsdag 28 januari 1997

Berichten van verhindering	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening	1
Verslagen	
Indiening	1
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Motie van onderzoek	
Indiening	3
Rapport van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	3
Moties van een gemeente	
Indiening	3
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	3
Samenwerkingsakkoorden	
Indiening	4
Voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG	
Indiening	4
Opmerking van het Rekenhof	
Indiening	4
Jaarverslag	
Indiening	4
Adviezen van de Vlaamse Mediaraad	
Indiening	4
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	5
Mededeling van de voorzitter	5

Motie van orde

Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure 5
 Sprekers : de heren Freddy Sarens, Ludo Sannen, Johan De Roo en Joris Van Hauthem

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1986
 – 23-A (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1987
 – 23-B (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988
 – 23-C (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking 6

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1986
 – 23-A (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking 6

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1987
 – 23-B (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking 15

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988
 – 23-C (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking 21

Ontwerp van decreet basisonderwijs
 – 451 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15

Voorstel van resolutie van mevrouw Nelly Maes en de heren Kris Van Dijck en Herman Lauwers betreffende de wijziging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs
 – 523 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer Freddy Sarens, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Marleen Vanderpoorten betreffende de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs
 – 526 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking 28

Sprekers : de heren André Van Nieuwerkerke, verslaggever, Karel De Gucht, Freddy Sarens en René Swinnen, mevrouw Nelly Maes, de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer Walter Vandenbossche, mevrouw Sonja Becq, de heren Ludo Sannen, Gilbert Vanleenhove, Jos Stassen, Kris Van Dijck en Chris Vandenbroeke, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heren Jos De Meyer en minister Luc Van den Bossche

Ontwerp van decreet basisonderwijs
 – 451 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15

Artikelsgewijze bespreking 80

Regeling van de werkzaamheden 131

Bijlage

Mondelinge vraag van de heer Didier Ramoudt tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de doortrekking van de A18 134

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening over de hervorming van het loodswezen 136

Mondelinge vraag van mevrouw Vera Dua aan de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening over het Gentse mobiliteitsplan	138
Mondelinge vraag van de heer Chris Vandenbroeke aan de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het overleg met de federale overheid betreffende het instellen van een officiële betaalde feestdag van de Vlaamse Gemeenschap op 11 juli	140
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het voorleggen van het inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs voor de toekenning van een subsidie ter bevordering van de tewerkstelling van zwakke werknemers aan de beschutte werkplaatsen	142
Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn over het aflopen van de tewerkstellingscontracten van 17 atleten uit de olympische disciplines bij BLOSO op 1 januari 1997	144
Mondelinge vraag van de heer Patrick Lachaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de vzw Stichting FTI	145
Mondelinge vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Nederlandse vertaling van internationale documenten	149
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, en tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de VLAREM-wetgeving op feestzalen en lokalen met dansgelegenheid	152

VOORZITTER : De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.00 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Dominiek Lootens-Stael : gezondheidsredenen ;

Lydia Maximus : buitenslands ;

Roland Deswaene : familieverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1989
– 23-A (1996-1997) – Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1990
– 23-B (1996-1997) – Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie betreffende de wijziging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs
– 523 (1996-1997) – Nr. 1
- Voorstel van resolutie van de heer Freddy Sarens, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Marleen Vanderpoorten betreffende de verhoging van de instapleeftijd van het kleuteronderwijs
– 526 (1996-1997) – Nr. 1

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke en de heer John Taylor namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken over het voorstel van resolutie van de heer Jos Geysels betreffende de overheveling van bepaalde financiële middelen van de Nationale Loterij naar de Vlaamse Gemeenschap
– 77 (BZ 1995) – Nr. 3
- Verslag uitgebracht door de heer Jan Penris namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer over het voorstel van resolutie van de heer Didier Ramoudt betreffende de Regie voor Maritiem Transport
– 205 (1995-1996) – Nr. 2
- Verslag uitgebracht door mevrouw Kathy Lindkens namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over de hoorzittingen over het voorstel van decreet van mevrouw Kathy Lindkens, mevrouw Nelly Maes, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Trees Merckx-Van Goey houdende de oprichting van een Kinderdienst in de Vlaamse Gemeenschap
– 313 (1995-1996) – Nr. 2

Voorzitter

- Verslag uitgebracht door de heer Felix Strackx namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over het voorstel van resolutie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreffende het bevorderen van de gezinsgedachte via Teletekst
– 318 (1995-1996) – Nr. 2
- Verslag uitgebracht door de heer Carlos Lisabeth over het voorstel van decreet van de heren Karel De Gucht, Ludo Sannen en Patrick Lachaert houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten
– 347 (1995-1996) – Nr. 3
- Verslag uitgebracht door de heer André Van Nieuwerkerke namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over het ontwerp van decreet basisonderwijs
– 451 (1996-1997) – Nr. 11
- Verslag uitgebracht door de heer Patrick Lachaert namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer over het ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 september 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedebouw
– 489 (1996-1997) – Nr. 2
- Verslag uitgebracht door de heer Etienne De Groot namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over het voorstel van resolutie van mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Etienne Van Vaerenbergh betreffende een coherent beleid inzake integrale kwaliteitszorg in de non-profitsector
– 490 (1996-1997) – Nr. 2
- Verslag uitgebracht door mevrouw Mia De Schamphelaere namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken over de hoorzitting over de Proeve van Grondwet voor Vlaanderen
– 527 (1996-1997) – Nr. 1

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 14 januari 1997 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de economische zending naar China
– 518 (1996-1997) – Nr. 1
- Met redenen omklede motie van de heren Francis Vermeiren en Michel Doomst tot besluit van de op 14 januari 1997 door de heer Francis Vermeiren in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de toegang tot de luchthaven van Zaventem en het verkeer in de regio
– 519 (1996-1997) – Nr. 1
- Met redenen omklede motie van de heren André Denys en Jos Geysels en mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot besluit van de op 14 januari 1997 door de heer Filip Dewinter in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de offerte, de gunning en de verdere uitvoering van het milieuboxencontract, en door de heren André Denys en Jos Geysels in commissie gehouden interpellaties tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het milieuboxencontract
– 520 (1996-1997) – Nr. 1
- Met redenen omklede motie van mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Etienne Van Vaerenbergh tot besluit van de op 14 januari 1997 door mevrouw Ria Van Den Heuvel in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de precaire budgettaire situatie van de sector algemeen welzijnswerk
– 521 (1996-1997) – Nr. 1
- Met redenen omklede motie van de heren Leonard Quintelier en Bruno Tobback tot besluit

Voorzitter

van de op 14 januari 1997 door de heer Filip Dewinter in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de offerte, de gunning en de verdere uitvoering van het milieuboxencontract, en door de heren André Denys en Jos Geysels in commissie gehouden interpellaties tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het milieuboxencontract

– 522 (1996-1997) – Nr. 1

- Met redenen omklede motie van de heer Dirk Van Mechelen tot besluit van de op 21 januari 1997 door de heer Dirk Van Mechelen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de ruimtelijke gevolgen van de herstructureringen binnen het Belgische leger

– 525 (1996-1997) – Nr. 1

MOTIE VAN ONDERZOEK**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van onderzoek werd ingediend :

- Motie van de heer Filip Dewinter tot uitoefening van het recht van onderzoek over de offerte, de gunning en de verdere uitvoering van het milieuboxencontract

– 524 (1996-1997) – Nr. 1

RAPPORT VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende rapport van het Rekenhof werd ingediend :

- Rapport van het Rekenhof over de uitvoeringsrekening van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 – 24-A (1996-1997) – Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

MOTIES VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende moties van een gemeente werden ingediend :

- Motie van de gemeente Vorst betreffende het handvest aangaande de plaatselijke autonomie, goedgekeurd door de gemeenteraad op 17 december 1996 ;
- Motie van de gemeente Voeren betreffende het gewestplan en de milieuboxen, goedgekeurd door de gemeenteraad op 4 december 1996 ;
- Motie van de gemeente Berlaar betreffende een voorstel van motie met betrekking tot het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 1997, goedgekeurd door de gemeenteraad op 19 december 1996.

Deze moties liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende afschaffing van het goedkeuringstoezicht op de beslissingen van de intercommunale verenigingen inzake de informatisering van hun diensten (VR 16/1996-1997) ;
- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffen-

Voorzitter

de de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (VR 17/1996-1997).

- Opmerking van het Rekenhof (N14-1.391.254 B1) over het besluit van de Vlaamse regering van 26 november 1996 houdende gedeeltelijke verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 49.90, basisallocatie 01.01.

Deze opmerking van het Rekenhof ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

SAMENWERKINGSAKKOORDEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende samenwerkingsakkoorden werden ingediend :

- Samenwerkingakkoord tussen de federale Staat en de Gewesten betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid (VR 18/1996-1997) ;
- Samenwerkingsakkoord tussen het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest inzake de grondwaterlaag in de Kolenkalk in het gebied van Doornik (VR 19/1996-1997).

Deze samenwerkingsakkoorden liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

JAARVERSLAG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Activiteitenverslag 1996 van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek.

Dit verslag ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VOORSTEL VAN NORMATIEVE RECHTSHANDELING VAN DE EG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG werd ingediend :

- Voorstel van Verordening (EG) van een Besluit van de Raad betreffende de organisatie van samenwerking rond overeengekomen communautaire doelstellingen (EG 2/1996-1997).

ADVIEZEN VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD**Indiening**

De voorzitter : De volgende adviezen van de Vlaamse Mediaraad werden ingediend :

- Advies nr. 37/01 betreffende de adviesvraag met betrekking tot de vergunning voor de aanleg en de exploitatie van een glasvezelinfrastuctuur voor het transport van omroepsignalen, dat voor de zuivere kabelintercommunales door Interkabel, de koepelorganisatie van die kabelmaatschappijen werd ingediend ;
- Advies nr. 97/02 betreffende de adviesvraag met betrekking tot een aanvraag voor de intercommunale Iverlek tot uitbreiding van haar vergunning tot aanleg en exploitatie van een kabelnet tot het grondgebied van de deelgemeenten Leuven, Kessel-Lo en Heverlee.

OPMERKING VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende opmerking van het Rekenhof werd ingediend :

Voorzitter

Deze adviezen van de Vlaamse Mediaraad liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 988 ;
- Rolnummer 1017 en 1018 ;
- Rolnummer 1022, 1023 en 1024 ;
- Rolnummer 1025.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Dames en heren, op de banken vindt u een brief van 21 januari 1997 van de heer Dubois, secretaris van het Overlegcomité, waarin hij ons mededeelt dat het Overlegcomité geen consensus heeft bereikt betreffende het door ons ingeleide belangenconflict inzake het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juli 1948 tot oprichting van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel.

MOTIE VAN ORDE

Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : In verband met de agenda van deze namiddag wil ik bij motie van orde vragen om het voorstel van resolutie dat we hebben neergelegd, samen te behandelen met het ontwerp van decreet basisonderwijs en de andere voorstellen van resolutie die daar betrekking op hebben.

De voorzitter : Ze zullen inderdaad samen worden behandeld. Op bladzijde 2 van de agenda worden het voorstel van resolutie van mevrouw Maes en de heren Van Dijck en Lauwers, en dat van de heer Sarens, mevrouw Becq en mevrouw Vanderpoorten aan het ontwerp van decreet gekoppeld.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik mag er toch van uitgaan dat het om verschillende agendapunten gaat. Ik kan me moeilijk inbeelden dat de bespreking van deze resolutie zomaar wordt gekoppeld aan de bespreking van het decreet. Ze hebben natuurlijk veel met elkaar te maken. De resolutie is de begeleiding van het decreet. Anderzijds meen ik dat we het debat van deze namiddag rond het decreet basisonderwijs niet mogen verenigen tot een debat over de inhoud van deze resoluties. We hebben deze resoluties overigens pas vandaag op de agenda zien verschijnen. Ik heb er geen enkel probleem mee om ze vandaag te bespreken, maar vind dat we die twee agendapunten uit elkaar moeten houden.

De voorzitter : Dat is aan de orde geweest. Zoals u weet, worden de werkzaamheden bepaald door het Uitgebreid Bureau. Uw fractievoorzitter was daar ook aanwezig. Men heeft duidelijk afgesproken om die voorstellen van resolutie samen met het ontwerp van decreet te behandelen. Het spreekt vanzelf dat we er een afzonderlijke stemming over zullen houden. U kunt dan voor de behandeling en de stemming allerlei verklaringen voorbereiden. Dat is het Uitgebreid Bureau overeengekomen.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik heb het Reglement nagelezen. Er staat duidelijk in dat bij de bespreking van een decreet iemand voor zijn fractie slechts één of hoogstens tweemaal het woord kan nemen. Als u me nu dwingt om mijn visie op het decreet samen met mijn inhoudelijke kritiek en opmerkingen rond de formulering van deze resolutie naar voren te brengen, dan verengt u toch wel de spreekmogelijkheid.

De voorzitter : De mogelijkheid tot bespreking wordt niet beperkt. Het hangt ervan af hoe u uw

Voorzitter

betoog opbouwt. Ik acht het perfect mogelijk om – zoals trouwens in het Bureau is overeengekomen – deze zaken gezamenlijk te behandelen. U hebt ook de mogelijkheid om aan te geven dat het eerste deel van uw betoog over het decreet handelt en het tweede deel over de motie. Dat is een kwestie van regeling van uw eigen werkzaamheden.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, we kunnen beter een pragmatische opstelling nastreven. De heer Sannen heeft gelijk dat het decreet op het basisonderwijs een veel ruimere betekenis en een veel grotere draagwijdte heeft dan alleen maar de problematiek van de instapleeftijd voor het kleuteronderwijs. Het lijkt me echter niet verstandig een volledig afzonderlijke bespreking te wijden aan de voorliggende voorstellen van resolutie. Dat zou de indruk wekken dat die niets te maken zouden hebben met het voorstel van decreet basisonderwijs dat we deze namiddag bespreken.

We moeten wel de juiste draagwijdte zien. De problematiek van de instapleeftijd is een specifieke aangelegenheid in het geheel van dit decreet. Ze mag niet worden overbeklemtoond. Daarom is een verenging van de bespreking van het basisonderwijsdecreet tot alleen maar de problematiek van de instapleeftijd voor kleuters, niet wenselijk. Maar het is ook niet evident om deze zaken volledig gescheiden te behandelen. Ze zijn vandaag beide aan de orde. Laat ons ze de betekenis geven die ze verdienen maar ook niet meer dan dat.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Ik deel de bekommernis van de heer Sannen wel een beetje. Ze heeft te maken met de spreektijd. Kan daar geen oplossing voor gevonden worden ?

De voorzitter : U kent de soepelheid van de voorzitter dienaangaande. Dat kan dus geen problemen opleveren. (*Gelach*)

Dit mag in het verslag worden opgenomen, al dring ik er niet op aan. (*Gelach*)

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1986
– 23-A (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1987
– 23-B (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988
– 23-C (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1986, het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1987 en het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988.

In commissie werd hierover één algemene bespreking gehouden. We volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Cannaearts, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1986
– 23-A (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van

Voorzitter

decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1986.

TITEL I

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

HOOFDSTUK I

Vastleggingen gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1986 bedragen, voor de lopende verrichtingen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 312.983.444.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1986 bedragen, voor de kapitaalsverrichtingen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 6.990.758.138.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de vaststellingskredieten

Artikel 3

De vastleggingskredieten – lopende verrichtingen – bedragen voor het begrotingsjaar 1986 in totaal BEF 441.980.930 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag omvat :

1. een bedrag vastleggingskredieten van BEF 433.300.000 omgedeeld bij de begrotingsdecreten en als volgt samengesteld :

a. oorspronkelijke begroting : BEF 432.300.000
b. aanpassing van de begroting : BEF 1.000.000 (tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

2. een bedrag vastleggingskredieten van BEF 8.680.930 van het begrotingsjaar 1985 naar het begrotingsjaar 1986 overgedragen bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 (tabel A, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 4

De vastleggingskredieten – kapitaalsverrichtingen – bedragen voor het begrotingsjaar 1986 in totaal BEF 9.480.874.198 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag omvat :

1. een bedrag vastleggingskredieten van BEF 7.936.200.000 omgedeeld bij de begrotingsdecreten en als volgt samengesteld :

a. oorspronkelijke begroting : BEF 7.943.500.000
b. aanpassing van de begroting : BEF -7.300.000 (tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

2. een bedrag vastleggingskredieten van BEF 1.544.674.198 van het begrotingsjaar 1985 naar het begrotingsjaar 1986 overgedragen bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 (tabel A, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 5

De in totaal voor het begrotingsjaar 1986 omgeede vastleggingskredieten – lopende verrichtingen – worden verminderd met een bedrag van BEF 128.997.486 dat bij de toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, gewijzigd bij het K.B. nr. 402 van 18 april 1986, wordt geannuleerd (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 6

De in totaal voor het begrotingsjaar 1986 omgedeelde vastleggingskredieten – kapitaalsverrichtingen – worden verminderd met een bedrag van BEF 2.490.116.060 dat bij de toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, gewijzigd bij het K.B. nr. 402 van 18 april 1986, wordt geannuleerd (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 3 en 5, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1986, voor de lopende verrichtingen vastgesteld op BEF 312.983.444 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1986 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 4 en 6, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1986, voor de kapitaalsverrichtingen vastgesteld op BEF 6.990.758.138 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1986 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 9

De op het begrotingsjaar 1986 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten,

bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van BEF 85.531.356.551.

Deze som is als volgt samengesteld :

– lopende ontvangsten	: BEF	
58.421.990.555		
– kapitaalontvangsten	: BEF	
27.109.365.996		
– opbrengst van leningen	: BEF	–
(tabel B, kolom 3).		

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De op hetzelfde begrotingsjaar 1986 aangerekende ontvangsten worden vastgesteld op BEF 84.095.978.624.

Deze som is als volgt samengesteld :

– lopende ontvangsten	: BEF	57.483.878.628
– kapitaalontvangsten	: BEF	26.612.099.996
– opbrengst van leningen	: BEF	–
(tabel B, kolom 4)		

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1986 bedragen BEF 1.435.377.927.

Deze som is als volgt samengesteld :

a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten :

– lopende ontvangsten	: BEF	489.085
– kapitaalontvangsten	: BEF	0
Totaal	: BEF	489.085

b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten :

– lopende ontvangsten	: BEF	937.622.842
– kapitaalontvangsten	: BEF	497.266.000
Totaal	: BEF	1.434.888.842
(tabel B, kolommen 5, 6 en 7).		

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 2

Vaststelling van de uitgaven

Artikel 12

De tijdens het begrotingsjaar 1986 aangerekende ordonnancerings worden als volgt vastgesteld :

A. Lopende uitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten :
BEF 60.572.762.898

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 4.225.788.777
b) in de loop van het jaar : BEF 56.346.974.121

2. ten laste van ordonnanceringskredieten :
BEF 165.644.267

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 58.641.575
b) in de loop van het jaar : BEF 107.002.692

B. Kapitaalsuitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten :
BEF 13.838.686.266

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 180.914.060
b) in de loop van het jaar : BEF 13.657.772.206

2. ten laste van ordonnanceringskredieten :
BEF 7.304.976.532

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

- a) tijdens de vorige jaren : BEF 2.399.960.196
b) in de loop van het jaar : BEF 4.905.016.336
(tabel C, kolommen 7, 8 en 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 13

De ten laste van het begrotingsjaar 1986 uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, bedragen :

A. Lopende uitgaven : ten laste van

- niet-gesplitste kredieten : BEF 58.559.158.532
– ordonnanceringskredieten : BEF 165.644.267

B. Kapitaalsuitgaven : ten laste van

- niet-gesplitste kredieten : BEF 13.739.686.266
– ordonnanceringskredieten : BEF 7.304.976.532
(tabel C, kolommen 7-10)

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De ten laste van de begroting 1986 aangerekende betalingen, waarvan, bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, de verantwoording of de regularisatie naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen, bedragen :

A. Lopende uitgaven : ten laste van

- niet-gesplitste kredieten : BEF 2.013.604.366
– ordonnanceringskredieten : BEF 0

B. Kapitaalsuitgaven : ten laste van

- niet-gesplitste kredieten : BEF 99.000.000
– ordonnanceringskredieten : BEF 0
(tabel C, kolom 10).

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Vaststelling van de betalingskredieten

Artikel 15

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeed door het Vlaams parlement bedragen voor het begrotingsjaar 1986 :

– voor de lopende uitgaven :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 66.889.165.209
– ordonnanceringskredieten : BEF 602.109.486

– voor de kapitaalsuitgaven

- niet-gesplitste kredieten : BEF 15.682.906.117
– ordonnanceringskredieten : BEF 11.170.828.233

Voorzitter

(tabel C, kolom 6)

Die bedragen omvatten :

I. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, als volgt onderverdeeld :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	60.851.500.000
– ordonnanceringskredieten :	BEF	401.400.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	14.277.200.000
– ordonnanceringskredieten :	BEF	9.346.100.000

 (tabel C, kolom 2) .

2. Aanpassingen van de kredieten :

Vermeerderingen :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	2.033.800.000
– ordonnanceringskredieten :	BEF	101.000.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	191.900.000
– ordonnanceringskredieten :	BEF	239.000.000

Verminderings :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	1.014.300.000
– ordonnanceringskredieten :	BEF	10.000.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	274.500.000
– ordonnanceringskredieten :	BEF	345.000.000

 (tabel C, kolommen 3 en 4).

II. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	5.018.165.209
-------------------------------	-----	---------------

– ordonnanceringskredieten : BEF 109.709.486

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	1.488.306.117
– ordonnanceringskredieten :	BEF	1.930.728.233

 (tabel C, kolom 5).
– *Aangenomen.***Artikel 16**

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1986 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd :

I. De betalingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen :

a) lopende uitgaven;

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	5.492.397.123
– ordonnanceringskredieten :	BEF	440.652.802

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	1.038.173.574
– ordonnanceringskredieten :	BEF	3.865.851.701

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	824.333.686
– ordonnanceringskredieten :	BEF	–

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten :	BEF	806.046.277
– ordonnanceringskredieten :	BEF	–

 (tabel C, kolommen 13 en 14).

De omdeling van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1987.

– *Aangenomen.***Artikel 17**

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 4.516.081 tot dekking van de uit-

Voorzitter

gaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1986.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

1. lopende uitgaven

– niet-gesplitste kredieten : BEF 328.498
– ordonnanceringskredieten : BEF 4.187.583

2. kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF –
– ordonnanceringskredieten : BEF –
(tabel C, kolom 11).

Deze bijkomende betalingskredieten worden toegewezen zoals aangeduid in tabel D.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 15, 16 en 17 hierboven, worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1986 als volgt vastgesteld :

1. lopende verrichtingen :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 60.572.762.898
– ordonnanceringskredieten : BEF 165.644.267

2. kapitaalsverrichtingen :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 13.838.686.266
– ordonnanceringskredieten : BEF 7.304.976.532

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van de begroting 1986, overeenkomstig tabel C kolommen 7 en 15.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de Afzonderlijke Sectie van de begroting

Artikel 19

De ontvangsten van het begrotingsjaar 1986 geboekt op de Afzonderlijke Sectie van de begro-

ting bedragen BEF 35.226.514.567 (tabel E, kolom 2).

– *Aangenomen.*

Artikel 20

De uitgaven van het begrotingsjaar 1986 aangerekend op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen BEF 38.828.253.608 (tabel E, kolom 3).

Dit bedrag omvat :

– verantwoorde of geregulariseerde betalingen :

BEF 34.996.011.838

– betalingen waarvan de verantwoording of de regularisatie bij toepassing van art. 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen :

BEF 3.832.241.770

(tabel E, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 21

De algemene eindcijfers van de Afzonderlijke Sectie van de begroting 1986 worden als volgt vastgesteld :

– ontvangsten : BEF 35.226.514.567

– uitgaven : BEF 38.828.253.608

– saldo : BEF -3.601.739.041

(tabel E, kolommen 2, 3 en 5).

Dit saldo, in mindering gebracht van het beginsaldo van BEF 8.587.737.499, brengt het eindsaldo per 31.12.1986 op een bedrag van BEF 4.985.998.458.

Het saldo wordt in zijn zelfde samenstelling overgedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1987.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK IV

Vastleggingen gedaan in uitvoering
van het begrotingsdecreet

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingsmachtigingen.

Artikel 22

De in toepassing van de artikelen 39, 42, 47, 48 en 52 van het begrotingsdecreet toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 2), de som van BEF 14.246.200.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

De in toepassing van de artikelen 12 en 41 van het begrotingsdecreet aan het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen en aan het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 2), de som van BEF 2.997.800.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

De in toepassing van de artikelen 12, 14 en 55 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling van de intrest en de aflossing van leningen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 2), de som van BEF 6.416.200.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

De in toepassing van artikel 12, derde en vierde lid, van het begrotingsdecreet aan het Fonds voor de

Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling op de vervaldag van de intrest en de aflossing van toelagenvervangende leningen, voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 2), de som van BEF 937.500.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De in toepassing van artikel 53 van het begrotingsdecreet toegekende machtigingen om de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij en het Vlaams Woningfonds voor de Grote Gezinnen verbintenissen te laten aangaan, voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 2), de som van BEF 8.138.000.000.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de aanwending

Artikel 27

De aanwendingen van de door de artikelen 39, 42, 47, 48 en 52 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 3) de som van BEF 14.086.744.701.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 4), de som van BEF 159.455.299.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

De aanwendingen van de door de artikelen 12 en 41 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 3), de som van BEF 2.925.162.100.

Voorzitter

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 4), de som van BEF 72.637.900.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

De toepassingen van de door de artikelen 12, 14 en 55 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 3), de som van BEF 6.303.939.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 4), de som van BEF 112.260.100.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

De toepassingen van de door artikel 12, derde en vierde lid, van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 3), de som van BEF 1.044.772.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 4), de som van BEF 2.582.000.

Een aanvullende machtiging ten bedrage van BEF 109.854.000 wordt toegewezen tot regularisatie van de aanwending gedaan boven de machtiging toegewezen door dit artikel met betrekking tot het Fonds voor de Bouw en Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen – Welzijnszorg.

– *Aangenomen.*

Artikel 31

De toepassingen van de door artikel 53 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor

het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 3), de som van BEF 8.303.100.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door dit artikel voor het begrotingsjaar 1986 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 4), de som van BEF 0.

Een aanvullende machtiging ten bedrage van BEF 165.100.000 wordt toegewezen tot regularisatie van de aanwending gedaan boven de machtiging toegewezen door dit artikel met betrekking tot de Nationale Landmaatschappij.

– *Aangenomen.*

TITEL II

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begrotingen van de Instellingen van Openbaar Nut van categorie A, opgesomd in artikel 1 van de Wet van 16 maart 1954

HOOFDSTUK I

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM), ingesteld bij decreet van 2 juli 1981 (B.S. 25 juli 1981)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 32

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1986, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 401.327.436 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 383.039.552 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1986 een overschot is van BEF 18.287.884 waardoor het gecumuleerd overschot op 31 december 1986 BEF 387.442.040 bedraagt.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK II

Commissariaat-Generaal voor de Internationale
(Culturele) Samenwerking – CGIS– (CGICS)
ingesteld bij decreet van 8 juli 1980 (B.S.
31.12.1980)

AFDELING 1

Vorige jaren

JAAR 1982

Artikel 33

De eindregeling van de begroting van CGIS is,
voor het begrotingsjaar 1982, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF
244.038.513 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 232.547.792 ;

zodat er op 31 december 1982 een overschot is van
BEF 11.490.721.

– *Aangenomen.*

JAAR 1983

Artikel 34

De eindregeling van de begroting van CGICS is,
voor het begrotingsjaar 1983, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF
429.973.457 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 406.398.605 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1983 een over-
schot is van BEF 23.574.852 waardoor het gecumu-
leerd overschot op 31 december 1983 BEF
35.065.573 bedraagt.

– *Aangenomen.*

JAAR 1984

Artikel 35

De eindregeling van de begroting van CGICS is,
voor het begrotingsjaar 1984, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF
492.449.632 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 451.788.334 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1984 een over-
schot is van BEF 40.661.298 waardoor het gecumu-
leerd overschot op 31 december 1984 BEF
75.726.871 bedraagt.

– *Aangenomen.*

JAAR 1985

Artikel 36

De eindregeling van de begroting van CGICS is,
voor het begrotingsjaar 1985, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF
463.236.479 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 446.960.588 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1985 een over-
schot is van BEF 16.275.891 waardoor het gecumu-
leerd overschot op 31 december 1985 BEF
92.002.762 bedraagt.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Lopend jaar

JAAR 1986

Artikel 37

De eindregeling van de begroting van CGIS is,
voor het begrotingsjaar 1986, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF
338.962.574 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 259.819.760 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1986 een over-
schot is van BEF 79.142.814 waardoor het gecumu-
leerd overschot op 31 december 1986 BEF
171.145.576 bedraagt.

Voorzitter

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1987
– 23-B (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1987.

TITEL I

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

HOOFDSTUK I

Vastleggingen gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1987 bedragen, voor de lopende verrichtingen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 496.298.588.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1987 bedragen, voor de kapitaalsverrichtingen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 8.285.393.837.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de vastleggingskredieten

Artikel 3

De vastleggingskredieten – lopende verrichtingen – bedragen voor het begrotingsjaar 1987 in totaal BEF 803.800.000 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag werd omgedeeld bij de begrotingsdecreten en is als volgt samengesteld :

a. oorspronkelijke begroting : BEF 899.200.000
b. aanpassing van de begroting : BEF 95.400.000 (tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

– *Aangenomen.*

Artikel 4

De vastleggingskredieten – kapitaalsverrichtingen – bedragen voor het begrotingsjaar 1987 in totaal BEF 9.361.200.000 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag werd omgedeeld bij de begrotingsdecreten en is als volgt samengesteld :

a. oorspronkelijke begroting : BEF 9.229.300.000
b. aanpassing van de begroting : BEF +131.900.000 (tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

– *Aangenomen.*

Artikel 5

De in totaal voor het begrotingsjaar 1987 omgedeelde vastleggingskredieten – lopende verrichtingen – worden verminderd met een bedrag van BEF 307.501.412 dat bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, gewijzigd bij het K.B. nr. 402 van 18 april 1986, wordt geannuleerd (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 6

De in totaal voor het begrotingsjaar 1987 omgedeelde vastleggingskredieten – kapitaalsverrichtingen – worden verminderd met een bedrag van BEF 1.075.806.163 dat bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, gewijzigd bij het KB nr. 402 van 18 april 1986, wordt geannuleerd (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 3 en 5, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1987, voor de lopende verrichtingen vastgesteld op BEF 496.298.588 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1987 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 4 en 6, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1987, voor de kapitaalsverrichtingen vastgesteld op BEF 8.285.393.837 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1987 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 9

De op het begrotingsjaar 1987 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van BEF 87.584.760.930.

Deze som is als volgt samengesteld :

– lopende ontvangsten : BEF 59.562.902.485

– kapitaalontvangsten : BEF 28.021.858.445
– opbrengst van leningen : BEF –
(tabel B, kolom 3).

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De op hetzelfde begrotingsjaar 1987 aangerekende ontvangsten worden vastgesteld op BEF 85.891.092.604.

Deze som is als volgt samengesteld :

– lopende ontvangsten : BEF 59.475.194.837
– kapitaalontvangsten : BEF 26.415.897.767
– opbrengst van leningen : BEF –
(tabel B, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1987 bedragen BEF 1.693.668.326.

Deze som is als volgt samengesteld :

a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten :

– lopende ontvangsten : BEF 4.503.930
– kapitaalontvangsten : BEF 2.365.208
Totaal : BEF 6.869.138

b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten :

– lopende ontvangsten : BEF 83.203.718
– kapitaalontvangsten : BEF 1.603.595.470
Totaal : BEF 1.686.799.188

(tabel B, kolommen 5, 6 en 7).

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de uitgaven

Artikel 12

De tijdens het begrotingsjaar 1987 aangerekende ordonnancements worden als volgt vastgesteld :

Voorzitter

– niet-gesplitste kredieten : BEF 167.700.000
 – ordonnanceringskredieten : BEF 428.500.000

Verminderings :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 577.100.000
 – ordonnanceringskredieten : BEF 10.100.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 1.314.700.000
 – ordonnanceringskredieten : BEF 1.011.000.000
 (tabel C, kolommen 3 en 4).

II. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 5.492.397.123
 – ordonnanceringskredieten : BEF 440.652.802

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 1.038.173.574
 – ordonnanceringskredieten : BEF 3.865.851.701
 (tabel C, kolom 5).

– *Aangenomen.*

Artikel 16

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1987 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd :

I. De betalingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen :

a) lopende uitgaven;

– niet-gesplitste kredieten : BEF 7.830.352.929
 – ordonnanceringskredieten : BEF 554.564.261

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 1.178.572.782
 – ordonnanceringskredieten : BEF 5.361.987.115

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 1.211.559.377

– ordonnanceringskredieten : BEF –

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 504.445.170
 – ordonnanceringskredieten : BEF –
 (tabel C, kolommen 13 en 14).

De omdeling van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1988.

– *Aangenomen.*

Artikel 17

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 29.672 tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1987.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

1. lopende uitgaven

– niet-gesplitste kredieten : BEF 29.672
 – ordonnanceringskredieten : BEF –

2. kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF –
 – ordonnanceringskredieten : BEF –
 (tabel C, kolom 11) .

Deze bijkomende betalingskredieten worden toegewezen zoals aangeduid in tabel D.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 15, 16 en 17 hierboven, worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1987 als volgt vastgesteld :

1. lopende verrichtingen :

– niet-gesplitste kredieten : BEF –
 – ordonnanceringskredieten : BEF 426.688.541

2. kapitaalsverrichtingen :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 16.304.055.622
 – ordonnanceringskredieten : BEF 7.444.564.586

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van de begroting 1987, overeenkomstig tabel C kolommen 7 en 15.

– *Aangenomen.*

Voorzitter**HOOFDSTUK III**

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de Afzonderlijke Sectie van de begroting

Artikel 19

De ontvangsten van het begrotingsjaar 1987 geboekt op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen BEF 37.892.237.824 (tabel E, kolom 2).

– *Aangenomen.*

Artikel 20

De uitgaven van het begrotingsjaar 1987 aangerekend op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen BEF 35.352.848.909 (tabel E, kolom 3).

Dit bedrag omvat :

- verantwoorde of geregulariseerde betalingen :
BEF 32.886.498.621
  - betalingen waarvan de verantwoording of de regularisatie bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen :
BEF 2.466.350.288
- (tabel E, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 21

De algemene eindcijfers van de Afzonderlijke Sectie van de begroting 1987 worden als volgt vastgesteld :

- ontvangsten : BEF 37.892.237.824
  - uitgaven : BEF 35.352.848.909
  - saldo : BEF +2.539.388.915
- (tabel E, kolommen 2, 3 en 5).

Dit saldo, toegevoegd aan het beginsaldo van BEF 4.985.998.458, brengt het eindsaldo per 31.12.1987 op een bedrag van BEF 7.525.387.373 .

Het saldo wordt in zijn zelfde samenstelling overgedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1988.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Vastleggingen gedaan in uitvoering van het begrotingsdecreet

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingsmachtigingen.

Artikel 22

De in toepassing van de artikelen 36, 38, 41, 45 en 49 van het begrotingsdecreet toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt Al, kolom 2), de som van BEF 14.296.500.000 .

– *Aangenomen.*

Artikel 23

De in toepassing van de artikelen 11 en 40 van het begrotingsdecreet aan het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen en aan het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 2), de som van BEF 3.304.300.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

De in toepassing van de artikelen 13 en 52 van het begrotingsdecreet en van artikel 7 van het aanpassingsdecreet toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling van de intrest en de aflossing van leningen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt Bl, kolom 2), de som van BEF 6.741.600.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

De in toepassing van artikel 11, derde en vierde lid, van het begrotingsdecreet aan het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling op de vervaldag van de intrest en de aflossing van toelagenvervangende leningen, voor het begrotingsjaar

Voorzitter

1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 2), de som van BEF 1.078.600.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De in toepassing van artikel 50 van het begrotingsdecreet toegekende machtigingen om de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij en het Vlaams Woningfonds voor de Grote Gezinnen verbintenissen te laten aangaan, voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 2), de som van BEF 8.738.000.000.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Vaststelling van de aanwending****Artikel 27**

De aanwendingen van de door de artikelen 36, 38, 41, 45 en 49 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 3) de som van BEF 13.202.466.077.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 4), de som van BEF 1.094.033.923.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

De aanwendingen van de door de artikelen 11 en 40 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 3), de som van BEF 3.337.621.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 4), de som van BEF 1.360.000.

Een aanvullende machtiging ten bedrage van BEF 74.681.000 wordt toegewezen tot regularisatie van de aanwending gedaan boven de machtiging toegewezen door artikel 11 met betrekking tot het Fonds

voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen (Welzijnszorg).

– *Aangenomen.*

Artikel 29

De aanwendingen van de door de artikelen 13 en 52 van het begrotingsdecreet en van artikel 7 van het aanpassingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 3), de som van BEF 6.741.372.770.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 4), de som van BEF 227.230.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

De aanwendingen van de door artikel 11, derde en vierde lid, van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 3), de som van BEF 1.077.229.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 4), de som van BEF 1.371.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 31

De aanwendingen van de door artikel 50 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 3), de som van BEF 8.762.800.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door dit artikel voor het begrotingsjaar 1987 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 4), de som van BEF 130.600.000.

Een aanvullende machtiging ten bedrage van BEF 155.400.000 wordt toegewezen tot regularisatie van de aanwending gedaan boven de machtiging toegewezen door dit artikel met betrekking tot de Nationale Landmaatschappij.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Titel II

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begrotingen van de Instellingen van Openbaar Nut van categorie A, opgesomd in artikel 1 van de Wet van 16 maart 1954

HOOFDSTUK I

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM), ingesteld bij decreet van 2 juli 1981 (B.S. 25 juli 1981)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 32

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1987, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 442.858.264 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 271.064.359 ;
zodat er voor het begrotingsjaar 1987 een overschot is van BEF 171.793.905 waardoor het gecumuleerd overschot op 31 december 1987 BEF 559.235.945 bedraagt.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Commissariaat-Generaal voor de Internationale (Culturele) Samenwerking – CGIS – (CGICS) ingesteld bij decreet van 8 juli 1980 (B.S. 31.12.1980)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 33

De eindregeling van de begroting van CGIS is, voor het begrotingsjaar 1987, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 326.309.658 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 199.278.924 ;
zodat er voor het begrotingsjaar 1987 een overschot is van BEF 127.030.734 waardoor het gecumuleerd overschot op 31 december 1987 BEF 298.176.310 bedraagt.

muleerd overschot op 31 december 1987 BEF 298.176.310 bedraagt.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale Instellingen (VFBZ), ingesteld bij decreet van 1 juni 1983 (B.S. van 27.07.1983), inwerking getreden op 1 januari 1987 bij Besluit van de Vlaamse regering van 23 december 1986 (B.S. van 14.03.1987)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 34

De eindregeling van de begroting van VFBZ is, voor het begrotingsjaar 1987, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 3.181.898.339 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 2.355.631.730 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1987 een overschot is van BEF 826.266.609 dat naar het begrotingsjaar 1988 wordt overgedragen.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988

– 23-C (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988.

Voorzitter

lingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1988.

TITEL I

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

HOOFDSTUK I

Vastleggingen gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1988 bedragen, voor de lopende verrichtingen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 547.434.025.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1988 bedragen, voor de kapitaalsverrichtingen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 9.026.575.192.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de vaststellingskredieten

Artikel 3

De vastleggingskredieten – lopende verrichtingen – bedragen voor het begrotingsjaar 1988 in totaal BEF 867.300.000 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag werd omgedeelde bij de begrotingsdecreten en is als volgt samengesteld :

a. oorspronkelijke begroting : BEF 945.300.000
b. aanpassing van de begroting: BEF 78.000.000 (tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

– *Aangenomen.*

Artikel 4

De vastleggingskredieten – kapitaalsverrichtingen – bedragen voor het begrotingsjaar 1988 in totaal BEF 9.673.700.000 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag werd omgedeelde bij de begrotingsdecreten en is als volgt samengesteld :

a. oorspronkelijke begroting : BEF 9.090.100.000
b. aanpassing van de begroting: BEF +583.600.000 (tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

– *Aangenomen.*

Artikel 5

De in totaal voor het begrotingsjaar 1988 omgedeelde vastleggingskredieten – lopende verrichtingen – worden verminderd met een bedrag van BEF 319.865.975 dat bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, gewijzigd bij het KB nr. 402 van 18 april 1986, wordt geannuleerd (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 6

De in totaal voor het begrotingsjaar 1988 omgedeelde vastleggingskredieten – kapitaalsverrichtingen – worden verminderd met een bedrag van BEF 647.124.808 dat bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, gewijzigd bij het KB nr. 402 van 18 april 1986, wordt geannuleerd (tabel A, kolom 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 3 en 5, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1988, voor de lopende verrichtingen vastgesteld op BEF 547.434.025 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1988 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 4 en 6, worden de definitieve, omgedeelde

Voorzitter

vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1988, voor de kapitaalsverrichtingen vastgesteld op BEF 9.026.575.192 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1988 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 9

De op het begrotingsjaar 1988 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van BEF 94.843.949.559.

Deze som is als volgt samengesteld :

– lopende ontvangsten	: BEF	65.632.475.529
– kapitaalontvangsten	: BEF	29.211.474.030
– opbrengst van leningen	: BEF	–

(tabel B, kolom 3).

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De op hetzelfde begrotingsjaar 1988 aangerekende ontvangsten worden vastgesteld op BEF 93.087.760.334.

Deze som is als volgt samengesteld :

– lopende ontvangsten	: BEF	65.514.688.624
– kapitaalontvangsten	: BEF	27.573.071.710
– opbrengst van leningen	: BEF	–

(tabel B, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1988 bedragen BEF 1.756.189.225.

Deze som is als volgt samengesteld :

a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten :

– lopende ontvangsten	: BEF	6.820.185
– kapitaalontvangsten	: BEF	126.688
Totaal	: BEF	6.946.873

b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten :

– lopende ontvangsten	: BEF	110.966.720
– kapitaalontvangsten	: BEF	1.638.275.632
Totaal	: BEF	1.749.242.352

(tabel B, kolommen 5, 6 en 7).

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de uitgaven

Artikel 12

De tijdens het begrotingsjaar 1988 aangerekende ordonnans .616

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd

a) tijdens de vorige jaren	: BEF	2.388.214.695
b) in de loop van het jaar	: BEF	5.194.724.921

(tabel C, kolommen 7, 8 en 9).

– *Aangenomen.*

Artikel 13

De ten laste van het begrotingsjaar 1988 uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, bedragen :

A. Lopende uitgaven : ten laste van

– niet-gesplitste kredieten	: BEF	59.276.335.084
– ordonnanceringskredieten	: BEF	379.818.486

B. Kapitaalsuitgaven : ten laste van

– niet-gesplitste kredieten	: BEF	17.441.906.171
– ordonnanceringskredieten	: BEF	7.582.939.616

(tabel C, kolommen 7-10).

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De ten laste van de begroting 1988 aangerekende betalingen, waarvan, bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, de verantwoording of de regularisatie naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen, bedragen :

A. Lopende uitgaven : ten laste van

– niet-gesplitste kredieten	: BEF	130.413.471
-----------------------------	-------	-------------

Voorzitter

– ordonnanceringskredieten : BEF 0

B. Kapitaalsuitgaven : ten laste van

– niet-gesplitste kredieten : BEF 626.500.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 0
(tabel C, kolom 10).

– *Aangenomen.*

AFDELING 3**Vaststelling van de betalingskredieten****Artikel 15**

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door het Vlaams parlement bedragen voor het begrotingsjaar 1988 :

– voor de lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 74.192.652.929

– ordonnanceringskredieten : BEF 1.113.864.261

– voor de kapitaalsuitgaven

– niet-gesplitste kredieten : BEF 21.254.672.782

– ordonnanceringskredieten : BEF 14.452.387.115
(tabel C, kolom 6).

Die bedragen omvatten :

I. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, als volgt onderverdeeld :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 65.507.800.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 543.000.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 18.699.300.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 9.038.500.000
(tabel C, kolom 2) .

2. Aanpassingen van de kredieten :

Vermeerderingen :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 1.479.100.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 49.300.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 2.309.300.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 1.084.100.000

Verminderingen :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 624.600.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 33.000.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 932.500.000

– ordonnanceringskredieten : BEF 1.032.200.000
(tabel C, kolommen 3 en 4).

II. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 7.830.352.929

– ordonnanceringskredieten : BEF 554.564.261

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 1.178.572.782

– ordonnanceringskredieten : BEF 5.361.987.115
(tabel C, kolom 5).

– *Aangenomen.*

Artikel 16

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1988 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd :

I. De betalingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van de artikelen 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen :

a) lopende uitgaven;

– niet-gesplitste kredieten : BEF 9.977.298.899

– ordonnanceringskredieten : BEF 709.745.775

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 2.344.380.405

– ordonnanceringskredieten : BEF 6.649.754.009

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

a) lopende uitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 4.987.909.614

– ordonnanceringskredieten : BEF 24.300.000

b) kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 841.886.206

– ordonnanceringskredieten : BEF 219.693.490
(tabel C, kolommen 13 en 14).

De omkering van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1989.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 17

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 179.304.139 tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1988.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

1. lopende uitgaven

– niet-gesplitste kredieten : BEF 179.304.139
– ordonnanceringskredieten : BEF 0

2. kapitaalsuitgaven :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 0
– ordonnanceringskredieten : BEF 0

(tabel C, kolom 11).

Deze bijkomende betalingskredieten worden toegewezen zoals aangeduid in tabel D.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 15, 16 en 17 hierboven, worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1988 als volgt vastgesteld :

1. lopende verrichtingen :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 59.406.748.555
– ordonnanceringskredieten : BEF 379.818.486

2. kapitaalsverrichtingen :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 18.068.406.171
– ordonnanceringskredieten : BEF 7.582.939.616

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van de begroting 1988, overeenkomstig tabel C kolommen 7 en 15.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de Afzonderlijke Sectie van de begroting

Artikel 19

De ontvangsten van het begrotingsjaar 1988 geboekt op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen BEF 39.095.114.742 (tabel E, kolom 2).

– *Aangenomen.*

Artikel 20

De uitgaven van het begrotingsjaar 1988 aangerekend op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen BEF 37.085.363.543 (tabel E, kolom 3).

Dit bedrag omvat :

– verantwoorde of geregulariseerde betalingen :

BEF 30.135.838.284

– betalingen waarvan de verantwoording of de regularisatie bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen :

BEF 6.949.525.259

(tabel E, kolom 4).

– *Aangenomen.*

Artikel 21

De algemene eindcijfers van de Afzonderlijke Sectie van de begroting 1988 worden als volgt vastgesteld :

– ontvangsten : BEF 39.095.114.742

– uitgaven : BEF 37.085.363.543

– saldo : BEF +2.009.751.199

(tabel E, kolommen 2, 3 en 5).

Dit saldo, toegevoegd aan het beginsaldo van BEF 7.525.387.373, brengt het eindsaldo per 31.12.1988 op een bedrag van BEF 9.535.138.572.

Het saldo wordt in zijn zelfde samenstelling overgedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1989.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Vastleggingen gedaan in uitvoering van het begrotingsdecreet

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingsmachtigingen

Artikel 22

De in toepassing van de artikelen 40, 42, 44, 46, 50 en 55 van het begrotingsdecreet toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 2), de som van BEF 15.020.000.000.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 23

De in toepassing van het artikel 11 van het begrotingsdecreet toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 2), de som van BEF 2.686.300.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

De in toepassing van de artikelen 13, 59 en 69 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling van de intrest en de aflossing van leningen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 2), de som van BEF 5.610.000.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

De in toepassing van artikel 11, derde en vierde lid, van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling op de vervaldag van de intrest en de aflossing van toelagenvervangende leningen, voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 2), de som van BEF 981.500.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De in toepassing van artikel 57 van het begrotingsdecreet toegekende machtigingen om de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij en het Vlaams Woningfonds voor de Grote Gezinnen verbintenissen te laten aangaan, voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 2), de som van BEF 8.238.000.000.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de aanwending

Artikel 27

De toepassingen van de door de artikelen 40, 42, 44, 46, 50 en 55 van het begrotingsdecreet toegewe-

zen machtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 3) de som van BEF 14.770.803.444.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A1, kolom 4), de som van BEF 249.196.556.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

De toepassingen van de door het artikel 11 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 3), de som van BEF 2.686.197.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt A2, kolom 4), de som van BEF 103.000.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

De toepassingen van de door de artikelen 13, 59 en 69 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 3), de som van BEF 5.609.993.246.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B1, kolom 4), de som van BEF 6.754.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

De toepassingen van de door artikel 11, derde en vierde lid, van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 3), de som van BEF 979.879.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B2, kolom 4), de som van BEF 1.621.000.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 31

De toepassingen van de door artikel 57 van het begrotingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 3), de som van BEF 8.238.000.000.

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door dit artikel voor het begrotingsjaar 1988 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel F (punt B3, kolom 4), de som van BEF 0.

– *Aangenomen.*

Titel II

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begrotingen van de Instellingen van Openbaar Nut van categorie A, opgesomd in artikel 1 van de Wet van 16 maart 1954

HOOFDSTUK I

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM), ingesteld bij decreet van 2 juli 1981 (B.S. van 25 juli 1981)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 32

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1988, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 434.377.597 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 330.117.523 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1988 een overschot is van BEF 104.260.074 waardoor het gecumuleerd overschot op 31 december 1988 BEF 663.496.019 bedraagt.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Commissariaat-Generaal voor de Internationale (Culturele) Samenwerking – CGIS– (CGICS) ingesteld bij decreet van 8 juli 1980 (B.S. van 31.12.1980)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 33

De eindregeling van de begroting van CGIS is, voor het begrotingsjaar 1988, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 425.291.353 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 223.574.976 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1988 een overschot is van BEF 201.716.377 waardoor het gecumuleerd overschot op 31 december 1988 BEF 499.892.687 bedraagt.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale Instellingen (VFBZ), ingesteld bij decreet van 1 juni 1983 (B.S. van 27.07.1983), inwerking getreden op 1 januari 1987 bij Besluit van de Vlaamse regering van 23 december 1986 (B.S. van 14.03.1987)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 34

De eindregeling van de begroting van VFBZ is, voor het begrotingsjaar 1988, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 3.918.172.039 ;

– de uitgaven op een bedrag van BEF 3.820.215.845 ;

zodat er voor het begrotingsjaar 1988 een overschot is van BEF 97.956.194 waardoor het gecumuleerd overschot op 31 december 1988 BEF 924.222.803 bedraagt.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Voorzitter

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET basisonderwijs
– 451 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Nelly Maes en de heren Kris Van Dijck en Herman Lauwers betreffende de wijziging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs
– 523 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Freddy Sarens, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Marleen Vanderpoorten betreffende de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs
– 526 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet basisonderwijs.

Ik stel voor om de besprekingen van de voorstellen van resolutie van mevrouw Maes en de heren Van Dijck en Lauwers betreffende de wijziging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs en van de heer Sarens, mevrouw Becq en mevrouw Vanderpoorten betreffende de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs samen met de algemene bespreking van het ontwerp van decreet basisonderwijs te houden.

Is het Vlaams Parlement het hiermee eens ?
(*Instemming*)

Het voorstel van resolutie van mevrouw Maes en de heren Van Dijck en Lauwers betreffende de wijziging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat

- 1° op pedagogische gronden de verhoging van de toegangsleeftijd voor de kleuterschool verantwoord is ;

- 2° de huidige opvangcapaciteit van kinderen onder de 2,5 jaar in crèches en bij onthaalmoeders onvoldoende is om te beantwoorden aan de stijgende behoefte ;

- 3° die behoefte, wat kinderen van de leeftijd van 2,5 jaar betreft, thans ingevuld wordt door de kleuterscholen die hiervoor speciale maatregelen treffen, hoewel zij hiertoe niet de optimale mogelijkheden krijgen (door bijvoorbeeld extra kinderverzorgsters in te schakelen) ;

- 4° de kleuterscholen hiervoor aan de ouders geen financiële bijdrage vragen, wat in crèches en bij onthaalmoeders wel het geval is ;

- 5° de Vlaamse kleuterscholen in Brussel in de huidige regeling een gelijke concurrentiepositie hebben als de Franstalige ;

- 6° 1400 kleuterleid(st)ers een baan vinden in de opvang van peuters van 2,5 jaar ;

- 7° de kleuterscholen in hun langetermijnplanning met de opvang van deze peuters rekening hebben gehouden ;

– verzoekt de Vlaamse regering

- 1° voordat deze leeftijdsverplichting ingaat, alle maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn om de opvang van deze peuters op voorschoolse leeftijd (bijvoorbeeld vanaf 2 jaar) in pedagogisch betere omstandigheden te laten verlopen hetzij in peuterscholen, hetzij onder toezicht van Kind en Gezin ;

- 2° daartoe een aangepaste personeelsformatie uit te werken, die zowel verzorg(st)ers als mensen voor pedagogisch gespecialiseerde begeleiding omvat ;

- 3° de ouders evenmin te laten betalen voor die kinderopvang vanaf de leeftijd van 2,5 jaar ;

- 4° de vrijgekomen kleuterleid(st)ers in het kleuteronderwijs in te schakelen door bij de opvang te werken met kleinere klasgroepen.

Het voorstel van resolutie van de heer Sarens, mevrouw Becq en mevrouw Vanderpoorten betreffende de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs luidt als volgt :

Voorzitter

Het Vlaams Parlement,

- gelet op zijn principebeslissing om de instapleeftijd in het kleuteronderwijs van tweeënhalf op drie jaar te brengen ;
- gelet op zijn beslissing om voor de tenuitvoerlegging van die principebeslissing geen datum vast te leggen maar om dat over te laten aan de Vlaamse regering, aangezien de concrete invoering van de hogere instapleeftijd afhankelijk is van de voorafgaande realisatie van aanvullende maatregelen ;
- overwegende dat pedagogische overwegingen en het belang van het kind de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs verantwoordt ;
- overwegende dat de verhoging van de instapleeftijd voor kleuters gevolgen zal hebben op verschillende terreinen ;
- is van oordeel dat
  - 1° het goedgekeurde principe uitgewerkt moet worden in overleg met de onderwijs- en de welzijnssector waarbij ouders, leerkrachten, voorzieningen en diensten moeten worden betrokken ;
  - 2° de uitbreiding van het aantal voorschoolse kinderopvangplaatsen niet mag worden bekostigd door middel van interne compensaties binnen de begroting welzijn en dat daarvoor derhalve bijkomende middelen moeten worden uitgetrokken, evenwel zonder de begrotingsdoelstellingen en het globaal begrotingsevenwicht in het gedrang te brengen ;
  - 3° inzake erkende kinderopvanginitiatieven de opvangcapaciteit, infrastructuur, accommodatie en begeleiding tijdig aan de verhoging van de instapleeftijd voor kleuters moeten worden aangepast en dat de Vlaamse regering derhalve aan Kind en Gezin de opdracht moet geven om het globaal plan voor de kinderopvang dat in voorbereiding is, bij te sturen ;

- 4° de nieuwe maatregel geen invloed mag hebben op de werkgelegenheid in het onderwijs en dat de omkaderingsnormen moeten worden verbeterd met het oog op de verkleining van de klassengrootte ;
- 5° ook met de andere gevolgen voor de schoolorganisatie rekening moet worden gehouden ;
- 6° bijzondere aandacht moet uitgaan naar de specifieke situatie van kinderen uit kansarme gezinnen ;
- 7° die maatregel voor de ouders slechts minimale meerkosten met zich mee mag brengen en dat bijzondere aandacht moet gaan naar de ouderbijdrage van de gezinnen met de laagste inkomens ;
- 8° dat overleg met de federale overheid nodig is met het oog op de uitbreiding van de fiscale tegemoetkoming zowel voor ouders die zelf hun kinderen opvangen of die een beroep doen op familie of kennissen, als voor ouders die een beroep doen op erkende opvanginitiatieven ;

- 9° voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel begeleidingsmaatregelen moeten worden ingebouwd om te voorkomen dat, ten gevolge van de lagere instapleeftijd in het Franstalig onderwijs, het aantal kinderen dat Nederlandstalige scholen bezoekt, zou vermindere ;

– vraagt de Vlaamse regering

- 1° alle nodige maatregelen te nemen om de invoering van de hogere instapleeftijd terdekke voor te bereiden ;
- 2° de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs pas in te voeren op het moment dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Nieuwkerke, verslaggever, heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de commissie voor Onderwijs heeft zich langdurig en fundamenteel beraden over het voorliggend ontwerp van decreet basisonderwijs. Het resultaat hiervan vindt u in het uitvoerig en gedetailleerd

Van Nieuwkerke

verslag. Met het oog op de toepassing van artikel 54 van het reglement, met name het indienen van reflectienota's, kreeg elke fractie gedurende de voorgeschreven zeven dagen de tijd om over het verslag te reflecteren. Dit zou kunnen hebben geleid tot het indienen van reflectienota's bij de voorzitter van het parlement.

Ik wens namens de commissieleden eerst en vooral een oprecht woord van dank uit te spreken aan de commissiesecretarissen, die onze werkzaamheden op een professionele wijze hebben geleid. Uiteraard ook onze hartelijke dank aan de bodes, die – af en toe misschien wel met een vermoeide glimlach – voor het nodige comfort hebben gezorgd.

Het ontwerp van decreet basisonderwijs is een niveaudecreet. Het heeft de bedoeling de regeling overzichtelijk te maken. Wat de inhoud betreft, is iedereen het erover eens dat het ontwerp een eerder bewarend karakter heeft. Het basisonderwijslandschap wordt niet ten gronde gewijzigd. In de commissie is niet iedereen daar blij om. Het decreet stapt af van de traditionele opdeling in confessioneel en niet confessioneel onderwijs. Het diplomacriterium uit het Schoolpact is niet langer van tel. Nu blijft enkel de keuze tussen vrij en officieel onderwijs over.

Een meerderheid is niet bereid om van deze indeling af te stappen. Ze wijst op het feit dat op het terrein nog altijd een evolutie aan de gang is. De onderwijsnetten zijn er nog altijd. Het komt er volgens deze meerderheid nu op aan om af te wachten en niet te bruuskeren. Een minderheid ziet daarentegen de logica van de verschillende onderwijsnetten liever verdwijnen. Ze vindt het niet belangrijk wie het onderwijs organiseert, maar wel welk onderwijs wordt georganiseerd. Zowel de aanhangers van de evolutietheorie als de revolutionairen worden niet onmiddellijk door de Raad van State gedwarsboomd. Vlaanderen is geëvolueerd. Dat proces naar een meer pluralistische maatschappij is sinds de Schoolpactwetgeving gestart.

Een grote meerderheid in de commissie is het erover eens dat dit proces zich in het onderwijs zal doorzetten. Het onderwijs is tenslotte een weerspiegeling van de samenleving. Ondanks zijn bewarend karakter bevat het ontwerp heel wat innovaties. In de eerste plaats doel ik dan op artikel 5, dat de minimum instapregeling in het kleuteronderwijs van twee en een half op drie jaar brengt. Hieromtrent bestond in de commissie een grote unanimiteit. Fundamenteel werd hierover in vergelijking

met enkele andere punten niet lang beraadslaagd. De maatregel kwam er als gevolg van eerdere overwegingen, zoals de begrotingsbespreking en vroeger commissiewerk. Iedereen is het er ook over eens dat het departement Welzijn de nodige tijd moet krijgen – enkele jaren – om zich aan deze maatregel aan te passen.

Een tweede innovatie – artikel 28 – gaat over de verplichte informatieverstrekking aan de ouders door de school bij de eerste inschrijving van het kind. Het gaat hier om een belangrijk recht van de ouders om op een degelijke manier voorgelicht te worden over de juridische, pedagogische en organisatorische kwaliteiten van de school. Deze maatregel gaat reeds in vanaf 1 september 1997. Hierover bestond er in de commissie een consensus.

Een derde innovatie – artikel 31 – gaat over de verplichting van het gesubsidieerd vrij onderwijs om de niet-inschrijving van een leerling schriftelijk te motiveren aan de ouders. Hierover werd in de commissie wel langdurig gediscussieerd. Volgens de ene zou een weigering niet meer mogen en zouden enkel gewichtige redenen in aanmerking mogen worden genomen. Die redenen moeten verzoenbaar zijn met de basisbeginselen van een democratische samenleving en de fundamentele rechten en vrijheden en mogen niet worden verantwoord door geslacht, nationaliteit en godsdienst. Volgens de huidige interpretatie zou een vrije school nog enkel leerlingen kunnen weigeren op basis van motieven die verband houden met het eigen pedagogisch project. Sommigen vinden artikel 31 juridisch te vaag, anderen zien in de vaagheid juist de kracht van de maatregel.

Een vierde nieuwe maatregel – artikel 32 – heeft betrekking op de opvang van geschorste en uitgesloten leerlingen. Zo blijft de uitgesloten leerling nog maximaal 1 maand in de school tot de nieuwe inschrijving er is. Deze maatregel gaat in op 1 september 1997.

Daarbij aansluitend is er artikel 32, een vijfde nieuwe verplichting : de invoering van een procedure schorsing-uitsluiting van leerlingen, indien het gaat om een schorsing van meer dan één dag of een uitsluiting. Zo moeten de procedure en de rechten van de verdediging in het schoolreglement worden vastgelegd. De ouders hebben inzage in het tuchtdossier en worden gehoord, de genomen beslissing wordt schriftelijk gemotiveerd en schriftelijk aan de ouders meegedeeld. Deze maatregel gaat in op 1 september 1998.

Van Nieuwkerke

Bij de bespreking van artikel 37 – de verplichting om een schoolreglement op te stellen en die aan de ouders ter ondertekening voor te leggen bij de inschrijving van hun kind – kwam de neteigenheid opnieuw naar boven. Zo werd nogmaals bevestigd dat het officieel onderwijs een inschrijving niet kan weigeren, zelfs niet wanneer de ouders niet akkoord gaan met bepaalde aspecten van het reglement. Hier is het karakter van ondertekening een kennisname. In het vrij onderwijs echter houdt een ondertekening een akkoord in. Deze maatregel gaat in op 1 september 1998.

Een achtste innovatie – artikel 47 – gaat over de verplichting van een schoolbestuur om een schoolwerkplan op te stellen. Het schoolwerkplan is in feite de pedagogische identiteitskaart van de school. Het bevat het pedagogisch model dat aangepast is aan de specifieke situatie van de school. Iedereen in de commissie ziet in het schoolwerkplan de verwerkelijking van de pedagogische autonomie. Sommigen vrezen echter dat de koepels hierop greep zullen blijven hebben. De meesten echter zijn ervan overtuigd dat deze autonomie zal leiden tot nieuwe modellen, waardoor bijvoorbeeld de klassieke opdeling in kleuter- en lager onderwijs, en ook de traditionele indeling in klasjes, mutaties zal ondergaan. Deze maatregel gaat in op 1 september 1999.

Een negende nieuwigheid – artikel 48 – is de mogelijkheid om binnen het basisoverlegcomité van de school een negenentwintigste lestijd te organiseren. Deze maatregel gaat in op 1 september 1997.

Tenslotte vinden we in artikel 158 en 159 de nieuwe maatregel over de functiebeschrijving. De commissie vindt het positief dat de functiebeschrijving gebeurt in samenspraak met alle betrokkenen. Alles hangt uiteraard ook af van de dynamiek van het personeelsteam. Enkelen vrezen dat de functiebeschrijving zou kunnen leiden tot een repressief personeelsbeleid. Een datum van inwerkingtreding wordt nog bepaald.

Terecht werd ook langdurig stilgestaan bij de taak en omkadering van de directeur. Iedereen is het erover eens dat de directeur op het kruispunt staat waar machten en krachten samenkomen: schoolbestuur, personeel, ouders, leerlingen, lokale gemeenschap en overheid. Er is inderdaad overbegraving en er is een grote discrepantie met de administratieve omkadering in een secundaire school. De middelen om hieraan te verhelpen zijn

er op dit ogenblik echter nog niet. Het wordt wachten op de hervorming van het secundair onderwijs.

Hetzelfde geldt trouwens voor de instelling van het ambt van adjunct-directeur. Iedereen is het erover eens dat de directeur meer ondersteuning verdient, ook op het vlak van de pedagogische begeleiding. Er werd ook veel aandacht besteed aan de omschrijving objectiveerbare verschillen inzake de financiering van de ARGO en de overige onderwijsnetten. Hier werd ook stilgestaan bij het feit dat de invloed van het Schoolpact aan het afnemen is, maar dat hier toch een politiek compromis over de verschillen van financiering naar voren wordt geschoven.

De objectiveerbare verschillen zijn moeilijk wetenschappelijk te omschrijven. De minister heeft hier toch een waardevolle oefening gemaakt: er is bijvoorbeeld de keuze tussen godsdienst en zedenleer. Er is de verplichting binnen de ARGO om alle leerlingen in te schrijven. De ARGO heeft iets meer leerlingen in het duurdere lager onderwijs dan in het kleuteronderwijs, waarbij ook een groter percentage leerlingen in buitengewoon lager en kleuteronderwijs te vinden zijn. Daarenboven komt binnen het buitengewoon onderwijs een groter percentage voor in de zwaardere types.

De ARGO heeft ook de grondwettelijke plicht een redelijk verspreid onderwijsaanbod over het gehele grondgebied te verzekeren en het gebouwenpark te onderhouden als publiekrechtelijk rechtspersoon. Ze heeft ook strengere boekhoudkundige verplichtingen en controles in vergelijking met de v.z.w.'s.

De tijdelijke projecten in de zorgverbreding kwamen ook uitvoerig aan bod. De vraag werd hierbij gesteld over wat tijdelijk is, wat experimenteel is en wat structureel is. Alles hangt uiteraard af van de middelen. Van een lineair systeem van financiering kan in de toekomst geen sprake zijn, omdat een voorwaardelijke financiering, waarbij de scholen moeten aantonen dat ze hiervoor een speciale inspanning willen leveren, veel efficiënter werkt. De school dient telkens te argumenteren waarom een bepaald project zijn nut heeft. Iedereen is het erover eens dat scholen die aan de criteria voldoen de zekerheid moeten krijgen om een extra urenpakket te ontvangen.

Ik som nog een aantal innovaties op, bijvoorbeeld de integratie van de regelgevingen voor het gewoon en buitengewoon onderwijs in één decreet. Dat zorgt niet alleen voor een vereenvoudiging, maar het bevordert ook de samenwerking. De

Van Nieuwkerke

lokale autonomie wordt ook versterkt. De schoolbesturen oordelen voortaan zelf over de organisatie van hun kleuter- en lager onderwijs, vullen zelf hun onderwijsaanbod in, reiken de getuigschriften uit, beslissen over de aanwending van hun werkmiddelen en stellen dus een schoolwerkplan op. Ouders kunnen voortaan ook met hun klachten bij de school aankloppen of met hun vragen over de toepassing van het grondwettelijk gegarandeerd recht op kosteloze toegang tot het onderwijs. Ze kunnen daarvoor terecht bij de commissie Laakbare Praktijken. Indien een klacht van ouders na onderzoek door deze commissie terecht bevonden wordt, kan het schoolbestuur hiervoor worden gesanctioneerd.

Ten slotte heb ik nog enkele persoonlijke bedenkingen. In het komende debat zal de nieuwe instapregeling van de kleuters ongetwijfeld ruim aan bod komen. Het Vlaams Parlement komt in zekere zin onder druk te staan. Er is het advies van de VLOR. Eén onderwijsvakbond blijft voorstander van de huidige regeling. Bepaalde pedagogen zijn uitgesproken voor, anderen zijn uitgesproken tegen, enzovoort. De commissie nam, met een ruime consensus, een duidelijk standpunt in. De VLOR bracht eind vorige week ongevraagd een advies uit. Ik ben benieuwd of de stelling dat de VLOR geen alternatief parlement is, al dan niet zal standhouden.

Wat de verdere evolutie betreft, is het duidelijk dat zowel in het officieel als in het vrij onderwijs de scholen op hun eigen wijze – soms eigenzinnig – een eigen ontwikkeling zullen kennen.

Het gemeentelijk onderwijs, bijvoorbeeld, staat zeer dicht bij de lokale gemeenschap. Het moet dan ook rekening houden met de participatie van jongeren met uiteenlopende opvattingen en achtergronden. Het is dus niet beperkt tot de constitutionele verplichting om de keuze tussen godsdienst en niet-confessionele zedenleer aan te bieden. Van een verplichte neutraliteit, zoals bij de ARGO-scholen, kan er moeilijk sprake zijn. Ze hebben wel de plicht om voortdurend aan hun openheid te werken. In deze zin moet de evolutie drie uitgangspunten verzoenen: het functioneren als openbare dienst, de pedagogische autonomie van het schoolbestuur van het gesubsidieerd onderwijs en de neutraliteit van het gemeenschapsonderwijs.

Uiteindelijk zal deze evolutie wellicht leiden tot een situatie waarin het volgende kan worden gesteld: welke overheid ook onderwijs aanbiedt,

die overheid zal zich moeten gedragen als een openbare dienst en zal dus aan een aantal criteria moeten voldoen. Zo ver kan en wil men vandaag nog niet gaan. De gemeentescholen zijn nu niet verplicht om aan alle criteria van de openbare dienst te voldoen, om als vrijekeuzeschool te worden erkend. In het voorliggende decreet worden wel al bepaalde criteria gesteld aan de gemeentescholen die in aanmerking willen komen om de vrije keuze voor het officieel onderwijs te verzekeren. Zelfs deze criteria zijn voor veel gemeentescholen niet evident. Ik denk hierbij aan het werken met een officieel PMS-centrum. Momenteel worden in het gesubsidieerd officieel onderwijs nog steeds meer dan 100.000 leerlingen begeleid door 90 vrije PMS-centra.

Binnen het vrij onderwijs zijn er onderwijsinstellingen die zich beroepen op een door de Belgische wetgever erkende godsdienst of levensbeschouwing, en instellingen die zich beroepen op andere opvattingen. Binnen de eerste groep is het niet onbelangrijk om de volgende evolutie te onderkennen. Ondanks het feit dat heel wat instellingen hetzelfde karakter hebben, ontwikkelen ze zeker geen identiek pedagogisch project.

Kortom, binnen het officieel onderwijs is er de verwachting dat het inhoudelijke verschil tussen het gesubsidieerd officieel onderwijs en het gemeenschapsonderwijs zal vervagen. Binnen het vrij onderwijs zal de verscheidenheid zich verderzetten. Uiteindelijk zal de evolutie naar een scholenlandschap zich meer en meer doorzetten. Deze evolutie kan echter niet worden opgedrongen of gebruskeerd. De overheid moet de evolutie goed begeleiden, omkaderen en ordenen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in mijn betoog wil ik ingaan op een aantal principiële amendementen die we in de commissie hebben ingediend, en die we ook nu in de plenaire vergadering indienen. Mevrouw Vanderpoorten zal straks vooral ingaan op het pedagogische aspect van het dossier basisonderwijs.

Die principiële aangelegenheden hebben betrekking op vier onderwerpen: ten eerste, de problematiek van de vrije keuze; ten tweede, het toelatingsbeleid; ten derde, de financieringswijze van het onderwijs, en van het basisonderwijs in het bijzonder; ten vierde, de gelijke boekhoudkundige verplichting voor alle scholen.

De Gucht

In de commissie voor Onderwijs hebben we, samen met de Volksunie en Agalev, een advies gevraagd aan de Raad van State over de meeste van deze principiële aangelegenheden. Ik zal hier straks nader op ingaan en de consequenties van dit advies van de Raad van State situeren. Eerst wil ik duidelijk de context schetsen waarin dit advies moet worden bekeken. Al vóór wij een bijkomend advies hebben gevraagd, heeft de Raad van State een – vrij summier – advies over het decreet basisonderwijs gegeven. Het ligt natuurlijk enigszins moeilijk om deze instelling te vragen een reeds gegeven advies nog eens te overdenken. Als dus de Raad van State in het bijkomend advies, misschien schoorvoetend, op een aantal punten een ietwat verschillend standpunt inneemt, dan is dit op zich een bijzonder grote stap.

Wie de Raad van State een advies vraagt, vraagt een advies over amendementen. Eigenlijk stelt hij de vraag of het amendement – in casu door de oppositie ingediend – al dan niet verenigbaar is met de Grondwet. De Raad van State spreekt zich er niet over uit of bepaalde opties verenigbaar zijn met de Grondwet. De enige instantie die zich daarover op termijn kan uitspreken, is het Arbitragehof.

Het was bijzonder opmerkelijk dat de minister in het debat in de commissie bij herhaling zei dat hij het voor 95 percent met de oppositie eens was. Het beeld dat wij van een aantal aspecten van het onderwijs schetsten, beantwoordde volgens hem inderdaad aan het na te streven toekomstbeeld. Hij achtte dit toekomstbeeld echter pas haalbaar over tien tot vijftien jaar. Ondertussen moeten volgens hem de geesten in Vlaanderen nog rijpen. Dit heeft een aandachtige observator van een krant ertoe verleid om te schrijven dat voor minister Van den Bossche de toekomst in 2010 begint.

Het debat in commissie was uitvoerig en volgens mij ook rijk gestoffeerd. Alle argumenten zijn behoorlijk aan bod gekomen en er was een open discussie. Daarmee zouden we hoogst tevreden kunnen zijn, maar we zijn er niet veel mee als u het maar voor 95 percent met ons eens bent, mijnheer de minister. Het gaat om die andere 5 percent. U kent het beeld uit de schriftjes die de leerlingen vroeger kregen : zaaien om te maaien. Wij hebben dus veel gezaaid in de commissie. Op een bepaald ogenblik kregen we de indruk dat ook u met een mand voor de buik liep en aan het zaaien was. Er zijn echter geen vruchten uit voortgekomen. Op een aantal gevoelige punten bent u uiteindelijk op

het njet van de CVP-fractie gebotst, en hebt u moeten inbinden.

De eerste fase van NPC, om een modewoord te gebruiken, was er wel : er werd open gediscussieerd. Toen het er echter op aankwam over de amendementen te stemmen, deed plotseling de kadaverdiscipline van de meerderheid opnieuw haar intrede. De leden van de SP-fractie moesten – naar eigen zeggen met de dood in het hart – toch maar opnieuw in de pas lopen van de CVP. Met dit soort nieuwe politieke cultuur, die een onvoltooide symfonie blijft, is de oppositie bijzonder weinig gebaat.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer De Gucht, in het kader van de nieuwe politieke cultuur is het nog altijd toegelaten om van mening te verschillen. U hoefde niet mee te stemmen met de anderen.

De heer Karel De Gucht : Dat is juist. Daarover gaat het echter niet. Het was van bij het begin duidelijk dat wij van mening verschilden. Het was echter veel minder duidelijk of een aantal SP-leden van de commissie voor Onderwijs wel met mij van mening verschilden. Toch hebben zij hetzelfde gestemd als u. Dit is geen toonbeeld van een nieuwe politieke cultuur. Dit is ook geen uiting van de onafhankelijkheid van het parlement, maar wel van de kadaverdiscipline van de meerderheid.

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer René Swinnen : Mijnheer De Gucht, we hebben tijdens de commissievergaderingen steeds gezegd dat we in principe met uw voorstel konden instemmen, maar dat de tijd daar vandaag nog niet rijp voor is. Niemand kan daar een exacte datum op plakken. Tijdens de volgende jaren zal men echter waarschijnlijk wel in die zin evolueren.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, deze interpretatie is merkwaardig. De tijd is rijp, wanneer er een meerderheid voor te vinden is. Er is toch een meerderheid ?

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Swinnen, u zegt dat de tijd nog niet rijp is voor een vrije keuze. Ik had echter de stellige indruk dat we bijvoorbeeld op het gebied van het toelatingsbeleid en de gelijke boekhoudkundige verplichting, volledig op dezelfde golflengte zaten. Zelfs de minister zat op dezelfde golflengte. Blijkbaar kan in dit Vlaams Parlement deze meerderheidsbloem niet bloeien. Tot die vaststelling zijn we gekomen.

Minister Luc Van den Bossche : Het volstaat niet om een bloem te beminnen opdat ze zou bloeien. Men moet daarvoor ook nog over de goede temperatuur beschikken.

De heer Karel De Gucht : Ik heb geen serre in mijn tuin en kan dit dus niet goed beoordelen. U bent in de commissie erg vriendelijk geweest en vandaag bent u dat opnieuw. Misschien zit dat in uw genen ingebakken. Ik zou het toch op prijs stellen dat dit alles ons niet afleidt van de inhoudelijke aspecten van dit decreet. Als ik op uw frivoliteiten inga, zou dat wel eens het gevolg kunnen zijn. Ik zou het opnieuw over het dossier willen hebben, en meer in het bijzonder over de vier punten die ik reeds heb aangehaald : vrije keuze, toelatingsbeleid, financieringswijze en boekhoudkundige verplichtingen.

Wat de vrije keuze betreft, hebt u het in het ontwerpdecreet over de vrije keuze tussen een vrije school en een officiële school. Er zijn echter eigenlijk twee soorten officiële scholen : enerzijds de officiële scholen, en anderzijds de "officiële" scholen die eigenlijk geen officiële scholen zijn. Ik verklaar mij nader : enkel de officiële school die na 1 september 1997 door een gemeente of een provincie wordt opgericht, komt aan bod in het dossier van de vrije keuze.

Ik heb daarbij twee opmerkingen. Vooreerst is dit in tegenspraak met artikel 24 van de grondwet, waarin wordt gesteld dat alle scholen gelijk zijn. Welke situatie wordt immers gecreëerd ? Twee scholen kunnen volledig beantwoorden aan alle criteria die werden opgenomen in artikel 198 van uw ontwerp van decreet : onderschrijven van de neutraliteitsverklaring, een beroep doen op officiële PMS-centra, voor iedereen toegankelijk zijn en respecteren van de acceptatieplicht. Het enige verschil tussen beide is dat de ene vóór en de andere ná 1 september 1997 is opgericht. Deze scholen zullen echter op een volledig verschillende wijze worden behandeld.

Een tweede aspect is mijns inziens minstens even belangrijk : uw verwijzing naar 1 september 1997 is een lege doos. Het is te verwachten dat de gemeenten de komende jaren kleuterscholen of kleuterafdelingen zullen oprichten. In vele gemeenten vatte men het gemeentelijk onderwijs immers op als een lager onderwijs voor jongens, terwijl het vrij onderwijs een lager onderwijs voor meisjes organiseerde. Als gevolg daarvan bestond er slechts één vorm van kleuteronderwijs : het kleuteronderwijs georganiseerd door het vrije net.

Als men alle scholen toegankelijk maakt voor meisjes en jongens, zullen een aantal gemeentescholen nieuwe kleuterafdelingen oprichten. Geen enkele gemeente zal nog supplementaire middelen investeren in het lager onderwijs. Men zal namelijk verplicht zijn een kleuterafdeling op te richten om de voedingsbodem voor het eigen lager onderwijs te behouden. Het gaat dan ook om een lege doos die evenwel op een verrassende wijze door het Arbitragehof kan worden gevuld.

We vragen dat de mogelijkheid om te kiezen voor een officiële school zou worden vervangen door de mogelijkheid om te kiezen voor een school die dezelfde garanties van neutraliteit en algemene toegankelijkheid biedt, maar die niet meer noodzakelijk door de overheid of door de Vlaamse Gemeenschap moet zijn opgericht. Hierbij moet in de eerste plaats rekening worden gehouden met het soort onderwijs dat wordt aangeboden. Er moet een einde komen aan de etikettenmentaliteit. Om de vrije keuze te waarborgen, moeten alle scholen die aan de criteria voldoen in aanmerking komen.

In feite moet elke officiële school voldoen aan de criteria van openheid, toegankelijkheid en pluralisme. Terzake kunnen er discussies ontstaan. Wat dit betreft, geeft men in het advies van de Raad van State onvoldoende duidelijkheid. Een van de meest voor de hand liggende redenen is het feit dat de Raad van State niet weet of deze redenering juist is. Het Arbitragehof moet hierin klaarheid scheppen.

Vervolgens kom ik terug op de amendementen die we hebben ingediend. In de Grondwet staat uitdrukkelijk dat in het gemeentelijk onderwijs, tot en met de leeftijd van de schoolplicht, de keuze moet bestaan tussen confessionele en niet-confessionele moraal. Welnu, het is dan ook normaal dat men in een gemeenteschool minstens zou kunnen kiezen voor begeleiding door een vrij of een officieel PMS-centrum. Helaas werd ook dit amendement door de meerderheid niet aangenomen. Zo maakt men het wat ingewikkelder dan in feite nodig is. Voor de CVP kon het kind een naam geven echter niet door de beugel.

Een ander aspect waar ik het over zou willen hebben is het probleem van het toelatingsbeleid. Met andere woorden : het betreft de vraag of een school een kind kan weigeren. Het is eigenlijk erg dat men deze vraag moet stellen op het einde van de twintigste eeuw, in een maatschappij die zich humanistisch en pluralistisch noemt, die zo het lof zingt van fundamentele mensenrechten en niet

De Gucht

nalaat de hele wereld te les te spellen als er iets fout loopt. Ons antwoord op deze vraag is zeer eenvoudig, duidelijk en kort : het kan niet dat een school een kind weigert. We hebben dat antwoord dan ook in die bewoordingen voorgelegd aan de Raad van State.

Dit is opmerkelijk : waar de Raad van State zedig een bocht maakt rond het probleem van het gemeentelijk onderwijs, is datzelfde orgaan bijzonder ver in onze richting geëvolueerd en in zeer grote mate aan onze stellingname tegemoet gekomen. In feite zegt de Raad van State dat een instelling van vrij onderwijs misschien wel een bepaald toelatingsbeleid kán volgen, maar dat dit beleid in elk geval slechts kan indien het eigen onderwijsconcept en het levensbeschouwelijk of religieus karakter van de school in het gedrang zou worden gebracht. Dat is een zeer restrictieve interpretatie van het weigeringsbeleid dat een school zou kunnen volgen. Het is er zelfs een waarbij ik me kan aansluiten. Wanneer een ouder de facto weigert een schoolreglement van een uitgesproken confessionele school te ondertekenen, dan kan die school volgens mij terecht stellen dat haar pedagogisch project en levensbeschouwelijk of religieus karakter in het gevaar kan worden gebracht. Dan moet men inderdaad consequent zijn : ondertekent de ouder dat reglement niet, dan is het logisch dat het kind wordt geweigerd. Doet de ouder dat echter wél en geeft hij met andere woorden te kennen dat hij zich bij de benadering van die school aansluit, dan moet dit acceptatiebeginsel ook door het vrij onderwijs volledig en onverkort worden nageleefd.

Dat is nu echter niet het geval, en dat zal ook niet het geval zijn wanneer de tekst van het ontwerp van decreet wordt aanvaard zoals hij nu is. Wanneer deze tekst het heeft over de mogelijke redenen voor het weigeren van een kind, verwijst hij slechts naar onbetamelijkheid en redenen die de waardigheid van een persoon in gevaar zouden brengen. In tegenstelling daarmee stellen we dat de reden voor weigering duidelijk verband moet houden met het pedagogisch concept en de filosofische houding die deze school aanneemt. We verklaren in dit amendement het volgende – en ik citeer : een schoolbestuur binnen het vrij onderwijs kan de inschrijving van een leerling om andere redenen uitzonderlijk weigeren, op grond van gewichtige redenen, indien het eigen onderwijsconcept, of het levensbeschouwelijk of religieus karakter van de school in het gedrang zou komen. De rest van deze tekst zal ik niet voorlezen.

Ik wil dus nogmaals pleiten voor de goedkeuring van dit amendement. Ik wil ervoor pleiten dat het gehele onderwijsveld, het vrij onderwijs inbegrepen, de boodschap zou geven dat ze in 1997 dit soort weigeringsbeleid niet verder zetten. Laten we hierover duidelijk zijn. In wezen gaat het bij een dergelijk beleid om twee elementen. Een eerste is het geslacht : er zijn nog steeds een aantal scholen die vinden dat ze zich alleen moeten kunnen richten tot jongens, of alleen tot meisjes. Een tweede betreft migrantenkinderen : de term die wordt behouden in het ontwerp van decreet vormt de dekmantel voor een weigeringsbeleid van een aantal vrije scholen ten opzichte van deze kinderen.

Een derde element is de financiering van het onderwijs. Het ontwerp van decreet basisonderwijs is eigenlijk het zoveelste politieke compromis, de zoveelste politieke koehandel over deze financiering. Leest men er echter artikel 24 van de Grondwet op na, dan is het vrij duidelijk op welke wijze deze financiering dient te gebeuren.

Er staat zeer duidelijk in dat elke leerling, elke school en elke inrichtende macht gelijk is voor de wet en dat de financiering kan verschillen als er objectiveerbare verschillen zijn. Het gelijkheidsbeginsel wordt geëxpliciteerd. Dit beginsel stipuleert dat men iedereen – dus ook de school en de leerlingen – gelijk moet behandelen in dezelfde situatie en verschillend als ze zich in verschillende situaties bevinden.

Volgens de minister is het objectiveerbaar karakter van verschillen nooit wetenschappelijk vast te stellen. Hij vindt dus dat dit alleen arbitrair kan worden omschreven. Dat is in het ontwerp van decreet opgenomen. Daarin is voor het gemeenschapsonderwijs in een surplusregeling van 25 percent voorzien.

Mijnheer de minister, men heeft nooit een ernstige poging ondernomen om deze objectieve verschillen te kwantificeren. Het is echt naast de kwestie dat die verschillen niet kunnen worden opgesomd. Een aantal kan men zo naar voren schuiven : gemiddelde schoolgrootte ; infrastructuur en inplanting ; levensbeschouwelijke vakken ; kostprijs van de internaten ; personeelsstatuut ; administratieve verplichtingen, die verschillend zijn voor een organieke of voor een functionele openbare dienst ; acceptatieplicht ; MST binnen of buiten de PMS-centra, enzovoort.

Men heeft echter nooit een ernstige poging ondernomen om dit te kwantificeren. Ik wil niet zeggen dat het mogelijk is om dit met een apothekers-

De Gucht

weegschaaltje te doen. U gebruikt echter een weegschaal om met vrachtwagens over te rijden, en maakt een bijzonder ruwe schatting. U verpakt het alleen een beetje officieel door naar de objectieve redenen te verwijzen. U deed dit in uw uiteenzetting in de commissie voor Onderwijs trouwens veel sterker dan in uw ontwerp van decreet, omdat u ook wel nattigheid voelt. U voelt dat de Grondwet een passage bevat waarnaar u ten gepaste tijde eens moet verwijzen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb de commissie op haar vraag hierover geantwoord. Ik heb dus alle duidelijkheid verschaft.

De heer Karel De Gucht : Uw antwoord is juist. U antwoordt in de commissie altijd op de vragen, en met veel kennis van zaken. Wat mij bij dit antwoord opvalt, is dat u een zeer goed voorbereide nota bij de hand had. Ik zie u deze nota letterlijk overnemen op de dag dat het Arbitragehof zich hierover in zijn motivatie moet uitspreken.

Minister Luc Van den Bossche : Dat zou inderdaad kunnen.

De heer Karel De Gucht : Onze fractie zegt zeer duidelijk dat de financiering van het onderwijs moet gebeuren aan de hand van het gelijkheidsbeginsel en de kwantificering van de objectiveerbare verschillen.

Ik kom tot de gelijke boekhoudkundige verplichtingen. Als het onderwijs – vrij, officieel of gemeenschapsonderwijs – in het ene geval voor 100 percent en het andere geval voor 93 tot 94 percent met openbare middelen wordt betaald, is het toch normaal dat iedereen daarover op dezelfde manier verantwoording moet afleggen. Alle scholen zouden dus dezelfde boekhoudkundige verplichtingen moeten hebben.

Boekhoudkundige verplichtingen houden twee elementen in. Ten eerste gaat het om de exploitatie, om wat er met het geld gebeurt. Ten tweede is het balansaspect, dat te maken heeft met het patrimonium van de onderwijsinstellingen. We kunnen slechts een inzicht krijgen in die financiële stroom als we ook het patrimonium bekijken. In de commissie hebt u vooral hiervoor een pleidooi gehouden. U hebt zelfs vrij praktische voorstellen gedaan om dit te organiseren. U was bijna de ombudsman van de oppositie. Uiteindelijk gaf het njet van de CVP-fractie echter alweer de richting aan waarin de meerderheid zou evolueren.

Mijnheer de minister, u hebt blijk gegeven van openheid en vriendelijkheid. Dit ligt waarschijnlijk in uw genen. Ik blijf me echter afvragen waarom die vriendelijkheid zo overdonderend tot uiting komt ter gelegenheid van dit decreet. Waaraan heeft de oppositie dit verdiend ?

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Zou het niet kunnen dat uw houding ingegeven is door voorzichtigheid ? Is het niet zo dat u in die amendementen een stukje waarheid ziet ? Bent u zich niet aan het indekken tegen het uiteindelijke oordeel van het Arbitragehof ? Als de oppositie gelijk krijgt van het Arbitragehof, kunt u tegen de CVP zeggen : ik had het u toch gezegd.

Ik denk dat ik niet ver naast de waarheid zit, mijnheer de minister.

Minister Luc Van den Bossche : Ik zou er niet durven aan denken, mijnheer De Gucht. Ik ben naïef en maagdelijk op dat gebied.

De heer Karel De Gucht : Ik hoop, mijnheer de minister, dat het Arbitragehof u zal helpen om dit dossier te klaren en dat het u zal duidelijk maken dat de toekomst niet begint in 2010 maar dat ze moet beginnen in 1997. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil eerst en vooral mijn dank en felicitaties aan de verslaggever uitspreken. Het verslag is een eigenaardig document geworden dat ongetwijfeld geschiedenis zal maken.

Normaal gezien wordt morgen het voorliggend decreet door een stemming tot een goed einde gebracht. Een lang proces van voorbereiding zal dan achter de rug zijn. Alle onderwijspartners werden hier op een grondige wijze bij betrokken. De CVP en onze fractie hebben dit decreet op intense wijze voorbereid. In partijverband werden vier hoorzittingen georganiseerd. We hebben daar een grote aanwezigheid en betrokkenheid mogen noteren. Daarnaast zijn er heel wat contacten geweest met vakbonden, representatieve organisaties van inrichtende machten, schoolbesturen, ouders, personeel en directies op de onderscheiden niveaus. Alle opmerkingen zijn genoteerd en door de commissieleden besproken en geëvalueerd. We vinden

Sarens

immers dat het parlement, te gepasten tijde, zijn verantwoordelijkheid moet nemen.

Eerlijk gezegd heb ik het nogal moeilijk met het beeld dat de jongste tijd wordt opgehangen, alsof we haastig en snel, zonder veel kennis van zaken, ons werk in de commissie afhaspelen. De vele maanden, dagen en uren van voorbereiding en de inhoud van het verslag bewijzen dat de realiteit anders is. Het debat is ten gronde gevoerd. Talrijke amendementen werden ingediend en heel wat van deze wijzigingen werden goedgekeurd. In overleg, over de partijgrenzen heen, werden tijdsafspraken gemaakt waardoor elke fractie in staat werd gesteld normaal te functioneren.

Het debat is in alle openheid gevoerd. De grote krachtlijnen van dit omvangrijk ontwerp van decreet werden gedragen door de meerderheidsfracties.

Een belangrijk amendement van de oppositiepartijen heeft geleid tot het vragen van het advies van de Raad van State. Dit heeft deze meerderheidsfracties niet kunnen overtuigen. Het zou spijtig zijn dat de reacties op het amendement over de instapleeftijd van kleuters, ervoor zorgen dat andere belangrijke beslissingen in dit decreet niet de nodige aandacht krijgen.

Ik zal de motieven aangeven waarom de CVP-fractie deze tekst zal goedkeuren. Andere collega's zullen dieper ingaan op specifieke elementen van dit decreet. Dit ontwerp van decreet is een bundeling van de bestaande onderwijswetgeving, maar is tevens ook een vereenvoudiging daarvan. Hierbij werd bijzonder veel aandacht besteed aan een moderne en vlot leesbare juridische tekst.

Dit ontwerp bevat echter ook een aantal vernieuwende ideeën die het basisonderwijs moeten toelaten om uitdagingen met vertrouwen aan te gaan. De opdracht bestond erin de vaak tegenstrijdige krachten in het onderwijsveld met elkaar te verzoenen. Zo moeten de rechten en plichten van de ouders duidelijk zijn, maar ook de rechten van de school moeten worden gevrijwaard. De school heeft ook verplichtingen als dienst aan de gemeenschap. Deze verplichtingen worden door het decreet op een duidelijke manier verwoord. De overheid heeft het recht, zelfs de plicht om kwaliteitseisen te stellen. Daarnaast heeft de school de autonomie om een eigen invulling te geven aan het gehanteerde pedagogisch project. In de school zelf spelen de rechten van de gemeenschap, maar moe-

ten ook de rechten van het individuele kind worden gerespecteerd. De overheid moet uiteraard voorwaarden opstellen voor de subsidieerbaarheid van scholen. Het principe van de gelijke subsidiëring moet worden toegepast. Hierdoor kan de vrijheid van onderwijs niet fundamenteel in vraag worden gesteld. Er is de belangrijke spanning tussen de vraag naar meer kwaliteit en de dwingende noodzaak van budgetbeheersing. Het is normaal dat een aantal van deze evenwichten discussies uitlokken en dat de balans volgens betrokkenen niet altijd in evenwicht is. Deze oefening mag echter als geslaagd worden beschouwd.

Dit decreet neemt in belangrijke mate afstand van het Schoolpact van 1958 als politiek-juridische leidraad voor de onderwijswetgeving. Het Schoolpact heeft in het verleden zijn deugdelijkheid bewezen. We stellen nu echter vast dat een aantal begrippen niet meer beantwoorden aan de sociologische realiteit van vandaag. Het karakter van de school bepalen op basis van de aard van de diploma's van de leerkrachten, is in de huidige tijd zeer moeilijk. Een ander aspect betreft de volledig veranderde mobiliteitssituatie. In dit decreet wordt een aanzet gegeven tot herformulering van dit probleem. Een aantal nieuw ingevoerde begrippen moeten worden verfijnd.

Een belangrijk begrip hierbij is de vrije keuze, waarvan het decreet een nieuwe definitie geeft. De ouders kiezen in de toekomst tussen officieel en vrij onderwijs. Vroeger kon men een keuze maken tussen niet-confessioneel en confessioneel onderwijs. Enkel gemeente- of provinciescholen die na 1 september 1997 worden opgericht, zullen deze keuze moeten maken, dit als ze als officiële school in aanmerking willen komen voor het aanbieden van de vrije keuze.

Er wordt een nieuw begrippenapparaat ingevoerd, dat nog evolutief is en getoetst moet worden aan de maatschappelijke veranderingen. Dit decreet zorgt echter ook voor een status-quo. Uit de praktijk blijkt dat er zich op het vlak van de vrije keuze nauwelijks problemen voordoen en dat de vrije keuze is verzekerd. Deze begripsinvulling heeft voor verwarring gezorgd bij onderwijzenspersonen en ouders. Er moet duidelijk worden gemaakt dat dit decreet dezelfde ruimte voor het inrichten van het basisonderwijs geeft aan het vrij initiatief, de gemeente, de provincie en de gemeenschap. Dit decreet biedt ook de mogelijkheid zich uit te bouwen tot echte open scholen. Heel wat basisscholen evolueren in deze richting. Meer verantwoordelijkheid en beslissingsmacht bevindt zich op het niveau

Sarens

van de scholen. Zo kan men een dynamisch schoolbeleid ontwikkelen.

Zo'n school is geen eiland, waar het kind 's morgens wordt afgezet en 's avonds wordt afgehaald, maar ze is een geïntegreerd deel van de samenleving. Dit wil zeggen dat de leden van de schoolgemeenschap voeling hebben met datgene wat in de directe samenleving gebeurt, dat de school een eigen identiteit naar voren schuift door een duidelijk aangebracht pedagogisch project. Ouders wensen immers vandaag te weten wat hun kind aan leerinhoud en opvoeding aangeboden krijgt. Het basisonderwijs van de toekomst zal meer en meer een onderwijsvorm zijn die wordt gedragen en dus georganiseerd door de plaatselijke gemeenschap : de klassieke inrichters vallen weg.

Positief in het decreet is dat de positie van de ouders ten aanzien van de school duidelijker wordt afgelijnd. Er zijn bepalingen inzake schoolreglement, schoolverandering en het informeren van de ouders. Hierdoor zal de betrokkenheid van de ouders bij het schoolgebeuren toenemen, wat op zijn beurt een invloed zal uitoefenen op de participatie.

De invulling van de opdracht van het personeelslid wordt geplaatst binnen een overlegmodel. Dit is nieuw, zowel voor schoolbestuur, directie en personeel. Op lokaal vlak is er veel ruimte om aan de functiebeschrijvingen en de prestatieregeling een eigen invulling te geven. Deze nieuwe reglementering kan een enorme stimulans betekenen om samen over de opdracht van de directie en de andere leden van het schoolteam na te denken en om samen tot duidelijke afspraken te komen. De nood aan meer professionalisering, meer begeleiding en meer ondersteuning is ook groot en de manier waarop dit alles wordt geïmplementeerd, zal van uitzonderlijk belang zijn.

De vele positieve mogelijkheden die in dit decreet vervat zitten, zullen pas werkelijkheid worden indien de bereidheid om er werk van te maken in elke school ook concreet voelbaar wordt. We zijn er allen van overtuigd dat de kwaliteit van het basisonderwijs niet wordt uitgemaakt door nieuwe decreten maar door al die onderwijzers die dagelijks deskundig en met overtuiging hun job doen.

Ik sta tevens even stil bij de regeling betreffende de instapleeftijd in het kleuteronderwijs. Onze fractie is van oordeel dat er voldoende pedagogische

redenen zijn om in het kader van dit niveaudecreet inzake het basisonderwijs de principiële beslissing te nemen om deze instapregeling op drie jaar vast te leggen. Daarbij is ons uitgangspunt steeds het belang van het kind geweest. Het debat hierover is niet nieuw en diverse stellingen steken de kop op. Pedagogen zijn daarover niet eenduidig : er worden vele nuances aangebracht. Het debat wordt overigens in heel Europa gevoerd.

We stellen vast dat, als we contact opnemen met kleuterleidsters en ouders, en we het hebben over het aspect van de schoolrijpheid van deze peuters, ze in het algemeen geen problemen hebben met een instapleeftijd op drie jaar, integendeel. We zijn er ons uiteraard van bewust dat deze principiële beslissing vandaag niet uitvoerbaar is en dat dit belangrijke repercuïes heeft op het basisonderwijs, op de welzijnssector en op andere terreinen, vandaar onze resolutie, waarin we het volgende vooropstellen : de uitwerking van het goedgekeurde principe moet gebeuren in overleg met de onderwijs- en de welzijnssector waarbij ouders, leerkrachten, voorzieningen en diensten moeten worden betrokken. De uitbreiding van het aantal voorschoolse kinderopvangplaatsen mag niet worden bekostigd via interne compensaties binnen de begroting Welzijn en derhalve moet er in bijkomende middelen worden voorzien, evenwel zonder de begrotingsdoelstellingen en het globale begrotingsevenwicht in het gedrang te brengen.

Bij de erkende kinderopvanginitiatieven moeten de opvangcapaciteit, infrastructuur, accommodatie en begeleiding tijdig aan de heroriëntering van de instapleeftijd voor kleuters worden aangepast. Bijgevolg moet de Vlaamse regering aan Kind en Gezin de opdracht geven om het globaal plan voor de kinderopvang dat in voorbereiding is, bij te sturen.

De nieuwe maatregel mag geen invloed hebben op de tewerkstelling in het onderwijs en de omkaderingsnormen moeten worden verbeterd met het oog op een kleinere klasgrootte. Ook met eventuele andere gevolgen met betrekking tot de schoolorganisatie moet rekening worden gehouden.

De specifieke situatie van kinderen uit kansarme gezinnen verdient bijzondere aandacht. Zo mag de maatregel voor de ouders slechts een minimale meerkost meebrengen. Ook de ouderbijdrage van de gezinnen met de laagste inkomens dient onder de loep te worden genomen. We vragen dan ook om overleg met de federale overheid met het oog op de uitbreiding van de fiscale tegemoetkoming, zowel voor ouders die zelf hun kinderen opvangen

Sarens

of zij die een beroep doen op familie of kennissen, als voor ouders die een beroep doen op erkende opvanginitiatieven.

Voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moeten begeleidingsmaatregelen worden ingebouwd om te voorkomen dat deze scholen, tengevolge van de lagere instapleeftijd in het Franstalig onderwijs, een verminderde toeloop van kinderen zouden kennen.

We menen dat we met al deze aandachtspunten in belangrijke mate de onrust kunnen wegnemen die zich de laatste dagen heeft gemanifesteerd. Uiteraard is dit voorstel van resolutie bespreekbaar en amendeerbaar.

Ik wens ook meer algemeen iets te zeggen over de financiële middelen die vandaag ter beschikking van het basisonderwijs worden gesteld. Zeer duidelijk is gebleken uit de diverse hoorzittingen en contacten dat het budget voor het basisonderwijs te mager is. In dit decreet staat het belangrijke principe dat qua financiering elke leerling evenveel waard is en dat een gedifferentieerde financiering alleen kan op basis van objectieve gronden. In de commissie hebben we al kunnen vaststellen dat het bepalen van die objectieve gronden geen eenvoudige opgave is. De druk vanuit het onderwijsveld is groot om tot politieke besluitvorming te komen op dit vlak. In het decreet staat overigens een formule die rekening houdt met de situatie in het verleden en met de budgettaire ruimte die nu aanwezig is. Vandaag is dit aanvaardbaar, maar het ontslaat ons niet van de opdracht om dit debat over de objectieerbare verschillen verder te voeren.

Het feit dat de middelen van het basisonderwijs ontoereikend zijn, leidt ertoe dat onvoldoende ondersteuning kan worden gegeven aan de schoolbesturen, de directie en het schoolteam. Dit heeft ook tot gevolg dat de zorgverbreding vandaag nog te selectief moet gebeuren en dat het pedagogisch comfort niet kan worden verhoogd. De hervormingen van het secundair onderwijs moeten soelaas brengen. Wij vonden het dan ook onlogisch dat bij herschikking van de middelen die vrijkwamen door de vermindering van de loonlast van het MVD-personeel, 12,5 percent als besparing naar de schatkist zou terugvloeien. De meerderheidsamendementen op de artikelen 81 en 82 hebben dit verhinderd. We zijn er ons van bewust dat de middelen voor het basisonderwijs vandaag nog ontoereikend zijn.

Als we alle elementen van dit omvangrijk niveau-decreet op een rijtje zetten, dan is de eindbalans positief te noemen. De administratie heeft veel zorg besteed aan het bundelen van heel wat wetgeving en besluiten betreffende het basisonderwijs. Men nam deze gelegenheid te baat om een aantal belangrijke vernieuwingen in het leven te roepen. We blijven het herhalen : het zijn niet de decreten die uiteindelijk de kwaliteit van ons onderwijs zullen bepalen, maar wel de onderwijzers in de scholen. Dit decreet is maar een instrument, een kader. De onderwijsrealiteit wordt dagelijks door honderden gemotiveerde en deskundige leerkrachten, directeurs, ondersteunend personeel waargemaakt. Zij verdienen onze volle waardering en zij zullen de dragers zijn van de onderwijsvernieuwing. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is niet mijn bedoeling om naar aanleiding van de bespreking van dit decreet nog eens alles te herhalen wat in de commissie gezegd is. Het was trouwens een goed debat. Ik wil een algemene beoordeling geven en op een aantal punten nog eens ingaan, onder andere op de instapleeftijd voor kleuters.

Er zijn een aantal positieve vaststellingen. Ten eerste, er komt een vereenvoudigde regelgeving die de talloze regelgevingen inzake basisonderwijs vangt. Dat was nodig op de decreten en wetgeving inzake basisonderwijs, want in dat nest kon een kat niet eens meer haar jongen vinden. Het is eveneens positief dat het principe van de kosteloze toegang tot het onderwijs in het decreet werd ingeschreven. Het is natuurlijk voor iedereen duidelijk dat de opmerking van de CCOV die stelde dat die kosteloosheid nogal vaag omschreven is, terecht is. Eveneens positief is het feit dat kleuter- en lager onderwijs in één kader worden samengebracht.

Wat het geïntegreerd basisonderwijs betreft, in het kader van de samenwerking van gewoon en buitengewoon onderwijs, lijkt ons ook die intentie goed. We stellen ons vragen bij de praktische haalbaarheid. Aan dergelijke initiatieven participeren, staat los van dit decreet. De duidelijke principiële omschrijving ten voordele van het onderwijs aan huis voor zieke kinderen met type 5 van het buitengewoon onderwijs kan onze goedkeuring wegdragen. We hopen alleen dat de voorwaarden die de regering vastlegt in deze aangelegenheid voldoende soepel en niet louter door budgettaire beperkingen ingegeven zijn.

Van Hauthem

Mijnheer de minister, u hebt in de inleiding van de commissievergadering geponeerd dat met dit decreet stilaan het beruchte Schoolpact weggeëvalueerd wordt. Dat klopt. De indeling confessioneel en niet-confessioneel onderwijs wordt met dit decreet vervangen door een opsplitsing in officieel en vrij onderwijs. Met dien verstande dat in het kader van de vrije schoolkeuze, vrij onderwijs gedefinieerd wordt als zijnde gebaseerd op een erkende levensbeschouwing hetzij gebaseerd op een erkende godsdienst.

Ik vind dit geen slechte indeling. Het stemt me tevreden dat deze bepalingen niet gewijzigd zijn in de zin zoals de rest van de oppositie dat wilde, namelijk het begrip officiële school vervangen door neutrale of pluralistische school. Als gevolg zouden gemeentescholen per definitie neutraal moeten zijn. Dat zou afbreuk doen aan het principe van de gemeentelijke autonomie, namelijk de vrijheid van een gemeente om onderwijs in te richten met een eigen pedagogisch project. Indien men immers de gemeente- en provinciale scholen zou verplichten zich neutraal op te stellen – er zou een keuzemogelijkheid moeten zijn – dan wordt gemeentelijk en provinciaal onderwijs overbodig.

Wat het provinciaal onderwijs betreft, is naar onze mening het feit dat provincies ook nog bevoegd zijn om onderwijs in te richten, achterhaald en mag men provinciaal onderwijs afschaffen en overhevelen naar de gemeente of de gemeenschap. Indien men de bevoegdheid onderwijs te organiseren, toekent op gemeentelijk niveau dan spreekt het, in onze ogen, voor zichzelf dat het de gemeente is die moet instaan voor de invulling van dat pedagogisch project. Ik begrijp de heer De Gucht die eigenlijk in de onderwijswereld één groot homogeen onderwijsblok wil vormen tegenover het vrij onderwijs. Wij kunnen het niet eens zijn met de bepaling in artikel 98 die stipuleert dat gemeentescholen die vóór september 1997 opgericht zijn niet het statuut van vrije keuzeschool kunnen verwerven ook niet als de school zou voldoen aan alle opgesomde voorwaarden die noodzakelijk zijn om dat etiket te krijgen.

In de praktijk zullen weinig gemeentescholen opgericht worden na 1 september 1997. De heer De Gucht heeft gelijk als hij zegt dat dit artikel een lege doos is. Dit artikel heeft een politieke bedoeling : artikel 98 is een politieke beschermingsmaatregel voor de ARGO-scholen, die de concurrentie met gemeentescholen die aan de normen van de vrije keuzescholen voldoen, niet aankunnen.

Niet langer confessioneel onderwijs, maar onderwijs gebaseerd op de erkende godsdiensten en levensbeschouwingen, vormt de norm voor de vrije schoolkeuze in het vrij onderwijs. Het gevolg hiervan is dat de islamitische gemeenschap zonder veel problemen een beroep kan doen op de regel van de vrije schoolkeuze om islamitische scholen op te richten. Het Vlaams Blok heeft al langer gepleit voor de oprichting op vrijwillige basis van een islamitisch scholennet.

Mijnheer de minister, u gaat ervan uit dat de scholen over steeds meer autonomie zullen beschikken. Ik betwijfel dat : in de praktijk zal de autonomie van de koepels toenemen en deze zullen op hun beurt de scholen in de pas laten lopen. De verantwoordelijkheid wordt niet doorgeschoven naar de scholen, maar naar de koepels. Het beleid schuift de verantwoordelijkheid door. Ik verwijs naar de gebeurtenissen in het lyceum van Genk. Ik wil de pleiters voor het behoud van de raad voor het pluralistisch onderwijs niet teleurstellen, maar de minister is van mening dat die pluralistische structuur overbodig is. We evolueren hier hoe dan ook naar. Ik wil de CVP-fractie hier even op wijzen.

Er werd gediscussieerd over de toegang tot de scholen en de vraag of vrije scholen leerlingen mogen weigeren. De toegang tot het onderwijs is in ieder geval gegarandeerd : ARGO-scholen moeten iedereen inschrijven. Op dat vlak is er dan ook geen probleem. Er is geen contradictie tussen de twee gelijkwaardige grondwettelijke principes : het gelijkheidsbeginsel en de onderwijsvrijheid. Het gelijkheidsbeginsel wordt gerealiseerd door de ARGO-scholen.

De heer De Gucht vindt echter dat het principe van de onderwijsvrijheid niet moet bestaan. Ik ben het daar fundamenteel mee oneens. Hij vraagt zich eerst af of een school een leerling kan weigeren, om welke reden dan ook. Dit zou niet kunnen in een pluralistische maatschappij op het einde van de twintigste eeuw. Even later zegt hij – zoals de Raad van State – dat een weigering wel mogelijk is als het pedagogisch project of de religieuze en levensbeschouwelijke eigenheid van een school in gevaar is. Artikel 31 moet zo gelezen worden. Ik begrijp uw redenering : een vrije school is zijn naam niet waardig als er leerlingen worden geweigerd. Het is echter ook geen vrije school meer, wanneer het geen pedagogisch project meer kan aanbieden. Uw opmerking over joodse scholen is hypocriet : het zou normaal zijn dat joodse scholen niet-joden kunnen weigeren. Ik vind dat ook normaal, maar dat recht moet gelden voor alle vrije scholen. Deze weigering moet natuurlijk gebeuren

Van Hauthem

op basis van het pedagogisch project, en niet omdat iemands neus wat meer naar links of rechts staat.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik denk dat ik nergens heb gezegd dat de onderwijsvrijheid voor mij niet bestaat. Het voorbeeld dat ik heb gegeven over die joodse school, had ik net zo goed kunnen geven over een confessionele school van rooms-katholieke strekking. In het advies van de Raad van State onder het hoofd Rechtsleer werd geciteerd uit het Liber amicorum Mertens de Wilmars. De heer Mertens de Wilmars was toch een notoir confessioneel ingesteld iemand. Ik lees het citaat voor.

De rechten van anderen stellen eveneens grenzen aan de onderwijsvrijheid. Voorzover het de onderwijsrechten betreft van anderen, stippelt het recht op gelijkheid van behandeling die grens uit. Niemand kan aanspraak maken op iets wat de onderwijsvrijheid waarborgt, wanneer dat ten koste gaat van dezelfde mogelijkheden van anderen in een soortgelijke situatie. Einde citaat.

Men moet met andere woorden een afweging maken tussen de onderwijsvrijheid en het gelijkheidsbeginsel. U maakt die afweging door te zeggen dat dit gelijkheidsbeginsel wordt gegarandeerd. Er zijn immers scholen waar deze mensen terecht kunnen. Ik ga daarin inderdaad verder. Ik vind dat die gelijkheid op het terrein pas is gewaarborgd als ze geldt voor alle individuele onderwijsinstellingen. Dat is niet zo in situaties die het eigen karakter van de school in gevaar kunnen brengen, zowel pedagogisch als inzake de filosofische of godsdienstige opstelling.

Dat is niet zomaar uit de lucht gegrepen. We hebben nu immers het schoolreglement ingevoerd. We hebben dat in het decreet duidelijk omschreven. Het schoolreglement is voor de ARGO een kwestie van kennisname, voor de vrije scholen een kwestie van akkoord. Als de ouder van een leerling het ondertekent, gaat hij volgens de termen van het decreet akkoord met dat schoolreglement, waarin die filosofische keuze en het pedagogisch project staan verwoord. Dan kan je niet meer voorafgaandelijk kinderen weigeren. Dat is inderdaad de consequentie van het systeem. Als achteraf in de praktijk blijkt dat het concept in gevaar wordt gebracht, is dat een kwestie van tucht en niet meer van toelatingsbeleid.

De heer Joris Van Hauthem : Toch wel. Daarover verschillen we dus fundamenteel van mening. Ik herhaal : het gelijkheidsbeginsel is gewaarborgd. De toegang tot het onderwijs is gewaarborgd. Daar zijn we het toch over eens ?

De heer Karel De Gucht : Eigenlijk redeneert u op dezelfde manier als men destijds in Zuid-Afrika deed. Het Apartheidsregime ging er ook van uit dat het gelijkheidsbeginsel werd gerespecteerd. De zwarten konden immers naar school gaan en hadden ziekenhuizen. Dus moesten ze niet in alle scholen en ziekenhuizen binnen kunnen. Het was daar een stuk erger dan hier, maar men hanteerde er dezelfde redenering als u nu uitspreekt.

De heer Joris Van Hauthem : Dat is niet waar. Wat u nu zegt, is een bekentenis. De consequentie van uw woorden is dat het ARGO-onderwijs minderwaardig is. De ARGO-scholen moeten de vrije schoolkeuze garanderen en doen dat ook. Dat is maar normaal.

De heer Karel De Gucht : Ik zeg dat alle kinderen gelijk zijn en dat dus alle kinderen naar alle scholen moeten kunnen gaan. De vrijheid van de ouders om te kiezen tussen al die scholen kan op geen enkele manier worden beperkt.

De heer Joris Van Hauthem : Ik ga in mijn redenering uit van het feit dat ARGO-scholen dat gelijkheidsbeginsel moeten toepassen en dat de toegang tot het onderwijs dus is gegarandeerd. U moet mijn woorden niet verdraaien. Een vrije school heeft het recht om een bepaald project aan te bieden. Die school moet toch kunnen zeggen dat deze en gene daar nu eenmaal niet in passen. Dat recht wilt u hen ontzeggen en ik niet. Als het gaat over joodse scholen, vind ik dat ze daar recht op hebben. Wel, ik eis dat recht ook op voor andere vrije scholen. Anders wordt de onderwijsvrijheid ondergraven.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer De Gucht, u hebt blijkbaar bijzonder weinig vertrouwen in onze rechters. Op dit moment staat er duidelijk in het ontwerp van decreet dat elke weigering schriftelijk moet worden gemotiveerd en vervolgens zal worden getoetst aan begrippen uit onze rechtspraak : menselijke waardigheid en onbetamelijkheid. Trouwens, het eerste voorbeeld van zo'n weigering moet nog worden gegeven. Ik vind het een blaam voor onze rechtspraak dat de heer De Gucht een vergelijking maakt met een mogelijke situatie in Zuid-Afrika.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, volgens de heer De Gucht beschikken scholen dus niet over het recht om leerlingen te weigeren.

Dit brengt me op een luik dat niet in het decreet staat : het Brussel-luik. Er wordt al jaren gepleit voor een Brussel-luik in elk decreet, maar zelfs in deze belangrijke materie is dit luik volledig afwezig. Volgens de redenering van de heer De Gucht mogen de Vlaamse scholen in Brussel dus verfransen : dit is immers een van de gevolgen van wat er momenteel in de praktijk gebeurt. Mijnheer de minister, ik betreur ten zeerste dat er in dit decreet geen Brussel-luik werd opgenomen. De Vlaamse regering heeft dus geen visie op de evolutie van het Vlaams onderwijs in Brussel.

Ik wil de collega's confronteren met twee cijfers. Het eerste cijfer heeft betrekking op het kleuteronderwijs.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Van Hauthem, ik denk niet dat er in dit decreet een specifiek Brussel-luik nodig is. Op grond van een nota van mij is er wel een gesprek totstandgekomen tussen het departement Onderwijs, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse ministers in de Brusselse hoofdstedelijke regering. De essentie van het probleem wordt hier behandeld : laten we eerst zoeken naar een akkoord over de missie van het onderwijs in Brussel. Daarna kunnen we een tweede stap zetten en de middelen samenbrengen en gezamenlijk beheren, in navolging van het model in Rotterdam. Ik herhaal echter dat dit niet specifiek in dit decreet moet staan.

De heer Joris Van Hauthem : Men kan daar op zijn minst toch rekening mee houden. Het probleem is al jaren gekend. Ik vind dat men er te laat op reageert.

Minister Luc Van den Bossche : Het probleem is al lang gekend, in verschillende termen. Dat is juist. De inzichten evolueren echter ook. Ik herinner me de periode van ongeveer acht tot tien jaar geleden : iedere Brusselse Vlaming vond toen dat elke stijging van het aantal kinderen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel een succes was. Vandaag is men daar al genuanceerder over. Voor een nieuw probleem moet er een nieuwe oplossing en ook een nieuwe missie worden gevonden.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Hauthem, u zegt dat ik pleit voor een verfransing van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

De heer Joris Van Hauthem : Neen, ik zeg dat dit de consequentie kan zijn van het principe waarvoor u pleit.

De heer Karel De Gucht : Mag ik u de volgende concrete vraag stellen in verband met het toelatingsbeleid ? Kunt u voorbeelden geven van Nederlandstalige vrije lagere scholen in Brussel die kinderen weigeren op basis van de taal ?

De heer Joris Van Hauthem : Voorlopig heb ik daar geen voorbeelden van.

De heer Karel De Gucht : Het toelatingsbeleid is de verpakking van de keuze op basis van geslacht, en de verpakking voor het weigeren van migrantenkinderen. Er zijn momenteel geen vrije scholen die kinderen weigeren op basis van de taal.

De heer Joris Van Hauthem : Er zijn wel directeurs die anderstaligen niet langer inschrijven omdat het percentage in hun school zo hoog is dat dit niet langer werkbaar is, zelfs met een extra omkadering. Niet alleen het pedagogisch project, maar ook het wezen van het Vlaamse onderwijs zelf, komt door dit hoge percentage in het gedrang. In sommige gevallen is men niet langer in staat om de taalwetgeving in de school toe te passen. Dat gebeurt vandaag effectief in Brussel. Sommige directeurs zeggen dus dat door het grote aantal anderstaligen de situatie onwerkbaar is.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, hier mogen geen verkeerde indrukken worden gewekt. Het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel is duidelijk in opmars en heeft succes bij een aantal niet oorspronkelijk Nederlandssprekende ouders en kinderen uit gemengde of zelfs anderstalige gezinnen. Deze scholen behouden ontegensprekelijk een Nederlandstalig karakter omdat heel hun structuur is ingebed in het Nederlandstalig onderwijs. Ze maken gebruik van de mogelijkheden die in het kader van de zorgbreedte en de opvang van anderstaligen worden geboden. Op lange termijn is dit natuurlijk de beste garantie voor het voortbestaan in Brussel van niet alleen het Nederlandstalig onderwijs maar ook het Nederlands zelf, zij het dan niet altijd als eerste taal, maar als tweede of derde taal. Ik pleit dan ook niet voor een restrictief beleid. Ik pleit voor een realistisch beleid in Brussel, waarbij het onthaal van anderstaligen aan een kwaliteitsonderwijs wordt gekoppeld. Daarvoor dienen we de nodige inspanningen te leveren.

Maes

Wat de taalkennis betreft, is het evident dat de kennis van het Nederlands voor het kleuteronderwijs niet noodzakelijk is omdat alle kinderen met hun huistaal naar school komen en hoe dan ook in veel gevallen nog het algemeen Nederlands moeten aanleren. Naarmate de kinderen in het Nederlandstalig onderwijs vorderen, moet hun taalkennis voldoende zijn om dat onderwijs met succes en vrucht te kunnen volgen. Ik pleit dus wel voor een hoofdstuk in onze onderwijswetgeving dat rekening houdt met de specifieke situatie van Brussel. We moeten niet terugkeren naar de tijd dat inzake het onthaal van de leerlingen heel restrictief werd opgetreden.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, ik wil vanuit Vlaams-Brusselse hoek getuigen dat tientallen vrije scholen een bijzonder streng taalcriterium hanteren in hoofde van de ouders voor de toelating van de kinderen. Mijnheer van Hauthem, ze doen dit niet met het negatief argument dat ze worden overrompeld, maar wel met een kwalitatief argument. Om een goed onderwijs te kunnen garanderen wordt een taalvereiste opgelegd. Er zijn bijzondere inspanningen nodig op het vlak van taalbegeleiding van kinderen en ouders om de communicatie te versterken. Hier ligt een enorme kans om terug te winnen wat de generatie van mijn ouders aan de Franse Gemeenschap heeft verloren. Op dat vlak zou Vlaanderen bijzonder grote inspanningen moeten kunnen leveren.

De heer Joris Van Hauthem : Ik heb niet gezegd dat anderstaligen niet welkom zijn in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, integendeel. De heer Vandenbossche zal kunnen getuigen dat ik destijds heb gepleit om ze te aanvaarden. Ik zeg alleen dat er grenzen zijn aan het absorptievermogen. Mevrouw Maes, u schetst een iets te optimistisch beeld. In elk geval ontvangen we wel degelijk alarmerende berichten van directeurs en leerkrachten in Brussel. Er is sprake van klassen met 80 procent anderstaligen. Dat is niet houdbaar. Men kan zich de vraag stellen wie zich op de duur in wat integreert. Het nefaste effect is dat het schoolgebeuren, bijvoorbeeld de situatie op de speelplaats, verfranst. Als gevolg daarvan sturen dan weer meer en meer Vlaamse ouders hun kinderen naar een andere school, juist omdat ze van oordeel zijn dat de school die aan het verfransen is, eigenlijk geen Vlaamse school meer is.

In het schooljaar 1979-1980 was in het kleuteronderwijs 72 procent homogeen Nederlandstalig en 10 procent homogeen anderstalig. In 1995-1996 was nog slechts 21,5 procent homogeen Nederlandstalig en was 52,2 procent homogeen anderstalig. In het lager onderwijs was in 1979-1980 86 procent homogeen Nederlandstalig. In 1995-1996 was dat nog maar 33,9 procent, terwijl 36,4 procent homogeen anderstalig was. Mevrouw Maes, dit zijn de gemiddelden voor heel Brussel.

Ik moet u niet uitleggen wat de gevolgen daarvan zijn in sommige gemeenten. Bepaalde scholen verfransen. Dat heeft tot gevolg dat Vlaamse ouders hun kinderen er weghalen, wat ertoe leidt dat dit verfransingseffect nog eens wordt versterkt. We moeten uit deze vicieuze cirkel wegraken. Ook ik pleit voor de integratie van anderstaligen. Die geeft ons immers kansen. Maar er zijn grenzen aan wat mogelijk is – zelfs met bijkomende omkadering. Ik vind het dus jammer dat daaraan in dit ontwerpdecreet geen aandacht wordt besteed.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, ik wil toch een correctie aanbrengen. De cijfers over de oorsprong van de leerlingen verklaren niet alles. Het komt erop aan of de kinderen voldoende Nederlands kennen om met succes dat onderwijs te volgen. En dat blijkt niet uit uw cijfers. Uw cijfers staan enkel toe om te zeggen dat een bepaald percentage van de kinderen uit taalgemengde of anderstalige gezinnen komt. Welk criterium men ook wil hanteren, dit staat voor mij vast : de taalkennis van het kind zelf is bepalend voor de mate van succes waarmee het dat onderwijs zal volgen. En dat kunt u niet automatisch afleiden uit de taalkennis van de ouders. U kunt alleen zeggen dat kinderen uit Nederlandstalige gezinnen wellicht geen problemen zullen hebben om Nederlandstalig onderwijs te volgen. Waarom zouden kinderen die in de kleuterschool Nederlands hebben geleerd, problemen hebben om onderwijs in de lagere school te volgen ?

De heer Joris Van Hauthem : Dat is onder meer zo omdat hun omgeving anderstalig is. Dat verschilt fundamenteel van de toestand in Vlaanderen, waar de gehele leefomgeving Nederlandstalig is. Ook daarmee moet u rekening houden.

Een ander punt van mijn uitzetting betreft de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen. Iedereen weet dat het Arbitragehof in september 1996 de eindtermen in een arrest heeft vernietigd. Dat gebeurde na een klacht van de methodescholen. In die klacht

Van Hauthem

werd eigenlijk ook onze kritiek op de eindtermen in het basisonderwijs verwoord. Het Arbitragehof oordeelde dat de eindtermen en ontwikkelingsdoelen te detaillistisch werden opgesteld. Ook stelde het vast dat er geen ruimte voor uitzonderingen was. Ik zal hier vandaag onze kritiek op de eindtermen niet herhalen ; dat heb ik reeds gedaan tijdens het debat over de eindtermen in de eerste graad secundair onderwijs.

Twee elementen wil ik toch benadrukken. Essentiële verworvenheden die garant stonden voor kwaliteitsvol onderwijs, werden te grabbel gegooid, en opgeofferd aan uniformering. Ten tweede : vooral inzake het gedrag en de ontwikkelingsdoelen werd het politiek correct denken in het onderwijs – ook in het lager basisonderwijs – ingevoerd. Het gaat met name om het multiculturele dogma dat als een rode draad doorheen die eindtermen loopt. In dat verband wil ik de minister toch wel eens vragen waarom in de pers een grootscheepse reclamecampagne over intercultureel onderwijs wordt gevoerd. Ik lees dat het om informatie van de Vlaamse overheid gaat. Is het de taak van de minister van Onderwijs om een bepaald onderwijsconcept aan te prijzen ? Indien ja, doe het dan voor alle mogelijke soorten onderwijs.

Ik citeer de tekst in kwestie. Op hun achttiende zullen ze klaar zijn voor de werkelijkheid buiten de schoolpoort. Want in intercultureel onderwijs krijgen uw kinderen gratis wat u hen slechts door vele en dure reizen kunt geven : ze worden wereldwijd. Einde citaat. Met andere woorden : wie niet in het intercultureel onderwijs heeft gezeten, is een gestampte boerenkinkel die waarschijnlijk een link in de evolutie ...

Minister Luc Van den Bossche : Dat is een redenering a contrario die zoals elke redenering a contrario niet geldig is. Maar afgezien daarvan hebt u dat leuk bedacht. Ik moet u zeggen dat de desbetreffende campagne niet door mij werd opgezet. De beslissing terzake wordt door het departement genomen.

De heer Joris Van Hauthem : Ik kan hier niet het departement interpellieren.

Minister Luc Van den Bossche : Ze mogen dat zelf beslissen, maar ik neem daarvoor wel de verantwoordelijkheid op. Ze mogen bepaalde zaken bekendmaken of uitleggen. Ik lees dat niet en houd me daar niet mee bezig. Als hun boodschap tot een reclametekst is verworden, dan is dat duidelijk

fout. Het is de bedoeling om voor te lichten en om uit te leggen ; meer niet. Ik zal dat dus eens nalezen.

De heer Joris Van Hauthem : Ik vraag me af wat er met de eindtermen zal gebeuren.

Minister Luc Van den Bossche : Daarover heb ik al verschillende gesprekken gevoerd. Er zijn twee technische werkgroepen opgericht, waarvan naast ambtenaren en inspecteurs ook juridische en pedagogische vertegenwoordigers van de klagers deel uitmaken. Ik ben ervan overtuigd dat men voor dit probleem snel een oplossing zal vinden.

De heer Joris Van Hauthem : U zult in ieder geval uitzonderingen moeten voorzien. Ik vrees evenwel dat opnieuw de koepels en de Guimardstraat hun scholen ervan zullen weerhouden om de eindtermen in hun leerplannen te integreren. Bovendien is het niet zeker dat de eindtermen nog dit jaar door het Parlement zullen worden gesluit. In het decreet wordt vermeld dat de scholen vanaf 1 september hun leerplannen moeten indienen en dat de eindtermen hierin moeten zijn verwerkt, terwijl de eindtermen momenteel niet meer bestaan.

Mevrouw De Schamphelaere, ik heb uw interview in de Gazet van Antwerpen gelezen, en nodig u uit om onze amendementen terzake goed te keuren. Wij willen namelijk dat de eindtermen uit dit decreet worden gehaald.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer Van Hauthem, ik nodig u uit om straks naar de visie van de CVP te luisteren.

De heer Joris Van Hauthem : Dat zal ik zeker doen en ik zal deze visie vergelijken met het stemgedrag.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tot slot kom ik terug op de instapregeling. Mijn fractie heeft het amendement terzake niet goedgekeurd. Ze heeft zich onthouden, onder meer omwille van de overhaasting waarmee dit principe in het decreet is opgenomen, met alle gevolgen van dien.

Wij menen dat de ouders de mogelijkheid moeten hebben om hun kinderen op 2,5-jarige leeftijd naar de kleuterschool te sturen. Er kunnen eveneens pedagogische redenen worden aangehaald om deze leeftijdsgrens te behouden. Er was overigens geen verplichting. Bovendien hebben de meeste scholen zich hierop ingesteld, zowel op het vlak van de infrastructuur als op het vlak van de activiteiten. Dit systeem draait vrij behoorlijk. De scholen en

Van Hauthem

de kleuterleidsters hebben de nodige deskundigheid ontwikkeld. Er zijn dan ook onvoldoende redenen om het roer plots om te gooien en op die manier de onrust in het onderwijsveld te vergroten. Men kan zich eveneens afvragen of het werkelijk een pedagogische zegen is dat kinderen van twee jaar en half nog in de buitenschoolse kinderopvang moeten verblijven. Bij de bespreking van de verhoging van de instapleeftijd, heeft men in de commissie geen vragen gesteld over de gevolgen hiervan. Dit betekent evenwel niet dat er in de scholen geen problemen kunnen rijzen. Ze kunnen evenwel worden opgelost door in te gaan op de vragen uit het onderwijsveld.

Deze oplossingen zouden veel minder budgettaire gevolgen hebben dan de hier voorgestelde maatregel. Het stoort ons dat in dit debat omwille van een pedagogische fetisj, het hele kleuteronderwijslandschap opnieuw op zijn kop wordt gezet en heel wat onnodige onrust wordt gewekt met betrekking tot de tewerkstelling in het kleuteronderwijs, de capaciteit van de kinderopvang, de betaalbaarheid voor de ouders, en dergelijke meer.

De wijze waarop deze bepaling in dit decreet werd opgenomen, is een mooi staaltje van improvisatie. In de eerste plaats is dit gebeurd zonder overleg met de betrokken actoren. Het in voege laten treden van deze maatregel wordt vervolgens overgelaten aan de Vlaamse regering. Ik vind het onzinnig om een principe in een decreet op te nemen zonder dat de datum van uitvoering is gekend. De gevolgen van dat overhaast karakter zijn er dan ook naar en de reacties zijn niet uitgebleven.

Dit voorstel van resolutie van de heer Sarens, mevrouw Becq en mevrouw Vanderpoorten is een potje paniekvoetbal om de achterban gerust te stellen. Wat maken we immers mee? Aan een principiële bepaling in dit ontwerp van decreet waarover nog moet worden gestemd, koppelt men een resolutie om uit te leggen wat het principe in het nog niet ter goedkeuring voorgelegde ontwerp betekent. Dit is een bijzonder vreemde werkwijze. Deze resolutie zal de onrust niet wegnemen.

Minister Luc Van den Bossche : Wijzigingen leiden altijd tot onrust. Op de banken van de Volksunie bevindt zich een parlementslid dat de geschiedenis veel beter kent dan ik, maar het zou zeer leuk zijn om nog eens te lezen wat de kranten schreven toen de heer De Croo twintig jaar geleden de instapleeftijd verlaagde naar tweeënhalf jaar. Wat hij deed,

werd als nonsens en onverantwoord bestempeld, en er heerste grote ongerustheid.

Vandaag zeggen ze het tegenovergestelde, dit omdat er iets moet worden geschreven, en altijd is er wel iemand tegen. Men laat alleen de tegenstanders aan het woord, zoals in het schitterend televisiedebat met twee kleuterleidsters die dezelfde thesis verdedigden. Dit waren echter twee kleuterleidsters met een heel klein klasje, zodat de doorsnee kleuterjuffrouw zich doodergerde voor haar televisietoestel, omdat zij nog nooit een klasje van twaalf kleuters had gehad. Een dergelijk beeld van de werkelijkheid is leuk en amusant, maar het is infotainment en geen informatie. Men moet dus niet beweren dat er grote onrust heerst op het veld.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister, dit is eigenlijk een van de gevolgen van de wijze waarop men dit probleem heeft aangepakt. Ik zeg niet dat er vanuit pedagogisch oogpunt geen argumenten zijn om de instapleeftijd op drie jaar te brengen, maar ik zeg dat er ook pedagogisch veel te vertellen is voor het behoud van de leeftijd op tweeënhalf jaar, zodat men al die structurele maatregelen niet hoeft te nemen.

In de resolutie vind ik negen voorwaarden waaraan moet worden voldaan alvorens dit principe van toepassing kan zijn. In de tweede voorwaarde staat, en ik citeer : de uitbreiding van het aantal voorschoolse kinderopvangplaatsen mag niet worden bekostigd door middel van interne compensaties binnen de begroting voor Welzijn, en daarvoor moeten derhalve bijkomende middelen worden uitgetrokken, evenwel zonder de begrotingsdoelstellingen en het globale begrotingsevenwicht in het gedrang te brengen. Einde citaat.

Men weet dus nog niet waar men het geld vandaan zal halen, maar men zegt wel al waar men het zeker niet moet gaan halen. Dat vind ik geen manier van werken. Mijnheer Sarens, waar moet dat geld vandaan komen? Van het hemelse manna? U kunt misschien eens bij Dassault langslopen : ze zijn daar nogal gul.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Van Hauthem, ik zal u een technisch voorbeeld geven. De begroting stijgt, wat betekent dat er zelfs bij ongewijzigde uitgaven een bijkomende ruimte ontstaat in de komende jaren. Er wordt op deze bijkomende ruimte dus een optie genomen : blijkbaar vindt het parlement dat dit één van de bekommernissen is waaraan de regering voorrang moet geven. Dit zijn dus geen technische nonsens. Een budget is natuurlijk altijd een kwestie van kiezen.

Van den Bossche

Met andere woorden : het parlement doet, wat het moet doen. Het parlement drukt zijn politieke wil uit, en verklaart dat het niet vindt dat deze middelen binnen deze begroting moeten worden gecompenseerd. De regering heeft de keuze dit dan via de vrijgekomen ruimte te compenseren, of via ingrepen op andere items. Hoe kan men dan beweren dat deze vraag onrealistisch is ? Wat hier gebeurt, is uitermate logisch : een principe wordt goedgekeurd in de commissie en wordt ad futurum geformuleerd. Vervolgens legifereert het parlement dit en deelt politiek mee dat een consensus pas is bereikt als negen voorwaarden worden vervuld. Wees blij, in plaats van hele dagen aan collectieve zelfkritiek te doen. Stel vast dat er iets goed is gebeurd.

De heer Joris Van Hauthem : Ik moet er geen karikatuur van maken. Ik heb in principe geen probleem met deze resolutie als uitdrukking van de politieke wil van dit parlement. Ik heb wel problemen met het feit dat men een principe in een decreet onderbrengt waarbij er nog onzekerheden over de uitvoering bestaan en dat men onder druk van de omstandigheden plots een resolutie maakt om het principe van dit nog niet goedgekeurde decreet toe te lichten. Het is de eerste keer dat ik deze werkwijze meemaak. Het zou logischer zijn indien men een duidelijk decreet zou hebben en daarnaast een politieke uitdrukking via een resolutie.

In deze context leek het ons beter – niet alleen om praktische redenen maar ook ten gronde – om de regeling van 2,5 jaar te behouden. Dit moet weliswaar gebeuren met maatregelen die ook in dit decreet staan en waarvoor al jarenlang een vraag bestaat. Er is vraag naar kleinere kleuterklassen, en er zijn hier en daar problemen. We weten dit allemaal. Mijnheer de minister, ik denk dat we budgettair veel minder problemen zullen kennen dan nu wanneer u zichzelf oplegt om met de federale overheid te overleggen hoe het zit met de fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor buitenschoolse kinderopvang.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Hauthem, ik begrijp niet dat u zegt dat het parlement hierbij heeft geïmproviseerd. In de commissie voor Onderwijs is daarover langdurig gepraat. Ik zou de stelling dat het parlement heeft geïmproviseerd kunnen begrijpen indien we over dat principe zonder meer zouden hebben gestemd en indien we

zouden hebben gezegd dat het tegen 1 september 1997, 1998 of 1999 moet worden ingevoerd.

Maar net omdat we ons toen reeds realiseerden dat dit een aantal consequenties had, hebben we gezegd dat we over het principe stemmen en dat het aan de regering is om dit verder in de praktijk uit te voeren. Het is toch niet omdat het parlement iets aanbrengt, bijbrengt of wijzigt dat het geïmproviseerd zou zijn.

De heer Joris Van Hauthem : Dat zeg ik niet. U weet echter zeer goed dat deze resolutie er onder druk van de omstandigheden gekomen is. Het decreet was in de commissie goedgekeurd en de CVP stelde aan de minister een actuele vraag over de gevolgen. Hij had al mondeling uitleg moeten geven om de ongerustheid weg te nemen en nu gaat men dat nog eens schriftelijk bevestigen.

De heer Karel De Gucht : Er is in de commissie al gezegd dat er een aantal randvoorwaarden moesten worden vervuld. Dat is door de meerderheid, door de oppositie en door de minister gezegd. Het enige wat deze resolutie doet is die voorwaarden in een tekst opnemen zodat het ook voor de buitenwereld duidelijk is.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik wil toch iets beklemtonen. U zegt dat die actuele vraag is gesteld om de zaken te verduidelijken. Ik denk dat het ook nodig was om een aantal zaken te verduidelijken.

In het weekend na de stemming over dit decreet heb ik geantwoord op vragen van mensen over het feit dat hun kind volgend jaar niet meer vanaf 2,5 jaar naar school kan. Ik heb dan gezegd dat het decreet niet op die manier is goedgekeurd. Het is belangrijk dat daarover informatie werd gegeven.

Daarnaast zijn er de voorwaarden die we ook gesteld hebben, die we die woensdag publiek hebben gemaakt en die we daarna hebben verfijnd in de resolutie. Er is altijd onrust als er iets wordt gewijzigd, en om hierop een antwoord te geven hebben we dit allemaal gedaan en hebben we een aantal krijtlijnen voor uitvoering uitgetekend.

Minister Luc Van den Bossche : Het is merkwaardig dat het woord onrust in dit debat een negatieve connotatie krijgt. Mag ik aan de deelnemers van het debat meedelen dat ze niet teveel om rust moeten roepen ? De opperste rust, de opperste statische toestand is de dood.

De heer Joris Van Hautem : Ik zal afronden, mijnheer de voorzitter. Ik blijf erbij : waarom de instapleeftijd niet op 2,5 jaar houden ? Daar valt veel voor te zeggen. We moeten dan weliswaar de problemen die ermee gepaard gaan oplossen. Dat zou een logischer en grondiger beslissing zijn, met veel minder praktische gevolgen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer René Swinnen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, vermits de resolutie en het decreet samen worden besproken, wil ik eerst iets zeggen in verband met de ingediende resolutie.

Mijn fractie zal zich aansluiten bij deze resolutie. We hebben de resolutie niet ondertekend, maar kunnen haar grotendeels onderschrijven. We zullen een amendement indienen, dat is inmiddels neergelegd, waarmee we een verfijning van de resolutie beogen.

Bij mijn fractie heerst evenwel een zeker ongenoegen over de gang van zaken over de in commissie aangenomen instapregeling voor kleuters. Wat me in heel de zaak bijzonder heeft gegriefd, is de geest van verdachtmaking vanwege een bepaalde syndicale organisatie. De instemming van de meerderheidsfracties en van de minister met het amendement van de VLD zou een toegeving zijn aan de oppositie om andere besprekingen, waarvoor een tweederde meerderheid vereist is, mogelijk te maken. Ik kan hier ten stelligste getuigen dat daar geenszins aan is gedacht. Geregeld wordt er door de oppositie, maar ook door de pers, geklaagd over het feit dat constructieve voorstellen van de oppositie door de meerderheid van de tafel worden geveegd. Nu er in het belang van het kind een consensus wordt bereikt, over de verhouding meerderheid-oppositie heen, vinden sommigen zo een consensus van het gezond verstand eigenlijk een verdacht manoeuvre.

Van meet af aan heeft de minister ondubbelzinnig gesteld dat de uitvoering van deze maatregel er slechts kan komen nadat voor elk ongewenst neveneffect – en ik citeer : van de maatregel een duidelijk en afdoend antwoord is gegeven. Einde citaat. De minister heeft dat gezegd in de commissie voor Onderwijs, op dinsdag 7 januari 1997. Op 11 januari heeft hij dit nogmaals gedaan, samen met minister Martens, in een gezamenlijke persmededeling. Tijdens de openbare vergadering van 15

januari heeft de minister in dezelfde zin geantwoord op een actuele vraag van een lid van deze vergadering. De houding van de ministers Martens en Van den Bossche ten aanzien van de mogelijke gevolgen van deze maatregel voor de kinderen, de ouders en het personeel, zowel voor wat onderwijs- als het welzijnsaspect betreft, is dus genoegzaam bekend, zowel in dit parlement als daarbuiten.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Swinnen, u haalt aan dat de minister met zijn collega Martens bijkomende maatregelen wil treffen vooraleer de nieuwe regeling van toepassing wordt. Dat maakt deel uit van deze bespreking, dat maakt deel uit van de notulen. U verwijst nogmaals naar de bijkomende bevestigingen die de minister vorige week gegeven heeft. Kan u mij dan uitleggen wat de meerwaarde is van de resolutie die werd ingediend door de CVP ?

Uiteindelijk lijkt me dit een herhaling van iets wat in de officiële stukken al is opgenomen. Ik kan dit niet anders interpreteren dan als een soort paniekvoetbal om in te spelen op de onrust die in de onderwijswereld leeft.

De heer René Swinnen : Daar wil ik toe komen, mijnheer Sannen.

Hoewel onze fractie het grotendeels eens is met de inhoud van de resolutie – het ingediende amendement in acht genomen – kunnen we ons niet van de indruk ontdoen dat deze resolutie eerder tot stand is gekomen om sommige mensen ter wille te zijn dan wel om aanbevelingen te doen aan de Vlaamse regering. We steunen deze resolutie omwille van de inhoud, maar er is enig ongenoegen in de fractie over de totstandkoming ervan.

De heer Gilbert Vanleenhove : Deze resolutie was absoluut nodig omdat de informatie die in de commissie werd verstrekt, niet naar buiten is gekomen. Voor mij vormen datgene wat in de commissie is gebeurd en de tekst van de commissie een voldoende garantie, maar blijktbaar is de vertaling op een zo gebrekkige manier gebeurd dat heel het veld in rep en roer stond. Wat in de resolutie staat, is niets anders dan de explicitering van wat in de commissie besproken is : niet meer, maar ook niet minder.

De heer René Swinnen : Ik zou het niet als een gebrek aan informatie beschouwen. De tekst is voor iedereen toegankelijk, maar nadien heeft de minister samen met zijn collega nog eens een explicitering gegeven in een persmededeling. Hij heeft hier ook geantwoord op een vraag van een lid uit deze vergadering. De bijkomende maatregelen die nodig zullen zijn om de instapregeling op een zo goed mogelijke sociale en pedagogisch verantwoord manier te laten gebeuren, moeten worden ingevoerd. Eenieder in dit parlement die dit wilde weten, kon dit ook te weten komen, net zoals de mensen buiten dit parlement. Hetgeen mij verwondert, is dat de reactie op gang kwam op het ogenblik van de stemming. Men heeft hier op de man willen spelen in de plaats van op de bal.

Mevrouw Nelly Maes : De heer Swinnen zal zich herinneren dat ik tijdens de bespreking van het probleem, weliswaar voor het werd goedgekeurd, gewezen heb op het gebrek aan opvangmogelijkheden en op de financiële implicaties voor de betrokken ouders. Men is hieraan niet tegemoetgekomen, ook niet via beloften van de minister. Daarom heb ik op 16 januari een resolutie ingediend. De tweede resolutie is een gevolg van het feit dat men de eerste niet wilde accepteren. De bespreking heeft wel degelijk zin, want het zijn twee verschillende resoluties met een verschillende inhoud.

De heer Ludo Sannen : De heer Vanleenhove heeft net de zinloosheid van deze resolutie onderstreept, want hij heeft duidelijk gezegd dat het louter een explicitering is van hetgeen in de commissie al was gezegd en dat de boodschap niet voldoende aan de oppervlakte is gekomen. Met de inhoud van deze resolutie kan ik me verzoenen, maar ik deel wel de onzekerheid die in het onderwijsveld aanwezig is. Daarom hebben we zelf een amendement ingediend, dat in veel sterkere mate zal waarborgen dat er eerst alternatieven worden uitgewerkt voor de opvang van peuters vooraleer men de instapregeling op drie jaar kan doen ingaan. Als men op onrust wil reageren, moet men een wettelijke basis voor de opvang van peuters scheppen.

De heer René Swinnen : De datum die oorspronkelijk was ingeschreven, werd verwijderd. Er is geen datum. De regering spitst zich niet toe op een bepaalde datum, maar er staat vermeld dat de maatregelen die noodzakelijk zijn, ook moeten worden uitgevoerd. Dan pas kan de instapregeling worden waargemaakt, niet eerder ook niet later.

De heer Ludo Sannen : In het artikel staat het niet duidelijk geformuleerd.

De heer René Swinnen : Dit is meermaals gezegd door de minister. Als u dit in twijfel trekt, is elke vorm van discussie onmogelijk.

De heer Ludo Sannen : Beloften van een minister voor het jaar 2000 en erna lijken mij voorbarige beloften.

De heer René Swinnen : Mag ik dan even doorgaan met het decreet zelf ? Het decreet basisonderwijs heeft een zeer lange wordingsgeschiedenis achter de rug. Improvisatie is dus een woord dat hier niet van toepassing is. Het resultaat is een evenwichtig geheel dat enerzijds de regelgeving betreffende het basisonderwijs toegankelijker en gebruiksvriendelijker probeert te maken en de bestaande regelgeving vereenvoudigt en coördineert, en anderzijds een aantal vernieuwingen invoegt. De poging om de ingewikkelde, verouderde en versnipperde regelgeving tot een leesbaar en hanteerbaar geheel te maken wordt algemeen positief onthaald.

Wat de vernieuwingen in het ontwerp van decreet betreft, zijn er veel meer meningsverschillen. Dit heeft voor een groot deel te maken met de optie van het regeerakkoord om in het niveaudecreet basisonderwijs alle regelgeving voor dit niveau op te nemen, ook de zogenaamde schoolpactprincipes zoals vrije keuze, erkenning financiering, subsidiëring en kosteloze toegang. Deze principes moesten dus niet alleen vertaald worden om op het basisonderwijs van toepassing te kunnen zijn, ze moesten tegelijkertijd ook worden aangepast aan de huidige waardebeleving van de maatschappij. Hoewel vrijwel iedereen het erover eens is dat het Schoolpact van 1958 destijds zijn waarde heeft bewezen maar vandaag niet langer helemaal overeenstemt met de realiteit, lopen de meningen over de nieuwe invulling van die fundamentele onderwijsprincipes toch uiteen.

In deze discussie is het belangrijk dat de gekozen opties in voldoende mate gedragen worden door het veld. Dit is echter niet evident, vermits het gaat over rechten zoals vrijheid van onderwijs, recht op onderwijs en gelijkheid in het onderwijs die elk op zichzelf van fundamenteel belang zijn maar die soms met elkaar in botsing komen. Om hierover een consensus te kunnen bereiken, hebben de diverse gesprekspartners ongetwijfeld hun wensen gedeeltelijk moeten inperken. Uiteindelijk geldt dit ook voor de minister en in laatste instantie ook voor dit parlement.

Het is onze overtuiging dat men inzake onderwijsmateries dikwijls meer bereikt door kleine stapjes in de gewenste richting te zetten dan door meteen op het einddoel af te stevenen, ongeacht of het

Swinnen

onderwijsveld daar rijp voor is of niet. De minister heeft tijdens de bespreking in de commissie het voorbeeld aangehaald van de invoering van het VSO. Iedereen die zich met onderwijs bezighoudt, kent de lotgevallen van de VSO-geschiedenis.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Swinnen, u zegt dat een heleboel mensen hun wensen hebben moeten inperken, zoals onder meer de minister en het parlement. Ik neem aan dat dat ook voor uw eigen fractie geldt. Kunt u ook een paar voorbeelden aanstippen waarbij de CVP-fractie haar wensen heeft moeten inperken ?

De heer René Swinnen : Ik kom er zo dadelijk op terug.

De heer Karel De Gucht : Ik zal aandachtig luisteren.

De heer René Swinnen : We zijn er, net zoals de minister van overtuigd dat het beter is om vandaag een decreet goed te keuren, dat zowel inhoudelijk als structureel een kader voor het basisonderwijs biedt en dat hier en nu haalbaar is. Dit betekent niet dat alles bij het oude wordt gelaten en dat er geen perspectief wordt aangereikt. De nieuwe definitie van vrijekeuzeschool neemt duidelijk afstand van de definitie uit het Schoolpact, een stap die enkele jaren geleden niet mogelijk zou zijn geweest. Binnen enkele jaren zal men wellicht weer een stap verder kunnen gaan. Hopelijk zal dat dan de stap zijn die de oppositie nu al wil zetten, namelijk dat elke school in aanmerking moet kunnen komen voor de vrijekeuzeregeling, afhankelijk van de inhoud van het onderwijs dat ze aanhangt. De SP heeft zeker niets tegen dit principe, integendeel. Wij zullen zo'n evolutie steunen en aanmoedigen, maar we hebben voldoende realiteitszin om te begrijpen dat daarvoor de tijd nog niet rijp is. Dit vandaag opleggen zou artificieel zijn, met alle gevolgen vandien. De optie in het ontwerp is een stap in die richting en stemt in die zin het onderwijsveld tot nadenken. Eigenlijk verschillen we dus niet zozeer van mening over de inhoud dan wel over de te volgen strategie.

Laat de gemeenten nu hun autonomie bewaren in de keuze van hun onderwijsvorm en laten we eerst kijken of officiële scholen zich inderdaad inspannen om de zes voorwaarden ook daadwerkelijk te vervullen en toe te passen, waardoor ze in aanmerking kunnen komen voor de invulling van de vrije keuze op basis van pluriformiteit.

De heer Karel De Gucht : Het probleem is precies dat deze scholen hiervoor niet in aanmerking kun-

nen komen, zelfs als ze aan de zes voorwaarden voldoen. Ze moeten immers opgericht worden na 1 september en zulks zal in de praktijk niet gebeuren, daarover zijn we het eens.

De heer René Swinnen : Deze cesuur in de tijd werd om diverse redenen ingevoerd. De minister heeft tijdens de commissiebesprekingen ook de vraag opgeworpen wat de oprichting van een nieuwe school nu precies inhoudt. Die vraag bleef toen onbeantwoord.

De heer Karel De Gucht : Dat was een perfide opmerking van de minister. Wat is nu precies een nieuwe school ?

Minister Luc Van den Bossche : Elke perfide neiging is mij vreemd.

De voorzitter : Ik kan daarvan getuigen. (*Gelach*)

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : De heer Swinnen heeft daarnet duidelijk gezegd dat er diverse redenen waren om deze tijdscesuur in de decreettekst in te schrijven. We zijn nog altijd benieuwd naar die redenen. De minister bleef ons in commissie het antwoord schuldig, dat wordt bevestigd door het commissieverslag. Blijkbaar kent de heer Swinnen die redenen wel. Kan hij ons wijzer maken ? Die hele discussie brandde trouwens los naar aanleiding van een opmerking die ikzelf maakte : een school kan zichzelf opheffen om zich terstond weer op te richten, waardoor deze zogenaamd nieuw opgerichte gemeenteschool zich wel inpast in de nieuwe regelgeving. Wat zijn de diverse redenen voor de tijdscesuur ?

De heer René Swinnen : Ik zou u een tip kunnen geven.

De heer Ludo Sannen : Ik verwacht redenen, geen tips.

De heer René Swinnen : U hebt samen met de heer De Gucht voorgesteld dat alle scholen de vrije keuze zouden moeten kunnen aanbieden. U hebt er echter nooit bij verteld hoe u dat wilt financieren.

De heer Ludo Sannen : Ik ben ervan overtuigd dat het amendement dat ik heb ingediend op artikel 25, eerder bijkomende ruimte voor het onderwijs zal creëren dan een bijkomende last. Hoe meer scholen in aanmerking komen voor de vrije keuze, zoals de ARGO-school de vrije keuze invult, hoe

Sannen

minder specifieke financiële stimuli er nodig zullen zijn om deze vrije keuze te garanderen.

De heer René Swinnen : Dat zou u moeten kunnen aantonen.

Minister Luc Van den Bossche : Realistisch kunnen cijferen is blijkbaar nog altijd geen voorwaarde om verkozen te worden.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, op zo een sloganske opmerking wil ik niet eens ingaan. Door een nieuwe invulling te geven aan de vrije-keuzeschool kunnen ook andere scholen in aanmerking komen om zich te conformeren aan de vrije keuze die de ARGO heeft. Op dat moment vallen extra kosten, zoals busvervoer en andere, weg. Ik denk bijvoorbeeld ook aan de onontkoombare kosten voor kinderen die verder dan vier kilometer van de school af wonen.

De heer René Swinnen : De bekommernis van de SP inzake de invulling van deze zogenaamde vrije-keuzevoorwaarden door de officieel gesubsidieerde scholen heb ik al tijdens de algemene bespreking in commissie uitvoerig besproken. Toch wil ik hier nogmaals een lans breken om deze invulling niet tot een louter formalistisch gegeven te laten verworden, daarin volg ik de heer Sannen. Hoewel de controle op deze invulling zeer gevoelig ligt en het geenszins de bedoeling is om ook maar enige vorm van opportuniteitscontrole aan te reiken, meen ik toch dat het de taak van de overheid is om permanent toezicht uit te oefenen op die invulling van de vrijekeuzevoorwaarden.

De heer Karel De Gucht : U herhaalt hier inderdaad wat u in commissie al verteld hebt, maar waarom hebt u dan geen amendement ingediend om zo een inspectie op te zetten ? We zouden een dergelijk amendement zeker hebben gesteund en samen met u hebben uitgewerkt.

De heer René Swinnen : De mogelijkheid om zo een controle uit te werken staat nog altijd open.

De heer Karel De Gucht : Dit decreet basisonderwijs is een niveaudecreet. Hier wordt alles geregeld wat met het basisonderwijs te maken heeft. De controle had hier dus moeten in staan. U moest zich dus vermennen en een amendement in die zin indienen.

De heer René Swinnen : Daarvoor hebben we geen amendement nodig. Ik hamer er wel op dat de

invulling daadwerkelijk moet gebeuren en dat de controle daarop belangrijk is. Daarover zijn we het eens, maar u gaat een stap verder door dit bij wijze van amendement te willen regelen. Zo ver wil ik niet gaan. Het gaat hier ten slotte om de aanwending van extra middelen die de vrije keuze mogelijk moeten maken. Ik geloof dat iedereen het ermee eens is dat, wanneer er controle nodig is over extra middelen, dat die ook uitgevoerd kan worden. Inzake de nieuwe financieringsregeling was het moeilijk om de uiteenlopende meningen in een aanvaardbaar compromis te verzoenen.

Uiteindelijk is dit een compromis geworden over cijfers, namelijk het maximaal en minimaal verschil uitgedrukt in percentages tussen het gemiddeld werkingsbudget per leerling in het gesubsidieerd onderwijs en het gemiddeld werkingsbudget per leerling in het gemeenschapsonderwijs. Dit bleek de enige haalbare oplossing te zijn vermits een berekening van de objectieerbare verschillen op exact wetenschappelijke gronden niet mogelijk is. Daarvoor moet men het immers niet alleen eens worden over de objectieerbare verschillen maar men moet deze verschillen ook nog cijfermatig kunnen beoordelen. De nu voorgestelde verhouding die geleidelijk wordt ingevoerd, beantwoordt wellicht niet helemaal aan de verwachtingen van alle betrokkenen maar ze berust wel, zoals zoveel zaken in het onderwijs, op een evenwicht.

We aanvaarden dit compromis maar wensen er tevens op te wijzen dat uit de nu voorgestelde verhouding niet mag worden geconcludeerd dat de kostprijs per leerling in het gesubsidieerd onderwijs tussen de 23,8 en de 24,2 percent lager zou liggen dan de kostprijs per leerling in het gemeenschapsonderwijs.

De kostprijs van een leerling is geen algemeen gegeven. Het is veel realistischer om te spreken van de kostprijs per leerling per school. Er zijn scholen waar per leerling meer geïnvesteerd wordt dan in andere scholen van dezelfde omvang en hetzelfde net. De kostprijs per leerling stemt immers niet altijd overeen met wat de Vlaamse overheid aan de scholen betaalt om de door haar opgelegde taken te vervullen. In het gesubsidieerd onderwijs leggen de inrichtende machten dikwijls nog bij. Wij hebben daar zeker geen probleem mee. Hoe meer men investeert in onderwijs hoe beter. Om een juiste kostprijs per school per leerling te kunnen bepalen moet men een zicht hebben op alle geldstromen. Zolang daar geen duidelijkheid over bestaat, kan de discussie over een zo gelijk mogelijke financiering niet correct gevoerd worden.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Wij wilden u tegemoetkomen. We hebben een amendement ingediend om boekhoudkundige duidelijkheid te krijgen, om iedereen aan dezelfde boekhoudkundige verplichtingen te onderwerpen. U had dan over de gegevens kunnen beschikken waar u nu naar vraagt.

De heer René Swinnen : Ik antwoord hetzelfde als daarnet. Ik wil een aanzet geven om in de toekomst meer duidelijkheid te krijgen inzake deze geldstroom.

De heer Karel De Gucht : Minister Van den Bossche heeft het daarnet gehad over de schoonheid van een onvoltooide symfonie. Hier praten we over de lelijke kant van een onvoltooide symfonie.

De heer René Swinnen : Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat, alle gekende en verdoken kosten in acht genomen, in het gesubsidieerd onderwijs scholen bestaan waar de kostprijs per leerling hoger ligt dan de kostprijs per leerling in sommige ARGO-scholen. Iedereen weet dat. We moeten maar eens komaf maken met de illusie dat de ARGO-scholen per definitie over meer middelen beschikken dan de vrije en officiële scholen.

De SP is voorstander van een gelijke financiering, rekening houdend met objectiveerbare verschillen. Willen we terzake de lat echt gelijk leggen voor alle scholen en voor alle netten, dan moet daartoe de mogelijkheid en de bereidheid worden gecreëerd door alle immateriële en materiële middelen die in een school worden aangewend, openbaar controleerbaar te maken. De SP stelt vast dat deze openheid er nog lang niet is.

De heer Karel De Gucht : Bij wie is die openheid er niet ? Ze is er bij de VLD, de Volksunie, Agalev en blijkbaar ook bij de SP.

De heer René Swinnen : Ik richt mij tot het onderwijs.

De heer Karel De Gucht : Nee, we spreken hier over het parlement.

De heer René Swinnen : Ik richt mij tot het onderwijs, daar moet er een openheid komen. Die openheid kan men niet meteen opleggen. Dat weet u, als jurist, heel goed.

De heer Karel De Gucht : Als het decreet die openheid oplegt, is die er onmiddellijk. Blijkbaar is

er een overdonderende meerderheid om dat te doen.

De heer René Swinnen : Ik sprak niet over een overdonderende meerderheid.

De heer Karel De Gucht : In ieder geval gaat het om een grotere meerderheid dan SP en CVP. De oppositie en u erbij, dat is veel groter.

Mevrouw Nelly Maes : Dat is niet moeilijk.

De heer René Swinnen : De discussie over de financierings- en subsidiëringsverhoudingen tussen de respectieve netten vertrekt van een foute premisse zolang de zogenaamde structureel additionele middelen – en daarmee bedoel ik niet de occasionele middelen uit pensenkermis van het oudercomité – per school of schoolbestuur niet in rekening worden gebracht.

Een ander fundamenteel discussiepunt betrof de weigering van leerlingen. Tot nu toe werd het weigeren en het uitsluiten van leerlingen in het basisonderwijs niet geregeld. In het voorliggend ontwerp wordt dus voor het eerst een regeling voorzien. Ook deze bepalingen zijn het resultaat van een delicate evenwichtsoefening. De stap die hier nu wordt gezet is inderdaad niet de meest verre gaande. Niettemin is het een belangrijke stap die misschien later tot een volgende stap kan leiden. Ook hier staat men aan het begin van een evolutie. Enerzijds wordt in het ontwerp een concrete procedure voorzien bij een weigering van een inschrijving in het vrij onderwijs : deze weigering moet binnen de vier dagen schriftelijk worden gemotiveerd.

Anderzijds wordt een – inderdaad vage – omschrijving gegeven van de gronden waarop in geen geval kan worden geweigerd. Een opsomming geven van wat onbetamelijk kan zijn of de menselijke waardigheid in het gedrang brengt, houdt echter het risico in dat men elementen over het hoofd ziet, wat dan op zijn beurt tot nog meer moeilijkheden zal leiden. De bedoeling is in elk geval dat een vrije school leerlingen enkel nog kan weigeren op basis van motieven die een rechtstreeks verband houden met het eigen pedagogisch project van de school. Volgens de SP zouden de vrije scholen daarom best in hun pedagogisch project hun algemene houding zo duidelijk mogelijk maken.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, de heer Swinnen zegt dat vrije scholen in de toekomst enkel kinderen kunnen weigeren omwille van redenen die rechtstreeks verband houden met

De Gucht

het pedagogisch project van hun school. Is dat de mening van de CVP ?

De heer René Swinnen : Men moet voorkomen dat er geweigerd wordt en dat kan volgens onze fractie alleen wanneer de grootst mogelijke duidelijkheid vooraf expliciet in het schoolreglement wordt opgenomen. Een ouder die zich in de school aanbiedt, weet op voorhand of hij of zij er volledig mee kan instemmen.

De heer Karel De Gucht : En als hij dat dan tekent ?

De heer Jos Stassen : Ik ben geen onderwijsdeskundige, maar ik ben wel geïnteresseerd in het onderwijs. Ik dank de heer Swinnen voor zijn klare kijk op dit decreet. Hij gaf me tenminste vijf redenen om tegen te stemmen. Ik had, van een voorstander, toch ook graag eens de goede kanten gehoord.

De voorzitter : Men moet niet overdrijven met tussenkomen. Mijnheer Stassen, deze opmerking is niet onmiddellijk voor u bedoeld.

De heer René Swinnen : Een school kan dan bijvoorbeeld verduidelijken dat de religieuze beleving als een essentieel onderdeel van haar onderwijsproject wordt beschouwd. De mogelijkheid van voorafgaande kennisname van deze houding door ouders en leerlingen kan in elk geval heel wat menselijk leed of vernedering voorkomen.

Over één zaak bestond in de commissie grote eensgezindheid, namelijk over de principiële optie om op termijn de instapleeftijd van kleuters van 2,5 jaar naar 3 jaar te brengen. Deze beslissing blijkt echter achteraf een grote weerklank te hebben gevonden in de pers en veel weerstand te hebben opgeroepen in het veld. Eerlijk gezegd verbaast ons dit ten zeerste. Iedereen heeft in deze tijd de mond vol over het belang van het kind en het gebrek aan aandacht van de politieke wereld hiervoor. Nu er echter door de politici een principiële beslissing in het belang van het kind wordt genomen, wordt die met de grootste argwaan bekeken.

De invoering van de instapleeftijdsnorm van 2,5 jaar werd destijds niet ingevoerd omdat die leeftijd het meest geschikt werd bevonden om de schoolloopbaan te starten maar om de tewerkstelling in het kleuteronderwijs te kunnen behouden. U kunt dat altijd navragen bij de heer De Croo. Veel kleuterleidsters behielden toen hun job, maar hun taak-

belasting werd wel een stuk zwaarder. Ons voorstel biedt echter zowel op pedagogisch vlak als op het vlak van de tewerkstelling voordelen.

Voor de peuters wordt immers voorgesteld om binnen de welzijnssector de opvangmogelijkheden voor deze leeftijdsgroep aan te passen en uit te breiden. In het onderwijs zullen de kleuters in kleinere klasgroepen terecht komen en zowel individueel als in groep beter begeleid kunnen worden. Zonder dat dit tot jobverlies zal leiden, zal de taak van de kleuterleidster verlicht worden aangezien ze van de specifieke zorg voor de peuters wordt ontlast en voor kleinere kleuterklasjes komt te staan. In de welzijnssector zullen daarenboven banen worden gecreëerd.

Niemand ontkent dat in het kleuteronderwijs – noodgedwongen – heel wat expertise is opgebouwd en dit pleit alleen maar voor de kleuterscholen en de kleuterleidsters die daarvoor inspanningen hebben gedaan. Dat neemt echter niet weg dat veel kleuterscholen hiervoor eigenlijk niet over voldoende personeelsomkadering en een aangepaste uitrusting inzake sanitair en spelmateriaal beschikken. Zelfs wanneer er zou worden beslist om kinderverzorgsters toe te voegen aan het kleuteronderwijs, de klasnormen te verlagen en extra financiële middelen te voorzien om het spelmateriaal en de accommodatie in de scholen aan te passen aan de noden van de peuters, dan nog blijft het psychisch erg belastend voor 2,5-jarigen om zich buiten het klassegebeuren – tijdens de speeltijden, de middagpauze, de buitenschoolse opvang – tussen oudere kinderen te handhaven. We mogen immers niet vergeten dat veel kleuters een hele dag naar school gaan en soms zelfs nog naar de voor- en naschoolse opvang.

Uit een recent onderzoek door Kind en Gezin blijkt dat van alle Vlaamse kinderen tussen 2,5 jaar en 3 jaar er vier op de tien de hele week naar de kleuterschool gaan en van de driejarigen gaan er zeven op de tien elke dag naar school.

Psychologen en pedagogen wijzen erop dat peuters in hun lichamelijke, motorische, sociale, waarnemings-, denk- en taalontwikkeling zo sterk verschillen van kleuters dat ze inderdaad een specifieke aanpak en verzorging nodig hebben. De vraag is of deze specifieke opvang van de peuters in het onderwijs moet gebeuren. We menen van niet en blijven dus principieel voorstander van een hogere instapleeftijd in het kleuteronderwijs. We steunen de te amenderen resolutie, die meer waarborgen biedt inzake de tewerkstelling in het onderwijs en de alternatieve opvangmogelijkheden in de wel-

Swinnen

zijnssector. In deze resolutie wordt bovendien gesteld dat deze maatregel voor de ouders slechts een minimale meerkost met zich mag meebrengen en dat daarbij bijzondere aandacht moet gaan naar de ouderbijdrage van de gezinnen met de laagste inkomens.

Er is immers inderdaad een financieel verschil tussen de opvang in de scholen en de opvang in de kinderdagverblijven of bij onthaalmoeders. Maar dit mag ook weer niet worden overdreven. De financiële bijdrage die hiervoor wordt aangerekend varieert naargelang van het netto-inkomen en is voor 80 percent fiscaal aftrekbaar van het totale netto-inkomen. Het merendeel van de ouders die een beroep doen op deze opvangmogelijkheden zijn tweeverdieners. Voor gezinnen of alleenstaande ouders met de laagste inkomens zal de meerkost wel zwaarder doorwegen. Daarvoor moeten er gepaste maatregelen komen. Voor zover mij bekend zijn er voor de ouders die hun kind thuis opvoeden geen financiële implicaties. Gezinnen die geen aanspraak wensen te maken op de aftrek van de kosten van kinderopvang, krijgen immers een belastingvrijstelling van 11.000 frank per kind jonger dan drie jaar.

Tot besluit hoop ik dat dit decreet ook daadwerkelijk zal bijdragen tot de verbetering van de onderwijskwaliteit en de organisatie van het basisonderwijs. Er worden middelen aangereikt, maar uiteindelijk zijn het de mensen op het terrein zelf die dit moeten realiseren. Zij moeten instaan voor de goede kwaliteit van het basisonderwijs. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, bij de inleiding van de bespreking van dit ontwerp van decreet eind '96, stelde u dat dit decreet kadert in een vereenvoudigingsoperatie. U zei dat er jaren werd onderhandeld en dat de besprekingen niet altijd zonder hindernissen verliepen. U zei dat dit ontwerp een uitgebalanceerde tekst was, een compromistekst die door het onderwijsveld zou worden ondersteund.

Op zich heb ik daar niks op tegen. In de commissie was echter duidelijk de wil aanwezig om nieuwe wegen te bewandelen. U bestempelde deze echter als te voorbarig en te voortvarend. Onze politieke wil werd dus afgeblokt door de meerderheid. Ik citeer letterlijk uit het verslag : de vertegenwoordigers van de meerderheid zijn bereid tot een debat over de amendementen van de oppositie en het advies van de Raad van State, maar ze stellen wel dat ze de voorliggende teksten als basis van de bespreking wensen te behouden. Het voorliggend ontwerp is evenwichtig. Het is na veel overleg tot stand gekomen, en geeft bovendien uitvoering aan de regeringsverklaring. Het advies van de Raad van State op de ingediende amendementen van VLD, Volksunie en Agalev is weliswaar niet negatief, maar het is evenmin negatief voor de voorliggende teksten.

Ik beschouw mezelf nog steeds als een jong politicus. Ik heb dan ook aandachtig geluisterd naar de woorden van de heer De Gucht. Er werd inderdaad veel gepraat over nieuwe paden. Er werd in dit verband heel wat gezaaid, maar het oogsten lieten we aan ons voorbijgaan. Ik vraag me wel degelijk af wat nu eigenlijk de rol is van dit parlement. Dit gevoel wordt nog eens versterkt door reacties allerhande die dit parlement, en meer in het bijzonder de commissie voor Onderwijs, bestempelen als onbekwaam en onwetend. Bovendien worden we beschuldigd van het nemen van overhaaste beslissingen. Op één fundamenteel amendement van de VLD werd ingegaan : het amendement met betrekking tot de verhoging van de instapleeftijd van kleuters. Deze wijziging heeft enorm veel stof doen opwaaien. Hierop zal ik straks nog terugkomen.

Ik wil duidelijk onderstrepen wat ik ook al in de commissie heb aangehaald : in het basisonderwijs in Vlaanderen wordt er hard gewerkt en dit gebeurt ook wel degelijk met inzicht. Het basisonderwijs is het onderwijsniveau bij uitstek waar de onderwijzers volledige voldoening krijgen van hun leerlingen en de maatschappelijke betrokkenheid van de ouders een potentiële meerwaarde betekent. Ik denk aan breimoeders, leesvaders, leesmoeders, participatie bij sport- en cultuurdagen en andere activiteiten.

Het basisonderwijs kent echter ook zijn specifieke problemen. In de eerste plaats wordt het basisonderwijs financieel niet goed bedeed. Ik spreek dan niet eens over de verschillen tussen de netten onderling. Een eenvoudige rekensom met de cijfers van de begroting '97 leert ons dat een leerling in het gewoon basisonderwijs op jaarbasis bijna 95.000 frank kost aan de Vlaamse Gemeenschap. Een gewone leerling in het secundaire onderwijs kost al vlug 225.000 frank. Het is inderdaad zo dat beide onderwijsniveaus hun eigen specificiteit, opdracht en aangepaste leermiddelen hebben. Toch is het verschil frappant.

Van Dijck

Dit verschil komt ook tot uiting in de administratieve ondersteuning. Elke secundaire school kan bogen op een degelijk bemand secretariaat. Het schoolhoofd van een basisschool moet daarentegen met beperkte middelen en met beperkte administratieve steun tegen de stroom in roeien. Deze wanverhouding dient tot aanvaardbare proporties te worden herleid. Om de dagelijkse werking naar behoren te kunnen bekostigen, moeten scholen steeds meer hun heil zoeken in nevenactiviteiten. Deze nevenactiviteiten betekenen een maatschappelijke meerwaarde, ik denk hierbij aan schoolfeesten, toneelopvoeringen, musicals en dergelijke meer. Ze worden echter meer en meer georganiseerd om een financieel surplus, een financiële meerwaarde te verkrijgen die het dagelijkse schoolwerk mogelijk moet maken.

Geachte collega's, mijnheer de minister, ik leg hier het verband met het aandachtspunt van onze fractie, namelijk het gemeentelijk basisonderwijs. In Vlaanderen wordt steeds meer hardop gezegd dat we naar een tweeledig onderwijs gaan : het officiële onderwijs belichaamd door de ARGO enerzijds, en het vrije onderwijs anderzijds. U zult zeggen dat dit niet in het decreet staat en dan hebt u gelijk. Toch zijn er een aantal factoren die dit wantrouwen doen groeien.

Een eerste factor is de bepaling van de vrije keuze : gemeentescholen die van vóór 1 september '97 dateren, kunnen niet meespelen. De gemeente dient slechts één school te behouden of op te richten, wanneer 30 ouders van kleuters erom verzoeken en 15 ouders van kinderen uit de lagere school. Aan deze bepalingen werd niets gewijzigd. Mijnheer Sarens, op het veld wordt het spel hard gespeeld. Mensen uit het vrij onderwijs en ook politici raden ouders die willen kiezen voor het gemeentelijk basisonderwijs, deze keuze af. Zij waarschuwen de ouders ervoor dat dit onderwijs binnenkort gemeenschapsonderwijs zal worden. Hiervan kan ik vele voorbeelden aanhalen.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de voorzitter, we hebben elke gelegenheid te baat genomen om te zeggen dat hier een nieuwe formulering voorligt, maar dat dit niet inhoudt dat we voor twee netten opteren. Het gaat hier om een opdeling in enerzijds het vrij onderwijs met heel de cluster van het vrije initiatief, en anderzijds het officieel onderwijs met heel de cluster van al wie dit officieel onderwijs inricht. We hebben er telkens aan toegevoegd dat

we het gemeentelijk onderwijs en het initiatief van de gemeente een belangrijke opdracht vinden. Het gemeentelijk onderwijs staat immers dicht bij de mensen. Daar voelt men goed aan waarover het gaat. Wij hebben dat altijd zo vooropgesteld, en zullen dat ook blijven doen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Bij de vrije keuze kunnen ze blijkbaar niet meespelen. Daar wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de officiële scholen.

De heer Freddy Sarens : Dat is een totaal verschillend debat.

De heer Kris Van Dijck : Ik wil de discussie over het gemeentelijk onderwijs in verband brengen met de financiële tekorten voor het basisonderwijs. Hier is sprake van een grote opportuniteit : het gemeentelijk onderwijsnet is op dit ogenblik vrijwel het enige net dat bij machte is om bijkomende financiële injecties te geven, bovenop wat de Vlaamse gemeenschap vrijmaakt voor het basisonderwijs. Als u de gemeentebegrotingen erop naleest, dan zult u merken dat hier op lokaal niveau heel wat gebeurt. De gemeentescholen zouden meer kansen moeten krijgen en zouden ons inziens de basis moeten vormen voor de totstandkoming van een officiële pluralistische basisschool.

Het nieuws over dit ontwerp van decreet werd de afgelopen week volledig overschaduwed door de in commissie besproken en goedgekeurde verhoging van de instapleeftijd voor kleuters. Dat verwondert ons niet, want we verlaten daarmee de weg van de uitgebalanceerde consensustekst. Deze verhoging van tweeënhalve naar drie jaar is pedagogisch verantwoord en kindvriendelijk. Maar er is meer. De verlaging van de instapleeftijd voor kleuters kende twintig jaar geleden enorm veel tegenstand in de onderwijswereld. De kleuterscholen werden echter aangepast : er werd geïnvesteerd en de opleiding voor kleuterleidster werd aangepast. Dat alles bood blijkbaar een antwoord op een maatschappelijke evolutie. Aangezien steeds meer ouders samen uit werken gaan, werd het eerste kleuterklasje – en ik druk me nu even negatief uit – een goedkope kinderopvang. Dit leidde vaak tot overbevolkte zomerklasjes. In de school en in het onderwijsbeleid moet het kind echter op de eerste plaats komen. Dat wil niet zeggen dat geen rekening moet worden gehouden met ouders en leerkrachten, dat zou te eenzijdig zijn.

De Volksunie wil een evenwichtig en realistisch voorstel doen, dat ook kindvriendelijk is. Met dit

Van Dijk

voorstel willen we tegemoetkomen aan maatschappelijke tekortkomingen en derhalve gezinsvriendelijk zijn. Ten eerste moeten onze kinderen de opvang krijgen die ze verdienen en nodig hebben voor hun verdere ontplooiing. Ten tweede moeten ouders worden geholpen bij de opvoeding van hun kinderen. Blijkbaar is dat steeds meer nodig. Ten derde moet de tewerkstelling van kleuterleidsters gegarandeerd blijven.

Daarom verheugt het ons dat onze ingediende resolutie met hoogdringendheid kan worden behandeld. Dat staat ons toe om met betrekking tot dit amendement, ons stemgedrag te bepalen in functie van wat dit parlement wenst te bereiken nadat de verhoging van de instapleeftijd tot drie jaar is gerealiseerd. Wij gaan akkoord met deze verhoging, mits er eerst aan een aantal voorwaarden is voldaan. Die voorwaarden moeten tegemoetkomen aan de maatschappelijke noden en de vraag om tewerkstelling.

Wij opteren voor peuters tuinen of -klassen als tussenstap tussen de crèche, de onthaalmoeder of de thuisopvang en de werkelijke kleuterschool waarvoor driejarige kleuters rijp zijn. De peuters kunnen worden opgevangen door kinderverzorgsters en kleuterleidsters. Deze opvang moet gratis zijn. Tevens zijn wij van oordeel dat de aanwendingspercentages voor het kleuteronderwijs moeten worden aangepast, zodat er werkbare groepen ontstaan en de tewerkstelling gegarandeerd blijft.

Met dit decreet heeft men een aantal fundamentele kansen gemist, kansen die het onderwijs konden sturen naar een minder netgebonden, meer pluralistisch open onderwijs. Tijdens de discussie met betrekking tot het amendement over het niet afschaffen van de Raad van het Pluralistisch Onderwijs, probeerde de heer Vandebroeke duidelijk te maken dat we niet moeten surplacen, maar demareren.

Minister Luc Van den Bossche : Soms is de surplace het begin van de demarrage. Ooit heeft Antonio Maspes Michel Rousseau geklopt door hem te verplichten tot een zeer lange surplace, waardoor zijn eigen demarrage veel scherper leek dan die van Rousseau.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de minister, mag ik u erop wijzen dat de surplace-tijd beperkt is ?

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat men omver valt en niet dat men demarreert.

Minister Luc Van den Bossche : Dat bewijst dat het om goede sprinters gaat. Een goede sprinter valt namelijk niet omver, hij rijdt met zijn achterwiel meer dan twintig centimeter achteruit. Vervolgens moet hij herbeginnen en zelf de leiding nemen.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer Vandebroeke, we moeten de huidige situatie inderdaad niet vergelijken met een surplace, maar met achteruitrijden.

De heer Karel De Gucht : Waarschijnlijk was de minister toen al geboren, maar toen reed hij nog niet surplace. Nu doet hij dat wel.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de minister, in artikel 181 wordt voorgesteld om de Raad van het Pluralistisch Onderwijs af te schaffen. Wij kennen uw mening hierover. Deze raad is helaas niet volledig tot werking gekomen.

Minister Luc Van den Bossche : Dit is een zwaar eufemisme. De leden van deze raad hebben ieder jaar een studiereis gemaakt. Na jaren van diepgaande activiteit heeft men uiteindelijk twee scholen gevonden die even onder hun paraplu wilden schuilen. Deze raad was geen succesnummer, hij stond nooit in de top-10.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de minister, in het basisonderwijs heb ik geleerd dat wij reizen om te leren. Deze mensen uit het basisonderwijs brachten dus een bezoek aan een aantal scholen om het pluralistische community-model te kunnen uitwerken.

Minister Luc Van den Bossche : Ja, maar ze hebben wel een beetje veel tijd nodig gehad om telkens weer bij te leren, en uiteindelijk waren ze nog niet voldoende volleerd. De effectiviteit van hun leerproces was duidelijk niet goed : ik zou bijna zeggen dat het eeuwige zittenblijvers waren.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de minister, dat was eveneens een variant op ter plaatse blijven trappelen. In de eindtermen van het basisonderwijs moet men echter tegelijkertijd toch de snelheid van het zich eigen maken verwerken, mocht dit een criterium zijn ?

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, wat de minister nu zegt is toch niet ernstig. De reden waarom men er niet in slaagde om pluralisti-

De Gucht

sche scholen te creëren is het feit dat men een heleboel bestaande uitvoeringsbesluiten en wettelijke bezwaren nooit heeft willen opruimen. Was men op een bepaald ogenblik niet gelukkig met een bepaalde Raad voor het Pluralistisch Onderwijs, dan had men die bijvoorbeeld ook wel eens kunnen vernieuwen. Men heeft dezelfde mensen er echter twintig jaar lang laten zitten. Men heeft het principe aanvaard, maar men heeft het nooit, op geen enkele wijze willen uitvoeren. Dát is er gebeurd.

Minister Luc Van den Bossche : Neen, mijnheer De Gucht. Tot op heden bleef het debat intellectueel eerlijk. Dit is echter niet eerlijk meer.

Deze Raad is immers steeds een doodgeboren kind geweest, omdat er op het veld geen interesse voor was. Het werd gedragen door enkelen, maar het onderwijsveld heeft er zich nooit door aangesproken gevoeld. Dat is de waarheid. Ik richt dus geen verwijt aan diegenen die er deel van uitmaakten : ze meenden het goed en geloofden erin. Men moet echter een gesprekspartner hebben die interesse betoont voor wat men doet. Die was er echter niet : dat is de waarheid. U hoeft dat dus niet in de schoenen van de overheid of weet ik wat te schuiven.

De heer Kris Van Dijck : Ik wil afronden door even te verwijzen naar een persbericht dat stelde dat het de oppositie is die progressief is en vooruit denkt ; de minister stapt nog niet mee. Wij van onze kant kunnen dit ontwerp van decreet in elk geval niet steunen, omdat er – zoals reeds eerder gesteld – een aantal fundamentele kansen gemist zijn. (*Applaus bij de VU en de VLD*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, dagen debat en een bijkomend advies van de Raad van State hebben slechts geleid tot een ontwerp van decreet dat minimaal afwijkt van het ingediende. Buiten enkele technische veranderingen, betere formuleringen en het aanvaarden van welgeteld twee inhoudelijke amendementen van de oppositie die de oorspronkelijke tekst enigszins wijzigden, is de nu ter bespreking aan de plenaire vergadering voorgelegde tekst niet echt gewijzigd. De openheid waarmee de oppositie het debat wilde voeren en de dynamiek die door de gezamenlijke oppositie aan de dag werd gelegd bij de commissiebespreking van dit decreet leverde soms

wel – terecht – een inhoudelijk erg interessant debat op. Meestal was dit een debat tussen de minister en de oppositie, dat door de meerderheidspartijen eerder met een vorm van krampachtigheid werd beantwoord.

Dames en heren, dit is het eerste echte niveaudecreet dat wordt besproken. Er werd dus niet gekozen voor een overkoepelend decreet, waarin bepaalde niveau-overschrijdende schoolpactwetprincipes en bepaalde elementen uit de verzameldecreten zouden worden opgenomen. Men koos ervoor om alles te integreren in één niveaudecreet.

Tijdens het debat was er daardoor steeds een zekere dubbelzinnigheid aanwezig. Twee verschillende invalshoeken werden geregeld door elkaar besproken. Dit bevorderde de duidelijkheid van het debat dan ook niet. Aan de ene kant was er de voortdurende demotie die vooral de fundamentele uitgangspunten van een Vlaams onderwijs belichtte. Aan de andere kant kwamen die elementen naar voren die de gevolgen voor het specifieke onderwijsniveau betroffen. Beide discussies zijn belangrijk en ik wil in mijn tussenkomst deze twee elementen dan ook uit elkaar halen.

De fundamentele principes zijn mijn eerste punt. Het lijkt mij dat men het belang van het debat niet mag onderschatten omdat de invulling van bepaalde essentiële uitgangspunten die in dit decreet opgenomen worden hun invloed zullen hebben op het andere niveaudecreet secundair onderwijs. Ook al stelde de minister zowel bij de bespreking van het decreet als bij zijn toespraak naar aanleiding van de voorstelling van het boek van professor Goorden over de Schoolpactwetgeving ...

Minister Luc Van den Bossche : U bedoelt professor De Groof.

De heer Ludo Sannen : Ik dank u voor deze correctie, mijnheer de minister.

Minister Luc Van den Bossche : Ik ben er om u te helpen. (*Gelach*)

De heer Ludo Sannen : De invulling van de vrije schoolkeuze kan in het middelbaar afwijken van de invulling die nu in het lager onderwijs wordt gehanteerd. Toch lijkt het mij dat fundamentele principes zoals vrijekeuzeschool, het weigeringsrecht of de inschrijvingsplicht van een leerling ook in de toekomst als interpretatie voor het middelbaar onderwijs moet worden gehanteerd.

Sannen

Tijdens de bespreking in de commissie was er wel een evolutie merkbaar. De eerste reactie van een deel van de commissieleden was dat men niet zomaar wijzigingen kon aanbrengen omdat het decreet het resultaat was van een lang onderhandelingsproces en men anders de evenwichten zou aantasten.

Deze egelstelling werd enigszins opgegeven nadat de oppositie de stap naar de Raad van State had gezet. Er kwam een bijkomend advies over vier elementen. Wat is vrije keuze en wat is een vrije-keuzeschool? In welke mate kunnen bijvoorbeeld vrije scholen in aanmerking komen om de vrije keuze die nu door de ARGO gegarandeerd wordt, ook te waarborgen? Moeten we de term vrijekeuzeschool niet eerder laten samenvallen met het pedagogische project dat die school hanteert dan met de organisator van de school? De Raad van State erkende dat dit een belangrijk denkkader was. Daarover werd uitvoerig gediscussieerd zonder enig resultaat.

Een ander element betrof het weigeringsrecht dat vrije scholen zouden hebben of – anders geformuleerd – hoe ver de plicht van een vrije school reikt om een leerling te aanvaarden. Verder ging het over de vraag of er een meer uniform systeem van boekhouding kan worden opgelegd aan de officiële en vrije scholen. Ten slotte is er nog de vraag over een meer objectieve financiering van de scholen.

Het gunstige advies van de Raad van State leek een zekere opening te creëren voor het onderwijsdebat in de commissie. Het ging trouwens over fundamentele keuzes die bepalend zijn voor de toekomst van het onderwijs in Vlaanderen. Iedereen stelde trouwens dat het Schoolpact begraven is en dat het decreet een aanzet is tot een nieuwe invulling. De heer Sarens zei tijdens de bespreking in de commissie letterlijk – en ik citeer: het Schoolpact heeft zijn waarde bewezen maar het duidelijk is dat men anno 1996 – het was net voor het kerstreces – toe is aan een nieuwe benadering. In het ontwerp van decreet worden hiertoe de eerste stappen gezet. Hiermee zet men een belangrijke stap in de onderwijsgeschiedenis. Het is echter duidelijk dat een aantal nieuw ingevoerde begrippen nog moeten worden verfijnd.

De minister bevestigde dit. We gingen het kerstreces dus in met de idee dat we een bijdrage zouden kunnen leveren aan deze verfijning.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb er toch voor gezorgd dat u een goede Kerst had. (*Gelach*)

De heer Ludo Sannen : Dank u, mijnheer de minister. Er zijn echter mensen die daar beter voor kunnen zorgen. Ik had wat dat betreft uw bekommernis niet nodig.

Na het kerstreces werd het debat heropend. Soms ontstonden er interessante gesprekken. Er bleek echter opnieuw geen sprake van enige openheid. Soms werd de intellectuele openheid wel gewaardeerd. De bereidheid om sommige invullingen echt te verfijnen of aanvullingen toe te voegen, was er niet.

Naar aanleiding van ons amendement op artikel 25 kwam er een debat over de vrijekeuzeschool. We vertrokken daarbij van het idee dat het eerder zou moeten te maken hebben met het onderwijsaanbod dan met de organisator. Ik heb hieromtrent een zekere evolutie in de geesten van de commissarissen gemerkt, maar men durfde niet zo ver te gaan om deze openheid ook tegenover de onderwijssector te creëren. De stelling dat het daarvoor veel te vroeg is en dat men daar maatschappelijk nog niet klaar voor is, moet ik eerder interpreteren als: de SP en de CVP zijn er nog niet klaar voor.

Dat de meerderheid zich identificeert met de volledige onderwijswereld lijkt me iets te hoog gegrepen. Deze ingesteldheid domineerde nochtans voortdurend het debat in de commissie, namelijk: we vormen samen de politieke meerderheid, zij het nipt, en daarom bepalen wij en wij alleen hoe deze fundamentele keuzes en uitgangspunten moeten worden ingevuld. Waar het vroeger een traditie was om de belangrijke uitgangspunten van het onderwijsbeleid te onderwerpen aan een zo groot mogelijke meerderheid, vertrekt men nu van de overtuiging van 50 percent – niet eens 50 percent – van de leden. Van een open dialoog was dan ook geen sprake, echter wel van een open debat.

De minister zei wel dat ons amendement getuigde van visie en een verdienstelijke bijdrage leverde om een fundamenteel debat over de inrichting van het Vlaamse onderwijslandschap op gang te brengen. Hij sluit niet uit dat de gedachtegang van het amendement over tien tot vijftien jaar realiteit kan zijn. Ik ben echter van mening dat het amendement wel beantwoordt aan een realiteit en een bepaalde ontwikkeling mogelijk maakt, misschien zelfs stimuleert.

Trouwens, bij de nabespreking van het boek over de schoolpactwetgeving, beweerde de professor dat

Sannen

het begrip vrijekeuzeschool achterhaald is en zo spoedig mogelijk uit het juridisch jargon moet worden verwijderd. Hij gaat dus nog een stap verder dan ons amendement. Het lijkt me dan ook onterecht ons amendement als te voortvarend te bestempelen. Ik wil het debat hierover vandaag niet meer voortzetten, maar ik hoop dat we daar bij de bespreking van het volgende niveaudecreet de kans toe krijgen.

Ook het debat over de verfijning van het weigeringsrecht voor een vrije school is op een sisser afgelopen. Ons amendement werd ingegeven door een terechte bekommernis om het oneigenlijk aanwenden van het weigeringsrecht te voorkomen en om de discretionaire bevoegdheid van het schoolbestuur binnen de perken te houden. De internationale verdragen spreken voor zich en moeten ook in de Onderwijswetgeving worden ingepast. Volgens de Raad van State mag de decreetgever deze krijtlijnen uittekenen. Ondanks mijn bereidheid om samen te zoeken naar een preciezere, duidelijkere formulering om de misbruiken in de toekomst te vermijden, botste ik alweer op het njet van de CVP.

In verband met de eenvormige boekhouding kreeg de oppositie ook weer gelijk van de Raad van State. Het is belangrijk een gelijkvormige, doorzichtige boekhouding te hebben om tot een vergelijking tussen de scholen te kunnen komen. De vergelijking is wenselijk wanneer men wil spreken over onterechte verschillen en scheeftrekkingen in de financiering. Men mag niet huiverig staan tegenover een discussie over een gelijkvormige boekhouding, want pas dan kan men duidelijk zicht krijgen op de financiële middelen en de aanwending ervan. De minister zei naar aanleiding van deze discussie dat hij op dit moment huiverig staat tegenover enige improvisatie op dit vlak, maar dat hij wel bereid zou zijn een regeling uit te werken.

Ik hoop dat ik de minister mag geloven. Wat betreft de financiering van de scholen en de criteria die worden gehanteerd brengt dit decreet ongetwijfeld een verbetering aan ten opzichte van de financiering en de criteria van vroeger. Het blijft gebaseerd op niet te objectiveren criteria en onderlinge compromissen en afspraken. Niemand kan duidelijk verantwoorden waarom een verhouding van 100 percent ten opzichte van 75 percent moet gehandhaafd blijven.

De verhouding tussen de netten interesseert me niet. Het zijn niet de netten die moeten worden

gefinancierd, maar wel de scholen. Daarvoor moeten er objectieve criteria worden gehanteerd. Die moeten worden toegepast op elke individuele school. De optelsom per net kan later worden gemaakt, maar heeft geen relevantie. Het is onmogelijk om een eerlijke en zindelijke discussie te voeren over de financiering van het onderwijs wanneer we niet proberen met objectieve criteria te werken. Misschien willen bepaalde partijen deze onduidelijkheid behouden, omdat ze hun noodwendigheid voor een bepaalde koepel of bepaald net daardoor verzekeren. Zo kunnen ze de verdedigers blijven van hun net of tenminste de indruk hoog houden dat ze het zijn.

Bij een meer objectieve benadering is de financiering voor iedereen doorzichtig, valt elke discriminatie weg en verdwijnt er weer een element van afhankelijkheid van bepaalde partijen. Machtspartijen mogen hun positie niet proberen in stand te houden ten koste van het onderwijs.

De heer Freddy Sarens : Ik kan dit soort uitlatingen moeilijk aanvaarden. U moet de onderwijsrealiteit onder ogen zien. Ik begrijp niet dat het verkeer is om te pleiten dat dit verder kan evolueren in positieve zin.

De heer Ludo Sannen : Elk net, elk onderwijs, elke school zal er alleen voordeel bij hebben wanneer we komen tot objectieve criteria op basis waarvan een school gefinancierd wordt, zodat een school een duidelijk zicht heeft op haar financiering en een vergelijking kan maken tussen andere scholen.

Minister Luc Van den Bossche : Hoe denkt u dat er nu wordt gefinancierd, mijnheer Sannen ? Met de natte vinger ?

De heer Ludo Sannen : Er wordt niet met de natte vinger gefinancierd. Er zijn heel wat objectieve elementen. We moeten dit debat niet overdoen. U hebt een hele reeks elementen opgesomd waarvan u stelde dat ze niet zomaar als objectieve criteria konden worden ingeschreven.

Minister Luc Van den Bossche : Bij een aantal elementen was het mogelijk om dit om te zetten in numerieke gegevens. Neem bijvoorbeeld het element dat je geen leerling mag weigeren. Wat betekent dit ? Wat is de reële kost ? Dit is niet de kost van onderwijsomkadering, want die is geregeld via andere kanalen. Wat is de reële kost om godsdienst en niet-confessionele zedenleer aan te bieden ? Een aantal elementen worden samengevoegd. Wat is de motiveringsplicht, die op een officiële school rust ? Wat zijn de boekhoudkundige verplichtingen

Van den Bossche

die op een officiële school rusten ? Maar natuurlijk zal men daar altijd in zekere mate moeten schatten. Voor de rest zijn het objectieve criteria. Het zijn de criteria vervat in Onderwijsdecreet II.

De heer Ludo Sannen : Ik heb niet als enige het gebrek aan objectieve criteria naar voren gebracht. De heer Swinnen maakte daar ook duidelijk gewag van. Voorts ben ik het ermee eens dat bepaalde elementen en verplichtingen specifiek gelden voor het ARGO-onderwijs. Voor deze elementen en verplichtingen moet een duidelijk coëfficiënt worden toegepast, zodat iedereen op voorhand op de hoogte is. Maar sommige van uw opmerkingen zijn terecht. Het huidige decreet zou, mits het aanvaarden van een aantal van onze amendementen, een deel van de ongelijkheden die u nu aanhaalt, wegwerken. Op die manier kunnen een hele reeks nu niet kwantificeerbare elementen worden weggevoerd.

Minister Luc Van den Bossche : De vraag is natuurlijk of ik, als ik al uw amendementen zou volgen, nog binnen een grondwettelijk verdedigbaar systeem zit.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, we hebben voor de belangrijkste amendementen advies van de Raad van State gekregen.

Minister Luc Van den Bossche : Maar op sommige dingen heeft de Raad niet geantwoord. Dat weet u zelf ook.

De heer Ludo Sannen : Hij heeft op slechts één zaak niet geantwoord.

Minister Luc Van den Bossche : Neen, er zijn nog punten waarbij de Raad zich beperkt tot het stellen van een vraag, die hij niet eens beantwoordt. Ik verwijs naar de methodescholen, waarover ik voor de derde of de vierde keer in een advies van de Raad van State een vraag lees. Dat het een vraag is, blijkt duidelijk uit het vraagteken dat er voor alle begrip aan is toegevoegd. Ik heb er nog nooit een begin van antwoord over gelezen.

De heer Ludo Sannen : Daarover bestaat wel een uitspraak van het Arbitragehof.

Minister Luc Van den Bossche : Die is er nog niet. Er is een uitspraak van een van de kamers van de Raad van State, maar er is een verschil tussen de administratieve kamer en de rechtsprekende

kamer. De rechtsprekende kamer heeft ooit een uitspraak gedaan, maar geen eenduidige beslissing genomen. In een beschikkend gedeelte kan men daar niets uit afleiden. Het gaat over een van de paragrafen in de bladzijdenlange overwegingen die voorafgaan aan het beschikkend gedeelte. Maar zo een paragraaf is voor twee interpretaties vatbaar. Meer dan dat is het niet.

Maar op een bepaald moment – ik geloof in 1986 – is er een foute brief geschreven. Die heeft achteraf voor de nodige verwarring gezorgd en wordt nu regelmatig voor de rechtbank aangehaald. Het Arbitragehof is nu gevat bij prejudiciële vraag door de rechtbank van Eerste Aanleg van Antwerpen, die in kortgeding zetelt.

De heer Ludo Sannen : Ik dank u voor de toelichting, maar de vraag naar zo veel mogelijk objectieve criteria en een doorzichtige boekhouding kan alleen de discussie over de financiering van het onderwijs en de mogelijke discriminatie, als die er zou zijn, uit de wereld helpen.

Ik houd ook niet van de stemmingmakerij die soms tevoorschijn komt. Men vergelijkt dan wat een leerling in het ene net kost met de overeenkomstige prijs in het andere net. Dit is een onzinnelijke discussie. Die wil ik vermijden.

Minister Luc Van den Bossche : Het is heel erg ingewikkeld, en er zijn dan ook geen gemakkelijke oplossingen. Ik geef een voorbeeld. Een schoolgebouw hoeft niet het eigendom te zijn van de VZW die het onderwijs inricht. Het kan ook eigendom zijn van een andere VZW. Dan heeft men al geen duidelijk zicht meer op de globale kostenstructuur. Men heeft alleen zicht op de onderwijskostenstructuur en op wat de onderwijs-VZW al dan niet aan de patrimonium-VZW betaalt. Daar zal men permanent mee worden geconfronteerd.

Ook de vraagstelling is niet eenvoudig. In ons systeem wordt 60 of, in het basisonderwijs, 70 percent gesubsidieerd, als men tenminste een nuttige plaats heeft gekregen in het budget dat de DIGO uitgeeft. We hebben in een van de onderwijsdecreten voorzien in een systeem dat over een periode van 20 jaar loopt. Als men dat goed van zijn oorspronkelijk doel vervreemdt, moet men telkens één twintigste van de lening minder terugbetalen. Dat betekent dat men na twintig jaar zelf eigenaar wordt, of beter gezegd, dat men niets meer moet terugbetalen.

Als men het gebouw van zijn onderwijsdoel vervreemdt, dan heeft de overheid in feite 70 percent

Van den Bossche

betaald van een gebouw in ruil voor 20 jaar gebruik. Anderzijds zal ik in sommige gevallen 20 jaar betalen voor een gebouw, terwijl het tot 50 jaar lang wordt gebruikt. Dat gebouw wordt dus 30 jaar gebruikt zonder dat er enige huur voor wordt betaald. Onderwijs betaalt geen huur aan zichzelf. Dat moet allemaal in rekening worden gebracht.

Er zijn dus geen eenduidige oplossingen mogelijk. Men moet voorzichtig zijn bij elke vergelijking. De Raad van State stelt derhalve ook de vraag welke verschillen uit objectieve gronden ontstaan en hoe zwaar die in rekening moeten worden gebracht.

Dat is altijd een moeilijke operatie. Dit zal altijd een treffen van verschillende wilsuïtingen zijn. Op een bepaald moment in de geschiedenis zal men onder bepaalde voorwaarden, die gewijzigd kunnen worden om de verschillen te verminderen, tussen de verschillende netten steeds tot een acceptabele oplossing moeten komen, waarbij men het verschil poogt te begroten. Daar is niets indecent aan. Dat is de logica zelf.

De heer Ludo Sannen : Ik ben het met u eens als u zegt dat dit moet kunnen. Ik ben zelfs blij dat de verhouding in het decreet duidelijk neergeschreven staat.

Ik ben echter niet gelukkig met deze verhouding, omdat de achterliggende motivatie me onvoldoende duidelijk is. De meerderheid zal het decreet op deze basis goedkeuren en toch durf ik er veel op te verwedden dat er nog vóór het einde van deze regeerperiode geopperd zal worden dat dit decreet het vrij onderwijs discrimineert. Die discussie wil ik uit de wereld helpen. Men creëert onzekerheid en onduidelijkheid en die roepen op hun beurt afhankelijkheid in het leven. Zo scheidt men geen autonomie en onafhankelijkheid voor de scholen.

Minister Luc Van den Bossche : U vereenvoudigt de werkelijkheid door mensen in hokjes te stoppen en ze van afhankelijkheid te betichten. Men moet daarin realistisch zijn : de verschillende partijen in deze vergadering tellen wellicht leden en sympathisanten bij alle onderwijsnetten. De tijd van de eenduidige partijen, die met een eenduidig truitje reden, is voorgoed voorbij.

De heer Karel De Gucht : De samenstelling van de achterban van de politieke partijen heeft weinig te maken met het probleem dat we hier bespreken. In de commissie hebben we u al gewezen op de inconsequentie binnen uw redenering. Enerzijds zegt u

dat er objectiveerbare verschillen bestaan, die u in hun geheel begroot op plus 25 percent. Anderzijds haalt u bepaalde elementen uit die financiering, omdat ze niet op een objectief verschil berusten, en die redistribueert u dan op basis van het aantal leerlingen. Uw redenering bevat een tegenstrijdigheid.

De heer Ludo Sannen : De discussie is duidelijk nog niet ten einde. Ik wil hier echter de commissievergadering niet overdoen. We hebben daar een boeiende en diepgaande discussie gehad, die jammer genoeg vrijblijvend was. Als puntje bij paaltje kwam, werd eens te meer de arrogantie van de macht zichtbaar, en dat heeft mij ontgoocheld. De maatschappelijke rijpheid voor hervormingen is voorlopig ver te zoeken bij SP en CVP.

De oppositie heeft de waarheid ook niet in pacht, maar ze had in elk geval een paar interessante elementen kunnen bijbrengen. Verkramptheid levert nooit een meerwaarde op. Tot zover de fundamentele discussie over de fundamentele uitgangspunten.

Voorts gaat dit niveaudecreet natuurlijk over de kwaliteit van het basisonderwijs, het is meer dan een louter coördinatiedecreet. Toch heeft men een aantal kansen onbenut gelaten om daadwerkelijk tot een verbetering van de kwaliteit van het basisonderwijs te komen en de efficiëntie van het onderwijsaanbod te vergroten.

Mijns inziens loopt er in het decreet iets fout. Er is geen echte globale visie over de plaats van het basisonderwijs in onze samenleving. Aan dit decreet is er ook geen enkele studie of evaluatie vooraf gegaan om zicht te krijgen op de uitdagingen waar het basisonderwijs in de toekomst zal moeten op inspelen. Nochtans is het de enige manier van werken om tot een waardevol niveaudecreet te komen dat daadwerkelijk invulling zal geven van die nieuwe uitdagingen.

Ongetwijfeld zijn er in het decreet enkele interessante aanzetten om tot een nieuwe dynamiek in het basisonderwijs te komen. Ik denk hierbij aan werkplannen, functiebeschrijving, geïntegreerd onderwijs, onderwijs voor langdurig zieken, thuisonderwijs, meer autonomie, deregulering, enzovoort. De samenhang van deze nieuwe elementen en de doelstellingen van deze nieuwe instrumenten zijn niet steeds duidelijk. Ook in de commissie werden deze samenhang en de doelstellingen niet duidelijk gemaakt. Sommige voorstellen vragen trouwens nog heel wat concrete invullings- en uitvoeringsbesluiten. Tal van fundamentele zaken worden

Sannen

niet uitgewerkt of overgelaten aan de regering. Hierdoor is het voor ons ook heel moeilijk om de eigenlijke draagwijdte van dit decreet te kunnen inschatten.

In dit decreet wordt het onderwijs op een duidelijke manier verankerd. De decreetgever maakt van de gelegenheid gebruik om schoolwerkplannen en pedagogische projecten in te voeren. De noodzakelijke bijkomende middelen, zowel de financiële als de omkadering, bijvoorbeeld het bijkomend urenpakket, zijn echter niet ingevuld en worden zelfs niet gegarandeerd door de overheid. Daarom ook is de terughoudendheid in het onderwijsveld groot – en terecht. De opdrachten worden uitgebreid, zowel administratief als pedagogisch, maar de mogelijkheid om deze bijkomende opdrachten naar behoren in te vullen wordt niet gegarandeerd.

De minister erkent in de bespreking van de commissie de noodzaak voor bijkomende middelen, maar kan ze op dit moment niet garanderen en verwijst naar de budgettaire beperkingen van de begroting. Dit lijkt mij toch enigszins pervers.

Minister Luc Van den Bossche : Wat is er pervers aan om niet uit te geven wat je niet hebt ? Het is waarschijnlijk veel perverser om voortdurend rond te vertellen dat er meer geld moet worden uitgegeven dat er niet is en waarvan men weet dat het er niet is. Dat is uiteindelijk pervers. Mijn houding is uitermate logisch.

De heer Ludo Sannen : Logisch zou me lijken, mijnheer de minister, dat wanneer er nieuwe opdrachten en nieuwe taken opgedragen worden, er ook de noodzakelijke middelen voor zijn.

Minister Luc Van den Bossche : Waarom ? Dat betekent dat u ervan uitgaat dat iedereen voortdurend aan de maximale belastingen zit. Dat is een gemakkelijk axioma. Iedereen sterft en is zodanig zwaar beladen dat er geen twee gram meer bij kan. Als u zo een axioma neemt, dan maakt u zich niet veel zorgen. Besef dan wel dat uw redenering staat of valt met uw axioma. Ik aanvaard dat axioma niet.

De heer Ludo Sannen : Dat axioma werd niet door mij alleen gesteld. Ik heb deze middag goed geluisterd naar collega's en die hebben allemaal duidelijk gesteld dat er op dit moment te weinig middelen naar het basisonderwijs gaan.

Dit decreet, mijnheer de minister, moet op 1 september 1997 worden geïmplementeerd, en niet over vijf jaar. Het is belangrijk dat er nu de nodige begeleiding en de nodige middelen tegenover staan.

De kritiek op de nieuwe werkvormen die ons bijvoorbeeld vanuit Nederland bereiken zijn niet mals. Scholen kopen daar massaal producten door uitgeverijen gemaakt, ze formuleren hier en daar enkele wijzigingen en spreken dan van een eigen schoolwerkplan. Iedereen pleit voor de eigenheid, de autonomie en het eigen pedagogisch project van een school. Wanneer een school dat zelf wil uitwerken, moet ze daar ook de middelen toe hebben. Wat gebeurt er op dit ogenblik in Nederland ? De markt speelt daar op in en maakt het voor de schooldirecties makkelijk. Dit kan niet de bedoeling zijn van de uitdaging in dit decreet.

De heer René Swinnen : U spreekt over een situatie in Nederland. Die mensen spreiden daar dus een totaal gebrek aan verantwoordelijkheidszintentoon. Als ze een gesneden brood nemen en dat als schoolwerkplan invullen kan je moeilijk van een diepzinnig pedagogische ingesteldheid spreken.

De heer Ludo Sannen : Ik ben het met u eens. Maar als men een opdracht krijgt, moet men ook over de mogelijkheden beschikken om ze te realiseren. Bijkomende opdrachten, maar geen waarborg voor bijkomende middelen kan niet. Als men de situatie bekijkt waarin bepaalde basisscholen moeten functioneren, dreigt de goedkeuring van dit decreet de kwaliteit van het basisonderwijs te ondermijnen.

Ik zal u de waslijst van klachten besparen over de toestand van de gebouwen, de onderbezette administratie en de werkdruk van de directie. De commissieleden hebben het zelf vastgesteld bij hun bezoek aan verschillende basisscholen. Omwille van de essentiële rol van het basisonderwijs moet dit parlement, wanneer het dit decreet goedkeurt, ook meer middelen voorzien. Het onderhoud van de gebouwen, elementaire werkingsmiddelen, bijkomende administratieve krachten...

Minister Luc Van den Bossche : U bent heel vrijgevig in het uitdelen van nieuwe middelen. Zou u ook kunnen zeggen waar u ze gaat halen, als u tenminste niet van plan bent om – zoals de Zairezen – snel wat geld bij te drukken ?

De heer Ludo Sannen : Wat mij betreft moet de meesternorm niet worden gehandhaafd. Ik ben het

Sannen

eens met de SERV-norm. Bijkomende middelen kunnen worden gezocht zonder de SERV-norm te hypothekeren. De heer Sarens heeft dezelfde resolutie geschreven, u hebt die daarnet met veel glans verdedigd.

Minister Luc Van den Bossche : U kunt geen geld bekomen door een strenge norm willekeurig door een minder strenge te vervangen. Door deze onverantwoorde houding kampen we vandaag met zoveel problemen. Bij een schuldratio volgens de richtlijnen van de EU – 60 in plaats van 129 of 130 – zou er geen plaats zijn voor een discussie over het basisonderwijs.

De heer Karel De Gucht : U kan niet ontkennen dat er nood is aan middelen om de schoolgebouwen te onderhouden. De oplossing kan worden gezocht binnen de evenwichten van de begroting. Concreet stel ik voor om het Azië-fonds, een van de troetelkinderen van uw minister-president, te gebruiken om de scholen op te knappen.

Minister Luc Van den Bossche : Dat fonds is ontoereikend.

De heer Karel De Gucht : Dan neemt u nog enkele troetelkinderen van de minister-president.

Minister Luc Van den Bossche : Ik kan het niet helpen dat u met hem overhoop ligt.

De heer Karel De Gucht : Ik lig niet met hem overhoop.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, toen de waarnemend voorzitter vanmiddag zei dat het decreet en de twee resoluties aan elkaar zouden worden gekoppeld, heb ik voldoende tijd gevraagd om ze allebei te bespreken. Vanmorgen werden we immers plotseling geconfronteerd met het feit dat die twee zaken samen op de agenda voorkwamen.

De voorzitter : Op uw agressieve opmerking wil ik rustig antwoorden. In het Bureau is unaniem tot die koppeling beslist, ook door uw fractieleider. Wat de soepelheid inzake spreektijd betreft, er is in dertig minuten voorzien per fractie. U bent nu al achtendertig minuten aan het woord en er komt nog een tweede spreker. Die tweede spreker krijgt vijftien minuten, maar dan moet u geen misbruik maken van die soepelheid.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, er zijn veel onderbrekingen geweest.

De voorzitter : De afspraken gelden voor iedereen.

De heer Ludo Sannen : Ik vind dit echt te belangrijk om hier vlug overheen te gaan.

De voorzitter : Mijnheer Sannen, u verspilt uw kostbare spreektijd aan een procedurediscussie.

De heer Ludo Sannen : Over de aanvaarding van het amendement op artikel 128, waarin er op een graduele manier bijkomende beleidsondersteuning kan worden gecreëerd, ben ik natuurlijk erg tevreden. Mijn vraag luidt echter : is deze regering ook bereid om zo snel mogelijk in die bijkomende middelen te voorzien ? Kan het parlement dat vertrouwen aan deze regering geven ? Heeft de minister bijvoorbeeld al zicht op de normen en middelen die daartegenover zullen staan voor het volgende schooljaar ? Ik ken bijvoorbeeld scholen die eraan denken om weer tot defusie over te gaan om zo over meer directie-ondersteuning te beschikken. Ik zou het erg vinden mocht die evolutie zich doorzetten.

Minister Luc Van den Bossche : In het onderwijs bestaat er een vaste gewoonte om de techniek te gebruiken die het meeste voordeel oplevert.

De heer Ludo Sannen : Bij het voorstel van resolutie over de instapleeftijd voor kleuters moet ik toch even blijven stilstaan, aangezien het feitelijk debat hierover niet gevoerd is in de commissie. Ik heb in de commissie niet eens de gelegenheid gehad om mijn onthouding te motiveren.

Minister Luc Van den Bossche : Ik denk dat de voorzitter gelijk heeft. In de commissie hebt u geen recht op motivering van een onthouding. In de openbare zitting hebt u echter het recht en ook de plicht om die te motiveren.

De heer Gilbert Vanleenhove : Als commissievoorzitter denk ik dat elk lid in de commissie meer dan voldoende tijd heeft gehad om zijn stemgedrag toe te lichten. Ik denk dat het echt niet noodzakelijk was om dat nog tijdens de stemming zelf te doen.

De heer Ludo Sannen : Ik ontken dat er een breed debat geweest is over de instapregeling. Het verslag kan dat bevestigen.

Ik heb dan ook een amendement ingediend op artikel 194 dat ik nu wil toelichten. Ik vind de beslissing van de commissie immers een beetje

Sannen

impulsief en getuigt van een zekere improvisatie. In de uitgebreide hoorzittingen rond het nieuwe decreet op het basisonderwijs kwam dit voorstel zelfs niet ter sprake. Van enig voorafgaand overleg met de gezinsbeweging, de schoolbesturen, de kleuterleidsters, de vakbonden is er dan ook geen sprake geweest. De commissie Welzijn, die voorname-lijk zal moeten opdraaien voor deze beslissing, werd er zelfs niet bij betrokken. Men vult al een uitkomst in vooraleer de optelling gemaakt is. Nu moet het parlement er blindelings op vertrouwen dat de regering de noodzakelijke bijkomende maatregelen zal treffen om de opvang van peuters te garanderen, wanneer de instapleeftijd op drie jaar wordt gebracht. Mijnheer Sarens, ik weet wel dat u een resolutie hebt ingediend. Een resolutie is echter niet meer dan een vrome wens. Dat zijn de woorden van minister-president Van den Brande.

De heer Freddy Sarens : We geven hiermee wel een duidelijk politiek signaal aan de regering.

De heer Ludo Sannen : Inderdaad, maar de regering kan wel op een gemotiveerde manier afwijken van deze resolutie. Het gaat hier over de uitvoering die moet worden gegeven in het jaar 2000, en misschien zelfs nog later. Met andere woorden, het gaat hier over een periode met een ander Vlaams Parlement en misschien ook een andere Vlaamse regering.

De heer Freddy Sarens : Er zal nog altijd een parlement zijn, en er zullen nog altijd vakbonden zijn.

De heer Ludo Sannen : De garantie dat de bekommernis die u in deze resolutie uitdrukt, ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd voordat men de instapleeftijd op drie jaar brengt, is er dus duidelijk niet. Die kan mijns inziens enkel worden gecreëerd door een amendement toe te voegen aan artikel 194. Daarin kan men dan duidelijk stellen dat de instapleeftijd van kleuters slechts op drie jaar kan worden gebracht nadat er een soort netwerk van peuterspeelklassen of opvang voor peuters wordt gecreëerd. Alleen dan kan die instap op drie jaar ten uitvoer worden gebracht. Zolang dit niet is gebeurd, blijft de instap op twee jaar en half behouden. Men heeft dan een wettelijke basis om die leeftijd te behouden ; die drie jaar wordt dan pas mogelijk als het alternatief is uitgebouwd.

Minister Luc Van den Bossche : Wat voor een eigenaardige redenering is dit nu ? Een decreet-tekst geldt toch niet voor eeuwig ? In het jaar 2000

is het parlement waarschijnlijk anders samenge-steld en heeft het misschien andere inzichten gekregen. Misschien verandert het deze decreet-tekst opnieuw. Decreten zijn gemaakt om veranderd te worden. Een resolutie is even goed als een decreet-tekst. Een resolutie is net als de liefde : boeiend maar onzeker.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, een decreet-tekst is zoals een wet, en kan enkel worden gewijzigd in het Vlaams Parlement. Via dit decreet krijgt de regering de bevoegdheid om de instap-leeftijd van kleuters op drie jaar te brengen. Indien ze hier een goede motivering aan verbindt, kan ze dit verrichten zonder een echt uitgebouwd alternatief. *(Opmerking van de heer Gilbert Bossuyt)*

Het is misschien wel mogelijk om een debat te houden in het Vlaams Parlement, maar daarmee is er nog geen motie van wantrouwen ten opzichte van die minister. Wat dat betreft, ben ik realistisch genoeg. *(Opmerking van de heer Gilbert Bossuyt)*

Ik vind in elk geval dat de specificiteit van de peuters, die door iedereen wordt onderschreven, moet worden erkend en vanuit elke pedagogische invalshoek moet worden benaderd. Men kan inderdaad pedagogische argumenten aanhalen om de instap-leeftijd op drie jaar te brengen. Er zijn echter evenveel pedagogische argumenten om te stellen dat de peuter van tweeënhalve jaar een extra pedagogische benadering vraagt, die op dit moment niet in de kinderopvang wordt verzekerd.

In bepaalde rapporten over kansarmoede, taalachterstand en geblokkeerde leerprocessen komt dit duidelijk tot uiting. Om die leeransen te optimaliseren, moet je daar zo snel mogelijk aan beginnen te werken. Met de huidige voorschoolse kinderopvang worden de kinderen die dit het meeste nodig hebben, niet bereikt. Deze kinderen hebben een pedagogische begeleiding nodig, samen met een grote zorgzaamheid. In een peuterspeelklas zullen deze beide elementen aanwezig moeten zijn.

Juist daarom pleit ik ervoor dat dit amendement zou worden aanvaard. Dan kunnen we in de commissie voor Onderwijs en de commissie voor Welzijn nadenken over de concrete uitwerking van deze peuteropvang zonder dat de regering de instap op drie jaar kan brengen vooraleer ze een alternatief heeft uitgewerkt.

Dit decreet is het decreet van de gemiste kansen. In dit decreet zaten veel meer mogelijkheden. Het zijn gemiste kansen wat het fundamentele debat

Sannen

betreft en gemiste kansen wat de kwaliteit betreft. Ik vrees dat het ook een gemiste kans is om het debat met het onderwijsveld en met de welzijnssector aan te gaan door de instapleeftijd nu op drie jaar te brengen.

Omwille van al deze gemiste kansen kunnen we dit decreet niet goedkeuren. (*Applaus bij de VU en AGALEV*)

De voorzitter : Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is de verdienste van dit decreet dat het de bestaande regelgeving vereenvoudigt, actualiseert, bundelt en coördineert om tot een globaal en gebruiksvriendelijker instrument te komen. Het voert concepten uit de managementwereld in bij het streven naar beter en efficiënter onderwijs. Het heeft bijzondere aandacht voor de allerjongsten, de langdurig zieken en de kansarmen. Vanuit onze fractie blijven er een hele reeks opmerkingen die reeds in deze vergadering ter sprake kwamen.

Na de algemene bespreking van het decreet basisonderwijs waarbij sommige collega's de verlaagde instapleeftijd voor kleuters reeds ter sprake hebben gebracht, wil ik nog even stilstaan bij dit gegeven. Het heeft immers voor heel wat deining gezorgd. Ik tracht de sfeer te scheppen waarin dit amendement en de goedkeuring ervan tot stand is gekomen. Ik wil nogmaals de argumenten geven die tot het amendement hebben geleid en die aanleiding hebben gegeven tot de resoluties die vandaag en morgen zullen worden voorgelegd.

Bij de voorbereiding van het decreet basisonderwijs hebben veel commissieleden basisscholen bezocht. Ze hadden contacten met kleuterleidsters, onderwijzers en directies. Dit bleek uit de verschillende uiteenzettingen in de commissie. Velen onder ons onderhouden door hun voorgeschiedenis als leerkracht of directeur en vanuit hun interesse regelmatige contacten met degenen die bij het onderwijs zijn betrokken. Die contacten lopen wat mij betreft niet via de vakbonden of andere adviesorganen. Ik heb aan hen ook niet de toelating gevraagd om met de basis contact te mogen opnemen. Bij deze contacten en bij het andere voorbereidende werk voor de bespreking van het decreet basisonderwijs is de VLD tot drie uitgangspunten

gekomen die ons van het optrekken van de instapleeftijd voor kleuters overtuigden.

Ten eerste is er het opvallend verschil met het buitenland. België is het land dat zijn kleuters veruit het vroegste naar school stuurt. De meeste andere landen geven toegang vanaf drie jaar of 3,5 jaar, Nederland pas vanaf vier jaar. In deze landen wordt wel vaak met peutergroepen gewerkt. Die zijn totaal verschillend in concept en opvang van onze kleuterklassen, wat op de noodzaak van een andere benadering voor een 2,5-jarige wijst ten opzichte van een 3,5-jarige bijvoorbeeld.

Ten tweede is er het standpunt van ontwikkelingspsychologen die allen een sterk verschil vaststellen in de zelfstandigheid, zowel emotioneel en affectief als lichamelijk, de zelfredzaamheid, de ontwikkeling van de taal, het egobesef en de sociale omgang van een kind van 2,5 jaar en een kind van drie jaar. Het gebruik van de woorden peuter en kleuter in alle literatuur daaromtrent verwijst naar dit onderscheid. De 2,5-jarige wordt beheerst door een behoefte aan contactbehaaglijkheid, behoefte aan vertrouwen en aanvaarding, aan veiligheid en geborgenheid. Hij heeft behoefte aan individuele aandacht, genegenheid en – niet te onderschatten – sanitaire verzorging. Leven en spelen in groep vermoeit een 2,5-jarige enorm. Zijn aandacht kan slechts enkele momenten standhouden.

Veel kleuterleidsters hebben de voorbije jaren enorm hun best gedaan. Ze hebben zich bijgeschoold en gezorgd voor een min of meer aanvaardbaar onthaal. Ze moesten wel. We moeten ons wel de vraag stellen of de taken die zij gedurende 90 percent van de dag vervullen, wel taken zijn voor kleuterleidsters. De meeste kinderen zijn pas rond de leeftijd van drie jaar genoeg ontwikkeld inzake taal, motoriek, sociale omgang, basisvertrouwen en tijdsbesef, om met plezier te kunnen deelnemen aan het kleuteronderwijs.

2,5-jarigen spelen hoofdzakelijk alleen. Ze zijn nog niet toe aan samenspelen, dat is essentieel. Het zich sociaal opstellen tegenover anderen ontwikkelt zich vanaf de leeftijd van drie jaar. Dat is een uiterst belangrijk element bij de benadering van jongere kinderen. 2,5-jarigen moeten, gezien hun ontwikkeling, individueel worden benaderd. Driejarigen kunnen meer als groep worden benaderd. Zij imiteren elkaar ook meer en leggen zelf contacten. Zij zijn minder koppig dan 2,5-jarigen. Zij hebben de neen-fase overwonnen ; zij stellen zich meer open tegenover de buitenwereld.

Vanderpoorten

Zo komen we tot ons derde uitgangspunt : de reacties van de betrokkenen zelf. Ik denk in de eerste plaats aan de kleuterleidsters. De voorbije weken heeft de VLD, zoals wellicht ook de andere fracties, enorm veel reacties gekregen van organisaties, individuele kleuterleidsters met vaak veel ervaring, kinderartsen, psychologen, ouders en grootouders. De teneur van de brieven van de organisaties is er hoofdzakelijk één van materiële bekommernissen. Die zijn uiteraard belangrijk, maar in deze aangelegenheid niet prioritair. Deze hoofdzakelijk materiële bekommernissen wordt door de groep van de betrokkenen als zeer onfatsoenlijk en onverantwoord ervaren.

De betrokkenen zeggen ons twee dingen : kinderen gaan te vroeg naar school en in bijna alle kleuterklassen zitten te veel kinderen. De praktische problemen waarmee kleuterleidsters van 2,5-jarigen te maken krijgen, zijn erg verscheiden van aard. Soms zijn de klassen zeer heterogeen en zitten naast 2,5-jarigen ook 3,5-jarigen in dezelfde groep. Dat gaat dan ten nadele van de verzorging van de kleinsten of van de pedagogische aandacht voor de grootsten. Zindelijkheid is een van de grootste problemen in het eerste kleuterklasje. De meeste 2,5-jarigen zijn niet de hele dag droog. Sommige kleuterleidsters beschouwen het al als hun uitgesproken taak om de zindelijkheidstraining tot de hoofdactiviteit van de eerste kleuterklas te maken.

Mevrouw Nelly Maes : Het gaat om een volwaardige activiteit, maar niet om de enige activiteit.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Inderdaad. Anderen vragen de steun van een kinderverzorgster. Dat is reeds een teken aan de wand. Welk zelfbeeld ontwikkelt een kind van tweeënhalf jaar dat nog niet zindelijk is in een groep van 2,5- tot 3,5-jarigen waarvan sommigen wel al zindelijk zijn ? Dat vraagt niemand zich af. Dat zo een kind zich nog kleiner, nog meer onbeschermd en nog onzekerder voelt, is blijkbaar niet zo belangrijk.

Een kleuterleidster die verantwoordelijk is voor uitsluitend 2,5-jarigen, vertelde me dat haar dagindeling er als volgt uitziet : in de klas komen, helpen de jasjes uitdoen, naar het toilet gaan, daarbij helpen, jasjes aandoen om buiten te spelen, terug jasjes uit, weer naar het toilet gaan, helpen met het eten van de boterhammetjes, eventjes trachten te rusten. Het naar het toilet gaan, herhaalt zich om de twee uur in dergelijke klasjes. Deze kleuterleidster vertelde mij ook dat zij ouders vaak moet wijzen op het feit dat hun kinderen absoluut nog niet

klaar zijn voor de kleuterschool, en hen bijna moet dwingen om ze nog thuis te houden.

Dat brengt reacties teweeg bij de directies : kleuters zijn leerlingen en tellen mee in de totaliteit van de schoolbevolking. Wanneer de school meer leerlingen heeft, ontvangt zij ook meer geld.

Minister Luc Van den Bossche : Het is voldoende dat de kinderen zijn ingeschreven. Vroeger werd gecontroleerd of ze dagelijks naar school kwamen, maar dit is nu niet meer het geval.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Wanneer de kinderen niet schoolrijp zijn, zullen ze gedurende een lange periode niet naar school komen.

Sommige 2,5-jarigen blijven meer dan tien uur per dag op school, namelijk van voor 8 uur 's morgens tot 18 uur 's avonds. De school en de voor- en naschoolse bewaking zijn namelijk een goedkope opvang. Vaak vergeet men dat 2,5-jarigen 's middags behoefte hebben aan slaap en dat zij 's nachts een ononderbroken slaap van tien à elf uur nodig hebben. Horen slapende kinderen thuis op school ? Mag het argument dat de school voor de ouders goedkoper is dan een kinderopvang, van doorslaggevend aard zijn ?

Sommige voorstanders van 2,5-jarigen op school halen als argument aan dat prikkelen en stimuleren deze kinderen sneller doet evolueren. Welnu, in goede kinderdagverblijven en in gemotiveerde gezinnen krijgt een jong kind misschien meer stimulansen, maar dan wel volledig op maat van zijn ontwikkelingsniveau. Wat is overigens de rol van de ouders in de opvoeding ?

Het debat over het decreet basisonderwijs in de commissie was een goed debat. Over het principe van de verhoging van de instapleeftijd voor kleuters was iedereen het eens. Tevens was iedereen het eens over het feit dat meer aandacht moet worden besteed aan kinderopvang voor kinderen die minder dan drie jaar oud zijn. Het was ook nooit de bedoeling minder kleuterleidsters in te zetten in de basisscholen. De klassen van drie- tot vijfjarigen kunnen kleiner worden, zodat iedereen wel vaart bij deze maatregel. Kinderen uit kansarme milieus krijgen op school meer kansen. Helaas krijgen sommige kinderen uit kansarme milieus bijna overal meer kansen dan thuis.

De vakbonden spraken dreigende taal. Er zou geen overleg zijn geweest en daarmee zou men bij de volgende verkiezingen rekening houden. Welnu, er is wel overleg gepleegd, niet met de VLD, maar wel

Vanderpoorten

met de actoren op het veld. Voor één keer stonden de vakbonden niet op de eerste rij. Op een bepaald ogenblik werd zelfs beweerd dat de meerderheid het met de VLD op een akkoordje had gegooid over de instapleeftijd van kleuters, dit in ruil voor de instemming met een aantal bepalingen van het ARGO-decreet. Bepaalde personen menen blijkbaar dat iedereen handelt zoals ze zelf doen en dat iedereen probeert om koopjes af te sluiten. Dit gerucht overtuigde ons ervan dat de verspreider ervan te kwader trouw handelde. Dezelfde personen hebben overigens duidelijk gemaakt waarover het volgens hen in het onderwijsdebat moet gaan : zij hebben alleen oog voor werkplaatsen en voor goedkope kinderopvang voor de ouders. Het kind staat bijna nooit centraal. In geen enkele brief van de tegenstanders werd gesproken over het kind. Nadien heeft men hier en daar de pedagogische elementen wel zwakjes verwoord.

Dat andere elementen zoals kinderopvang en werkgelegenheid een rol spelen, was eveneens de mening van de commissie en van de minister. Dit wordt nogmaals benadrukt in de resolutie die straks en morgen mede door de VLD wordt ingediend. De VLD vindt het evenwel schrijnend dat, in een tijd dat iedereen de mond vol heeft over de rechten van het kind, het voor sommigen blijkbaar moeilijk is om aan te nemen dat in het onderwijs alleen het belang van het kind centraal staat. (*Applaus bij de VLD en de SP*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Vanderpoorten, in feite ben ik het eens met het uitgangspunt dat het kind centraal moet staan, ook in het kleuteronderwijs. Uw schets van de situatie is voor een deel terecht.

U hebt echter niet de situatie geschetst waarin de peuter zich op dit ogenblik vaak bevindt in de voorschoolse kinderopvang. Ook daar is er zelden een adequate opvang voor deze peuters. Ook daar wordt niet voldaan aan de specifieke behoeften, vooral van pedagogische aard, van de peuter. Wanneer we dus vanuit die bekommernis het kind centraal stellen, dan moeten we ook de peuter centraal stellen. We moeten derhalve aandacht hebben voor een duidelijke, aparte benadering voor de peuter, die zowel zorgzaamheid als het pedagogische aspect nastreeft. Ik erken uw eerlijke overwegingen, maar het is iets te gemakkelijk te stellen dat de instapleeftijd in het kleuteronderwijs drie jaar

moet zijn, zonder dat u een duidelijk alternatief hebt geboden voor de opvang van de peuter.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik hoef het niet meer te zeggen, maar de instapleeftijd voor kleuters heeft heel wat stof doen opwaaien. Dat is begrijpelijk als men bedenkt hoeveel partijen erbij zijn betrokken : ouders, grootouders, de kinderopvangsector, leerkrachten, schooldirecties, schoolbesturen, de wetenschappelijke wereld en ook de peuters zelf, die zich jammer genoeg niet in dit debat kunnen mengen.

Ook in eigen rangen was er heel wat discussie omtrent de instapleeftijd voor kleuters. Daarbij ging het om de gevolgen voor de leerkrachten en de school, de specifieke Brusselse situatie, de supplementaire kosten voor de ouders, de implicaties voor de kinderopvangsector en niet in het minst de financiële haalbaarheid. Ik denk dat elk van ons in de loop van dit debat wel eens twijfels heeft gekend. De maatschappelijke druk die ernstig werd opgevoerd, is hier zeker niet vreemd aan. Het gevolg van heel deze mediatisering en stellingenoorlog is wel dat genuanceerd denken moeilijk wordt en iedereen zich verplicht voelt zich op zijn stellingen vast te pinnen.

Jammer is bovendien dat daarbij niet iedereen even goed geïnformeerd was. De ene denkt dat deze maatregel op 1 september 1999 ingaat, de ander weet zeker dat het in 2000 is, nog een ander vraagt zich vandaag af hoe de situatie van zijn tweejarige peuter volgend schooljaar zal zijn. Dat is toch een vorm van desinformatie.

De CVP heeft van bij het begin duidelijk haar principiële keuze voor de instapleeftijd voor kleuters op drie jaar gekoppeld aan een aantal voorwaarden. Die werden op 15 januari – in een eerste fase – duidelijk meegedeeld en worden thans via de door ons ingediende resolutie verfynd. Op deze wijze hebben we de krijtlijnen uitgetekend waarbinnen deze principiële beslissing door de regering kan worden uitgevoerd. Onze stelling is duidelijk : laat peuters peuters zijn. Laten we de verhoging van de instapleeftijd zien als een kans om deze jonge kinderen op een aangepaste wijze op te vangen. Laten we dit niet bekijken als een afwijzen van de inspanningen die nu op dit vlak in de scholen door de kleuterleidsters worden geleverd.

Ik wil voornamelijk ingaan op de gevolgen en voorwaarden, vooral op het vlak van welzijn. Ook

Becq

wij wensen dat er voldoende garanties worden geboden voor een minimale kostprijs voor de ouders. Kleuteronderwijs is kosteloos, met uitzondering van een eventuele warme maaltijd, melk en dergelijke meer. De kinderopvang is dit niet. De meerkost die hieruit voor de ouders voortvloeit is echter te nuanceren. De individuele ouderbijdrage voor kinderopvang varieert van 64 frank per dag voor de laagste inkomens tot 601 frank per dag. Een gewone middagmaaltijd en een vieruurtje zijn daar in principe inbegrepen. Dat betekent dus eigenlijk een heel lage kostprijs voor die laagste inkomens.

Er werd daarstraks reeds ingegaan op het feit dat er een fiscale aftrek bestaat van 80 percent voor deze opvang via de erkende voorzieningen. Tegelijkertijd is er een verhoging van het belastingvrijgestelde inkomen voor ouders die deze kosten niet aangeven. In die zin vinden we het belangrijk dat er met de federale overheid wordt onderhandeld over de mogelijke verhoging van de fiscale aftrek. Vooral naar de laagste inkomenscategorieën die een bijkomend bedrag van ongeveer 8.000 frank zullen moeten ophoesten gaat onze zorg. Laten we bij dit alles niet vergeten dat op dit moment de ouderbijdrage verhoudingsgewijs niet voor alle ouders even zwaar doorweegt. Een gezin met een inkomen van 1.250.000 frank besteedt 8 percent aan opvang. Een gezin met een inkomen van 441.151 frank besteedt 11,6 percent. De verschillen liggen nog hoger bij de opvang van twee kinderen. Daaraan zal men tegelijkertijd mee moeten sleutelen wanneer dit aan de orde komt.

Slechts in uitzonderlijke gevallen zal men inderdaad zes maanden extra opvang moeten betalen. Met de gewijzigde instapdata kan een kleuter van 2,5 jaar pas naar school na de eerste vakantie die op zijn of haar verjaardag volgt. Anderzijds – en we moeten dit ook mee in rekening brengen – zijn er inderdaad heel veel kleuters die naar school gaan op tweeënhalf jaar, maar tegelijkertijd in de namiddag worden opgevangen door ouders, grootouders of in gesubsidieerde of privé-opvang. 17,8 percent van de kleuters van 30 maanden gaat volledige dagen naar school, terwijl 44,3 percent niet gaat. Dit gaat in stijgende lijn naarmate men de leeftijd van drie jaar nadert. Er is dus nog heel wat cijferwerk nodig voor men een correcte inschatting kan maken van de juiste omvang van de eventuele uitbreiding van de kinderopvang. Maar dat er uitbreiding nodig zal zijn, is duidelijk.

Tegelijkertijd is er de vraag naar de pedagogische aanpak voor de kinderen van meer dan tweeënhalf jaar in de kinderopvang. Een peuter van twee jaar en drie maanden heeft andere impulsen en prikkels nodig dan een peuter van bijna 3 jaar. Laten we niet doen alsof die gedifferentieerde aanpak op dit moment niet in de belangstelling staat binnen de sector van de kinderopvang. Een sector die nu al kinderen tot drie jaar kan opvangen en opvangt en dat overigens op een voortreffelijke manier doet. Nu reeds kunnen kleuterleidsters in de kinderopvang ingeschakeld worden.

In de besluiten omtrent de buitenschoolse kinderopvang ligt een regeling voor die stipuleert dat tot de helft van de kinderverzorgsters kunnen worden vervangen door kleuterleidsters. Ik zeg dit niet om kleuterleidsters te overhalen om naar de kinderopvang over te stappen. Ik zeg dit om aan te tonen dat voor een pedagogisch adequate aanpak ook nu al wordt gezorgd in de kinderopvangsector. Dat specifiek voor kansarme groepen extra impulsen nodig zijn, is in de welzijnssector vanzelfsprekend.

Ook het feit dat voor de Brusselse situatie waarborgen moeten gelden, is duidelijk. Dat behoeft geen tekening. Wanneer kleuters in het Franstalig onderwijs terecht kunnen op 2,5 jaar en slechts op drie jaar in het Nederlandstalige onderwijs, betekent dit een ramp voor het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. De Vlaams-Brusselse kleuterscholen worden grosso modo voor eenderde bevolkt door kinderen van Vlaamse ouders. De anderen komen ofwel uit taalgemengde of uit anderstalige gezinnen. Deze kleuters zouden bovendien een waarborg moeten kunnen bieden voor het voortbestaan van het Vlaamse basis- en secundair onderwijs in Brussel.

Minister Luc Van den Bossche : Er is een zeer grote uitstroom na het kleuteronderwijs.

Mevrouw Sonja Becq : Men denkt hier aan de toekomst – dit is ook een toekomst – waarbij het goed zou zijn dat deze kinderen vanuit het Brusselse kleuteronderwijs kunnen doorstromen naar verdere onderwijsinstellingen in Brussel. In elk geval spitst de discussie, die op gang kwam naar aanleiding van deze principiële maatregel, zich vooral toe op een afweging van maatregelen binnen Welzijn tegenover maatregelen binnen Onderwijs. Dit maakt duidelijk dat overhaaste uitvoering van dit principiële standpunt niet verstandig zou zijn.

Ik wil daarbij aandacht vragen voor een derde weg, die zich binnen Welzijn, maar op het raakvlak met Onderwijs, situeert, namelijk de buitenschoolse kinderopvang. Reeds geruime tijd staat de buiten-

Becq

schoolse kinderopvang in de kijker, niet in het minst omwille van de moeilijkheden die er zijn met de financiering ervan, financiering die in elk geval gegarandeerd moet blijven. Kwaliteitscriteria, ik richt mij speciaal tot die hier spijtig genoeg nu niet aanwezig is, de heer Sannen, vormen daarbij een belangrijk uitgangspunt. Steeds opnieuw beklemtonen diverse groepen dat deze opvang niet-schools, speels, huiselijk, enzovoort moet zijn, én dat deze liefst niet gebeurt in een schoolse omgeving. Om het cru te zeggen : klaslokalen zijn uit den boze, tenzij, en dat is een nuancering door de nieuwe decreetgeving, men exclusief voor de buitenschoolse kinderopvang lokalen ter beschikking heeft en deze keuze extra wordt gemotiveerd door de lokale betrokkenen. Kinderkribben kunnen in het kader van de buitenschoolse kinderopvang hun activiteiten uitbreiden, mits ze specifieke lokalen voor deze groepen ter beschikking hebben.

Bestaat er geen mogelijkheid de lokalen die exclusief voor buitenschoolse kinderopvang worden gebruikt ter beschikking te stellen van de meer dan 2,5-jarigen ? Moet een samenwerking op dit niveau niet uitdrukkelijk worden onderzocht ? Ik denk aan de infrastructuur die tijdens de schooluren niet wordt benut en aan de knowhow die voor die groep moet worden uitgebouwd. Uiteraard moeten daarbij sluitende garanties worden ingebouwd om oneerlijke concurrentie tussen scholen te vermijden. Mede in het licht daarvan is het noodzakelijk dat Kind en Gezin in de uitwerking van haar strategisch plan Kinderopvang oog heeft voor de kleintjes en haar plan bijwerkt.

Naast de discussie omtrent de pedagogische aanpak blijft er de vraag naar de kostprijs. Voor ons mag de invoering van deze maatregel niet ten koste kan gaan van de begroting Welzijn. Het kan niet dat men ten nadele van gehandicapten, bejaarden, gezinnen in moeilijkheden of andere sectoren binnen Welzijn, geld wegneemt ten voordele van een adequate opvang van meer dan 2,5-jarigen. Hiervoor zullen extra middelen nodig zijn. Ook Welzijn heeft prioriteiten.

De instapleeftijd op drie jaar leggen is onze principiële keuze. De CVP is een gezinspartij. Ik verwijs naar ons congres over kinderen. We kiezen voor de tienduizenden ukkepukken die verloren lopen op de speelplaats, zich alleen en verlaten voelen wanneer die wilde vierjarigen tegen hen opbotsen, die soms hele lange dagen op school doorbrengen en tegelijk zoveel nood hebben aan permanente zorg en aandacht, aan een warme familiale sfeer. Die

sfeer vormt de juiste basis voor de stimulans van hun mogelijkheden.

Daarom is het nodig dat de mogelijkheden voor een degelijk uitgebouwde, ruim toegankelijke en pedagogisch adequate opvang buiten de school-sfeer voor de kleintjes wordt onderzocht en becijferd. Pedagogische, financiële en maatschappelijke aspecten zullen daarbij een rol spelen. Wat is pedagogisch het meest aangewezen ? Wat is de rol en de verantwoordelijkheid van de ouders ? Hoever reikt de verantwoordelijkheid van de samenleving ? Daarom is het nodig te durven luisteren naar alle partners op dit terrein en in overleg met hen de voor- en nadelen af te wegen. Daarom is het nodig dat we, als in een verdere fase blijkt dat er gegronde vragen zijn omtrent de haalbaarheid van een of ander project, durven bijsturen.

De concrete uitwerking van de hogere instapleeftijd is voor ons geen fetisj. Het is geen gemiste kans mocht uit de voorbereidende fase blijken dat een beter georganiseerde omkadering binnen de school een adequaat antwoord biedt. Het is wel een gemiste kans wanneer we binnen tien jaar vaststellen dat er voor onze kleuters niets is veranderd, dat men nog steeds met dezelfde omkadering en infrastructuur werkt als vandaag. Dat moeten we tot elke prijs vermijden. (*Applaus bij de CVP*)

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik denk dat onze fractie nog spreektijd over heeft. Ik zal er zuinig mee omspringen. Ik zal niet over de algemene lijnen van het decreet praten. Ik weet dat ik in tijdsnood kom als ik daarover begin. Ik zal ook niet aan de minister proberen duidelijk te maken waarom het niet zo onbetaalbaar is om alle kinderen in het basisonderwijs op dezelfde manier te behandelen. Wij hebben vandaag een persconferentie gegeven. Het ging over de Vlaamse lasten en de manier waarop we ons aandeel dragen in de staatsschuld. We hebben berekend dat, indien men 1 percent bij de Vlaamse begroting voegt, er voldoende middelen voorhanden zouden zijn om alle kinderen uit het basisonderwijs fatsoenlijk te omkaderen zonder dat iemand nog moet spreken over benadeling. Waarom dit nuttig zou zijn, weten de collega's uit de commissie voor Onderwijs. Ik zal me beperken tot die fameuze instapleeftijd waarover ik een resolutie heb ingediend omdat ik me zorgen maakte over een aantal stilzwijgende afspraken. Wij zijn er niet van overtuigd dat de oplossingen waarvoor de regering nu heeft geopteerd, ook de beste zijn. We zijn het er op pedagogisch vlak wel mee eens dat een kind op de leeftijd van drie jaar naar de kleuterschool kan. Laten we dit evenwel niet als een

Maes

fetisj beschouwen. Ik ben op mijn tweeënhal jaar naar school gegaan. Ik was al zindelijk. Ik kon al praten en ik had al belangstelling voor andere kinderen. Aan mijn zelfbeeld is er eigenlijk geen schade toegebracht, maar dat is misschien een geval van overcompensatie. Het is vanzelfsprekend dat we oog moeten hebben voor het ontwikkelingsproces van een kind. Dat is niet op te delen in strikte leeftijdscategorieën. Het ene kind van tweeënhal is het andere niet. Wanneer men de leeftijd naar drie jaar optrekt, dan zullen daar nog wel kleuterjes bij zijn die nog niet echt schoolrijp zijn.

Er is natuurlijk wel een probleem. Aan de ene kant is er de voorschoolse en de buitenschoolse opvang, maar die is te weinig uitgebouwd. Bovendien houdt die opvang, die via Kind en Gezin geregeld wordt, naar onze smaak te weinig rekening met de groeiende eisen inzake socialisering die eigen zijn aan opgroeiende peuters. Wij zijn er niet van overtuigd dat men nu ineens de verantwoordelijkheid voor de 2,5-jarigen moet overdragen van Onderwijs naar Welzijn. Of moet ik zeggen van de ene minister naar de andere, van de ene partij naar de andere ?

Voor ons is het niet vanzelfsprekend dat de peuters naar Kind en Gezin gaan. Ik kan me best voorstellen dat er peuterscholen worden opgestart onder de hoede van kleuterscholen waarbij dat merkwaardige mengsel van aandacht voor de verzorging van het individuele kind kan samengaan met het beginnende socialisatieproces dat door een kleuterleidster wordt voorbereid. Ik denk dat we deze leeftijdsgrens ook niet moeten overschatten. We zien dat sommige kinderen nieuwsgieriger worden, meer geprikkeld zijn door die behoefte aan samenspel, maar dat andere kinderen nog meer nood hebben aan verzorging. Voor ons is het evenwel niet bewezen. Daarom zullen we ook het amendement van de heer Sannen steunen. We begrijpen natuurlijk dat de regeringspartijen een grenzeloos vertrouwen hebben in de ministers om die zaken te regelen maar ook wij gaan ervan uit dat zo'n zaken beter in een decreet vervat zitten, als men als wetgever daar de kans toe ziet. Bovendien denken we dat het niet zo een kwaad idee is om de peuterscholen, die in andere landen wel bestaan en die in ons land nooit goed zijn uitgebouwd, als concept uit te bouwen. Daar hebben we blijkbaar nu al de middelen voor. Dat is een tweede punt waarover we het niet eens kunnen zijn met de meerderheid en met de regering : de invulling van deze categorie.

Wij willen namelijk wel rekening houden met het financieel probleem van de ouders. De regering zou fair genoeg moeten zijn om te zeggen : tot nu toe hebben we de opvang van 2,5-jarigen geregeld binnen het kleuteronderwijs. Dat was misschien pedagogisch niet de beste weg, maar het was in elk geval gratis voor de ouders. Daarom ook stonden ouders er dikwijls op om hun kind exact op de dag dat het de magische leeftijd van tweeënhal bereikte, naar school te sturen, waarbij ze in gedachten meer bij hun portemonnee waren dan bij de schoolrijpheid van kindlief. Twee oplossingen zijn denkbaar, maar de opvang vanaf tweeënhal moet in elk geval gratis zijn. We hebben het in het verleden kunnen betalen, waarom zouden we het morgen dan niet meer kunnen betalen ?

Ik wil me niet aan leeftijdsfetisjisme bezondigen ; drie maanden kunnen voor zo een peuter een enorm verschil in ontwikkeling uitmaken. De opvang van de oudste peuters, ergens tussen twee en drie dus, kan binnen de peuterscholen of crèche worden versterkt met kinderverzorgsters of met kleuterleidsters. Daar spreek ik me nu niet over uit. Er bestaat een soort van schemerzone, waarbinnen het kleine kind evolueert van onmondige peuter die vooral verzorging nodig heeft, naar een boeiende sociale kleuter. Die overgang gebeurt geleidelijk en dat moet worden opgevangen door beide categorieën van beroepsmensen te voorzien.

Nu leggen we, of we dat nu willen of niet, een beetje een blaam op de kleuterleidsters, alsof ze tijd zouden hebben verloren door zich aan te passen aan de leeftijd van de peuters. Nu noemen we dat plotseling pedagogisch onverantwoord. De kleuterleidsters hebben een methodiek en een didactiek ontwikkeld voor de 2,5-jarigen. We hebben hen daar de facto toe verplicht destijds, toen we onderwijsminister De Croo niet hebben kunnen beletten om de instapleeftijd naar tweeënhal jaar te verlagen. De scholen en kleuterleidsters hebben zich aangepast, nu mogen wij hen niet culpabiliseren of werkloos maken. Hierover kan toch overleg worden gepleegd met alle betrokkenen ? Heel wat instanties die met het lot van de kinderen begaan zijn, zoals de Vlaamse Onderwijsraad en de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen, willen daarbij hun stem laten horen. Ik herhaal dat ik weiger werkende ouders te straffen door ze een zware factuur voor te leggen of door hen te dwingen een andere oplossing te zoeken voor hun niet-schoolrijpe kinderen. Daarom hebben we de CVP-resolutie niet mee ondertekend. Die resolutie verzekert immers de kosteloosheid van de opvang niet. Wij willen gratis opvang vanaf tweeënhal jaar, zoals die nu ook bestaat.

Maes

De voor- en buitenschoolse opvang is momenteel absoluut onvoldoende, dat staat wel in de resolutie. We pleiten er zeker niet voor om de hele groep 2,5-jarigen als groep naar Kind en Gezin door te schuiven. Peuterscholen zouden ons inziens een betere oplossing bieden, want deze kunnen even goed aan kleine kleuterschooltjes worden gekoppeld. Ik voorspel anders grote infrastructurele problemen. Op dit ogenblik zijn de voorzieningen inzake voor-schoolse opvang absoluut onvoldoende. We hebben de kinderen van tweeënhalf indertijd onder meer ook aan onderwijs toevertrouwd omdat we geen andere valabele oplossingen zagen. Het zal niet gemakkelijk zijn om morgen de noodzakelijke onthaalmoeders te vinden of de nodige plaatsen in crèches te creëren. Er zijn gewoon te weinig onthaalmoeders, en met het statuut dat ze hebben, is dat geen wonder. Als we al deze banen binnen het kader van de crèches willen creëren, dan zal dat de gemeenschap handenvol geld kosten. Wie zal dat betalen ?

Ik lees in uw voorstel van resolutie dat u het niet van Onderwijs wilt weghalen. Dan bent u wel verplicht een toverformule uit te dokteren. Wees gerust, u hoeft niet te toveren. Lees onze brochure. U zult zien, er is geld in dit land ! (*Applaus bij de VU en AGALEV*)

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik neem aan dat in deze assemblee niemand het me kwalijk zal nemen als ik op dit late uur niet over kleuters ga spreken. Ik wil het namelijk over een andere groep jonge kinderen hebben. Een groep die vandaag zeer weinig aan de orde is gekomen, waarover men enkel een beetje tussen de mazen van het net van het algemene onderwijs heeft gesproken : het buitengewoon onderwijs. Ik wil het daar toch uitgebreider over hebben.

Waarom extra belangstelling voor kinderen van het buitengewoon onderwijs ? We kennen allemaal het verhaal van de armoede dat opgetekend staat in het verslag van de armoede. Daarin hebben we gelezen dat er een duidelijke correlatie is tussen armoede en onderwijs. Het is zo dat arme kinderen eerder in het buitengewoon onderwijs komen dan de beter geïntegreerde kinderen.

Men stelt veelal vast dat het een generatieverschijnsel is. Dat betekent dat in het buitengewoon onderwijs niet enkel probleemkinderen voorko-

men, maar ook probleemouders. Daarom hebben we er in de commissie voor gepleit om, als het niet mogelijk blijkt alle directeurs vrij te stellen van lesopdracht, dit dan toch ten minste voor de directies in het buitengewoon onderwijs te laten gelden. Het gaat niet alleen over het aantal leerlingen maar ook over de complexiteit van de dossiers. Jammer genoeg hebben we te weinig bijval gevonden voor ons amendement.

Artikel 9 van het decreet stelt dat het buitengewoon onderwijs, onderwijs moet verstrekken. Dat is duidelijk. Ook moet het buitengewoon onderwijs zorgen voor opvoeding, therapie en verzorging. Dat laatste is nieuw. Ik vroeg in de commissie aan de minister : wat houdt die verzorging in en welke middelen zijn voorhanden. Hij antwoordde : onder verzorging versta ik verzorging in de meest algemene zin.

Daarop ben ik poolshoogte gaan nemen bij de gewone verzorgende instanties. Ik kwam terecht bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Mensen met een Handicap. Daar spreekt men over een totaal van 25 zorgfuncties en 34 deelaspecten in het zorgaanbod. Alles samen betekent dat zeer veel zorgen. De minister wil verzorging in de meest algemene zin. Wat is nu de plaats van de school in het geheel van de zorgverstrekking ? Het lijkt me niet doenbaar om de school voor die 59 zorgfuncties te laten opdraaien. Daar zijn absoluut geen middelen voor ingeschreven en er zou overlapping zijn met het Vlaams Fonds.

Wat kan de school dan wel doen ? Tussen ouders, het kind, de verzorgers en de school moeten er bruggen worden gebouwd. Moet de school de bruggen leggen naar de anderen ? Hoe en wie zal dat doen ? De directrice die nog een lesopdracht heeft ? Moet de ouder zelf op zoek gaan naar de zorgverstrekkers in zijn streek ? Is er overleg geweest met de minister van Welzijn ? Dit zijn vragen die niet aan bod kwamen in de commissie omdat u vaagweg stelde dat het ging om verzorging in de meest ruime zin van het woord. Pas achteraf ontdekte ik dat 59 verschillende zorgfuncties erkend zijn.

Het volgende punt betreft de discriminatie bij de toekenning van het getuigschrift voor het basisonderwijs. Als we ervan uitgaan dat dit getuigschrift relevant is – iets wat niet vanzelfsprekend is als iedereen schoolplichtig is tot achttien – vinden we dat kinderen in het buitengewoon onderwijs ook recht hebben op dit getuigschrift onder dezelfde voorwaarden. In het gewoon onderwijs wordt dit toegekend door de klassenraad, maar in het bui-

Verwimp-Sillis

tengewoon onderwijs door de inspectie, die veel verder van de leerlingen afstaat. Dit is een kaakslag voor de leerkrachten uit het buitengewoon onderwijs met nochtans zeer veel toewijding en hart voor hun kinderen.

Een laatste punt betreft de schoolverandering. Door dit decreet kan een kind na zeven dagen van school veranderen als ouders en directie niet tot een overeenkomst komen. Dit betekent dat een kind in theorie om de zeven dagen van school kan veranderen. Meestal levert dit geen problemen op. De kans bestaat echter dat kinderen die thuis worden mishandeld of misbruikt, niet de kans krijgen om een vertrouwensrelatie op te bouwen met hun leerkracht omdat ouders met hun kinderen in principe om de zeven dagen naar een andere school kunnen vluchten. Waarom moet de huidige regeling worden veranderd? De verandering wordt nergens gemotiveerd.

Ik hoop dat ik u heb overtuigd dat dit decreet onvoldoende is om kinderen, en zeker de kinderen uit het buitengewoon onderwijs een stem te geven. Er is nog veel werk, zeker op vlak van mentaliteitsverandering.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove (*Op de tribune*) : Voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als je voor een bijna lege zaal spreekt, is dat eigenlijk positief te duiden. Je krijgt immers de indruk dat je vrijuit kunt spreken en dat iedereen het met je eens is. Je kunt zelfs journalisten een veeg uit de pan geven zonder dat je daarvoor 's anderendaags in de ochtendkrant een afstraffing krijgt. Hier gaan we dus : een van die spraakmakende journalisten van een doorgaans gezaghebbende krant schreef vorige week in een wellicht impulsieve bui dat de Vlaamse commissie Onderwijs het decreet basisonderwijs in een sfeer van haast-je-rep-je had afgehandeld.

Als voorzitter van die commissie heb ik toch wel even moeten slikken toen ik dat las. Ik ben toen beginnen tellen en zo ben ik tot de conclusie gekomen dat de bewuste journalist hoogstwaarschijnlijk niet alle commissiebesprekingen over dit decreet heeft kunnen bijwonen. Wij hebben immers niet minder dan 32 uren besteed aan de bespreking van dit belangrijke decreet. Bovendien waren het nog bijzonder boeiende en kwalitatief hoogstaande debatten, waartoe alle fracties hebben bijgedragen.

Het basisonderwijs verdient zo een behandeling. Het gaat tenslotte over de toekomstmogelijkheden van nagenoeg 670.000 kinderen van de kleuterleeftijd tot op de drempel van de puberteit. Daarnaast gaat het decreet ook over het optimaal functioneren van meer dan 2.400 basisscholen in het gewoon en buitengewoon onderwijs, met meer dan 43.000 onderwijzende personeelsleden.

Op grond van de vele contacten op het veld kan ik mij echter niet van de indruk ontdoen dat, met uitzondering van de meeste personeelsleden met een directie- of vakbondsverantwoordelijkheid, het overgrote deel van het onderwijzend personeel nog niet echt beseft of zelfs niet volledig weet wat het decreet biedt aan kansen voor de toekomst van het basisonderwijs in Vlaanderen. Het is daarom doodjammer dat het vele ernstige werk van de onderwijscommissie naar de buitenwereld toe wordt herleid tot een discussie over de principiële beslissing om de instapleeftijd voor kleuters te verhogen tot drie jaar. Het inhoudelijke en innoverende decreet basisonderwijs had eigenlijk een veel betere ver slaggeving verdiend.

Uiteraard is kritische waakzaamheid geboden inzake de inhoud van de vele uitvoeringsbesluiten die op dit decreet zullen volgen. Natuurlijk ware het nog beter geweest, mocht tegelijk met dit decreet ook het decreet over de inspraak in het onderwijs klaar zijn geraakt.

Toch mogen we gerust stellen dat het decreet basisonderwijs zelf onbetwistbaar heel wat positiefs bevat. Er zijn duidelijke stimulansen voor een pedagogisch schoolbeleid, via schoolwerkplan, grotere flexibiliteit in de aanwending van het lestijdenpakket, huisonderwijs voor zieke kinderen, enz... Er is een grotere lokale autonomie en er zijn ruimere inspraakmogelijkheden voor leerkrachten en ouders. Er is de groei, zij het over een naar mijn aanvoelen te lange periode, naar meer gelijkwaardigheid in de financiering van leerlingen over de verschillende netten heen. Al die elementen bieden ongetwijfeld kansen voor een kwaliteitsvol onderwijs, waarin het kind centraal staat. Het decreet biedt ook kansen om de slagkracht van het schoolbeleid te versterken, dit beleid aan te passen aan de lokale noden, de betrokkenheid van de gebruikers te vergroten, het schoolhouden en lesgeven te maken tot een echt teamgebeuren op professionele basis.

Ik wil even blijven stilstaan bij het hoofdstuk dat handelt over de opdracht van het onderwijzend personeel in het basisonderwijs. De prestatieregeling die hierin is uitgewerkt, probeert op een zo

Vanleenhove

eenvoudig mogelijke manier twee terechte aanspraken met elkaar in evenwicht te brengen : enerzijds de rechten van het kind, dat moet kunnen rekenen op degelijk onderwijs en een vormend en verrijkend schoolleven, anderzijds de rechten van de onderwijsgeevenden, aan wie vanzelfsprekend geen overdreven belasting kan worden opgelegd. In het decreet worden de complexiteit en de verscheidenheid van taken, evenals de vrij grote bevraging van directies en onderwijzend personeel, effectief erkend.

De introductie van de functiebeschrijvingen bevat volgende nuttige aspecten : duidelijke taakafspraken ; het bevorderen van de samenwerking binnen het korps door een gelijkmatige en draagbare verdeling van de inspanningen ; het uittekenen van de vereiste bekwaamheden, vaardigheden en kwaliteiten van het betrokken personeelslid. Daardoor moeten deze functiebeschrijvingen een garantie kunnen bieden voor een kwaliteitsvolle onderwijsverstrekking.

Het is duidelijk dat deze nieuwe reglementering een enorme stimulans inhoudt om na te denken over de opdracht van de leerkracht, de directeur, de logopedist, enzovoort. Een klas is geen eiland in een school ; een school is geen eiland in een gemeenschap. De onderwijzer maakt deel uit van een korps dat samen school maakt. Hij maakt ook deel uit van een gemeenschap die hem de verantwoordelijkheid oplegt om mee te bouwen aan haar toekomst. Dat moet tot uiting komen in die functiebeschrijvingen. Functiebeschrijvingen mogen dus allerm minst als een soort straf worden beschouwd, maar zijn veeleer een terechte verwachting van de gemeenschap. Ze bieden een kans om op een professionele, collegiale en verantwoordelijke wijze aan kwaliteitsontwikkeling te doen en toekomst te scheppen voor telkens nieuwe generaties.

De overheid zal modellen aanbieden voor deze functiebeschrijvingen. Op vraag van onze fractie heeft de minister tijdens de commissiebesprekingen uitdrukkelijk bevestigd dat deze modellen slechts hulpmiddelen zijn, die men vrijblijvend kan gebruiken. Het kan dus geenszins de bedoeling zijn dat de overheid hierin dirigistisch betuttelend gaat optreden. Ook hier geldt dus de lokale autonomie : de mogelijkheid om functiebeschrijvingen te maken op maat van de school. Wel blijft het zo dat de regering een lijst met onafdwingbare taken zal opmaken : de zogenaamde negatieve lijst, waarin wordt bepaald wat een schoolbestuur of directie in

geen enkel geval als verplichte dienst kan eisen van zijn personeel.

We zijn het ermee eens dat een dergelijke lijst een noodzakelijke bescherming van het personeel tegen mogelijke misbruiken inhoudt. Maar tegelijk vertrouwen we erop dat die lijst de school niet de ruimte ontnemt om vanuit haar eigen project en doelstellingen op een normale kwaliteitsvolle manier te functioneren. Zeer belangrijk was in dat verband de akkoordverklaring van de minister met de stelling dat aangelegenheden die direct zijn verbonden met het pedagogische project en met de identiteit van de school, niet op de onafdwingbare lijst kunnen voorkomen. Anders ware de vrees terecht dat de school zich niet meer vanuit haar eigenheid zou kunnen profileren. Vanzelfsprekend moet daarbij de nodige bescherming voor de personeelsleden worden ingebouwd. Maar die garantie wordt gegeven door het vastleggen van het maximale aantal klokuren. Een amendement heeft het mogelijk gemaakt dat wij als parlement ook over de inhoud van die negatieve lijst kunnen waken, vermits we die ter bekrachtiging voorgelegd zullen krijgen.

Functiebeschrijvingen, zegt het decreet, worden opgemaakt in overleg tussen de betrokken partners. Ook het lokaal comité krijgt in dat overlegmodel een duidelijke rol toebedeeld, niet enkel als onontbeerlijke buffer tegen mogelijke overbevraging van personeelsleden, maar ook als belangrijke verantwoordelijke partner in het hele schoolgebeuren.

Het is een bewuste keuze geweest de directie – en niet het schoolbestuur – een eersterangspositie te laten innemen in het overleg voor het opmaken van de functiebeschrijvingen. Dit houdt een uitgesproken waardering in voor de rol van de directeur in de school. Toch kan daarnaast de belangrijke verantwoordelijkheid van het schoolbestuur als werkgever en als bewaker van het eigen pedagogische project niet over het hoofd worden gezien.

In de functiebeschrijving van de directeur, die wordt opgemaakt in overleg met het schoolbestuur, zal aan dat facet ongetwijfeld bijzondere aandacht moeten worden besteed. Het lijkt me dus helemaal niet onlogisch dat het schoolbestuur ook minimale richtlijnen aan de directie verstrekt, om bij het overleg aangaande de functiebeschrijvingen ervoor te zorgen dat het eigen opvoedingsproject en het eigen profiel van de school duidelijk merkbaar blijven, en dat alle personeelsleden zich daarvoor in schoolverband ook daadwerkelijk engageren.

Vanleenhove

De functiebeschrijvingen worden slechts geleidelijk ingevoerd. Voor 1 september 2002 zullen ze niet over het hele veld operationeel zijn. Die lange introductieperiode is noodzakelijk. Ik kan mij indenken dat er in die tijdspanne veel aandacht zal moeten gaan naar tussentijdse evaluatie en mogelijke bijsturing. Dit moet in elk geval mogelijk worden gemaakt.

Het decreet maakt ook een duidelijke koppeling tussen enerzijds het moment waarop de functiebeschrijvingen zullen worden veralgemeend en anderzijds de inwerkingtreding van het hoofdstuk evaluatie van het aangekondigde decreet rechtspositie. Afgezien van de moeilijke geboorte van dit laatste decreet is deze koppeling betekenisvol. Dit wil zeggen dat de functiebeschrijvingen ook een instrument zullen vormen bij de evaluatie van het personeel. Dat lijkt mij volkomen gerechtvaardigd, temeer omdat daardoor een mogelijke willekeur bij evaluatie wordt vermeden en het betrokken personeelslid op voorhand de maatstaven voor zijn beoordeling zal kennen.

De evaluatie mag echter niet het allereerste oogmerk van de functiebeschrijvingen zijn. Functiebeschrijvingen moeten in de eerste plaats tot doel hebben via overleg en duidelijke taakafspraken een kwaliteitsvol onderwijs in teamverband te garanderen en kinderen volwaardige kansen te geven in hun eigen ontwikkelingsproces.

Het spreekt vanzelf dat de invoering van een dergelijk vernieuwend systeem bij sommigen bijna automatisch weerstanden oproept. Zonder betrokkenheid en motivatie bij de basis wordt dit dan ook een heel moeilijke operatie. Het is nochtans mijn vaste overtuiging dat een echte, serene en verstandige dialoog in de school, die het decreet oplegt, een goed uitgebalanceerd evenwicht tot stand kan brengen tussen de bekommernissen van alle onderwijsactoren, met name schoolbesturen, directies, personeelsleden, vakbonden, leerlingen en ouders. Ik doe daarom een oproep tot allen die bij dit proces betrokken zullen worden om weliswaar kritisch maar zeker niet ongenueanceerd achterdochtig, open te staan en oog te hebben voor de ongetwijfeld positieve kansen in dit nieuwe systeem voor een blijvend kwaliteitsvol onderwijs. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als ijverig jong parlamentslid had ik het eerste deel van mijn betoog voldoende gestoffeerd aan de hand van gegevens uit het blad Klasse en aan de hand van bedenkingen van de hoofdredacteur van dit blad. Zoals de minister kan vermoeden, ben ik een bijzonder aandachtig lezer van alle edities van Klasse, maar door de beperkte spreektijd waarvan ik nog maar net op de hoogte werd gesteld, moet ik u dit stuk helaas onthouden.

Het eerste deel handelde over het korte maar ruime maatschappelijke debat over de verhoging van de instapleeftijd voor kleuters. Voor mij ging dit debat in zijn essentie over de grens tussen gezinsbeleid en onderwijsbeleid.

In een christen-democratische optie valt gezinsbeleid niet samen met onderwijsbeleid. De onderwijspolitiek moet scholen in staat stellen goed onderwijs te bieden door kinderen kennis en vaardigheden bij te brengen op een pedagogisch verantwoorde wijze. Het gezinsbeleid moet de gezinnen ondersteunen via organisatorische, financiële en sociale weg zodat ze hun unieke opdracht aankunnen. Hun opdracht is het vormen van een solidaire kern waar mensen die met elkaar verbonden zijn zorg dragen voor elkaar. Een redelijk gezinsbeleid vertrekt dus vanuit een bewust, verantwoordelijk ouderschap. Een goed onderwijsbeleid moet in een vrije samenleving echter ook in de eerste plaats steunen op de verantwoordelijkheid van ouders.

Scholen worden bij de uitoefening van hun opdracht het best ondersteund vanuit de gezinnen, en niet omgekeerd. Dit betekent dat het onderwijsbeleid respect moet opbrengen voor de schoolkeuze van de ouders en dat de overheid een echte schoolkeuze moet waarborgen.

Uit de debatten in de onderwijscommissie blijkt dat een bepaalde termijnvisie zich nadrukkelijk baseert op sociologische gegevens die moeten aantonen dat ouders steeds minder bewust een school kiezen en dat ook steeds minder doen op basis van een overtuiging of een ideaal. Omdat, zo schrijft deze redenering voor, het maatschappelijk pluralisme in elke school in gelijke mate aanwezig zal zijn, zullen bestaande schoolnetten in de toekomst als vanzelfsprekend verdwijnen.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw De Schamphelaere, ik moet dat toch nuanceren. Het is niet zo dat men steeds minder bewust een school kiest. De bewuste aard van de keuze van de ouders neemt alsmar toe. Dat gebeurt minder om confessionele

Sannen

of levensbeschouwelijke redenen, maar wel omwille van de kwaliteit van het pedagogisch project.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Volgens sommige persberichten situeert de minister het eindpunt van deze evolutie reeds in het jaar 2010. Ook de CVP is van mening dat de koepelorganisaties aan belang zullen inboeten. Hun negatieve rol als verzuiler van het schoollandschap zullen ze samen met het schoolpactverleden begraven. Zowel in het gemeenschaps- als in het vrij onderwijs, zullen de nieuwe opdrachten voor de koepels minder beslissend, en meer ondersteunend en begeleidend zijn.

Deze evolutie zal zich echter niet zozeer doorzetten omdat de scholen over de netstructuren heen qua opvattingen en cultuur naar elkaar toegroeien, maar wel omdat de diversiteit tussen scholen – ook binnen eenzelfde net – zal toenemen. De autonomie die dit ontwerpdecreet aan elk schoolbestuur afzonderlijk biedt inzake pedagogie, organisatie en personeelsbeleid, biedt immers kansen voor een inhoudelijke verdieping op schoolniveau.

Het zou dan ook van maatschappelijke onverdraagzaamheid getuigen om in de toekomst de inhoudelijke keuzen van scholen en van ouders voor scholen opnieuw politiek te interpreteren en te verkavelen. Alleen een enge politiek-ideologische opstelling weerstaat niet aan deze verleiding. Zo wordt in allerhande onderwijsdebatten de aantrekkingskracht van het christelijk onderwijs tegenstrijdig geacht met de gangbare cultuur. Voor dit fenomeen worden dan verklaringen aangebracht die te maken hebben met kwaliteit, maar ook met gemakzucht van ouders of volksverlakkerij door scholen. Deze discussie kwam ook in de onderwijscommissie aan bod. Een dergelijke gedachtegang getuigt niet van politiek respect en openheid voor de keuzen die ouders maken voor hun kinderen. Dat is zeker het geval als de gemeenschap garant staat voor bereikbaar en aantrekkelijk neutraal onderwijs.

Opvoeden, onderwijzen en zin geven zullen met of zonder schoolpact altijd in nauw verband met elkaar staan. Als we de jonge, intellectuele en zelfbewuste gezinnen die kiezen voor de nieuwe pedagogische methoden als trendsetters van onze cultuur beschouwen, dan valt ons op dat zij bij hun onderwijskeuze het levensbeschouwelijke niet-weten verkiezen boven het zeker weten van niet.

Het is dus mogelijk dat een groot deel van de ouders vandaag zelf kiest voor het niet-weten, maar voor de kinderen toch kiest voor een christelijk opvoedingsproject. Dat gebeurt dan niet uit onwetendheid, maar vanuit een bewuste afweging : baat het niet, dan schaadt het niet. Het valt dus te betwijfelen of deze ouders voorstander zijn van een terugschroefing of het doodzwijgen van de christelijke waarden op de door hen gekozen school.

Deze schets berust vooral op maatschappelijke intuïtie. Wie maatschappijgericht denkt, moet ook weten dat innerlijke beweegredenen niet altijd worden uitgedrukt in sociologisch zichtbare gegevens. Voor de CVP zal een open onderwijsbeleid in de toekomst moeten waarborgen dat men van de bewuste keuzen van leerlingen en ouders geen nieuwe machtsargumenten afleidt.

Vooraf om de ideologische breuklijn beheersbaar te houden, deelde het schoolpactregime de scholen, de leerlingen, de ouders en de leerkrachten nauwkeurig op. Bij de voorstelling van het boek van professor De Groof stelde de minister dat het Vlaams onderwijsbeleid de grondwettelijke waarborgen en rechten voor leerlingen, ouders en scholen als nieuw fundament en als richtsnoer moet hanteren bij mogelijke conflicten. Concreet betekent dit dat moet worden gezocht naar redelijke wegen om de grondwettelijke waarborgen ook voor andere dan de klassieke schoolpactpartners te realiseren.

Het gaat niet op te stellen dat men het schoolpact verlaat, terwijl men in de realiteit alleen de partners van het gestabiliseerde schoollandschap voor ogen heeft. Zo vond er in de commissie een boeiend debat plaats over de grondwettelijke bescherming van nieuwe en groeiende onderwijsinitiatieven zoals de methodescholen, evenwel zonder concreet resultaat.

Toch zal de decreetgever in de nabije toekomst een beslissing moeten nemen, al dan niet gedwongen door een evoluerende grondwettelijke rechtspraak. Bij deze decretale beslissing zal men de vrijheid van de scholen, de gelijkheid van de schoolparticipanten en de grenzen van het onderwijsbudget moeten afwegen in een objectieve, positieve omschrijving voor de nieuwe scholen en hun onderwijsmogelijkheden.

Bij de regeling van de vrije keuze voor vrije scholen gaat men uit van de structuur en de opbouw van de traditionele onderwijsinrichters. Dit heeft merkwaardige gevolgen voor de protestantse scho-

De Schamphelaere

len. Tot nu toe waren zij steeds autonoom ten opzichte van de kerkelijke instanties. Door het opleggen van een kerkelijk toezicht zoals wordt voorgesteld in artikel 99 van het ontwerp van decreet, zullen de bestaande protestantse scholen de bestaande vrijekeuzevoordelen nooit kunnen opnemen, hoewel ze aan de voorwaarden voldoen. Om tegemoet te komen aan het wettelijke beginsel dat godsdiensten autonoom zijn in hun interne organisatie en om het tweede lid van paragraaf 1 van artikel 25 over de vrije keuze voor vrije scholen geen dode letter te laten, stelden de protestantse scholen een alternatief voor om de meest representatieve vereniging van schoolbesturen de bevoegdheid tot erkenning te geven. Aan de hand van het commissieverslag kan niet worden uitgemakt wat terzake de visie van de minister is.

Minister Luc Van den Bossche : Waarschijnlijk heeft men nagelaten mijn antwoord op te nemen in het commissieverslag. Ik heb hierop geantwoord dat de organisaties die deze scholen hebben opgericht om de lesgevers aan te duiden eveneens in staat zijn om erkenningen af te leveren. De notie hoofd van eredienst wordt inderdaad gedeeltelijk omzeild. Dit is eveneens het geval voor de islamitische scholen waar er een technisch comité werd opgericht. Het gaat overigens om een typisch rooms-katholieke notie, aangezien de hiërarchische opbouw herkenbaar is. Dit is niet het geval voor de andere godsdiensten.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Als de Grondwet voor het onderwijsbeleid de enige leidraad wordt, houdt dit eveneens in dat de grondwettelijke rechtspraak moet worden geïnterpreteerd en nageleefd. De vraag rijst of, na de vernietiging van de eindtermen voor het basisonderwijs, de draagwijdte en de toepassing hiervan niet op een ernstige wijze moet worden geëvalueerd. Indien men alleen een afwijkingsprocedure voorziet voor de klagers, miskent men de functie en het gezag van de arresten van het Arbitragehof, waardoor men een ongewenst politiek precedent schept.

Minister Luc Van den Bossche : Het is inderdaad de taak van het beleid om de arresten van het Arbitragehof te lezen en uit te voeren. Het arrest waarop u alludeert bevat twee belangrijke passages, namelijk deze onder de vermeldingen b9 en b10. In punt b9 wordt vermeld dat de eindtermen verder gaan dan de minimale bepalingen. Er wordt namelijk gesteld dat men hierdoor raakt aan de onderwijsvrijheid. In het Frans wordt dit vertaald als : porte atteinte à. Dit is wel merkwaardig, hoe-

wel het Arbitragehof op andere plaatsen wel het begrip atteinte à gebruikt, maar dan in de vorm van : essentiellement atteinte à. Essentiellement staat er dus niet bij, het moet derhalve worden vertaald als : raakt aan.

Anderzijds wordt onder b10 gezegd dat er geen enkele uitzondering is voorzien. Dat schendt immers de onderwijsvrijheid. In het Frans : viole la liberté. Het is onbetwistbaar dat aan b10 gevolg moet worden gegeven en dat we een nieuw decreet zullen moeten indienen, waarbij een uitzonderingsmogelijkheid wordt geschapen voor al wie kan aantonen dat de eigenheid van zijn/haar pedagogisch project zodanig is dat ze niet samen met de eindtermen kan bestaan. Wie toegang wordt verleend tot die procedure zal die afwijkingen niet per eindterm moeten verklaren.

Dat is te gek. Ik geloof dat het arrest terzake duidelijk is. Het arrest betwist het recht van de overheid om eindtermen op te stellen niet. Wie zich in een uitzonderingssituatie bevindt, zal dus een alternatief moeten formuleren qua eindtermen. Daarna moet het geheel van die eindtermen tegen elkaar worden afgewogen, op grond van kwaliteit en dergelijke meer. Dat wordt dan onze opdracht. Uiteraard kan je nooit zeggen dat dit slechts tot de klagers beperkt : maak je een uitzondering, dan kan iedereen, die kan aantonen dat hij zich in een situatie bevindt dat hij er gebruik van kan maken, dit ook doen. Gelet op de door het Arbitragehof gebruikte terminologie is het duidelijk dat tot op heden 90 procent van het onderwijsveld daar niet voor in aanmerking komt : het betreft slechts een beperkt gedeelte van dit veld. Het Arbitragehof stelt echter : maak je geen uitzondering, dan schend je de onderwijsvrijheid, omdat het voor sommigen niet meer mogelijk is hun vrijheid te beleven.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Ik denk niet dat we nu het hele debat moeten voeren. Er werden echter twee overwegingen gemaakt door het Arbitragehof : niet alleen het decreet dat de eindtermen definieert en hun procedure vastlegt, maar ook het decreet betreffende de eindtermen zelf werd vernietigd.

Minister Luc van den Bossche : Ja, maar pas op : daarin moet men eerlijk zijn.

Ik zal u ook een tegenargument geven, want volgens mij is het op dat punt niet duidelijk wat het Arbitragehof heeft bedoeld. Op de vraag of de vernietiging zou hebben plaatsgevonden indien er een uitzonderingsprocedure was, moet ik ontkennend antwoorden. Ik heb de indruk dat u bevestigend

Van den Bossche

wilt antwoorden. Ik moet u dan echter zeggen dat het woordgebruik u in elk geval niet toelaat dat te besluiten.

Het woordgebruik gaat eerder in de richting van mijn opinie dat de beide enigszins samenspelen, dat men zegt : pas op, u gaat al te ver, en dan maakt men nog geen uitzonderingen. Dat kan helemaal niet.

Anderzijds is er één argument dat voor uw thesis pleit, namelijk het feit dat het hele decreet – en niet alleen artikel 6 – werd vernietigd. In mijn redenering zou het volstaan om artikel 6 te vernietigen. Men heeft echter meer gedaan dan dat. Niemand kan met absolute zekerheid weten wat het precies is. Feit is volgens mij dat men door het instellen van de uitzondering een vrij pragmatisch, snel antwoord heeft gegeven, waarmee zij die hebben geklaagd het in elk geval eens kunnen zijn.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit debat toont aan dat de taak van een minister van Onderwijs er ook in een grondwetregime niet eenvoudiger op is geworden. Het is niet omdat de schoolpactversterking is weggedeemsterd dat het onderwijsbeleid nu een gemakkelijke taak zou zijn. Wie dat denkt vergist zich.

Een algemene conclusie kan zijn dat het onderwijsveld er niet uniformer, niet beheersbaarder en niet eenvoudiger op wordt. De onderwijsminister zal zonder ophouden geconfronteerd blijven met nieuwe cultuurgegevens, nieuwe verscheidenheid, nieuwe bewegingen. *Panta rhei* : alles beweegt, zeker waar opgroeiende kinderen, uitdijende kennis en innerlijke idealen worden samengebracht. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (*Op de tribune*) : De fundamentele vraag is of de kwaliteit van het basisonderwijs beter wordt door dit decreet. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u zult me niet kwalijk nemen dat ik mijn antwoord samenvat, met het risico dat ik hier en daar wat ongenueanceerd ben. Ik wil me echter beperken tot vijf korte opmerkingen.

Als eerste punt is er het herschrijven, herschikken, samenbrengen en inventariseren van de regelgeving. Dit vergroot ongetwijfeld de gebruiksvriendelijkheid. Het eenduidig uitschrijven van een aantal

procedures van rechten en plichten van de participanten, is ongetwijfeld waardevol. Juridisch betekent dit decreet zeker en vast een vooruitgang. Alle mensen uit het onderwijsveld die goed zijn geïnformeerd, onderkennen dit. Ze verwachten uiteraard – en terecht – meer.

Mijn tweede opmerking betreft het feit dat de volwaardige uitvoering van dit decreet wordt gehypothecerd door een tekort aan financiële middelen. Bij de hoorzittingen betwijfelden de meeste delegaties of de scholen de nieuwe taken die dit decreet hen opdraagt, wel zonder extra middelen kunnen waarmaken. Niet alleen de werkingstoelagen, maar ook de middelen voor schoolgebouwen zijn voor het basisonderwijs ontoereikend. Uiteraard blijven er ook vragen bestaan over hoe men de objectieve verschillen tussen de netten kan blijven verantwoorden en waarom er zo een lange periode nodig is om de verschillen tussen de netten te verkleinen.

Ten derde merk ik op dat niet alleen in het dagelijkse schoolbeleid, maar bij alle onderwijsvernieuwingen in het veld, de directieleden een onvervangbare rol spelen. Er worden telkens meer vragen aan hen gesteld. De opdrachten die op hen afkomen, worden complexer. In vele scholen moet de directeur nog lesgeven. Hij moet pedagoog en psycholoog zijn. Hij moet goed kunnen luisteren en leidinggevende capaciteiten hebben. Hij moet in een team kunnen werken. Hij moet de manager van zijn schoolbedrijf zijn. Vele directieleden hebben het gevoel dat ze worden overbevraagd en ondergewaardeerd. Nochtans zullen de directies een sleutelrol vervullen bij de implementatie van dit decreet in het onderwijsveld. Daarom verwacht men ook veel van bepaalde uitvoeringsbesluiten rond bijkomende beleidsondersteuning. Ze hadden graag – in het bijzonder in het begin van de implementatie van dit decreet – een beperkte externe begeleiding gezien voor de directieleden.

Mijn vierde opmerking behelst het personeelsbeleid. Ik kan het kort houden, want de heer Vanleenhove had het daar al uitvoerig over. Het is ook mijn overtuiging dat overleg het beste middel is om mensen te motiveren. Functiebeschrijvingen moeten uiteraard in samenspraak met alle betrokkenen gebeuren. Scholen, inrichtende machten, personeelsafgevaardigden en leerkrachten moeten leren op een positieve manier met functiebeschrijvingen en evaluaties om te gaan. Alleen dan kunnen ze bijdragen tot het vergroten van de motivatie en de inzet van de leerkrachten.

De Meyer

Mijn laatste punt betreft de tijdelijke projecten, die goed zijn voor ongeveer 1 miljard frank en waarvoor de regering de tijdsduur en de deelnemingsvoorwaarden invult. Hierover blijven in het onderwijsveld vele vragen en ongenoegens leven. De overheid verschaft zichzelf een rechtsgrond om op basis van andere criteria dan het objectieve leerlingenaantal de scholen te financieren. De toekenning van bijkomende lestijden voor bijvoorbeeld drie jaar, is waardevol voor wie extra uren toegekend krijgt. Indien de motivatie evenwel luidt dat de middelen te beperkt zijn, is deze maatregel voor wie geen extra urenpakket krijgt, nog minder te verantwoorden dan de huidige regelgeving. Alle scholen die aan de criteria voldoen, moeten daarom zeker zijn dat ze een extra urenpakket kunnen krijgen.

Mijnheer de minister, de scholen – maar ook de parlementsleden – kijken met grote belangstelling en met enige kritische zin uit naar de uitvoeringsbesluiten.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zou er verkeerd aan doen mijn betoog niet te beginnen met degenen die het verdienen, te loven en te prijzen. Dit niveaudecreet kwam er na ontelbare besprekingen met ontelbare drukingsgroepen. De totstandkoming is in eerste orde te danken aan het team van de administratie dat het – af en toe met de moed der wanhoop maar desalniettemin met doortastendheid – tot een goed einde heeft gebracht. Ze hebben me in de commissie terzijde gestaan en nu, op hun lauweren rustend, de bespreking vanaf de tribune gevolgd. Ik wens hen te bedanken. (*Applaus*)

Des te meer omdat ze een lastige baas hebben. (*Applaus bij de heer Karel De Gucht*)

Dank u, mijnheer De Gucht.

De besprekingen in de commissie zijn goed verlopen, in tegenstelling tot wat de heer Sannen hier kwam vertellen. Het is niet omdat de meerderheid zich houdt aan bepaalde teksten of bepaalde teksten als uitgangspunt neemt, dat de discussie minderwaardig of niet ernstig zou zijn. Er zijn amendementen aanvaard. Het meest spraakmakende amendement is er zelfs een van de oppositie. Het

werd aanvaard en kreeg nogal wat weerklank in de commentaren van de pers.

Het debat was soms moeilijk, juridisch gezien soms scherp. Het heeft zeker zijn verdiensten. Eén krant heeft het dan simpel samengevat als : de toekomst begint in 2010. Alsof er twee schuifjes zouden zijn : een schuifje heden, dat duurt tot 2009 en een schuifje toekomst daarna. Op 31 december 2009 doet grootvader het schuifje open, het knaapje staat aan zijn zijde en het is 2010, in plaats van : hij zag het horloge liggen. En dan begint de toekomst. Zo gaat het niet.

We bevinden ons in een dynamisch proces. Onderwijsreglementering moet niet vooruitlopen, moet de revolutie niet maken. Onderwijsreglementering zal de werkelijkheid altijd een beetje achterna hollen. De wijze van discussiëren speelt een grote rol. De discussie van vandaag kan niet worden vergeleken met de onderwijsdebatten van vijftien of twintig jaar geleden. Men discussieert nu veel meer uit de losse pols. De opdeling in zuilen en zuilgetrouwheid is sterk verminderd.

Mevrouw Verwimp, u heeft dit niet zelf meege maakt. Doe nu niet zo verbaasd. Leer uw geschiedenis, lees er tenminste de annalen op na. Tot en met de jaren zeventig, begin van de jaren tachtig zelfs, zaten we in een schoolpactologische toestand waarbij de minister van Onderwijs met elk ontwerp naar de Schoolpactcommissie ging. Een fractie in die commissie kon zijn veto stellen. Dat veto werd nageleefd door de regering. Het was niet juridisch afdwingbaar, maar het werd nageleefd. Soms werd er geen veto gesteld, maar toch tegen het ontwerp gestemd.

De heer Karel De Gucht : Ik heb de geschiedenis erop nagezien. Ik denk niet dat de toekomst begint in 2010. Het is dus een perpetuum mobile. De vraag blijft waar u zichzelf op die tijdsas situeert. In het voorontwerp van het decreet dat men in de Franse Gemeenschap op poten zet, wordt door mevrouw Oncelinckx en met eenzelfde meerderheid van socialisten en christen-democraten de richting ingeslagen om de vrije keuze te laten waarborgen door scholen, voorzover ze aan een aantal criteria voldoen.

Minister Luc Van den Bossche : Men kan zonder het voortouw te nemen en een revolutie te beginnen perfect andere posities innemen op het veld. Ik heb niet gezegd dat dit de enige mogelijke positie is. In het buitenland zal men wel voor andere oplossingen dan de onze opteren. We kunnen dat

Van den Bossche

volgen vanop afstand. Ik spreek over het buitenland. (*Gelach*)

We zijn wat betreft onderwijs volledig onafhankelijk.

Er zijn bepaalde posities ingenomen en men wenst niet verder te lopen dan mogelijk is op dit ogenblik. Men is in zekere mate voorzichtig. Dit is een eerste grote lijn van dit decreet.

Een tweede lijn heeft in de commissie aanleiding gegeven tot nogal wat besprekingen. Het basisonderwijs komt gevaloriseerd uit dit debat, maar krijgt nog niet de middelen die eraan zouden moeten worden besteed. Ik kan dat ook heel gemakkelijk in het openbaar zeggen. Waar ik me tegen verzet, is een vorm van populisme. Men voegt daar dan immers onmiddellijk aan toe dat er meer middelen moeten zijn. De heer Sannen spant daarin de kroon. Hij vindt per vergadering in de commissie voor Onderwijs telkens een tot twee miljard aan middelen uit. Hij brengt ze nooit mee, maar het is gewoon leuk om dat te beloven. Op die manier maakt men zich op termijn ongeloofwaardig. Vandaag kan dit nog rustig, maar vroeg of laat krijgt men de rekening toch gepresenteerd. Die middelen zullen er niet zijn. Men zal u vragen waar die middelen blijven, waarvan u vond dat het minimale voorwaarden waren. Het zou bijna een schande zijn om ze niet te geven, maar u kunt ze niet geven want ze zijn er niet.

De heer Ludo Sannen : Ik weet dat de minister graag dit verhaaltje ophaalt. Hij doet dit al bijna een jaar, terwijl hij er beter de verslagen van het voorbije jaar nog eens zou op nalezen. Dan zal hij zien dat het niet op een dergelijke karikaturale manier wordt voorgesteld. Alle collega's hier hebben gepleit voor meer middelen. Ik heb wel gezegd dat vanaf het moment dat men het decreet laat implementeren, er ook bijkomende middelen moeten worden ingeschreven. Indien wij dit doen is dit blijkbaar populistisch voor de minister. Bij iemand anders is dat niet het geval. Ik heb nog geen bedragen vermeld. Wel legde ik een voorstel ter tafel voor een gradueel urenpakket voor bijkomende beleidsondersteuning omdat ik duidelijk besef dat het zo maar creëren van een nieuwe functie van adjunct-directeur – zelfs een halftijds adjunct-directeur – een ontzettend grote meeruitgave betekent. U hebt zelf de cijfers opgenoemd. Door het amendement in te dienen heb ik mijn verantwoordelijkheid getoond over het geleidelijk creëren van meer middelen.

Minister Luc Van den Bossche : Hier geef ik u gelijk. Dit was dan ook een zeldzaam moment. Misschien is het een voorbode van het feit dat u zich aan het bekeren bent, tot u een meer rationele ingesteldheid aanneemt en dat we minder kwistig met middelen zullen omspringen dan u vraagt. Ik kan het onderwijsbudget niet eindeloos laten stijgen. Het onderwijsbudget zit relatief hoog en neemt een grote hap uit het hele Vlaamse budget. Het wordt eerder een discussie : gebruik ik dit budget goed of zijn er bepaalde zaken waar ik te veel geld aan uitgeef ? Ik hoop dat u dit niet vergeet bij de bespreking van het secundair onderwijs. Het gevaar bestaat dat u zegt dat er te weinig geld naar het secundair onderwijs gaat. Uw collega heeft hier de rekening gemaakt : 90.000 frank per leerling in het basisonderwijs, 225.000 frank per leerling in het secundair onderwijs. De heer Van Dijck heeft dit vermeld. Het was in elk geval in die orde van grootte.

Ik hoop dat men bij de discussie over het secundair onderwijs niet zal vergeten dat daar met minder middelen zal moeten worden geleefd. We zullen de moed moeten hebben om er geld weg te halen, zodat er meer geld naar het basisonderwijs kan gaan. Dan kunnen we herstellen wat in de jaren zestig en zeventig bij de verdeling is fout gelopen. Dit is dus een waarschuwing aan al wie zou bezwijken voor de aangename en populaire verleiding om meer geld te vragen voor het secundair onderwijs.

De heer Ludo Sannen : Alle fracties zijn het erover eens dat het secundair onderwijs momenteel te duur is. De vraag is natuurlijk hoe je de hervormingen en besparingen doorvoert, dat de sociale gevolgen zo beperkt mogelijk kunnen blijven.

De voorzitter : Zullen we ons nu tot het basisonderwijs beperken ? Laat u niet uitdagen door de minister.

Minister Luc Van den Bossche : De regering zal tijdens de komende maanden heel wat uitvoeringsbesluiten moeten treffen om dit decreet in de praktijk te brengen. Ik heb het parlement de première van die besluiten beloofd en zal me aan die belofte houden. Als de regering 's ochtends een beslissing neemt, zullen alle onderwijscommissarissen er 's middags via de fax van op de hoogte zijn gebracht. Ze zullen dus geen halfjuiste informatie uit de kranten hoeven te vernemen. Zo installeer ik de nieuwe politieke cultuur, zonder hoogdravende commissies, maar dankzij de moderne communicatiemiddelen en de medewerking van mijn diensten.

Van den Bossche

Ik geloof in het nut van uitvoeringsbesluiten. De Raad van State heeft ons in een keurslijf gedwongen door er voortdurend op te hameren dat alles bij decreet moet worden geregeld. Dat vind ik een heel enge interpretatie van de Grondwet. Volgens mij moet de uitvoerende macht een aantal uitvoerende taken toevertrouwd krijgen, met dien verstande dat het parlement zijn controletaak moet kunnen uitoefenen. De moderne technologie kan die taak vergemakkelijken.

De heer Gilbert Vanleenhove : We kunnen dus zelfs 's nachts reageren op uw faxberichten ?

Minister Luc Van den Bossche : Geen enkel probleem, u kunt zelfs e-mailen, zodat ik, wanneer ik 's nachts voorbij mijn computer wandel, uw pesterijtjes kan lezen. (*Gelach*)

Ik voel niet de behoefte om de uitvoerige toelichting en antwoorden die ik in de commissie heb gegeven, te herhalen. Ik wil wel toevoegen dat het zogenaamd objectieve verschil onderhevig is aan evoluties. Als we ooit het verschil inzake controle verkleinen, zal dat onbetwistbaar een effect hebben op het verschil dat we nu hebben bepaald. Nooit zullen we een verschil kunnen vastleggen dat mathematisch tot op de laatste frank juist is. Elk verschil is de som van een aantal elementen uit een zo volledig mogelijke lijst. De verschillende netten en overkoepelende verenigingen moeten zich daarin kunnen herkennen en moeten het kunnen accepteren. Dat zal altijd de werkelijkheid zijn, omdat zoiets niet zuiver kwantitatief te vertalen is.

Ik herhaal wat ik in de commissie gezegd heb, en toen ben ik zeer uitvoerig geweest. Ik wil daar nog wel één zaak aan toevoegen. Het objectieve verschil dat nu naar voren wordt gebracht, is onderhevig aan evoluties, in die zin dat we op een bepaald moment het verschil inzake controle verkleinen. Dat heeft zijn effect op het verschil dat we nu hebben vastgelegd. Dat is onbetwistbaar. Er zal nooit sprake zijn van een verschil dat mathematisch tot de laatste frank juist is. Inzake het verschil zal altijd rekening moeten worden gehouden met de optelling van elementen, daarom niet als een volledige lijst met betrekking tot de diverse overkoepelende verenigingen, maar wel iets waarbij de betrokkenen het verschil als dusdanig herkennen en het kunnen accepteren als een verschil.

Dat zal altijd zo zijn omdat men niet zuiver kwantitatief kan vertalen en derhalve een en ander moet inschatten. Ik herhaal wat ik in de commissie zei. Ik

gebruik het ook hier als antwoord. De meeste van de collega's hebben hier een schitterend resumé gebracht maar ze hebben uiteindelijk hetzelfde gezegd als in de commissies. Gezien het gevorderde uur heeft het ook geen zin dit allemaal stuk voor stuk nog te hernemen.

Ik eindig met de hoop uit te spreken dat morgen een zo groot mogelijke meerderheid van dit parlement dit niveaudecreet zal goedkeuren. Dit is weer een belangrijke stap naar een vereenvoudigde onderwijswereld. Het is al ingewikkeld genoeg. Dit is ook een belangrijke stap voor het basisonderwijs. Het is een prelude op het feit dat later alle onderwijsniveaus hier in het Vlaams Parlement de revue gepasseerd zullen zijn, te beginnen met de universiteiten en eindigend bij het secundair onderwijs. Het basisonderwijs is nu als voorlaatste aan de beurt.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, ik had toch wel een nieuwe vraag gesteld. Mijn vraag was niet dezelfde als in de commissie. U hebt aan de definitie van het buitengewoon onderwijs het woord verzorging toegevoegd. Dat is nieuw. Is er in verband met verzorging, waarvoor eigenlijk wel zorgenverstrekkers instaan, overleg gepleegd met de minister van Welzijn ?

Minister Luc Van den Bossche : Minister Martens woont een verdieping boven mij. De lift functioneert goed.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Hebt u dan ook een afspraak op papier over welke zorgen de school opneemt en welke zorgen door anderen worden verstrekt. Kunt u ons dat via fax of e-mail laten weten.

Minister Luc Van den Bossche : Neen, mevrouw, de bureaucratie is mij niet eigen en ik heb ook geen ambitie om op uw verzoek bureaucaat te worden. Ik heb zo een document niet en ik zal er ook geen opmaken. Dat is volkomen zinloos en ik hou me niet bezig met zinloze activiteiten, zelfs al wordt het me opgedragen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat is natuurlijk wel een gemakkelijk antwoord. Dank u.

Minister Luc Van den Bossche : Neen, ik heb dat vroeger nog gezegd, toen ik in het onderwijs het onderwerp uitmaakte van dergelijke opmerkingen door leerkrachten. Dat heeft me veel straf gekost maar het schenkt me genot alleen te doen waar ik zin in heb.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat is nog gemakkelijker.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET basisonderwijs – 451 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet basisonderwijs.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

INLEIDENDE BEPALINGEN

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing op het gewoon en het buitengewoon, erkend, gefinancierd en gesubsidieerd basisonderwijs, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

AFKORTINGEN EN DEFINITIES

Artikel 3

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° aanvullende lestijden : lestijden toegekend voor godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en voor specifieke behoeften ;
- 2° aanvullende uren : uren paramedische, medische, psychologische, sociale of orthopedagogische hulp toegekend voor specifieke behoeften ;
- 3° administratieve vestigingsplaats : vestigingsplaats door het schoolbestuur gekozen als administratieve zetel van de school ;
- 4° afstand : de kortst mogelijke afstand gemeten langs de rijbaan, zoals omschreven in artikel 2.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, éénrichtingsverkeer en autosnelwegen ;
- 5° ARGO : Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs ;
- 6° basisschool : school waar kleuteronderwijs en lager onderwijs georganiseerd wordt ;
- 7° behoudsnorm : gunstige rationalisatienorm die in welbepaalde situaties in het buitengewoon onderwijs mag toegepast worden ;
- 8° bevolkingsdichtheid van een gemeente : het aantal inwoners per km² zoals dit berekend werd op basis van de laatst uitgevoerde volkstelling en vastgesteld door het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

De bevolkingsdichtheid in aanmerking te nemen voor een school die vestigingsplaatsen heeft in verschillende gemeenten wordt vastgesteld op grond van volgende berekening : de totale bevolking van deze gemeenten wordt gedeeld door de totale oppervlakte uitgedrukt in km². Voor een vestigingsplaats wordt de bevolkingsdichtheid van de gemeente waarin die vestigingsplaats werkelijk gelegen is, in aanmerking genomen ;

- 9° CABO : Commissie van Advies voor het Buitengewoon Onderwijs ;
- 10° CVPO : Cel Vlaams Provinciaal Onderwijs ;
- 11° departement : bevoegde dienst of ambtenaar van het departement onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;

Voorzitter

- 12° DIGO : Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs ;
- 13° erkend onderwijs : onderwijs dat niet door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd wordt maar dat voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 62 ;
- 14° extra lestijden : lestijden toegekend in het kader van een tijdelijk project ;
- 15° fusie van scholen : de samenvoeging tot één nieuwe school van twee of méér scholen die gelijktijdig worden afgeschaft of de samenvoeging tot één school van twee of méér scholen waarbij één van de betrokken scholen blijft bestaan en de andere(n) opsloort ;
- 16° gefinancierd onderwijs : gemeenschapsonderwijs dat voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 68 ;
- 17° Gemeenschap : de Vlaamse Gemeenschap ;
- 18° gemeenschapsonderwijs : onderwijs georganiseerd door of namens de Gemeenschap ;
- 19° gesubsidieerd onderwijs : vrij onderwijs of officieel onderwijs, met uitzondering van het gemeenschapsonderwijs, dat voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 68 ;
- 20° godsdienst of levensbeschouwing : een godsdienst of levensbeschouwing erkend door de overheid die terzake bevoegd is ;
- 21° groep : indeling van de scholen en vestigingsplaatsen in het gewoon basisonderwijs en van de scholen in het buitengewoon basisonderwijs naargelang ze behoren tot het gemeenschapsonderwijs, het gesubsidieerd officieel onderwijs, het gesubsidieerd vrij onderwijs naargelang van de onderscheidene godsdiensten, of tot het gesubsidieerd vrij niet-confessioneel onderwijs ;
- 22° herstructurering :
- a) in het gewoon onderwijs : wijziging in het onderwijsaanbod van een school op het vlak van vestigingsplaatsen en/of onderwijsniveaus ; een fusie wordt niet als een herstructurering beschouwd ;
- b) in het buitengewoon onderwijs : wijziging in het onderwijsaanbod van een school op het vlak van onderwijsniveaus en/of types ;
- 23° hoofdopdracht : lesopdracht voor het onderwijzend personeel ; kindgebonden opdracht voor het paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel ;
- 24° huisonderwijs : het onderwijs dat verstrekt wordt aan leerplichtigen van wie de ouders beslist hebben zelf dit onderwijs te organiseren en te bekostigen ;
- 25° klassenraad : team van personeelsleden dat onder leiding van de directeur of zijn afgevaardigde samen de verantwoordelijkheid draagt voor de begeleiding van en het onderwijs aan een bepaalde leerlingengroep of individuele leerling ;
- 26° kleuterschool : school waar alleen kleuteronderwijs georganiseerd wordt ;
- 27° lagere school : school waar alleen lager onderwijs georganiseerd wordt ;
- 28° leerlingengroep : aantal leerlingen dat samen voor een bepaalde periode eenzelfde opvoedings- of onderwijsactiviteit volgt ;
- 29° leergebied : samenhangend geheel van leerinhouden ;
- 30° leerplicht : periode binnen de welke men verplicht is onderwijs te volgen, zoals vastgelegd in artikel 1 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht ;
- 31° leerplichtige : jongere onderworpen aan de leerplicht ;
- 32° lestijd : een periode van vijftig minuten die als eenheid voor de bepaling van de duur van de onderwijsactiviteiten wordt gebruikt ;
- 33° lestijdenpakket : het aantal lestijden toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie. Dit pakket bestaat uit lestijden volgens de schalen en uit aanvullende lestijden ;
- 34° lestijden volgens de schalen : resultaat van de verrekening van het aantal regelmatige leerlingen op een welbepaalde tellingsdatum aan de hand van schalen door de regering vastgelegd ;

Voorzitter

- 35° lokaal comité : het lokaal overlegorgaan of onderhandelingsorgaan bevoegd voor arbeidsvoorwaarden en personeelsaangelegenheden ;
- 36° non-discriminatiebeleid : het geheel van maatregelen in het gewoon onderwijs die tot doel hebben te komen tot een meer bewuste opstelling van de school inzake het voorkomen en tegengaan van discriminatie enerzijds en tot het bevorderen van een meer evenredige aanwezigheid van doelgroep leerlingen over de scholen anderzijds ;
- 37° officieel onderwijs : onderwijs georganiseerd door een openbaar bestuur. De ARGO is een openbaar bestuur ;
- 38° onderwijs aan huis : onderwijs dat thuis of in een medische instelling verstrekt wordt aan zieke leerplichtigen of leerplichtigen met een handicap ;
- 39° onderwijsinspectie : de inspectie, zoals bedoeld in het decreet van 17 juli 1991 betreffende de inspectie en de begeleidingsdiensten of de inspectie, zoals bedoeld in het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken, voor zover belast met taken op het gebied van het basisonderwijs ;
- 40° onderwijsniveau : indeling van het onderwijs in kleuteronderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs en hoger onderwijs ;
- 41° ouders : de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in rechte of in feite de minderjarige onder hun bewaring hebben ;
- 42° OVSG : Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap ;
- 43° periode van normale aanwezigheid van de leerlingen : periode die loopt vanaf 15 minuten vóór de eerste les 's morgens tot 15 minuten na de laatste les 's middags en vanaf 15 minuten vóór de eerste les 's namiddags tot 15 minuten na de laatste les 's avonds ;
- 44° preventorium : medische instelling die onder meer in residentieel verband kuurmogelijkheden biedt aan kinderen en jongeren van twee jaar en zes maanden tot achttien jaar en waar buitengewoon onderwijs van type 5 gegeven wordt ;
- 45° programmatiernorm : aantal regelmatige leerlingen dat op een bepaalde datum in een school, een vestigingsplaats of een type moet ingeschreven zijn om in de financierings- of subsidiëringsregeling te worden opgenomen ;
- 46° rationalisatiernorm : aantal regelmatige leerlingen dat op een welbepaalde datum in een school, een vestigingsplaats of een type moet ingeschreven zijn om na het vierde bestaansjaar voor het gewoon onderwijs en na het derde bestaansjaar voor het buitengewoon onderwijs gefinancierd of gesubsidieerd te blijven ;
- 47° regering : de Vlaamse regering ;
- 48° salaris : wedde, weddetoelage, bijwedde, toelagen en vergoedingen ;
- 49° school : pedagogisch geheel, waar onderwijs georganiseerd wordt en dat onder leiding staat van één directeur ;
- 50° schoolbestuur : de inrichtende macht zoals bedoeld in artikel 24, § 4 van de Grondwet, dit is de rechtspersoon of de natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor één of meer scholen. Wat de ARGO betreft wordt de lokale schoolraad bedoeld, tenzij het bijzonder decreet de Centrale Raad als bevoegd orgaan aanwijst ;
- 51° schooljaar : de periode van 1 september tot en met 31 augustus ;
- 52° schoolopdracht van het personeel : het geheel van taken die een personeelslid in schoolverband uitvoert ;
- 53° type : indeling van het buitengewoon onderwijs op basis van de bijzondere opvoedings- en onderwijsbehoeften die een bepaalde groep leerlingen gemeenschappelijk heeft ;
- 54° urenpakket : het aantal uren toegekend aan een school om de gefinancierde of gesubsidieerde formatie voor het paramedisch, medisch, psychologisch, orthopedagogisch en sociaal personeel te bepalen. Dit pakket bestaat uit uren volgens de richtgetallen en uit aanvullende uren ;
- 55° uren volgens de richtgetallen : resultaat van de verrekening van het aantal regelmatige leerlin-

Voorzitter

gen op een welbepaalde tellingsdatum aan de hand van de richtgetallen door de regering vastgelegd ;

56° vestigingsplaats : gebouw of gebouwencomplex waarin een school of een gedeelte van een school gehuisvest is ;

57° vrij onderwijs : onderwijs georganiseerd door een natuurlijk persoon of een private rechtspersoon ;

58° ziekenhuisschool : school voor buitengewoon basisonderwijs van type 5 verbonden aan een ziekenhuis waar kinderen omwille van ernstige medische redenen worden opgenomen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III**STRUCTUUR VAN HET BASISONDERWIJS****AFDELING 1**

Kleuteronderwijs, lager onderwijs
en basisonderwijs

Artikel 4

Het basisonderwijs omvat kleuteronderwijs en lager onderwijs. Er is gewoon en buitengewoon basisonderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Het kleuteronderwijs is basisonderwijs voor kinderen vanaf drie jaar en loopt tot de aanvang van het lager onderwijs.

Er is gewoon en buitengewoon kleuteronderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

§ 1. Het lager onderwijs is basisonderwijs dat aanvangt met het begin van de leerplicht, bestemd is voor kinderen na het kleuteronderwijs en loopt tot de aanvang van het secundair onderwijs.

Er is gewoon en buitengewoon lager onderwijs.

§ 2. Het gewoon lager onderwijs duurt zes jaar, het buitengewoon lager onderwijs duurt zeven jaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

§ 1. Elk schoolbestuur beslist of het alleen kleuteronderwijs, alleen lager onderwijs of beide organiseert.

§ 2. Het schoolbestuur bepaalt vrij de organisatie van zijn kleuteronderwijs en lager onderwijs. Het legt die organisatie vast in het schoolwerkplan met dien verstande dat het gewoon lager onderwijs steeds volledig moet worden georganiseerd. Dit betekent dat leerlingen tussen zes jaar en twaalf jaar er ononderbroken hun lager onderwijs moeten kunnen volgen.

§ 3. In nieuwe scholen voor gewoon lager onderwijs of voor gewoon basisonderwijs moet het lager onderwijs volledig georganiseerd zijn vanaf het zesde bestaansjaar.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Gewoon, buitengewoon en geïntegreerd
basisonderwijs

Artikel 8

Het gewoon basisonderwijs wordt zodanig georganiseerd dat, op grond van een pedagogisch project, in de school een opvoedings- en leeromgeving gecreëerd wordt waarin de leerlingen een ononderbroken leerproces kunnen doormaken. Die omgeving wordt aangepast aan de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

Voorzitter

Het gewoon basisonderwijs is in principe verantwoordelijk voor het onderwijs aan alle leerlingen van bedoelde leeftijdscategorie. Het moet door blijvende aandacht en verbreding van de zorg zoveel mogelijk leerlingen blijvend begeleiden.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Het buitengewoon basisonderwijs is het onderwijs dat op grond van een pedagogisch project aangepast onderwijs, opvoeding, verzorging en therapie verstrekt aan leerlingen waarvan de totale persoonlijkheidsontwikkeling tijdelijk of permanent, niet of onvoldoende door het gewoon onderwijs kan verzekerd worden.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

Het buitengewoon basisonderwijs is ingedeeld in volgende types :

- 1) type 1, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met een licht mentale handicap ;
- 2) type 2, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met een matige of ernstige mentale handicap ;
- 3) type 3, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsproblemen ;
- 4) type 4, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met een fysieke handicap ;
- 5) type 5, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen die opgenomen zijn in een ziekenhuis of op medische gronden verblijven in een preventorium ;
- 6) type 6, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met een visuele handicap ;
- 7) type 7, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met een auditieve handicap ;
- 8) type 8, dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met ernstige leerstoornissen.

De types 1 en 8 worden niet erkend, gefinancierd of gesubsidieerd in het buitengewoon kleuteronderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 11

§ 1. Het geïntegreerd basisonderwijs is een samenwerking tussen het gewoon basisonderwijs en het buitengewoon basisonderwijs. Het is bedoeld om leerlingen met een handicap en/of leer- en opvoedingsmoeilijkheden tijdelijk of permanent, gedeeltelijk of volledig de lessen of activiteiten te laten volgen in een school voor gewoon basisonderwijs, met hulp vanuit een school voor buitengewoon basisonderwijs die daartoe aanvullende lestijden en/of aanvullende uren krijgt en via het werkingsbudget een integratietoelage of -krediet krijgt.

§ 2. De integratie is permanent wanneer de leerling ten minste vanaf de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar tot het einde van dat schooljaar, de lessen en activiteiten in het gewoon basisonderwijs volgt. Wanneer deze periode korter is, is de integratie tijdelijk.

§ 3. Wanneer de geïntegreerde leerling alle lessen of activiteiten in het gewoon basisonderwijs volgt is de integratie volledig. Bij gedeeltelijke integratie volgt de leerling minstens twee halve dagen per week gewoon basisonderwijs.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV**LEERLINGEN IN HET BASISONDERWIJS****AFDELING 1****Toelatingsvoorwaarden****Onderafdeling A****Algemene toelatingsvoorwaarden voor het basisonderwijs****Artikel 12**

Om toegelaten te worden in het kleuteronderwijs moet een kind ten minste drie jaar zijn.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Voorzitter

Artikel 12

Dit artikel vervangen door wat volgt :

" Artikel 12

Om toegelaten te worden in het kleuteronderwijs moet een kind ten minste twee jaar en zes maanden zijn, op de volgende instapdata :

- 1° de eerste schooldag na de zomervakantie ;
- 2° de eerste schooldag na de herfstvakantie ;
- 3° de eerste schooldag na de kerstvakantie ;
- 4° de eerste schooldag na de krokusvakantie ;
- 5° de eerste schooldag na de paasvakantie."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 13

Om toegelaten te worden in het lager onderwijs moet een leerling zes jaar zijn vóór 1 januari van het lopende schooljaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

Behoudens afwijkingen, zoals bepaald in artikel 19, volgt de leerling in het gewoon onderwijs zes jaar lager onderwijs en in het buitengewoon onderwijs zeven jaar lager onderwijs.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling B

Bijkomende toelatingsvoorwaarden voor het buitengewoon basisonderwijs

Artikel 15

§ 1. Naast de toelatingsvoorwaarden bepaald in de artikelen 12 en 13 is voor de toelating van een leer-

ling in het buitengewoon onderwijs een inschrijvingsverslag vereist waaruit blijkt welk type voor hem aangewezen is. Dit verslag bestaat uit een attest en een protocol ter verantwoording. Voor leerlingen die onderwijs van het type 5 volgen in een ziekenhuis is geen protocol vereist.

Een leerling kan alleen het buitengewoon onderwijs volgen van het type waarnaar hij in het inschrijvingsverslag georiënteerd wordt.

§ 2. De regering bepaalt door welke instantie(s) het inschrijvingsverslag wordt opgemaakt en wat dit verslag moet inhouden.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 15

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

"§ 2 Het Vlaams Parlement bepaalt, op voorstel van de regering, door welke instantie(s) het inschrijvingsverslag wordt opgemaakt en wat dit verslag moet inhouden."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling C

Bijkomende toelatingsvoorwaarden voor het geïntegreerd basisonderwijs

Artikel 16

§ 1. Naast de toelatingsvoorwaarden bepaald in de artikelen 12, 13 en 15 is voor een eerste toelating van een leerling in het geïntegreerd onderwijs nog het volgende vereist :

1° een attest geïntegreerd onderwijs waaruit blijkt welk type gevolgd is door de betrokken leerling of welk type in principe aangewezen is ;

2° een integratieplan voor de betrokken leerling. Dit is een plan ten behoeve van de voorbereiding en de evaluatie van de integratie van een leerling met een handicap in het gewoon onderwijs. Het integratieplan

Voorzitter

bevat de bondige omschrijving van de handicap(s) en de hulpvraag, zowel pedagogisch als didactisch, die uit de handicap(s) voortvloeit, de beschrijving van de aard, de wijze, de omvang en de plaats van de integratie en van de hulp vanuit het buitengewoon onderwijs ;

3° indien het attest bedoeld in § 1, 1° naar de types 1, 3 of 8 oriënteert, moet de leerling in het betreffende type ten minste negen maanden voltijds buitengewoon onderwijs gevolgd hebben onmiddellijk voorafgaand aan de integratie in het gewoon onderwijs.

§ 2. Het attest geïntegreerd onderwijs en elke verlenging van een inschrijving in het geïntegreerd onderwijs wordt afgeleverd door de directeur van een PMS-centrum.

Op het attest worden de aard van de integratie en de aard en de ernst van de handicap van de geïntegreerde leerling vermeld.

§ 3. Het integratieplan komt bij consensus tot stand na gemeenschappelijk overleg tussen de leerling en/of zijn ouders, de directeurs van de betrokken scholen voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs, een vertegenwoordiger van de leerkrachten en de directeurs van de begeleidende PMS-centra van de beide scholen. Bij iedere verlenging van de integratie wordt een nieuw integratieplan opgemaakt.

§ 4. De regering bepaalt de vorm van het attest en van het integratieplan.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling D

Afwijkingen op de algemene
toelatingsvoorwaarden

Artikel 17

§ 1. In het gewoon onderwijs kan een leerplichtig kind het eerste jaar van de leerplicht in het kleuteronderwijs doorbrengen.

Na kennisneming van en toelichting bij het advies van de klassenraad en van het PMS-centrum nemen de ouders daaromtrent een beslissing.

Voor leerplichtige kinderen die nog geen kleuteronderwijs volgden, is enkel een advies van een PMS-centrum vereist.

§ 2. In het buitengewoon onderwijs kan een leerplichtig kind het eerste jaar van de leerplicht in het kleuteronderwijs doorbrengen. Het volgen van kleuteronderwijs kan daarna nog met één schooljaar verlengd worden.

Na kennisneming van en toelichting bij de adviezen van de klassenraad en van het PMS-centrum nemen de ouders daaromtrent een beslissing.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

In het gewoon onderwijs kan een niet-leerplichtig kind één schooljaar vroeger in het lager onderwijs ingeschreven worden.

Na kennisneming van en toelichting bij het advies van de klassenraad en van het PMS-centrum nemen de ouders daaromtrent een beslissing.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

§ 1. In het gewoon onderwijs kan een leerling, in afwijking van artikel 14, acht jaar in het lager onderwijs doorbrengen.

Voor de toelating tot het achtste jaar is een gunstig advies van de klassenraad en een advies van het PMS-centrum vereist.

§ 2. In het buitengewoon onderwijs kan een leerling, in afwijking van artikel 14, lager onderwijs blijven volgen tijdens het schooljaar dat aanvangt in het jaar waarin hij dertien jaar wordt. Het volgen van buitengewoon lager onderwijs kan daarna nog met één schooljaar verlengd worden.

Na kennisneming van en toelichting bij het advies van de klassenraad en het PMS-centrum nemen de ouders daaromtrent een beslissing.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Onderafdeling E

Regelmatige leerling

Artikel 20

Een regelmatige leerling is een leerling die :

1° voldoet aan de toelatingsvoorwaarden zoals bepaald in de artikelen 12, 13, 15 of 16 of die hiervan afwijkt bij toepassing van de artikelen 17, 18 of 19 ;

2° slechts in één school ingeschreven is ;

3° in het lager onderwijs, of als leerplichtige in het kleuteronderwijs, behoudens gewettigde afwezigheid, aanwezig is en, behoudens vrijstelling bedoeld in de artikelen 29 en 30, deelneemt aan alle onderwijsactiviteiten die voor hem of zijn leerlingengroep worden georganiseerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

Bij schoolverandering in de loop van het schooljaar, is de nieuwe inschrijving rechtsgeldig :

- onmiddellijk in geval van akkoord van het schoolbestuur van de oorspronkelijke school ;
- in geval van betwisting zeven kalenderdagen nadat de ouders de schoolverandering schriftelijk hebben meegedeeld aan het schoolbestuur van de oorspronkelijke school.

In dit geval kan het schoolbestuur van de oorspronkelijke school de onderwijsinspectie verzoeken binnen deze zeven kalenderdagen aan de ouders een advies in verband met de schoolverandering te formuleren.

In geval van betwisting geldt de datum van de poststempel of de datum van overhandiging van de mededeling.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

§ 1. De regering regelt de controle op de inschrijvingen, ze bepaalt op welke wijze dubbele inschrijvingen geregulariseerd worden, ze regelt de controle op de leerplicht en op het geregeld schoolbezoek van de leerplichtigen en bepaalt in welke gevallen afwezigheid gewettigd is.

§ 2. De directie is verplicht medewerking te verlenen aan de controle op de inschrijvingen en het geregeld schoolbezoek.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

In afwijking van artikel 20, 2° blijven de leerlingen die onderwijs volgen in een school van type 5 beschouwd als regelmatige leerling in hun oorspronkelijke school.

De leerling is daarenboven regelmatige leerling :

- in de ziekenhuisschool, voor de dagen dat hij ten minste één lestijd onderwijs krijgt ;
- in het preventorium, wanneer voldaan is aan de bepalingen van artikel 20, 1° en 3°.

– *Aangenomen.*

Artikel 24

§ 1. In afwijking van artikel 20, 2° zijn leerlingen die geïntegreerd onderwijs volgen afhankelijk van de aard van integratie, regelmatige leerling in de dienstverlenende en/of in de gastschool.

§ 2. De regering bepaalt de wijze waarop een regelmatige leerling in het geïntegreerd onderwijs, hetzij in de gastschool, hetzij in de dienstverlenende school, hetzij in beide, in aanmerking komt voor de vaststelling van de personeelsformatie, het werkingsbudget en andere voorzieningen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Rechten en plichten van leerlingen en ouders

Voorzitter

Artikel 25

Onderafdeling A

Vrije keuze, leerplicht en de inschrijving

Artikel 25

§ 1. Ouders kunnen hun kinderen onderwijs laten volgen in een school of ze kunnen kiezen voor huisonderwijs.

Ouders hebben bovendien de vrije keuze tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs.

Dit betekent dat de Gemeenschap verplicht is :

1° op verzoek van ouders die officieel onderwijs in een school zoals bedoeld in de artikelen 97 en 98 wensen en dat binnen een afstand van vier kilometer niet vinden, hetzij een officiële school zoals bedoeld in de artikelen 97 en 98 in de financierings- of subsidiëringsregeling op te nemen, hetzij tussen te komen in de kosten van het vervoer naar dergelijke officiële school ;

2° op verzoek van ouders die vrij onderwijs gebaseerd op een erkende godsdienst of vrij onderwijs gebaseerd op een erkende levensbeschouwing wensen en dat binnen een afstand van vier kilometer niet vinden hetzij dergelijke vrije school in de subsidiëringsregeling op te nemen, hetzij tussen te komen in de kosten van het vervoer naar dergelijke vrije school.

§ 2. Opdat de Gemeenschap de in § 1, 1° en 2° bedoelde verplichting om een officiële of een vrije school in de financierings- of subsidiëringsregeling op te nemen, op zich moet nemen, zijn er ten minste ouders van zestien leerlingen nodig.

§ 3. Het Vlaams Parlement kan de afstandsregeling bedoeld in § 1, 1° en 2° vervangen door regio's of subregio's, door het Vlaams Parlement vastgesteld, waarbinnen de verplichtingen betreffende de vrije keuze moeten worden nagekomen.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

A. In § 1 het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Ouders hebben bovendien de vrije keuze tussen vrije scholen en neutrale scholen.".

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

B. In § 2, derde lid, 1° vervangen door wat volgt :

"Op verzoek van ouders die onderwijs wensen in een neutrale school en dat binnen een afstand van vier kilometer niet vinden, hetzij een neutrale school in de financierings- en subsidiëringsregeling op te nemen, hetzij tussen te komen in de kosten van het vervoer naar een neutrale school ;".

Op dit artikel is er een derde amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

C. In § 2 op de tweede en derde regel de woorden "een officiële of een vrije school" vervangen door de woorden "een vrije of neutrale school".

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 26

§ 1. Ouders zijn verplicht ervoor te zorgen dat hun leerplichtig kind daadwerkelijk onderwijs volgt, dit wil zeggen ingeschreven is in een school en er regelmatig aanwezig is, of huisonderwijs volgt.

Voor de leerplichtige van vreemde nationaliteit geldt dit vanaf de zestigste dag na de inschrijving in het vreemdelingen- of in het bevolkingsregister zoals bepaald in artikel 1, § 7 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht.

§ 2. Indien het kind in de onmogelijkheid verkeert om onderwijs te volgen, kan de CABO, op vraag van de ouders, beslissen tot een tijdelijke of permanente vrijstelling van de leerplicht.

§ 3. De regering richt in elke provincie een CABO op, ze bepaalt de samenstelling en de werking ervan en bepaalt in welke gevallen de CABO gemotiveerde adviezen kan uitbrengen.

– Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 27

§ 1. De toegang tot het basisonderwijs is kosteloos in de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde scholen.

§ 2. Vragen in verband met de toepassing van het principe van de kosteloze toegang en klachten in verband met inbreuken op dat principe kunnen door iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie laakbare praktijken bedoeld in artikel 42 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

§ 3. De regering kan artikel 42 van de in § 2 bedoelde wet van 29 mei 1959 wijzigen wat de samenstelling van de commissie betreft.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 27

Aan § 1 de volgende zin toevoegen :

"Dit geldt voor alle kosten en uitgaven die moeten worden gedaan om de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen, die overeenkomstig artikel 44 van dit decreet werden bepaald, te bereiken."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 28

Bij de eerste inschrijving van hun kind informeert het schoolbestuur de ouders schriftelijk over onder meer :

- de juridische aard en de samenstelling van hun schoolbestuur ;
- het pedagogisch project van de school ;
- de organisatie van de schooluren ;
- de voor- en naschoolse opvang indien daarin voorzien is ;
- het leerlingenvervoer indien daarin voorzien is ;
- de organisatie van de oudercontacten ;
- de PMS-centra.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

Bij de eerste inschrijving van hun leerplichtig kind in het officieel lager onderwijs bepalen de ouders, bij ondertekende verklaring, of hun kind een cursus in één der erkende godsdiensten of een cursus niet-confessionele zedenleer volgt. Deze keuze kunnen zij bij het begin van elk schooljaar wijzigen.

Ouders die op basis van hun religieuze of morele overtuiging bezwaren hebben tegen het volgen van één van de aangeboden cursussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer bekomen op aanvraag een vrijstelling.

De regering legt het model van de ondertekende verklaring en de procedure tot het bekomen van de vrijstelling vast en bepaalt op welke wijze de lestijden waarvoor men is vrijgesteld moeten ingevuld worden.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

Leerlingen met een handicap die gewoon lager onderwijs volgen maar omwille van hun handicap bepaalde leergebieden of onderdelen ervan niet kunnen volgen, kunnen daarvoor een vrijstelling krijgen indien zij vervangende activiteiten volgen.

De regering legt de procedure vast tot het bekomen van de vrijstelling alsook de procedure om de gelijkwaardigheid van de vervangende activiteiten te bepalen.

– *Aangenomen.*

Artikel 31

§ 1. Een schoolbestuur moet de inschrijving weigeren van leerlingen die niet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden zoals bedoeld in de artikelen 12 tot en met 19.

§ 2. Een schoolbestuur van het gesubsidieerd vrij onderwijs kan om andere redenen een inschrijving van een leerling weigeren mits schriftelijke motivatie aan de betrokken ouders binnen de vier kalenderdagen.

Voorzitter

Een inschrijving kan in geen geval geweigerd worden op grond van criteria die onbetamelijk zijn en waardoor de menselijke waardigheid in gedrang komt.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 31

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

"§ 2. Een schoolbestuur van het vrij onderwijs kan een inschrijving van een leerling om andere redenen uitzonderlijk weigeren op grond van gewichtige redenen, indien het eigen onderwijsconcept, het levensbeschouwelijk of religieus karakter van de school in het gedrang zou kunnen komen.

Deze redenen moeten verzoenbaar zijn met de basisbeginselen van een democratische samenleving en de fundamentele rechten en vrijheden.

Elke vorm van weigering tot inschrijving is verboden op grond van geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, ras, huidskleur, maatschappelijke afkomst, nationale of etnische afstamming, vermogen, handicap, geboorte of andere status van het kind of van een ouder of wettige voogd.

Het schoolbestuur motiveert omstandig en schriftelijk de door haar ingeroepen reden(en) tot weigering."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling B

Schorsen en uitsluiten van leerlingen

Artikel 32

§ 1. Een schoolbestuur, of bij delegatie de directie, kan, in uitzonderlijke gevallen, het recht op onderwijs van een leerplichtige tijdelijk ontnemen door betrokkene te schorsen of hem het recht op onderwijs in zijn scho(o)l(en) definitief ontnemen door betrokkene uit te sluiten.

§ 2. Een schorsing houdt in dat de gesanctioneerde leerling gedurende een bepaalde periode de lessen en activiteiten van zijn leerlingengroep niet mag volgen, maar betekent niet dat betrokkene niet op school moet zijn.

§ 3. Een uitsluiting houdt in dat de gesanctioneerde leerling definitief uit de school verwijderd wordt op het moment dat deze leerling in een andere school is ingeschreven en uiterlijk één maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de schriftelijke kennisgeving bedoeld in artikel 33, 3°. In afwachting daarvan bevindt betrokken leerling zich in dezelfde toestand als een geschorste leerling.

– *Aangenomen.*

Artikel 33

Een schorsing voor meer dan één dag of een uitsluiting kan alleen uitgevoerd worden na een procedure die in het schoolreglement vastgelegd wordt en die de rechten van verdediging waarborgt.

In die procedure moeten volgende principes gerespecteerd worden :

- 1° het voorafgaandelijk advies van de klassenraad moet worden ingewonnen ;
- 2° de ouders hebben inzage in het tuchtdossier van de leerling en worden gehoord ;
- 3° de genomen beslissing wordt schriftelijk gemotiveerd en schriftelijk ter kennis gebracht aan de ouders van de betrokken leerling.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling C

Onderwijs aan huis

Artikel 34

§ 1. Leerplichtige leerlingen voor wie het door ziekte of ongeval tijdelijk onmogelijk is om lager onderwijs te volgen in hun school, hebben, onder de voorwaarden door de regering bepaald, recht op tijdelijk onderwijs aan huis.

§ 2. Bij langdurige afwezigheid van een leerplichtige is de directie van de school waar betrokkene is ingeschreven, verplicht op vraag van de ouders, tij-

Voorzitter

delijk onderwijs aan huis te organiseren. Die verplichting vervalt voor de periode dat de betrokken leerling in een preventorium of in een ziekenhuis verblijft waar onderwijs van type 5 gefinancierd of gesubsidieerd wordt.

§ 3. De regering legt de voorwaarden vast om in aanmerking te komen voor tijdelijk onderwijs aan huis, bepaalt wat onder langdurige afwezigheid moet begrepen worden, hoe het onderwijs aan huis georganiseerd wordt en welke vorm van hulp de school krijgt om het onderwijs aan huis te organiseren.

Een afwezigheid van minder dan énéntwintig kalenderdagen is geen langdurige afwezigheid voor de toepassing van dit artikel.

– *Aangenomen.*

Artikel 35

§ 1. Leerplichtige leerlingen die voldoen aan de toelatingsvoorwaarden bepaald in artikel 15, § 1, maar voor wie het omwille van een handicap permanent onmogelijk is lager onderwijs te volgen op school, hebben na gunstig advies van de CABO, recht op permanent onderwijs aan huis.

§ 2. Rekening houdend met de vrije keuze van de ouders, duidt de CABO de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs aan om het permanent onderwijs aan huis te organiseren.

– *Aangenomen.*

Artikel 36

De regering bepaalt op welke wijze het permanent onderwijs aan huis georganiseerd wordt en welke vorm van hulp de school krijgt om het permanent onderwijs aan huis te organiseren.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling D**Schoolreglement****Artikel 37**

§ 1. Een schoolbestuur moet voor elk van zijn scholen met toepassing van de reglementering inzake

medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§ 2. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen :

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden ;

2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs ;

3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis ;

4° richtlijnen in verband met afwezigheden en te laat komen ;

5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten.

§ 3. Het schoolreglement wordt aan de ouders ter ondertekening voorgelegd bij de eerste inschrijving van hun kind en daarna bij elke wijziging ervan.

In het officieel onderwijs is de ondertekening ter kennisneming, in het vrij onderwijs voor akkoord.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V**OPDRACHT VAN HET BASISONDERWIJS****AFDELING 1****Onderwijsaanbod****Artikel 38**

Ieder schoolbestuur bepaalt de inhoud van het basisonderwijs in zijn scholen en bepaalt vrij zijn eigen pedagogische en onderwijskundige methodes.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 39

Het onderwijsaanbod in het gewoon kleuteronderwijs omvat ten minste, en waar mogelijk in samenhang, de volgende leergebieden :

- lichamelijke opvoeding ;
- muzische vorming ;
- Nederlands ;
- wereldoriëntatie ;
- wiskundige initiatie.

– *Aangenomen.*

Artikel 40

Het onderwijsaanbod in het gewoon lager onderwijs omvat ten minste, en waar mogelijk in samenhang, de volgende leergebieden :

- lichamelijke opvoeding ;
- muzische vorming ;
- Nederlands ;
- wiskunde ;
- wereldoriëntatie,

en volgende leergebiedoverschrijdende thema's :

- leren leren ;
- sociale vaardigheden.

– *Aangenomen.*

Artikel 41

§ 1. In de officiële lagere scholen omvat het onderwijsaanbod bovendien wekelijks ten minste twee lestijden onderwijs in de erkende godsdiensten en in de op die godsdiensten berustende zedenleer en ten minste twee lestijden onderwijs in de niet-confessionele zedenleer.

§ 2. In de scholen van het gemeenschapsonderwijs wordt het godsdienstsonderwijs verstrekt door

bedienaars van de betrokken godsdienst of door hun afgevaardigde ; in de scholen van het gesubsidieerd officieel onderwijs door bedienaars van de betrokken godsdienst of door hun afgevaardigde of onder hun toezicht door een leerkracht van de school, indien hij daarin toestemt, of door een andere persoon.

In de scholen van het gemeenschapsonderwijs en van het gesubsidieerd officieel onderwijs wordt de cursus in de niet-confessionele zedenleer bij voorrang gegeven door een personeelslid dat daartoe een initiële of voortgezette opleiding heeft gevolgd.

– *Aangenomen.*

Artikel 42

In de vrije lagere scholen wordt hetzij onderwijs in één of meer erkende godsdiensten en in de op deze godsdiensten berustende zedenleer, hetzij het onderwijs in de niet-confessionele zedenleer, hetzij beide, hetzij onderwijs in de cultuurbeschouwing verstrekt.

In de vrije lagere scholen wordt de cursus in de niet-confessionele zedenleer bij voorrang gegeven door een personeelslid dat daartoe een initiële of voortgezette opleiding heeft gevolgd.

– *Aangenomen.*

Artikel 43

In toepassing van de artikelen 9 en 10 van de wet van 30 juli 1963 houdende de taalregeling in het onderwijs en conform artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken behoort het leergebied Frans naargelang van het geval, facultatief of verplicht, tot het onderwijsaanbod van het lager onderwijs.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Eindtermen en ontwikkelingsdoelen

Artikel 44

§ 1. De regering bepaalt op eensluidend advies van de Vlaamse Onderwijsraad, ontwikkelingsdoelen

Voorzitter

voor het gewoon kleuteronderwijs en eindtermen voor het gewoon lager onderwijs.

Voor het buitengewoon onderwijs bepaalt de regering, op eensluidend advies van de Vlaamse Onderwijsraad, ontwikkelingsdoelen. Ze kan ze vastleggen per type.

§ 2. De regering houdt hierbij rekening met wat volgt.

- 1° Eindtermen zijn minimumdoelen die de overheid noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingengroep.

Met minimumdoelen wordt bedoeld : enerzijds een minimum aan kennis, inzicht en vaardigheden die alle leerlingen van de leerlingengroep verwerven tijdens het leerproces en anderzijds een minimum aan attitudes die de school nastreeft bij de leerlingen.

Eindtermen kunnen leergebiedgebonden of leergebiedoverschrijdend zijn.

Leergebiedgebonden eindtermen, met uitzondering van de attitudinale eindtermen zijn minimumdoelen die de leerlingen gedurende het leerproces moeten bereiken.

Leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn minimumdoelen die niet specifiek behoren tot één leergebied, maar onder meer door middel van meer leergebieden of onderwijsprojecten kunnen worden gerealiseerd.

Leergebiedoverschrijdende en attitudinale eindtermen moet de school bij haar leerlingen nastreven.

- 2° Ontwikkelingsdoelen zijn de minimumdoelen op het vlak van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die de school bij haar leerlingen moet nastreven.

Ontwikkelingsdoelen kunnen leergebiedgebonden of leergebiedoverschrijdend zijn.

- 3° Voor het onderwijs in een erkende godsdienst, een op die godsdienst berustende zedenleer, in de niet-confessionele zedenleer of in de cultuurbeschouwing worden geen eindtermen of ontwikkelingsdoelen bepaald.

§ 3. Binnen één maand na de goedkeuring door de regering worden de eindtermen en ontwikkelingsdoelen ter bekrachtiging voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Artikel 44

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

AFDELING 3**Leerplan, handelingsplan en schoolwerkplan****Artikel 45**

§ 1. Met inachtneming van de door de regering opgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen, maakt ieder schoolbestuur voor haar gewoon onderwijs, met uitzondering voor wat godsdienst, niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing betreft, een leerplan, zijnde een plan waarin het vanuit het eigen pedagogisch project in het algemeen of de eigen visie op de leergebieden in het bijzonder de doelen formuleert voor haar leerlingen. In een leerplan zijn op een herkenbare wijze de leergebiedgebonden eindtermen en ontwikkelingsdoelen verwerkt.

Leergebiedoverschrijdende eindtermen kunnen door het schoolbestuur als doelen opgenomen worden in het leerplan.

§ 2. Met het oog op het waarborgen van het onderwijspeil worden de leerplannen op advies van de inspectie door de regering goedgekeurd, op basis van criteria die de regering heeft vastgelegd. De regering spreekt zich niet uit over de geformuleerde didactische werkvormen of pedagogische methodes.

De leerplannen voor godsdienst, niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing dienen niet door de regering goedgekeurd te worden.

Voorzitter

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Artikel 45

In § 1 op de eerste, tweede en derde regel de woorden "Met inachtneming van de door de regering opgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen, maakt ieder schoolbestuur" vervangen door de woorden "Ieder schoolbestuur maakt".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 46

Met in achtneming van de door de regering opgelegde ontwikkelingsdoelen wordt in het buitengewoon onderwijs voor één of meer leerlingen samen op basis van zijn (hun) opvoedings- en onderwijsbehoeften, een handelingsplan opgemaakt. Dit plan bevat voor een bepaalde periode de pedagogisch-didactische planning voor bedoelde leerling(en) en legt onder meer de keuze aan ontwikkelingsdoelen vast, die de klassenraad in opdracht van het schoolbestuur voor hem (hen) wil nastreven.

Het handelingsplan geeft in voorkomend geval weer hoe het multidisciplinair teamwerk wordt gepland en hoe de sociale, psychologische, orthopedagogische, medische en paramedische hulpverlening in het opvoedings- en onderwijsaanbod wordt geïntegreerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 47

§ 1. Ieder schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolwerkplan dat ten minste volgende elementen bevat :

1° de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat door het schoolbestuur voor de school wordt vastgelegd ;

2° de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen ;

3° de wijze waarop het leerproces van de leerlingen wordt beoordeeld en hoe daarover wordt gerapporteerd ;

4° de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de samenwerkingsvormen met andere scholen van gewoon en/of buitengewoon onderwijs.

§ 2. Tijdens de schooldoorlichting neemt de onderwijsinspectie kennis van het schoolwerkplan zonder de inhoud ervan te beoordelen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 4

Organisatie van de schooltijd

Artikel 48

§ 1. De leerlingen krijgen achtentwintig lestijden onderwijs- en opvoedingsactiviteiten per week.

§ 2. In afwijking van § 1 kan een negenentwintigste lestijd worden georganiseerd na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité.

– *Aangenomen.*

Artikel 49

De regering bepaalt in welke gevallen revalidatie tijdens de lestijden mogelijk is, alsook het maximum aantal uren.

Met revalidatie worden bedoeld therapeutische behandelingen die tijdens de lestijden verstrekt worden aan leerlingen en worden uitgevoerd door hulpverleners die niet aan de school verbonden zijn en die hiertoe door de wet zijn gemachtigd.

– *Aangenomen.*

Artikel 50

De regering bepaalt de vakantieperioden, regelt de organisatie van de schooltijd en bepaalt in welke gevallen de lessen kunnen geschorst worden.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 5

Laakbare praktijken

Artikel 51

§ 1. Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedings- en onderwijsaanbod, maar mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

§ 2. Er mag geen politieke propaganda gevoerd worden in de school.

§ 3. Een schoolbestuur kan slechts handelsactiviteiten verrichten in functie van de normale dienstverlening aan de leerlingen.

De regering bepaalt welke handelsactiviteiten voor de toepassing van dit decreet als laakbaar worden beschouwd.

– *Aangenomen.*

Artikel 52

Vragen in verband met de toepassing van artikel 51 en klachten met betrekking tot de overtreding ervan kunnen door iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie laakbare praktijken, bedoeld in artikel 27.

– *Aangenomen.*

AFDELING 6

Het getuigschrift basisonderwijs

Artikel 53

Voor zover zijn scho(o)l(en) voldoen aan de voorwaarden bepaald in de artikelen 45 en 62 kan ieder schoolbestuur, op voordracht en na beslissing van de klassenraad een getuigschrift basisonderwijs uitreiken aan de regelmatige leerlingen uit het gewoon lager onderwijs.

De klassenraad oordeelt autonoom of een regelmatige leerling in voldoende mate de doelen die in

het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt om een getuigschrift basisonderwijs te bekomen.

– *Aangenomen.*

Artikel 54

Aan leerlingen uit het buitengewoon lager onderwijs kan het getuigschrift basisonderwijs uitgereikt worden indien de leerdoelen van het gevolgde handelingsplan door de onderwijsinspectie als gelijkwaardig worden beschouwd met die van het gewoon lager onderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 55

Iedere leerling die bij het voltooien van het lager onderwijs geen getuigschrift basisonderwijs krijgt, heeft recht op een verklaring met de vermelding van het aantal en de soort van gevolgde schooljaren lager onderwijs, afgeleverd door de directie.

– *Aangenomen.*

Artikel 56

Op advies van de inspectie duidt de regering per provincie een officiële en een vrije school aan die dienen als examencommissies met het oog op het bekomen van een getuigschrift basisonderwijs.

De onderwijsinspectie is bevoegd om de organisatie en de werking van die examencommissies na te gaan.

– *Aangenomen.*

Artikel 57

De regering bepaalt de procedure tot aflevering van het getuigschrift basisonderwijs alsook de vorm ervan en legt de vergoeding voor de in artikel 56 bedoelde scholen vast.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 61

HOOFDSTUK VI

ORGANISEREN VAN BASISONDERWIJS

Artikel 58

De Gemeenschap – of de ARGO namens de Gemeenschap –, de provincies, gemeenten, verenigingen van gemeenten of andere publiekrechtelijke personen of private personen kunnen scholen en/of vestigingsplaatsen voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs oprichten.

– *Aangenomen.*

Artikel 59

Elke gemeente is verplicht ten minste één van haar op 1 september 1997 bestaande scholen voor gewoon lager onderwijs in stand te houden behalve :

- wanneer het aantal leerplichtige kinderen in de school de rationalisatienorm vastgesteld door de regering niet bereikt ;
- wanneer het aantal leerplichtige kinderen waarvan de ouders gemeentelijk onderwijs vragen in de gemeente die zij bewonen, minder dan vijftien bedraagt ;
- wanneer de gemeente het bewijs kan leveren dat de leerplichtige kinderen die in de gemeente wonen de mogelijkheid hebben binnen de afstand van vier kilometer lager onderwijs te volgen in een gemeenteschool.

– *Aangenomen.*

Artikel 60

De gemeente is verplicht ten minste één van haar op 1 september 1997 bestaande scholen voor gewoon kleuteronderwijs in stand te houden indien het aantal kinderen tussen drie jaar en zes jaar waarvan de ouders gemeentelijk kleuteronderwijs vragen tenminste dertig bedraagt.

– *Aangenomen.*

De gemeenten met een bijzonder taalstatuut hebben voor wat het organiseren van kleuteronderwijs en/of lager onderwijs betreft de verplichtingen zoals bepaald in artikel 6 van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs en in artikel 7, § 3 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Artikel 61

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK VII

ERKENNING, FINANCIERING EN
SUBSIDIERING VAN SCHOLEN

AFDELING 1

Erkenning van scholen

Artikel 62

Een school kan erkend worden indien zij :

- 1° georganiseerd is onder de verantwoordelijkheid van een schoolbestuur ;
- 2° gevestigd is in gebouwen en lokalen die aan de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid voldoen ;
- 3° een structuur aanneemt zoals vastgesteld bij dit decreet. Onder structuur wordt verstaan de grote indelingen binnen een onderwijsniveau en de duur van deze indelingen ;
- 4° een pedagogisch geheel vormt dat gevestigd is in een zelfde complex van gebouwen of in elk geval in eenzelfde of aangrenzende gemeente of in het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad,

Voorzitter

behoudens door de regering verleende afwijking ;

5° beschikt over voldoende didactisch materiaal en over een aangepaste schooluitrusting ;

6° de bepalingen naleeft met betrekking tot de onderwijstaal en de taalkennis van het personeel zoals bepaald in de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs en zoals bepaald in de wet van 20 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken ;

7° de controle van de onderwijsinspectie mogelijk maakt ;

8° de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht neemt ;

9° in het gewoon basisonderwijs bovendien een leerplan toepast dat door de regering werd goedgekeurd.

– *Aangenomen.*

Artikel 63

De regering kent de erkenning toe op advies van de inspectie. De regering bepaalt de procedure voor de toekenning van de erkenning.

– *Aangenomen.*

Artikel 64

§ 1. De regering kan de erkenning van een school of een vestigingsplaats ervan opheffen op advies van een college van inspecteurs wanneer aan één of meer voorwaarden van artikel 62 niet meer volledig voldaan is, wanneer de in het goedgekeurde leerplan opgenomen leergebiedgebonden eindtermen, met uitzondering van de attitudinale eindtermen, niet nagestreefd en bereikt zijn of wanneer de in het goedgekeurde leerplan opgenomen leergebiedgebonden ontwikkelingsdoelen niet nagestreefd zijn.

§ 2. Het in § 1 vermeld college wordt aangeduid door de regering, dient paritair samengesteld te zijn voor de helft uit inspectieleden afkomstig uit

het vrij onderwijs, voor de helft uit inspectieleden afkomstig uit het officieel onderwijs.

De regering bepaalt de werking en de organisatie van het college alsook de voorwaarden en de procedure voor de opheffing van de erkenning.

Die procedure waarborgt de rechten van de verdediging.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Artikel 64

Paragraaf 1 vervangen door wat volgt :

"§ 1. De regering kan de erkenning van een school of een vestigingsplaats ervan opheffen wanneer aan één of meer voorwaarden van artikel 62 niet meer volledig voldaan is."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 65

Een schoolbestuur kan voor de scholen die erkend zijn, in toepassing van de artikelen 53, 54 en 56, van rechtswege geldende getuigschriften basisonderwijs uitreiken.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Financiering en subsidiëring van scholen****Artikel 66**

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op de scholen die erkend zijn en in aanmerking komen om gefinancierd of gesubsidieerd te worden.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 67

§ 1. Elk schoolbestuur draagt de kosten van en financiële verantwoordelijkheid voor de organisatie van het onderwijs in zijn scholen en vestigingsplaatsen.

Voor de scholen en vestigingsplaatsen die aan de in artikel 68 bepaalde voorwaarden voldoen komt de gemeenschap financieel tussen, voor het gemeenschapsonderwijs door een financiering, en voor het gesubsidieerd onderwijs door een subsidiëring, in de vorm van :

- 1° salarissen ;
- 2° een werkingsbudget ;
- 3° investeringsmiddelen.

§ 2. De regering kan jaarlijks een toelage toekennen voor anderstalige nieuwkomers. Ze bepaalt de toekenningsvoorwaarden, alsook de berekeningswijze van de toelage.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 67

Een § 3 toevoegen, die luidt als volgt :

"§ 3. De decreetgever bepaalt bij afzonderlijk decreet identieke regels inzake boekhouding en financiële controle voor alle scholen, ongeacht of ze gefinancierd, dan wel gesubsidieerd worden."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling A

Financierings- en subsidiëringsvoorwaarden

Artikel 68

§ 1. Zonder afbreuk te doen aan de specifieke voorwaarden die gesteld zijn voor het verkrijgen van salarissen, een werkingsbudget of investeringsmiddelen, verkrijgt een schoolbestuur financiering

of subsidiëring voor zijn scholen of vestigingsplaatsen die :

- 1° voldoen aan de erkenningsvoorwaarden bedoeld in artikel 62 ;
- 2° voldoen aan de programmatie- en rationalisatienormen zoals bepaald in uitvoering van hoofdstuk VIII van dit decreet.

§ 2. De opname in de financierings- of subsidiëringregeling gebeurt door de regering die de procedure daartoe vastlegt.

– *Aangenomen.*

Artikel 69

Een schoolbestuur verliest de financiering of subsidiëring van zijn scho(o)l(en) of vestigingsplaats(en) of types die niet meer voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 68, § 1, 2°.

– *Aangenomen.*

Artikel 70

Wanneer een gefinancierde of gesubsidieerde school of vestigingsplaats niet meer voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 62, kan de regering na toepassing van artikel 64 :

- de erkenning opheffen : de school of vestigingsplaats verliest de financiering of subsidiëring zodra de regering de erkenning opheft ;
- de financiering of subsidiëring geheel of gedeeltelijk inhouden wanneer het schoolbestuur kan aantonen dat de voorwaarden bepaald in artikel 62 binnen een termijn overeengekomen met de regering opnieuw vervuld zullen zijn.

– *Aangenomen.*

Artikel 71

De regering kan de financiering of subsidiëring geheel of gedeeltelijk inhouden wanneer in een gefinancierde of gesubsidieerde school de leergebiedoverschrijdende of attitudinale eindtermen of ontwikkelingsdoelen niet nagestreefd zijn.

Voorzitter

Voor de periode van 1 september 1997 tot en met 31 augustus 2002 kan de financiering of subsidiëring slechts geheel of gedeeltelijk ingehouden worden, wanneer de gefinancierde of gesubsidieerde school kennelijk geen aanzet heeft gegeven tot het nastreven van de leergebiedoverschrijdende of attitudinale eindtermen of ontwikkelingsdoelen.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Artikel 71

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling B

Aanneming van werken, leveringen en diensten

Artikel 72

Een schoolbestuur dat werken, leveringen of diensten aanneemt die geheel of gedeeltelijk betaald worden met :

- middelen uit de dotatie van de ARGO ;
- het werkingsbudget ter beschikking gesteld van gesubsidieerde scholen ;
- middelen terbeschikking gesteld door de DIGO ;

moet een overeenkomst afsluiten volgens de toepasselijke procedure en onder de toepasselijke voorwaarden die voor het Rijk gelden.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling C

De salarisfinanciering of -subsidiëring

Artikel 73

§ 1. Een schoolbestuur bekommt voor zijn personeelsleden die tot de categorieën bestuurs- en

onderwijzend, medisch, paramedisch, psychologisch, orthopedagogisch of sociaal personeel behoren een salaris indien die personeelsleden voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie of daarvoor van de regering een vrijstelling verkregen hebben ;
- 2° de burgerlijke en politieke rechten genieten ;
- 3° houder zijn van de bekwaamheidsbewijzen zoals bedoeld in artikel 74 ;
- 4° aangeworven zijn met inachtnaam van de reglementering inzake de re-affectatie en wedertewerkstelling ;
- 5° in dienst zijn op grond van de reglementering inzake de personeelsformatie ;
- 6° in een gezondheidstoestand verkeren die de gezondheid van de leerlingen niet in gevaar brengt.

§ 2. De salarissen worden door het departement rechtstreeks en maandelijks aan de betrokken personeelsleden uitbetaald.

– *Aangenomen.*

Artikel 74

De regering bepaalt voor de verschillende ambten in het basisonderwijs de vereiste en voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen, alsook de gelijkwaardigheid van bepaalde bekwaamheidsbewijzen van godsdienstige of ideologische aard met de vereiste of voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen.

Ingeval van tekort aan kandidaten, houder van de vereiste, voldoende geachte of gelijkwaardig geachte bekwaamheidsbewijzen, bewezen op de wijze bepaald door de regering, kan voor een kandidaat die andere bekwaamheidsbewijzen heeft, tijdelijk financiering of subsidiëring verleend worden.

Deze financiering of subsidiëring geldt hoogstens voor het lopend schooljaar. Indien het tekort voortduurt, kan de financiering of subsidiëring jaarlijks verlengd worden. De regering bepaalt deze andere bekwaamheidsbewijzen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 75

De regering bepaalt de wijze waarop een aanvraag tot salarisfinanciering of -subsidieering gebeurt en bepaalt het salaris voor de gefinancierde of gesubsidieerde ambten.

De salarisschaal is voor een zelfde ambt dezelfde in alle scholen.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling D

De werkingsbudgetten

1° Algemene bepalingen

Artikel 76

Ieder schooljaar bekomen de schoolbesturen een werkingsbudget dat ze moeten aanwenden voor de werking, uitrusting en administratieve ondersteuning van hun scholen en voor de kosteloze verstrekking van leerboeken en schoolbehoeften van de leerlingen.

Bij de aanwending van het werkingsbudget moet ieder schoolbestuur rekening houden met een gelijke behandeling van al zijn gefinancierde of gesubsidieerde scholen en van al zijn leerlingen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 76

Aan het eerste lid de woorden " , en voor alle andere kosten en uitgaven die moeten worden gedaan om de eindtermen en ontwikkelingsdoelen die overeenkomstig artikel 44 van dit decreet werden bepaald, te bereiken" toevoegen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 77

De regering bepaalt de wijze waarop de schoolbesturen de aanvraag tot werkingsbudgetten moeten indienen.

– *Aangenomen.*

Artikel 78

Ieder schoolbestuur van een gesubsidieerde school moet aan het departement verantwoording verstrekken over het gebruik van zijn werkingsbudget. De verificatiediensten van het departement kunnen ter plaatse controle uitoefenen zonder dat die controle betrekking mag hebben op de opportuniteit.

De regering bepaalt nader de controlemaatregelen.

– *Aangenomen.*

2° De werkingsbudgetten van het gefinancierd en het gesubsidieerd onderwijs

Artikel 79

§ 1. Het werkingsbudget voor het gefinancierd basisonderwijs wordt jaarlijks bepaald door de in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 bedoelde bedragen voor werkingsmiddelen, voor de loonkost voor rekenplichtig-correspondenten, meester-, vak- en dienstpersoneel en voor het aandeel van het gemeenschapsonderwijs in de loonuitgaven ingevolge de vrijstelling van de lesopdrachten directeur basisonderwijs vermeerderd met de loonkost van de op 30 juni 1996 in het gefinancierd basisonderwijs in dienst zijnde gesubsidieerde contractuelen, te vermenigvuldigen met de aanpassingscoëfficiënten A1 en A2.

§ 2. Het werkingsbudget voor het gesubsidieerd basisonderwijs wordt jaarlijks bepaald door de in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 bedoelde bedragen voor werkingsmiddelen en voor de enveloppe administratieve ondersteuning, inclusief het aandeel van het gesubsidieerd onderwijs in de loonuitgaven ingevolge de vrijstelling van de lesopdrachten directeur basisonderwijs vermeerderd met de loonkost van de op 30 juni 1996 in het gesubsidieerd basisonderwijs in dienst zijnde

Voorzitter

gesubsidieerde contractuelen, te vermenigvuldigen met de aanpassingscoëfficiënten A1 en A2.

§ 3. De coëfficiënten A1 en A2 worden als volgt berekend :

$A1 = 0,6 + 0,4 (l_{n1}/l_{n0})$ waarbij :

l_{n1}/l_{n0} gelijk is aan de verhouding tussen het aantal regelmatige leerlingen van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs van respectievelijk het gemeenschapsonderwijs en van het gesubsidieerd onderwijs op de eerste schooldag van de maand februari van het voorgaande schooljaar (l_{n1}) en dezelfde aantallen op de eerste schooldag van de maand februari van het schooljaar 1994-1995 (l_{n0}).

In het kleuteronderwijs wordt het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van de maand februari van bedoelde schooljaren, gewogen met een percentage door de regering bepaald.

$A2 = 0,4 (c1/c0) + 0,6 (lk1/lk0)$ waarbij, onverminderd artikel 15 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 :

- $c1/c0$ gelijk is aan de verhouding tussen de geraamde index van de consumptieprijzen op het einde van het lopende begrotingsjaar en de geraamde index van de consumptieprijzen op het einde van het begrotingsjaar 1996 ;
- $lk1/lk0$ gelijk is aan de verhouding tussen de geraamde index van de eenheidsloonkosten op het einde van het lopende begrotingsjaar en de geraamde index van de eenheidsloonkosten op het einde van het begrotingsjaar 1996.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 79

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 79

De decreetgever bepaalt bij afzonderlijk decreet identieke regels voor de financiering van alle scholen conform de bepalingen van de artikelen 6 en 24

van de Grondwet, op grond van het gelijkheidsbeginsel en rekening houdend met de mogelijke objectieve verschillen tussen de scholen."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 80

Het bij toepassing van artikel 79 verkregen werkingsbudget voor het gefinancierd basisonderwijs wordt verminderd met de loonkost die jaarlijks vrijkomt door de toepassing van artikel 192, § 2 en door de toepassing van het koninklijk besluit nr. 296 van 31 maart 1984 betreffende de leden van het meester-, vak- en dienstpersoneel van de rijksinrichtingen, verminderd met het aandeel van het gefinancierd basisonderwijs in de loonuitgaven ingevolge de vrijstelling van de lesopdrachten directeur basisonderwijs, verminderd met de loonkost van de in dienst zijnde gesubsidieerde contractuelen en verminderd met de loonkost van het in dienst zijnde administratief, meester-, vak- en dienstpersoneel die rechtstreeks door het departement worden bezoldigd.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 80

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 81

Het bij toepassing van de artikelen 79 en 80 verkregen werkingsbudget voor het gefinancierd basisonderwijs wordt vermeerderd met het respectievelijk aandeel van de in artikel 80 bedoelde jaarlijks vrijkomende loonkost van de leden van het meester-, vak- en dienstpersoneel en het respectievelijk aandeel in de in artikel 80 bedoelde jaarlijks vrijkomende loonkost van de rekenplichtig-correspondenten.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Voorzitter

Artikel 81

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 82

§ 1. Het bij toepassing van artikel 79 verkregen werkingsbudget voor het gesubsidieerd basisonderwijs wordt verminderd met de loonkost van de in dienst zijnde gesubsidieerde contractuelen die rechtstreeks door het departement worden bezoldigd en verminderd met het aandeel van het gesubsidieerd basisonderwijs in de loonuitgaven ingevolge de vrijstelling van de lesopdrachten directeur basisonderwijs.

§ 2. Het bij toepassing van § 1 van dit artikel verkregen werkingsbudget voor het gesubsidieerd basisonderwijs wordt vermeerderd met het respectievelijk aandeel van de in artikel 80 bedoelde jaarlijks vrijkomende loonkost van de leden van het meester-, vak- en dienstponeel en het respectievelijk aandeel in de in artikel 80 bedoelde jaarlijks vrijkomende loonkost van de rekenplichtig-correspondenten.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 82

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 83

§ 1. Het respectievelijk aandeel in deze vrijgekomen loonkost bedoeld in de artikelen 81 en 82 wordt bepaald pro rata van het aantal regelmatige leerlingen.

§ 2. Zodra de in artikel 80 bedoelde loonkost van het meester-, vak- en dienstponeel en van de rekenplichtig-correspondenten volledig is vrijgekomen, mag het werkingsbudget per leerling in het gesubsidieerd onderwijs niet minder bedragen dan

75,8 procent en niet meer dan 76,2 procent van het overeenkomstig werkingsbudget per leerling in het gefinancierd onderwijs.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 83

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

3° De toekenning van het werkingsbudget in het gefinancierd basisonderwijs

Artikel 84

Het werkingsbudget van het gefinancierd basisonderwijs vormt een onderdeel van de dotatie aan de ARGO.

De dotatie van de ARGO wordt gestort in drie gelijke schijven, respectievelijk in januari, mei en september.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 84

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

4° De toekenning van de werkingsbudgetten aan de scholen in het gesubsidieerd basisonderwijs

Artikel 85

Het werkingsbudget per school in het gesubsidieerd basisonderwijs wordt als volgt berekend :

§ 1. De regering bepaalt voor de leerlingen van het kleuteronderwijs en van het lager onderwijs het puntengewicht. Bij het bepalen van het puntenge-

Voorzitter

wicht houdt ze rekening met de onderwijsvorm en het type, ze kan rekening houden met de optimale schoolgrootte en de benodigde middelen voor het verstrekken van het onderwijs.

§ 2. Voor alle scholen wordt per categorie bedoeld in § 1 het aantal regelmatige leerlingen geteld zoals bepaald in artikel 86, vermenigvuldigd met het overeenkomstige puntengewicht. De som van deze producten vormt het aantal te verdelen punten over alle scholen.

§ 3. Het totale werkingsbudget zoals bedoeld in artikel 82, § 2 wordt vervolgens gedeeld door het aantal te verdelen punten. Het quotiënt van deze deling is de geldwaarde per punt.

§ 4. Per school wordt per categorie het aantal regelmatige leerlingen, geteld zoals bepaald in artikel 86, vermenigvuldigd met het overeenkomstige puntengewicht. De som van deze producten vormt het totaal aantal punten per school.

§ 5. Het werkingsbudget per school is het product van de vermenigvuldiging van het totaal aantal punten per school met de geldwaarde per punt.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 85

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 86

§ 1. De teldag voor de regelmatige leerlingen is de eerste schooldag van februari van het voorafgaand schooljaar, behalve voor type 5 waar het gaat om het gemiddelde aantal regelmatige leerlingen ingeschreven tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari van het jaar waarin het betrokken schooljaar een aanvang neemt indien het type voor heel deze duur georganiseerd was of van de eerste dertig dagen te rekenen vanaf de openstelling van het type.

§ 2. Voor de scholen die voor het eerst in de subsidiëringsregeling worden opgenomen, is de teldag voor de regelmatige leerlingen de laatste schooldag van de maand september van het lopende schooljaar. Deze bepaling blijft op hen van toepassing gedurende de eerste drie schooljaren wat het kleuteronderwijs en gedurende zes schooljaren wat het lager onderwijs betreft.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 86

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 87

De werkingsbudgetten voor het gesubsidieerd basisonderwijs worden tijdens het lopend schooljaar in twee schijven uitbetaald.

Een voorschot van 50 procent wordt uitbetaald in de loop van de maand januari. Het saldo wordt uitbetaald in de loop van de maand juni.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 87

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling E

De investeringsmiddelen

Artikel 88

§ 1. De ARGO en de schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs kunnen voor hun scholen een beroep doen op de door de Gemeenschap aan de ARGO of aan de DIGO toegekende investeringsmiddelen voorzover :

Voorzitter

- hun scholen voldoen aan de subsidiërings- of financieringsvoorwaarden ;
- de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding is aangetoond en er binnen een bepaalde gebiedsomschrijving geen bestaande gebouwen of voorzieningen beschikbaar zijn die geheel of gedeeltelijk door de Gemeenschap zijn gefinancierd of gesubsidieerd ;
- de werken beantwoorden aan de vastgestelde fysische en financiële normen.

§ 2. De regering legt de fysische en financiële normen vast.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 88

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 89

De jaarlijks in het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven vastleggingsmachtigingen bestemd voor investeringen in onroerend goed in het onderwijs worden over het gesubsidieerd vrij onderwijs, het gesubsidieerd officieel onderwijs en het gemeenschapsonderwijs verdeeld naar rato van de vervangingswaarde van de schoolgebouwen van elk hiervoor vermeld onderwijsnet. Hierbij wordt rekening gehouden met een dekkingsgraad van 100 procent in het gefinancierd onderwijs. De dekkingsgraad is 70 procent voor de scholen in het gesubsidieerd basisonderwijs.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 89

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 90

§ 1. Voor de toepassing van artikel 89 wordt per onderwijsnet de vervangingswaarde van de schoolgebouwen vastgesteld op basis van de volgende berekeningswijze.

$$\frac{\text{benodigde oppervlakte} \times \text{eenheidsprijs}}{\text{afschrijvingstermijn}}$$

Per onderwijsnet is de benodigde oppervlakte gelijk aan de som van de producten van de gemiddelde oppervlakte per onderwijsniveau en het aantal leerlingen in het overeenkomstig onderwijsniveau.

De gemiddelde oppervlakte per onderwijsniveau wordt berekend op basis van een voor alle netten gelijke oppervlakte per leerling, rekening houdend met de objectieve verschillen inzake schoolgrootte.

§ 2. Overeenkomstig de in § 1 bedoelde formule wordt de waarde van de parameters telkens voor een periode van vijf jaar vastgesteld.

De eenheidsprijs per vierkante meter ten bedrage van 25.875 frank en de afschrijvingsperiode, die vijftig jaar bedraagt, zijn voor alle netten en niveaus gelijk.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 90

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling F

Speciale onderwijsleermiddelen

Artikel 91

Leerlingen met een handicap die gewoon kleuteronderwijs of lager onderwijs volgen kunnen speciale onderwijsleermiddelen ter beschikking krijgen.

Voorzitter

De regering bepaalt de criteria voor de toekenning en legt de procedure vast die moet gevolgd worden om een aanvraag in te dienen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 91

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

B. In bijkomende orde :

Het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Het Vlaams Parlement bepaalt, op voorstel van de regering, de criteria voor de toekenning. De regering legt de procedure vast die moet gevolgd worden om een aanvraag in te dienen."

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 91

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Onderafdeling G

Sociale voordelen en gezondheidstoezicht

Artikel 92

§ 1. De provincies en gemeenten kunnen aan het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd vrij onderwijs op hun grondgebied geen andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen en het gezondheidstoezicht.

Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de kinderen, welke scholen die ook bezoeken.

§ 2. Met gezondheidstoezicht wordt bedoeld het preventief medisch schooltoezicht zoals bepaald in de wet van 21 maart 1964 en zoals het verzekerd

wordt door de diensten van het medisch schooltoezicht en de psycho-medisch-sociale centra.

§ 3. Met sociale voordelen wordt bedoeld :

1° het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen ;

2° het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur ;

3° het ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijk gemeentelijke en provinciale infrastructuur inzonderheid de sportinfrastructuur maar met uitzondering van de roerende en onroerende goederen uitsluitend bestemd voor de organisatie van het gemeentelijk en provinciaal onderwijs ;

4° de kosten van de toegang tot het zwembad indien het niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur bedoeld in 3°.

5° het leerlingenvervoer.

§ 4. De regering legt de voorwaarden vast waaraan de scholen van het gefinancierd onderwijs of gesubsidieerd vrij onderwijs moeten voldoen om aanspraak te kunnen maken op de in § 3 bedoelde sociale voordelen.

§ 5. Vragen in verband met de concrete toepassing van dit artikel en klachten betreffende de overtreding ervan kunnen door iedere belanghebbende aanhangig worden gemaakt bij de Commissie laakbare praktijken bedoeld in artikel 27.

Op advies van bedoelde commissie kan de regering de provinciale of gemeentelijke beslissing vernietigen overeenkomstig artikel 94.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 92

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

B. In bijkomende orde :

§ 4 op de eerste regel de woorden "De regering legt" vervangen door de woorden "Het Vlaams Parlement legt, op voorstel van de regering,".

Voorzitter

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 92

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 93

Elke provinciale en gemeentelijke beslissing inzake een voordeel ten bate van een school van een ander schoolbestuur moet onmiddellijk aan de regering en aan de schoolbesturen die op hun respectievelijk grondgebied onderwijs organiseren worden megedeeld.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 93

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 94

De regering kan de in artikel 93 bedoelde beslissing wegens wetoverschrijding of schending van het algemeen belang binnen een tijdspanne van veertig dagen vanaf de mededeling vernietigen.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 94

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 95

De provincies en de gemeenten bewaren de staat van gedane uitgaven en van vrijstellingen van taksen en vergoedingen toegekend aan een school van een ander schoolbestuur ter inzage voor de verificatiediensten.

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 95

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK VIII

PROGRAMMATIE EN RATIONALISATIE

Artikel 96

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de gefinancierde en gesubsidieerde scholen met uitzondering van de scholen voor kinderen van militairen ongeacht of ze in België of in Duitsland gelegen zijn.

– *Aangenomen.*

AFDELING 1

Vrije keuzeschool

Artikel 97

Een school voor gewoon onderwijs, die op grond van artikel 25, § 1, 1° door de ARGO opgericht wordt om de vrije keuze te verzekeren, is een vrije keuzeschool.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Voorzitter

Artikel 97

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 97

Een school voor gewoon onderwijs, op grond van artikel 25, § 1, 1° opgericht om de vrije keuze te verzekeren en meer algemeen een school die aan de voorwaarden van artikel 25, § 1, 1° voldoet, is een vrije keuzeschool."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 98

§ 1. Een sedert 1 september 1997 nieuw opgerichte school voor gewoon onderwijs, georganiseerd door een gemeentebestuur of een provinciebestuur, kan de vrije keuze bedoeld in artikel 25, § 1, 1° verzekeren, indien zij openstaat voor alle leerlingen ongeacht de ideologische, filosofische of godsdienstige opvattingen van de ouders en leerlingen, en hierdoor haar open karakter bevestigt.

§ 2. Daarvoor moet de school tegelijk aan de onderstaande voorwaarden voldoen :

- a) de leerplannen volgen van de ARGO, OVSG of CVPO, of eigen leerplannen hiermee verenigbaar ;
- b) een schoolwerkplan, schoolreglement en schoolboeken gebruiken in overeenstemming met het open karakter bedoeld in § 1 ;
- c) begeleid worden door een officieel PMS-centrum ;
- d) begeleid worden door de begeleidingsdienst van de ARGO of OVSG of CVPO ;
- e) het godsdienstonderwijs of het onderwijs in de niet-confessionele zedenleer wordt door een leermeester gegeven ;
- f) de oudervereniging van de school kan alleen aansluiten bij het ondersteuningscentrum van ouderverenigingen van het officieel onderwijs.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 98

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 98

Alle scholen voor gewoon onderwijs kunnen de vrije keuze bedoeld in artikel 25, § 1, 1° waarborgen indien ze aan onderstaande voorwaarden voldoen ;

de scholen voor gewoon onderwijs, georganiseerd door een gemeentebestuur of een provinciebestuur verzekeren eveneens de vrije keuze bedoeld in artikel 25, § 1, 1° en voldoen aan de onderstaande voorwaarden :

- 1° Zij staan open voor alle leerlingen ongeacht de ideologische, filosofische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen.
- 2° Zij bevestigen hun open karakter door het opstellen van een neutraliteitsverklaring en voldoen tegelijk aan de onderstaande voorwaarden :
  - a) de leerplannen volgen van de ARGO, OVSG of CVPO, of eigen leerplannen hiermee verenigbaar ;
  - b) een schoolwerkplan, schoolreglement en schoolboeken gebruiken in overeenstemming met het open karakter bedoeld in § 1 ;
  - c) begeleid worden door een officieel PMS-centra ;
  - d) begeleid worden door de begeleidingsdienst van de ARGO, OVSG of CVPO ;
  - e) het godsdienstonderwijs of het onderwijs in de niet-confessionele zedenleer wordt door een leermeester gegeven ;
  - f) de oudervereniging van de school kan alleen aansluiten bij het ondersteuningscentrum van ouderverenigingen van het officieel onderwijs."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Er is een amendement tot invoeging van een artikel 98bis van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Voorzitter

Artikel 98bis (nieuw)

Een nieuw artikel 98bis invoegen, dat luidt als volgt :

" Artikel 98bis

De scholen voor gewoon onderwijs georganiseerd voor een gemeente- of provinciebestuur bieden aan de ouders de keuze tussen leerlingenbegeleiding door een officieel, dan wel een vrij PMS-centrum. "

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Er is een amendement tot invoeging van een artikel 98ter van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 98ter (nieuw)

Een nieuw artikel 98ter invoegen, dat luidt als volgt :

" Artikel 98ter

De scholen voor gewoon onderwijs georganiseerd door een gemeente- of een provinciebestuur bevestigen hun open karakter door het opstellen van een neutraliteitsverklaring. "

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 99

Een vrije school voor gewoon onderwijs, gebaseerd op een godsdienst of levensbeschouwing, die op grond van artikel 25, § 1, 2° opgericht wordt om de vrije keuze te verzekeren, is een vrije keuzeschool indien ze erkend is door de bevoegde instantie van de betrokken eredienst of levensbeschouwing.

– *Aangenomen.*

Artikel 100

§ 1. Een vrije keuzeschool zoals bedoeld in de artikelen 97, 98 en 99 voldoet aan de programmatienormen indien er op de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar zestien regel-

matige leerlingen per onderwijsniveau zijn ingeschreven.

§ 2. Een vrije keuzeschool die voldoet aan § 1 kan een beroep doen op de door de Gemeenschap aan de ARGO of aan de DIGO toegekende investeringsmiddelen.

§ 3. De directeur van een vrije keuzeschool die voldoet aan § 1 krijgt de weddeschaal van directeur toegekend.

§ 4. De norm bepaald in § 1 is de rationalisatienorm zolang de school vrije keuzeschool is en de bepaling van § 2 geldt zolang de school vrije keuzeschool blijft.

– *Aangenomen.*

Artikel 101

§ 1. In elke gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs die voldoet aan de door de regering vastgelegde rationalisatienormen kunnen per 1 september types van vrije keuze worden gefinancierd of gesubsidieerd onder de volgende voorwaarden :

1° de types 1, 2, 3, 4, en/of 8, indien het type binnen de provincie niet georganiseerd wordt in een school van dezelfde groep ;

2° het type 6 en/of 7, indien het type niet georganiseerd wordt in een school van dezelfde groep.

§ 2. De volgens § 1 nieuw opgerichte types van vrije keuze moeten twee schooljaren voldoen aan de door de regering vastgelegde programmatienormen.

§ 3. Een volgens § 1 opgericht type kan niet tot een ander type omgevormd worden.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Programmatie

Onderafdeling A

Oprichting van scholen

Artikel 102

§ 1. Buiten de gevallen zoals bedoeld in artikel 100, kan een nieuwe school voor gewoon onderwijs per

Voorzitter

1 september in de financierings- of subsidieregeling opgenomen worden, indien zij op de laatste schooldag van september van het oprichtingsjaar de door de regering vastgelegde programmatienormen bereikt.

§ 2. Voor een verdere financiering of subsidiëring moet de nieuwe school het tweede, derde en vierde bestaansjaar telkens op de laatste schooldag van september de door de regering vastgelegde programmatienormen bereiken.

Indien dit niet het geval is, wordt de school met ingang van 1 september van hetzelfde schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 103

§ 1. Een nieuwe school voor buitengewoon onderwijs kan per 1 september in de financierings- of subsidieregeling opgenomen worden indien zij op de laatste schooldag van september van het oprichtingsjaar :

- ten minste twee types organiseert, type 5 uitgezonderd ;
- voor elk type de door de regering vastgelegde programmatienormen bereikt ;
- voor alle georganiseerde types samen de door de regering vastgelegde programmatienormen bereikt.

§ 2. Voor een verdere financiering of subsidiëring moet de nieuwe school het tweede en derde bestaansjaar telkens op de laatste schooldag van september de door de regering vastgelegde programmatienormen bereiken zowel voor de totale schoolbevolking als voor elk type afzonderlijk.

Indien dit niet het geval is wordt de school met ingang van 1 september van hetzelfde schooljaar niet gefinancierd of gesubsidieerd.

§ 3. In afwijking van § 1 kan aan een door de regering aangeduide medische instelling per 1 september één school voor type 5 in de financierings- of subsidieregeling opgenomen worden indien de gemiddelde aanwezigheid van de regelmatige leerlingen gedurende de maand september van het

oprichtingsjaar voldoet aan de door de regering vastgestelde programmatienormen.

Voor het type 5 wordt de gemiddelde aanwezigheid van de regelmatige leerlingen gedurende de maand september van het tweede en derde bestaansjaar vergeleken met de programmatienorm.

– *Aangenomen.*

Artikel 104

De directeur van de volgens de artikelen 102 en 103 gefinancierde of gesubsidieerde school krijgt vanaf 1 september van het oprichtingsjaar de weddeschaal van directeur.

– *Aangenomen.*

Artikel 105

§ 1. De volgens artikel 102 gefinancierde of gesubsidieerde school kan een beroep doen op de door de Gemeenschap aan de ARGÓ of aan de DIGO toegekende investeringsmiddelen van zodra de programmatienorm van het vierde bestaansjaar is bereikt.

§ 2. De volgens artikel 103 gefinancierde of gesubsidieerde school kan na het derde bestaansjaar een beroep doen op de door de Gemeenschap aan de ARGÓ of aan de DIGO toegekende investeringsmiddelen.

§ 3. In afwijking van § 1 en § 2, kan een nieuwe gefinancierde of gesubsidieerde school die voorheen vestigingsplaats was, vanaf het oprichtingsjaar een beroep doen op de door de Gemeenschap aan de ARGÓ of aan de DIGO toegekende investeringsmiddelen.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling B**Fusies en herstructureringen****Artikel 106**

Elke school kan vanaf het vijfde schooljaar dat ze opgenomen is in de financierings- of subsidieregeling

Voorzitter

ling met één of meer andere scholen gefusioneerd worden.

Een fusie van scholen heeft uitwerking op 1 september. De school door fusie ontstaan wordt niet als een nieuwe oprichting beschouwd. De programmatienormen zijn niet van toepassing.

– *Aangenomen.*

Artikel 107

Schoolbesturen kunnen hun scholen herstructureren vanaf het vijfde schooljaar dat ze opgenomen zijn in de financierings- of subsidieregeling.

Een herstructurering heeft uitwerking op 1 september.

Een herstructurering, die noch het aantal scholen noch het aantal vestigingsplaatsen verhoogt, wordt niet als een nieuwe oprichting beschouwd. De programmatienormen zijn niet van toepassing.

– *Aangenomen.*

Artikel 108

Wegens uitzonderlijke redenen van tijdelijke aard kan de regering toelating geven om leerlingen tijdelijk buiten de bestaande vestigingsplaatsen onder te brengen. De programmatienormen zijn hier niet van toepassing.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling C

Oprichting van vestigingsplaatsen in het buitengewoon basisonderwijs

Artikel 109

§ 1. Elke school voor buitengewoon basisonderwijs die op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar voldoet aan de door de regering vastgelegde rationalisatienormen, mag binnen een afstand van minder dan twee kilometer

van de administratieve vestigingsplaats één of meer vestigingsplaats(en) oprichten.

§ 2. Elke school voor buitengewoon basisonderwijs die op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar voldoet aan de door de regering vastgelegde rationalisatienormen, mag op een afstand van twee kilometer en meer van de administratieve vestigingsplaats één of meer vestigingsplaats(en) oprichten op voorwaarde dat iedere vestigingsplaats per type ten minste de door de regering vastgestelde programmatienormen bereikt.

In afwijking van artikel 62, 4° moet de nieuwe vestigingsplaats in dezelfde gemeente of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gelegen zijn.

§ 3. In de vestigingsplaatsen bedoeld in § 1 en § 2 kunnen alleen de reeds in de school georganiseerde types van buitengewoon onderwijs worden opgericht.

§ 4. In afwijking van § 1 en § 2 kan een school voor type 5 pas een nieuwe vestigingsplaats oprichten na goedkeuring door de regering.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling D

Oprichting van een niveau

Artikel 110

§ 1. Elke gefinancierde of gesubsidieerde school of vestigingsplaats die alleen gewoon lager onderwijs of alleen gewoon kleuteronderwijs organiseert, kan gefinancierde of gesubsidieerde basisschool of vestigingsplaats basisonderwijs worden, indien zij op de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar de door de regering vastgelegde rationalisatienormen bereikt.

§ 2. Elke gefinancierde of gesubsidieerde school die alleen buitengewoon lager onderwijs organiseert of alleen buitengewoon kleuteronderwijs organiseert, kan voor de door haar georganiseerde types basisschool worden indien zij op de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar de door de regering vastgelegde rationalisatienormen bereikt.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Onderafdeling E

Oprichting van een type

Artikel 111

Met uitzondering van de scholen voor type 5, kan een school voor buitengewoon onderwijs die voldoet aan de rationalisatienorm, per 1 september een nieuw type oprichten, met uitzondering van type 5, op voorwaarde dat :

- de school als geheel op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar voldoet aan de door de regering vastgelegde programmatienormen ;
- het opgerichte type op de laatste schooldag van september van het oprichtingsjaar en het daaropvolgende jaar voldoet aan de door de regering vastgelegde programmatienorm.

In de school kunnen, gedurende de periode van programmatie, de types in oprichting of de reeds georganiseerde types niet omgevormd worden.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling F

Omvorming van een type

Artikel 112

§ 1. Met uitzondering van scholen voor type 5, kan elke gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs die voldoet aan de door de regering vastgelegde rationalisatienormen per 1 september een bestaand type dat aan de door de regering vastgelegde rationalisatienorm voldoet, geleidelijk, jaar na jaar, omvormen tot een ander type, het type 5 uitgezonderd, op voorwaarde dat :

- het type dat wordt omgevormd jaar na jaar wordt opgeheven in alle vestigingsplaatsen van de school ;

- het nieuwe type op de laatste schooldag van september van het schooljaar waarin de omvorming wordt aangevat, de door de regering vastgelegde programmatienorm bereikt.

§ 2. Tijdens de periode van omvorming kunnen er in het type dat opgeheven wordt, geen nieuwe leerlingen ingeschreven worden.

§ 3. De leerlingen van het type dat opgeheven wordt, komen niet in aanmerking voor de berekening van de door de regering vastgelegde rationalisatienormen.

§ 4. De omvorming van een bestaand type van buitengewoon onderwijs moet doorgevoerd worden in alle vestigingsplaatsen van de school waar dit type georganiseerd wordt.

§ 5. Er kan maar één type tegelijkertijd omgevormd worden.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling G

Programmatienormen

Artikel 113

Bij het vastleggen van de verschillende programmatienormen neemt de regering volgende principes in acht :

- 1° de programmatienormen zijn verschillend naar gelang de bevolkingsdichtheid van de gemeenten ;
- 2° voor het gewoon basisonderwijs worden programmatienormen vastgelegd voor de eerste vier bestaansjaren, voor het buitengewoon basisonderwijs worden programmatienormen vastgelegd voor de eerste drie bestaansjaren ;
- 3° de programmatienormen voor het gewoon basisonderwijs liggen tussen 25 en 165 leerlingen, de programmatienormen voor het buitengewoon basisonderwijs liggen tussen 5 en 180 leerlingen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 3

Rationalisatie

Onderafdeling A

Algemeen

Artikel 114

Om in het gewoon basisonderwijs na het vierde bestaansjaar nog gefinancierd of gesubsidieerd te blijven, moet een school of vestigingsplaats op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar de door de regering vastgelegde rationalisatienormen bereiken.

Als dit niet het geval is wordt de school of vestigingsplaats vanaf 1 september van het daarop volgende schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 115

Om in het buitengewoon basisonderwijs na het derde bestaansjaar nog gefinancierd of gesubsidieerd te blijven, moeten per school, per type in de administratieve vestigingsplaats en per type in elke vestigingsplaats op meer dan twee kilometer van de administratieve vestigingsplaats, op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar de door de regering vastgelegde rationalisatienormen of behoudsnormen bereikt worden.

Als dit niet het geval is wordt de school of vestigingsplaats vanaf 1 september van het daarop volgende schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling B

Behoud in het buitengewoon onderwijs

Artikel 116

§ 1. In afwijking van de rationalisatienormen kan een gefinancierde of gesubsidieerde school voor

buitengewoon onderwijs die twee of meer types organiseert, deze types behouden wanneer de school als geheel op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar de door de regering vastgelegde rationalisatienormen bereikt en elk type afzonderlijk op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar de door de regering vastgelegde behoudsnormen bereikt.

Types die de door de regering vastgelegde behoudsnormen niet bereiken, worden met ingang van 1 september van het daaropvolgende schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

§ 2. Wanneer een school voor buitengewoon onderwijs de door de regering vastgelegde rationalisatienormen op de teldag bedoeld in § 1 niet bereikt, worden de types die de rationalisatienormen niet bereiken met ingang van 1 september van het daaropvolgende schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 117

In afwijking van de rationalisatienormen kan elke gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs die tegelijk de types 2 en 4 organiseert, gefinancierd of gesubsidieerd blijven indien zij op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar de door de regering vastgelegde behoudsnormen bereikt.

Als dit niet het geval is dan wordt het in gebreke blijvende type met ingang van 1 september van het daaropvolgende schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 118

§ 1. In afwijking van de rationalisatienormen kunnen gefinancierde of gesubsidieerde scholen voor type 5, waar twee taalafdelingen gefinancierd of gesubsidieerd worden of waar de onderwijstaal niet deze is van het taalgebied, gefinancierd of gesubsidieerd blijven als zij op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar de door de regering vastgelegde behoudsnormen bereiken.

Voorzitter

Als dit niet het geval is dan wordt het type hetzij in de school, hetzij in de afdeling met ingang van 1 september van het daaropvolgende schooljaar niet langer gefinancierd of gesubsidieerd.

§ 2. De bepalingen van artikel 120, § 5 zijn niet van toepassing op de in dit artikel bedoelde scholen.

– *Aangenomen.*

Artikel 119

Indien voor een bepaald type in een bepaalde provincie, per groep geen enkele school de rationalisatienorm bereikt, kan, behalve voor type 5, in afwijking op die norm één school van deze groep in die provincie dat type behouden.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling C

Rationalisatienormen

Artikel 120

§ 1. Voor het gewoon basisonderwijs legt de regering vier categorieën van rationalisatienormen vast :

- 1° de rationalisatienormen voor scholen ;
- 2° de rationalisatienormen voor vestigingsplaatsen ;
- 3° de rationalisatienormen voor geïsoleerde scholen ;
- 4° de rationalisatienormen voor geïsoleerde vestigingsplaatsen.

§ 2. Een geïsoleerde school is een school voor gewoon kleuteronderwijs, lager onderwijs of basisonderwijs waarvan elke vestigingsplaats op een bepaalde afstand gelegen is van elke andere school voor gewoon kleuteronderwijs, lager onderwijs of basisonderwijs of vestigingsplaats van een andere school voor gewoon kleuteronderwijs, lager onderwijs of basisonderwijs van dezelfde groep waar onderwijs van hetzelfde niveau gegeven wordt.

In gemeenten met een bevolkingsdichtheid van vijfhonderd of minder inwoners per km² is de afstand 3 kilometer, in gemeenten met een bevolkingsdichtheid van meer dan vijfhonderd inwoners per km² is de afstand twee kilometer.

De geïsoleerde school blijft geïsoleerd als er op basis van de vrije keuze een school wordt opgericht binnen een straal van drie kilometer, respectievelijk 2 kilometer.

§ 3. Een geïsoleerde vestigingsplaats is een vestigingsplaats voor gewoon kleuteronderwijs, lager onderwijs of basisonderwijs die op ten minste 2 kilometer gelegen is van elke andere vestigingsplaats voor gewoon kleuteronderwijs, lager onderwijs en basisonderwijs van dezelfde groep waar onderwijs op hetzelfde niveau gegeven wordt.

Deze vestigingsplaats blijft geïsoleerd als er op basis van de vrije keuze een school binnen een straal van twee kilometer wordt opgericht.

§ 4. Binnen elke van de in § 1 opgesomde categorieën worden afzonderlijke rationalisatienormen vastgelegd per niveau en liggen de rationalisatienormen het laagst voor vestigingsplaatsen en scholen in gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan vijfenzeventig inwoners per km² en het hoogst voor vestigingsplaatsen en scholen in gemeenten met meer dan vijfhonderd inwoners per km².

§ 5. De programmatienormen en rationalisatienormen voor scholen en vestigingsplaatsen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad zijn die van de geïsoleerde scholen en vestigingsplaatsen in gemeenten met minder dan vijfenzeventig inwoners per km².

§ 6. Voor de programmatienormen en rationalisatienormen worden alle scholen verbonden aan kinderopvangcentra georganiseerd of erkend door Kind en Gezin en alle scholen, rechtstreeks verbonden aan internaten voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben, geacht gelegen te zijn in een gemeente met minder dan vijfenzeventig inwoners per km².

– *Aangenomen.*

Artikel 121

§ 1. Voor het buitengewoon basisonderwijs legt de regering drie categorieën van rationalisatienormen en behoudsnormen vast :

Voorzitter

- 1° de rationalisatienormen en behoudsnormen voor vestigingsplaatsen ;
- 2° de rationalisatienormen en behoudsnormen voor scholen ;
- 3° de rationalisatienormen en behoudsnormen voor scholen en vestigingsplaatsen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

§ 2. Binnen elke categorie worden er afzonderlijke rationalisatienormen vastgelegd per type en liggen de rationalisatienormen het laagst voor vestigingsplaatsen en scholen in gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan vijfenzeventig inwoners per km² en het hoogst voor vestigingsplaatsen en scholen in gemeenten met meer dan vijfhonderd inwoners per km².

– *Aangenomen.*

AFDELING 4

Telling

Artikel 122

§ 1. De teldag voor programmatie is de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar.

§ 2. De teldag voor de rationalisatie is de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 123

§ 1. In afwijking van artikel 122, § 2 geldt voor volgende scholen de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar als teldag voor de rationalisatie :

- voor scholen die door een beslissing van de regering moeten afbouwen ;
- voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering ;
- voor scholen ontstaan door fusie.

§ 2. In afwijking van artikel 122, § 1 geldt voor scholen van type 5 de maand september als telperiode voor de programmatie ; in afwijking op artikel 122, § 2 geldt voor de scholen van type 5 als telperiode de twaalf maanden voorafgaand aan de eerste schooldag van februari.

– *Aangenomen.*

Artikel 124

Bij het tellen van de leerlingen gelden volgende principes :

1° in scholen met twee taalafdelingen worden de leerlingen van beide taalafdelingen samengeteld voor het behoud van de financiering of subsidiëring van de school.

De leerlingen van elke taalafdeling worden afzonderlijk geteld voor het behoud van de financiering of subsidiëring van de afdeling ;

2° in scholen met verscheidene vestigingsplaatsen worden de leerlingen van elke vestigingsplaats afzonderlijk geteld voor de rationalisatienorm van de vestigingsplaats. Voor het buitengewoon onderwijs geldt dit alleen voor de vestigingsplaatsen die op twee kilometer of meer van de administratieve vestigingsplaats gelegen zijn.

Voor de rationalisatienorm van de school worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld ;

3° in scholen met verschillende onderwijsniveaus worden voor het gewoon basisonderwijs de leerlingen van elk niveau afzonderlijk geteld ; voor het buitengewoon basisonderwijs worden per type de leerlingen van kleuter- en lager onderwijs samengeteld ;

4° de voor de telling in aanmerking te nemen leerlingen zijn de regelmatige leerlingen die op de teldag zijn ingeschreven ;

5° in afwijking van 4° wordt voor de scholen van type 5 het gemiddelde van de tijdens de tellingsperiode ingeschreven regelmatige leerlingen berekend.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 128

AFDELING 5

Afwijkingen

Vanaf een door de regering te bepalen aantal regelmatige leerlingen wordt er bijkomende beleidsondersteuning toegekend.

– *Aangenomen.*

Artikel 125

§ 1. De regering kan in uitvoering van een non-discriminatiebeleid afwijkingen toestaan op de bepalingen van dit hoofdstuk.

De regering legt de voorwaarden, de toekenningsprocedure en de aard van de afwijkingen vast.

§ 2. De regering kan met het oog op uitzonderlijke omstandigheden afwijkingen toestaan op de programmatie- en rationalisatienormen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IX

PERSONEELSFORMATIE IN
HET BASISONDERWIJS

Artikel 126

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn alleen van toepassing op het gefinancierd en gesubsidieerd basisonderwijs.

– *Aangenomen.*

AFDELING 1

Directie

Artikel 127

In iedere school wordt een ambt van directeur gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Onderwijzend personeel

Artikel 130

§ 1. In iedere school worden onderwijsambten gefinancierd of gesubsidieerd.

§ 2. Het aantal gefinancierde of gesubsidieerde ambten onderwijzend personeel is afhankelijk van

Artikel 129

§ 1. In afwijking van artikel 128 wordt in een school die ontstaan is uit vrijwillige fusie een ambt van adjunct-directeur gefinancierd of gesubsidieerd op voorwaarde dat :

1° de scholen die bij de fusie betrokken zijn op de eerste schooldag van februari van het voorafgaande schooljaar een leerlingenaantal bereiken dat tenminste 15 procent boven de rationalisatienormen ligt. Als meer dan twee scholen bij de fusie betrokken zijn, is het toegelaten dat één school die verhoogde rationalisatienorm niet bereikt ;

2° de directeur en de adjunct-directeur op het ogenblik van de fusie vastbenoemd waren als directeur in één van de gefusioneerde scholen.

§ 2. Het ambt van adjunct-directeur wordt niet langer gefinancierd of gesubsidieerd van zodra :

– de titularis tijdelijk of definitief uit dienst treedt ;

– de directeur tijdelijk of definitief uit dienst treedt ;

– de gefusioneerde school opsplijt.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

een toegekend lestijdenpakket bestaande uit lestijden volgens de schalen en uit aanvullende lestijden.

Beneden een door de regering vastgelegd leerlingenaantal moet de directie een gedeeltelijke lesopdracht opnemen.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling A

Lestijden volgens de schalen

Artikel 131

De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per school berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op de eerste schooldag van februari van het voorgaand schooljaar en aan de hand van de lestijdenscalen die door de regering worden vastgelegd.

– *Aangenomen.*

Artikel 132

§ 1. In afwijking van artikel 131 worden de lestijden volgens de schalen in het gewoon onderwijs voor nieuwe scholen of voor scholen die een bijkomend onderwijsniveau oprichten, berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar.

In geval van oprichting van een school voor basisonderwijs of voor lager onderwijs of van een onderwijsniveau lager onderwijs geldt deze teldag voor het schooljaar van oprichting en gedurende de vijf daarop volgende schooljaren.

In geval van oprichting van een school voor kleuteronderwijs of van een niveau kleuteronderwijs geldt die teldag voor het schooljaar van oprichting en de twee daarop volgende schooljaren.

Voor scholen die nieuw opgericht worden door de opsplitsing van een bestaande school, geldt de toepassing van artikel 131.

§ 2. In afwijking van artikel 131, worden de lestijden volgens de schalen in het gewoon onderwijs voor scholen die bij een herstructurering betrokken zijn, berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar.

§ 3. In afwijking van de artikelen 131 en 132, § 1 en § 2 bepaalt de regering de regels voor de berekening van het lestijdenpakket van de scholen die tegelijkertijd betrokken zijn bij een fusie en een herstructurering.

§ 4. In afwijking van artikel 131 worden de lestijden volgens de schalen voor de basisscholen verbonden aan een Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning berekend op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen ingeschreven tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari van het jaar waarin het betrokken schooljaar een aanvang neemt in het geval van een bestaande school of op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen ingeschreven de eerste dertig dagen te rekenen vanaf de oprichting van de school.

De lestijden volgens de schalen kunnen slechts volledig worden aangewend indien een door de regering vastgelegd gemiddelde van onderwijsdagen per kind gedurende de tellingsperiode wordt bereikt.

Wordt dit gemiddelde niet bereikt dan worden de lestijden volgens de schalen evenredig verminderd.

– *Aangenomen.*

Artikel 133

§ 1. In afwijking van artikel 131, worden de lestijden volgens de schalen in het buitengewoon onderwijs voor nieuwe scholen en voor bestaande scholen die betrokken zijn bij een herstructurering of een fusie, berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op de laatste schooldag van september van het lopende schooljaar.

§ 2. In geval van oprichting van een school of een type geldt deze teldag voor het schooljaar van oprichting en gedurende de twee daaropvolgende schooljaren ; in geval van afschaffing van een type, oprichting of afschaffing van een onderwijsniveau en fusie geldt deze teldag voor het lopende school-

Voorzitter

jaar. In geval van een omvorming van een type geldt deze teldag voor het schooljaar waarin de omvorming ingaat en voor het schooljaar na het beëindigen van de omvorming.

– *Aangenomen.*

Artikel 134

§ 1. In afwijking van artikel 131 worden de lestijden volgens de schalen voor scholen voor type 5 berekend op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen ingeschreven tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari van het jaar waarin het betrokken schooljaar een aanvang neemt indien het type voor heel deze duur georganiseerd was, of van de eerste dertig dagen te rekenen vanaf de openstelling van het type.

§ 2. De lestijden volgens de schalen kunnen slechts volledig worden aangewend indien een door de regering vastgelegd gemiddelde van onderwijsdagen per kind gedurende de tellingsperiode wordt bereikt.

Wordt dit gemiddelde niet bereikt dan worden de lestijden volgens de schalen evenredig verminderd.

– *Aangenomen.*

Artikel 135

Bij het vastleggen van de lestijdschalen houdt de regering rekening met volgende principes :

- 1° voor het gewoon basisonderwijs worden lestijdschalen vastgelegd voor elk onderwijsniveau ;
- 2° voor de Nederlandstalige scholen voor gewoon kleuteronderwijs en gewoon lager onderwijs in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, worden afzonderlijk lestijdschalen vastgelegd ;
- 3° voor het buitengewoon basisonderwijs worden lestijdschalen vastgelegd voor elk type.

– *Aangenomen.*

Artikel 136

De regering bepaalt welke ambten en opdrachten uit de lestijden volgens de schalen geput worden, en op welke wijze de omrekening van de lestijden volgens de schalen naar de gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen gebeurt.

– *Aangenomen.*

Artikel 137

De regering kan voor het gewoon kleuteronderwijs en het gewoon lager onderwijs en voor het buitengewoon basisonderwijs aanwendingspercentages vastleggen, die voor één of meer schooljaren op de lestijden volgens de schalen moeten worden toegepast.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling B

Aanvullende lestijden

Artikel 138

§ 1. Naast de lestijden volgens de schalen worden volgende categorieën aanvullende lestijden gefinancierd of gesubsidieerd :

- 1° lestijden voor godsdienst en niet-confessionele zedenleer :
  - in het gewoon lager onderwijs zijn dit aanvullende lestijden voor elke erkende godsdienst en voor de niet-confessionele zedenleer of voor cultuurbeschouwing ;
  - in het buitengewoon lager onderwijs zijn dit aanvullende lestijden voor de minder gevolgde cursussen in de godsdienst of niet-confessionele zedenleer ;
- 2° lestijden voor kinderen die geïntegreerd onderwijs volgen ;
- 3° lestijden voor de opvang van anderstalige nieuwkomers ;
- 4° lestijden voor het permanent onderwijs aan huis in het buitengewoon onderwijs.

Voorzitter

§ 2. De regering kan, zoals bepaald in artikel 171, beslissen een nieuwe categorie aanvullende lestijden te financieren of te subsidiëren.

– *Aangenomen.*

Artikel 139

De regering bepaalt de voorwaarden tot het verkrijgen van aanvullende lestijden alsook het aantal en de wijze van berekening ervan.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling C

Telling

Artikel 140

Bij het tellen van de leerlingen gelden volgende regels :

- 1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel ;
- 2° in het gewoon onderwijs worden de leerlingen van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs afzonderlijk geteld ;
- 3° in het buitengewoon onderwijs worden de leerlingen per type geteld, kleuteronderwijs en lager onderwijs samen ;
- 4° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld. In het gewoon onderwijs is er echter een afzonderlijke telling voor :
  - de vestigingsplaatsen die gelegen zijn op ten minste twee kilometer van elke andere vestigingsplaats behorend tot dezelfde school en waar onderwijs van hetzelfde niveau wordt georganiseerd ;
  - de vestigingsplaatsen van de scholen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.
- 5° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld ;

6° elke leerling in het gewoon basisonderwijs telt voor één teleenheid.

Op de leerlingen uit het gewoon basisonderwijs die :

- verblijven in een Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning ;
- verblijven in tehuizen voor kinderen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben ;
- geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg ;

wordt evenwel de coëfficiënt 1,5 toegepast.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling D

Aanwending van het lestijdenpakket

Artikel 141

§ 1. Het lestijdenpakket wordt aangewend vanaf 1 september en geldt voor de duur van een schooljaar.

§ 2. Onder de voorwaarden door de regering bepaald kan het lestijdenpakket in het gewoon kleuteronderwijs herberekend worden op de instapdata bedoeld in artikel 194.

– *Aangenomen.*

Artikel 142

Het schoolbestuur of zijn afgevaardigde beslist, in toepassing van de reglementering inzake medezeggenschap, overleg en onderhandeling, over de aanwending van het lestijdenpakket, alsook over :

- 1° de overdracht, binnen eenzelfde school, van lestijden tussen het kleuteronderwijs en het lager onderwijs ;
- 2° de herverdeling, binnen eenzelfde onderwijsniveau, van lestijden tussen zijn scholen zonder dat de herverdeling meer mag bedragen dan drie procent van het lestijdenpakket dat het

Voorzitter

voorgaande schooljaar was gefinancierd of gesubsidieerd ;

3° de overdracht van lestijden naar een school van een ander schoolbestuur.

– *Aangenomen.*

Artikel 143

De in artikel 142 bedoelde overdracht of herverdeling mag niet voor gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking.

De niet-naleving van deze bepaling heeft tot gevolg dat een terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking geen uitwerking heeft ten aanzien van het departement. Het schoolbestuur moet met het oog op de controle een verklaring op eer bezorgen aan het departement waarin het verklaart deze bepaling in acht te nemen.

– *Aangenomen.*

Artikel 144

In de overgedragen of herverdeelde lestijden kunnen geen personeelsleden vastbenoemd worden.

Het schoolbestuur moet met het oog op de controle een verklaring op eer bezorgen aan het departement waarin het verklaart deze bepaling in acht te nemen.

Het niet naleven van deze bepaling heeft voor gevolg dat de vaste benoeming geen uitwerking heeft ten aanzien van het departement.

– *Aangenomen.*

Artikel 145

Voor de schoolbesturen betrokken bij een overeenkomst betreffende een toelatingsbeleid inzake non-discriminatie op gemeentelijk niveau kunnen, inzake overdracht of herverdeling van lestijden, bijzondere, door de regering vastgelegde bepalingen gelden.

– *Aangenomen.*

Onderafdeling E

Bijzondere bepalingen bij vrijwillige fusies.

Artikel 146

§ 1. Bij vrijwillige fusie krijgt de gefusioneerde school een aantal bijkomende lestijden om haar in staat te stellen de negatieve effecten van de fusieoperatie op te vangen op voorwaarde dat alle betrokken scholen op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar een leerlingenaantal bereiken dat minstens 15 procent boven de vereiste rationalisatienorm ligt.

Als méér dan twee scholen bij de fusie betrokken zijn is het toegelaten dat één van die scholen de verhoogde norm niet bereikt.

§ 2. De regering bepaalt op welke wijze de bijkomende lestijden berekend worden.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel

Artikel 147

In een school voor buitengewoon onderwijs wordt een urenpakket paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel gefinancierd of gesubsidieerd, bestaande uit uren volgens de richtgetallen en aanvullende uren.

– *Aangenomen.*

Artikel 148

De uren volgens de richtgetallen worden jaarlijks berekend door het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op de teldag te vermenigvuldigen met de richtgetallen die door de regering per type worden vastgelegd.

De teldag is dezelfde als die voor de vaststelling van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in de artikelen 131 en 132.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 149

In afwijking van artikel 148, komen de volgende soorten leerlingen niet in aanmerking voor de berekening van het in artikel 147 bedoeld urenpakket in de school :

- leerlingen die als intern of semi-intern zijn ingeschreven, met uitzondering van de internaten en semi-internaten van het gemeenschapsonderwijs, indien er in het internaat of semi-internaat voldoende paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel aanwezig is.

De regering bepaalt de wijze waarop kan vastgesteld worden of er voldoende paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel aanwezig is ;

- leerlingen die permanent onderwijs aan huis volgen ;
- de leerlingen die onderwijs van het type 5 volgen, met uitzondering voor de paramedische discipline logopedie in een school voor type 5 verbonden aan een preventorium. De regering bepaalt welke leerlingen in aanmerking komen en de wijze waarop het urenpakket wordt berekend ;
- leerlingen die tijdens de schooluren revalidatie krijgen of therapeutische behandelingen ondergaan in één van de disciplines die binnen de personeelsformatie in het onderwijs voorkomen van personen van wie het ambt noch door onderwijs, noch door welzijn wordt gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 150

§ 1. Uit de uren volgens de richtgetallen worden de financierbare of subsidieerbare uren van de voltijdse en deeltijdse betrekkingen van psycholoog, arts, verpleger, logopedist, kinesitherapeut, maatschappelijk werker, ergotherapeut, orthopedagoog en kinderverzorger geput.

§ 2. De regering bepaalt voor iedere categorie ambten hoeveel uren een voltijdse opdracht uit de uren volgens de richtgetallen put.

– *Aangenomen.*

Artikel 151

De regering kan aanwendingspercentages vastleggen die voor één of meer schooljaren op de uren volgens de richtgetallen moeten worden toegepast.

– *Aangenomen.*

Artikel 152

Bij het tellen van de leerlingen gelden de regels zoals beschreven in artikel 140.

– *Aangenomen.*

Artikel 153

Naast de uren volgens de richtgetallen kunnen aanvullende uren voor kinderen die geïntegreerd onderwijs volgen worden gefinancierd of gesubsidieerd.

De regering bepaalt de voorwaarden tot het verkrijgen van deze aanvullende uren, legt het aantal aanvullende uren vast en de wijze van berekening ervan.

– *Aangenomen.*

AFDELING 4

Personeel ten laste van het werkingsbudget

Artikel 154

Het schoolbestuur kan ten laste van het werkingsbudget bedoeld in artikel 76 onder meer administratief, meester-, vak- en dienstpersoneel, opvoedend hulppersoneel en personeel voor specifieke opdrachten aanwerven.

Voorzitter

Deze personeelsleden vallen onder de toepassing van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeids-overeenkomsten.

– *Aangenomen.*

AFDELING 5

Afwijkingen

Artikel 155

Met het oog op bijzondere omstandigheden en in afwijking van de bepalingen van dit hoofdstuk kan de regering op vraag van het schoolbestuur in het buitengewoon onderwijs bijkomende lestijden en/of bijkomende uren toekennen voor het onderwijzend en paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel.

Het totaal aantal bijkomende lestijden en/of bijkomende uren mag per personeelscategorie niet meer bedragen dan 0,5 procent van het totaal aantal lestijden per personeelscategorie dat het voorgaand schooljaar werd toegekend aan respectievelijk het gemeenschapsonderwijs, het gesubsidieerd officieel onderwijs en het gesubsidieerd vrij onderwijs.

In geen geval kan het schoolbestuur personeelsleden vast benoemen in de bijkomende lestijden en/of bijkomende uren.

– *Aangenomen.*

Artikel 156

De regering kan in uitvoering van een non-discriminatiebeleid afwijkingen toestaan op de bepalingen van dit hoofdstuk.

De regering legt de voorwaarden, de toekenningsprocedure en de aard van de afwijking vast.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK X

OPDRACHT VAN HET PERSONEEL
IN HET BASISONDERWIJS

AFDELING 1

Functiebeschrijvingen

Artikel 157

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op de scholen die enkel erkend zijn.

– *Aangenomen.*

Artikel 158

§ 1. De opdracht van de personeelsleden wordt jaarlijks vastgelegd in een functiebeschrijving, die uit twee delen bestaat :

- 1° de resultaatgebieden, zijnde de taken die door het personeelslid tot een goed einde moeten worden gebracht ;
- 2° de competenties, zijnde de bekwaamheden, vaardigheden en kwaliteiten die het personeelslid nodig heeft om de in 1° bedoelde taken naar behoren te kunnen uitoefenen.

§ 2. De bepaling in § 1 is niet van toepassing op :

- 1° personeelsleden die voor een periode van minder dan tien maanden tewerkgesteld zijn ;
- 2° personeelsleden die voor minder dan een halftijdse betrekking tewerkgesteld zijn bij hetzelfde schoolbestuur.

– *Aangenomen.*

Artikel 159

Elke functiebeschrijving wordt opgemaakt in onderling overleg tussen de directie en het betrokken personeelslid of in gezamenlijk overleg met de verschillende personeelsleden die hetzelfde ambt uitoefenen.

Voorzitter

Wordt in het overleg geen akkoord bereikt over de functiebeschrijving, dan beslist het schoolbestuur over de aangelegenheden waarover geen akkoord is nadat de directie en het personeelslid daarover gehoord werden.

De functiebeschrijvingen van de leermeesters levensbeschouwelijke vakken worden opgemaakt met het akkoord van de bevoegde instantie van de betrokken eredienst of levensbeschouwing.

– *Aangenomen.*

Artikel 160

De functiebeschrijving van de directie wordt opgemaakt in overleg tussen de directie en het schoolbestuur.

Wordt in het overleg geen akkoord bereikt over de functiebeschrijving, dan beslist het schoolbestuur over de aangelegenheden waarover geen akkoord is.

– *Aangenomen.*

Artikel 161

§ 1. Bij het opmaken van de functiebeschrijving kan gebruik gemaakt worden van de modellen van functiebeschrijving die de regering voor de verschillende ambten aanreikt.

§ 2. De regering legt voor de verschillende ambten vast welke taken niet tot de opdracht kunnen behoren en legt deze ter bekrachtiging voor aan het Vlaams Parlement. Deze taken mogen niet in de functiebeschrijving opgenomen worden.

– *Aangenomen.*

Artikel 162

Taken die niet voorkomen in het model van functiebeschrijving bedoeld in § 1 van artikel 161 en evenmin tot de taken bedoeld in § 2 van artikel 161 behoren, kunnen in de functiebeschrijvingen opgenomen worden na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Prestatieregeling

Artikel 163

§ 1. De regering bepaalt voor elk ambt het minimum en het maximum aantal lestijden en/of uren voor de wekelijkse hoofdopdracht en het maximum aantal klokuren voor de wekelijkse schoolopdracht.

De schoolopdracht wordt in principe gepresteerd binnen de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen.

§ 2. In afwijking van § 1 valt de deelname aan oudercontacten en aan personeelsvergaderingen buiten in § 1 bedoelde maximum wekelijkse schoolopdracht.

Deze opdrachten vallen niet noodzakelijk binnen de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen.

§ 3. Andere afwijkingen op § 1 kunnen maar toegepast worden na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité.

– *Aangenomen.*

Artikel 164

De criteria voor de invulling van hoofd- en schoolopdracht worden vastgelegd na overleg of na onderhandeling in het lokaal comité.

– *Aangenomen.*

Artikel 165

De directeur bepaalt voor elk personeelslid het wekelijks aantal lestijden en /of uren hoofdopdracht en het wekelijks aantal klokuren schoolopdracht.

Hij houdt daarbij rekening met :

1° de maxima bedoeld in artikel 163, § 1 ;

2° de bepalingen van artikel 163, § 2 en § 3 ;

Voorzitter

3° de criteria bedoeld in artikel 164.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Begeleiding

Artikel 166

§ 1. De vakorganisaties aangesloten bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie, kunnen beschikken over personeelsleden uit het onderwijs met verlof wegens opdracht.

Deze personeelsleden moeten door die vakorganisaties belast worden met de begeleiding en de ondersteuning van de lokale comités.

§ 2. Het totaal aantal toegevoegde personeelsleden mag voor de verschillende in § 1 bedoelde vakorganisaties samen niet meer dan vijftien bedragen.

– *Aangenomen.*

Artikel 167

De regering bepaalt de wijze van verdeling van de in artikel 166 bedoelde personeelsleden en legt de aanvraagprocedure vast.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XI

TIJDELIJKE PROJECTEN

Artikel 168

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn alleen van toepassing op gefinancierde en gesubsidieerde scholen.

– *Aangenomen.*

Artikel 169

De regering kan tijdelijke projecten organiseren in het gewoon en in het buitengewoon onderwijs.

Ze omschrijft deze projecten, bepaalt de tijdsduur ervan en bepaalt onder welke voorwaarden scholen kunnen deelnemen aan de projecten.

– *Aangenomen.*

Artikel 170

§ 1. Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten kunnen aan scholen die deelnemen aan de projecten extra lestijden en/of extra uren en/of extra middelen worden toegekend.

§ 2. De extra lestijden en/of extra uren en/of extra middelen worden toegekend binnen een schooljaar en dienen aangewend te worden zoals door de regering bepaald.

§ 3. De personeelsleden die fungeren in de extra lestijden en/of extra uren worden aangesteld als tijdelijke voor de duur van het project.

Bedoelde tijdelijken kunnen ook ingezet worden om vastbenoemden of andere tijdelijken te vervangen, indien deze laatsten het project uitvoeren.

Het schoolbestuur kan in geen geval personeelsleden vast benoemen in de extra lestijden en/of extra uren.

– *Aangenomen.*

Artikel 171

§ 1. De onderwijsinspectie evalueert ten minste jaarlijks de lopende projecten en formuleert de resultaten daarvan in een advies aan de regering. De regering beslist op basis van het advies over de voortgang of beëindiging van de projecten.

§ 2. De verlenging van een tijdelijk project dat reeds drie jaar duurt kan alleen gebeuren na gemotiveerde mededeling aan het Vlaams Parlement.

§ 3. De regering kan op basis van het advies bedoeld in § 1 beslissen een nieuwe categorie aanvullende lestijden en/of aanvullende uren te financieren of te subsidiëren en het tijdelijk project te beëindigen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 172

De regering kan mits motivering en mededeling aan het Vlaams Parlement voor de duur van de in artikel 169 bedoelde projecten afwijking verlenen van de toepassing van de reglementering inzake de programmatie en rationalisatie en het lestijden- of het urenpakket.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XII

SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN

Artikel 173

§ 1. Schoolbesturen uit het gewoon en buitengewoon basisonderwijs kunnen onderling of met schoolbesturen uit het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs samenwerkingsovereenkomsten sluiten.

§ 2. De samenwerkingsovereenkomsten kunnen onder meer tot voorwerp hebben :

- 1° de gezamenlijke organisatie van opvoedings- en/of onderwijsactiviteiten ;
- 2° de uitwisseling van personeel ;
- 3° het wederzijds begeleiden van personeel ;
- 4° het onderwijs aan huis ;
- 5° de gezamenlijke organisatie van een schoolsecretariaat ;
- 6° het gezamenlijke gebruik van infrastructuur.

§ 3. Een samenwerkingsovereenkomst die tot doel heeft personeelsleden van het secundair onderwijs beschikbaar te stellen van een school voor basisonderwijs moet in het bevoegd lokaal comité overlegd of onderhandeld worden.

De betrokken personeelsleden behouden de administratieve en financiële regeling die op hen van

toepassing is op het moment van de beschikbaarstelling.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XIII

TERUGVORDERINGEN, INHOUDINGEN
EN SANCTIES

AFDELING 1

Terugvorderingen

Artikel 174

§ 1. Elke ten onrechte uitbetaalde financiering of subsidiëring wordt teruggevorderd van het schoolbestuur. Een ten onrechte uitbetaald salarisgedeelte wordt evenwel teruggevorderd van het betrokken personeelslid indien het schoolbestuur niet verantwoordelijk is voor de onterechte uitbetaling.

§ 2. De terugvordering van ten onrechte uitbetaalde financiering of subsidiëring aan of voor rekening van het schoolbestuur kan ook gebeuren door inhouding op het nog uit te betalen werkingsbudget.

– *Aangenomen.*

Artikel 175

§ 1. De mogelijkheid tot terugvorderen van ten onrechte uitbetaalde financiering of subsidiëring verjaart na verloop van één jaar, te rekenen vanaf de eerste januari volgend op de betalingsdatum, tenzij de terugbetaling binnen die termijn werd gevraagd.

§ 2. In afwijking van § 1 is de verjaringstermijn dertig jaar indien valse verklaringen de berekening van de financiering of subsidiëring beïnvloed hebben.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 176

De regering legt een terugvorderingsprocedure vast die de rechten van verdediging waarborgt.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Sancties

Artikel 177

§ 1. Onverminderd de toepassing van artikel 174 kunnen volgende overtredingen, na aanmaning, aanleiding geven tot sancties :

- 1° het niet naleven van de toelatingsvoorwaarden zoals bedoeld in de artikelen 12, 15 en 16 ;
- 2° het niet respecteren van de kosteloze toegang tot het basisonderwijs zoals bedoeld in artikel 27 ;
- 3° het niet naleven van de bepalingen inzake vrijstelling van de keuze tussen godsdienst en niet-confessionele zedenleer zoals bedoeld in de artikelen 29, tweede lid en 30, tweede lid ;
- 4° het niet naleven van de procedure tot het schorsen en uitsluiten van leerlingen zoals bedoeld in artikel 32 ;
- 5° het miskennen van recht op het onderwijs aan huis zoals bedoeld in de artikelen 34 en 35 ;
- 6° het niet naleven van de bepalingen met betrekking tot de organisatie van de schooltijd zoals bedoeld in de artikelen 48, 49 en 50 ;
- 7° het voeren van oneerlijke concurrentie, het verrichten van ongeoorloofde handelsactiviteiten en het voeren van politieke propaganda zoals bedoeld in artikel 51 ;
- 8° het misbruiken van het werkingsbudget en investeringsmiddelen ;

9° de misbruiken bij het tellen van de regelmatige leerlingen voor programmatie, rationalisatie, lestijdenpakket en urenpakket ;

10° de misbruiken bij het berekenen en aanwenden van het lestijden- en urenpakket ;

11° de misbruiken bij de aanwending van extra lestijden en/of extra uren zoals bedoeld in artikel 170.

§ 2. Klachten met betrekking tot overtredingen bedoeld in § 1, 2° en 7° worden onderzocht door de Commissie laakbare praktijken bedoeld in de artikelen 27 en 52.

Overtredingen bedoeld in § 1, 6° worden vastgesteld door de onderwijsinspectie.

– *Aangenomen.*

Artikel 178

De sanctie voor het in overtreding zijnde schoolbestuur kan een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget zijn, zonder dat de terugvordering of inhouding méér kan bedragen dan 10 procent van het werkingsbudget van de school waar de overtreding is vastgesteld.

– *Aangenomen.*

Artikel 179

Het niet naleven van de verplichtingen inzake :

- 1° het hebben van het schoolreglement zoals bedoeld in artikel 37 ;
- 2° het hebben van het handelingsplan zoals bedoeld in artikel 46 ;
- 3° het hebben van het schoolwerkplan zoals bedoeld in artikel 47 ;
- 4° het invullen en tijdig doorsturen van de voorgescreven formulieren of gevraagde gegevens voor elementen waar de directie niet afhankelijk is van derden ;
- 5° medewerking aan de door de regering opgelegde acties of onderzoeksverrichtingen ;

Voorzitter

kan, na aanmaning, aanleiding geven tot tijdelijke inhouding van betaling van de voorschotten op het werkingsbudget of tijdelijke inhouding van de betaling van de schijven van de dotatie aan de ARGO ten belope van dat deel van de schijven dat redelijkerwijze geacht mag worden toe te komen aan de betrokken school.

– *Aangenomen.*

Artikel 180

De regering bepaalt de verdere regels voor de vaststelling van de overtredingen en voor de toepassing van de sancties. Het hiervoor bedoelde besluit waarborgt de rechten van verdediging.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XIV

OPHEFFINGS-, WIJZIGINGS-,
OVERGANGS- EN INGANGSBEPALINGEN

AFDELING 1

Opheffingsbepalingen

Artikel 181

Het koninklijk besluit van 12 januari 1981 tot vaststelling van de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van de Raad van het pluralistisch onderwijs wordt opgeheven.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Sannen, Van Dijck en Vandenbroeke dat luidt als volgt :

Artikel 181

Dit artikel verwijderen uit afdeling 1, toevoegen aan afdeling 2 en wijzigen als volgt :

" Artikel 181

De Nederlandstalige Kamer van de Raad van het Pluralistisch Onderwijs, zoals geregeld door het

koninklijk besluit van 12 januari 1981 tot vaststelling van de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van de Raad van het Pluralistisch Onderwijs, wordt Vlaamse Raad van het Pluralistisch Onderwijs."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 182

Worden voor het basisonderwijs opgeheven :

1° het koninklijk besluit van 20 augustus 1957 houdende coördinatie van de wetten op het lager onderwijs met uitzondering van de artikelen 20, § 2 en 21 ;

2° de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving met uitzondering van de artikelen 4, negende, tiende en elfde lid, 5, 13, § 2 tot en met 22ter, 28, § 2, 31 en 42 ;

3° het koninklijk besluit van 2 december 1969 tot vaststelling van de normen voor de oprichting van betrekkingen van rekenplichtig-correspondenten en geselecteerd rekenplichtig-correspondent in de Rijksonderwijsinrichtingen ;

4° de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs, met uitzondering van artikel 20, eerste lid ;

5° het koninklijk besluit van 17 december 1973 betreffende de socio-culturele en sportactiviteiten georganiseerd of gesubsidieerd door de Staat in het lager- en kleuteronderwijs ;

6° het koninklijk besluit van 1 februari 1978 houdende organiek reglement van de verbeteringsraad voor het basisonderwijs van de Staat (Nederlands taalstelsel) ;

7° het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs ;

8° de artikelen 1, 2, § 1 en § 3, 3, 4, 5, 6, 7, § 1 en § 2, 9, 10, 14, 15, 21 tot en met 32 van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en

Voorzitter

Artikel 183

onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs ;

9° het koninklijk besluit nr. 66 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het administratief personeel en het opvoedend hulppersoneel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, met uitzondering van de internaten of semi-internaten ;

10° de artikelen 1, 2, 3, § 1 en § 4, 4 tot en met 7 en 9 tot en met 12 van het koninklijk besluit nr. 67 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het paramedisch personeel worden bepaald in de inrichtingen voor het buitengewoon onderwijs, met uitzondering van de internaten of semi-internaten ;

11° de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, met uitzondering van de artikelen 1, § 1 en § 7, 5, 10, 11, 12 en 13 ;

12° het koninklijk besluit van 15 juni 1984 betreffende het kantonnaal examen tot uitreiking van het getuigschrift basisonderwijs – reglement ;

13° de artikelen 1, 2, 3, 4, 1° tot en met 19°, 6, 11 tot en met 14, 15, 19, 21, § 1 en 22 tot en met 25 van het koninklijk besluit van 2 augustus 1984 houdende rationalisatie en programmatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs ;

14° de artikelen 1 tot en met 9, 10, § 1 en § 2, 12, § 1, 15, 16, 17, 19, 20 en 21, § 1, 1°, 3° en 4°, § 2 en § 3, 22 tot en met 38, 40, 41 en 42 van het koninklijk besluit nr. 439 van 11 augustus 1986 houdende de rationalisatie en programmatie van het buitengewoon onderwijs ;

15° de artikelen 2, 3 en 198 van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II ;

16° artikel 41 van het decreet van 28 april 1993 betreffende het onderwijs IV ;

17° de artikelen 1, 2, 1° tot en met 6°, 7° eerste lid, 8° tot en met 14°, 19°, 20°, 22°, 23°, 3, 4, 5, 6, 10, 20 tot en met 31 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 april 1993 betreffende de organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van het lestijdenpakket.

– *Aangenomen.*

Worden voor het basisonderwijs opgeheven op een datum te bepalen door de regering :

1° het koninklijk besluit van 14 maart 1960 houdende toepassing van artikel 4 van de wet van 29 mei 1959 ;

2° de artikelen 2, § 2 en § 4, 7, § 3, 8, 8bis, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19 en 20 van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs ;

3° de artikelen 3, § 2 en § 3 en 8 van het koninklijk besluit nr. 67 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het paramedisch personeel worden bepaald in de inrichtingen voor het buitengewoon onderwijs, met uitzondering van de internaten of semi-internaten ;

4° de artikelen 4, 20°, 21°, 22° en 23°, 7 tot en met 10, 14bis, 16 tot en met 18, 20 en 21, § 2 en § 3 van het koninklijk besluit van 2 augustus 1984 houdende rationalisatie en programmatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs ;

5° de artikelen 10, § 3, § 4, § 5, 11, 12, § 2, 13, 14, 18, 21, § 1, 2° en 39 van het koninklijk besluit nr. 439 van 11 augustus 1986 houdende de rationalisatie en programmatie van het buitengewoon onderwijs ;

6° de artikelen 2, 7° tweede en derde lid, 15°, 16°, 17°, 18°, 21°, 24°, 25° en 26°, 7, 8, 9, 11 tot en met 19 en de bijlagen 1, 2, 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 april 1993 betreffende de organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van het lestijdenpakket.

– *Aangenomen.*

Artikel 184

In afwachting van het in werking treden van de besluiten in uitvoering van dit decreet, blijft de terzake geldende regelgeving, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet van kracht is, van toepassing.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 2

Wijzigingsbepalingen

Artikel 185

§ 1. In artikel 2 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving wordt lid b geschrapt :

§ 2. In artikel 4 van dezelfde wet wordt het zevende lid geschrapt.

§ 3. In artikel 8, eerste lid van dezelfde wet worden de woorden "alsmede in de pluralistische inrichtingen" geschrapt.

§ 4. Artikel 33bis van dezelfde wet wordt geschrapt.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Sannen, Van Dijck en Vandenbroeke dat luidt als volgt :

Artikel 185

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 185

Artikel 2 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 2

Officiële scholen zijn die welke opgericht zijn door de Gemeenschap, provincies, gemeenten, verenigingen van gemeenten en enig ander publiekrechtelijk persoon.

Scholen die niet officieel zijn, worden vrije scholen geheten.

De inrichtende macht van een onderwijsinrichting zijn de overheid, de natuurlijke persoon of de rechtspersoon of -personen die er verantwoordelijkheid voor op zich nemen.

Pluralistische scholen zijn (officiële of vrije) scholen die

– als zodanig erkend worden door een Vlaamse Raad van het Pluralistisch Onderwijs, waarvan de bevoegdheid, de samenstelling en de werking worden bepaald bij een besluit van de Vlaamse regering. De samenstelling van de genoemde Raad zal zo geregeld worden dat geen enkele filosofische of religieuze strekking er over de meerderheid beschikt ;

– voldoen aan de volgende eisen van verscheidenheid en pluralisme :

1° beheerd worden door een orgaan dat derwijze samengesteld is dat de diversiteit van de representatieve strekkingen die in de betrokken gemeenschap bestaan, vertegenwoordigd worden. De samenstelling van dit orgaan moet worden goedgekeurd door de Vlaamse Raad van het Pluralistisch Onderwijs, die erover zal waken dat geen enkele filosofische of religieuze strekking er over de meerderheid beschikt ;

2° beschikken over een bestuurs-, onderwijzend, opvoedend hulp-, medisch, paramedisch, sociaal en psychologisch personeel dat de keuze van pluralistisch onderwijs onderschrijft. Deze aanvaarding heeft de vorm van een ondertekende en geacteerde verklaring ;

3° toegankelijk zijn voor iedereen zonder discriminatie ;

4° een opvoedend en pedagogisch project aannemen dat overeenkomt met de geest van het pluralistisch onderwijs zoals dat bepaald wordt door zijn keuze en onder meer gekenmerkt wordt door :

– de vrije keuze van de ouders tussen het onderwijs in één der erkende godsdiensten en in de op deze godsdiensten berustende zedenleer, het onderwijs in de niet-confessionele zedenleer of het onderwijs in de cultuurbeschouwing ;

– een open geest die de verscheidenheid van de meningen en houdingen erkent en positief waardeert, en die over deze verscheidenheid heen de nadruk legt op de gemeenschappelijke waarden ;

– mits zich te onthouden van elk proselitisme en mits eerbiediging van de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de leerling, de vrijheid voor het personeelslid om zijn persoonlijk engagement te laten kennen, in zoverre dit met de hem toegewezen taak in

Voorzitter

de opleiding in overeenstemming te brengen is ;

5° dusdanig georganiseerd zijn dat, onder de voorwaarden te bepalen door de Vlaamse regering, de schoolgemeenschap geassocieerd wordt bij het beheer en de inrichtingen in principe openstaan voor het geheel van de lokale gemeenschap.".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 186

§ 1. Artikel 87 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende de inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten wordt aangevuld met volgend lid :

"In afwijking van het eerste en tweede lid kunnen de verenigingen zonder winstoogmerk die niet bij bovenvermelde representatieve verenigingen zijn aangesloten per schooljaar een forfaitaire toelage per organieke betrekking in het basisonderwijs ontvangen, zoals bepaald in artikel 89, § 3, als ze op 1 september van het voorgaande schooljaar minder dan 425 organieke betrekkingen in het basisonderwijs tellen, zoals bepaald in artikel 89, § 3.

Hiertoe leggen zij aan de Vlaamse regering een ontwerp van begeleidingsplan voor.

De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de forfaitaire toelage."

§ 2. Aan artikel 90, § 2 van hetzelfde decreet wordt een 14° toegevoegd luidend als volgt :

"14° om de inspraakstructuren begeleiding en ondersteuning te bieden."

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Overgangsbepalingen

Artikel 187

Gefinancierde of gesubsidieerde scholen die vóór 1 september 1997 op basis van artikel 4 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving opgericht zijn, blijven onder de toepassing van artikel 100 vallen.

– *Aangenomen.*

Artikel 188

Scholen die vóór 1 september 1997 de vrije keuze op basis van artikel 4 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving verzekeren, blijven ook na 1 september 1997 de vrije keuze verzekeren.

– *Aangenomen.*

Artikel 189

Voor de gefinancierde of gesubsidieerde scholen of vestigingsplaatsen die op 1 september 1997 geïsoleerd zijn op basis van het koninklijk besluit van 2 augustus 1984 houdende rationalisatie en programmatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs gelden de rationalisatienormen bedoeld in artikel 120, § 1, 3° en 4°.

– *Aangenomen.*

Artikel 190

Scholen die op 1 september 1997 gefinancierd of gesubsidieerd zijn, worden geacht te voldoen aan de bepalingen van artikel 62.

De betrokken schoolbesturen moeten geen erkenningsaanvraag indienen ; evenmin moeten zij een aanvraag tot opname in de financierings- of subsidiëringsregeling indienen.

– *Aangenomen.*

Artikel 191

Leerlingen die vóór 1 september 1997 op basis van artikel 4 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving recht hebben op leerlingenvervoer behouden dat recht tot dat ze het lager onderwijs beëindigd hebben of van school veranderen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 192

§ 1. Het administratief personeel dat in het gefinancierd basisonderwijs op 1 september 1997 op basis van het koninklijk besluit nr. 66 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het administratief personeel en het opvoedend hulppersoneel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, met uitzondering van de internaten of semi-internaten of op basis van het koninklijk besluit van 2 december 1969 tot vaststelling van de normen voor de oprichting van betrekkingen van rekenplichtig-correspondent en geselecteerd rekenplichtig-correspondent in de rijksonderwijsinstellingen in dienst is, is rechtsgeldig in dienst en heeft recht op salaris zoals bedoeld in artikel 73.

§ 2. Vanaf 1 september 1997 vermindert het aantal financierbare uren telkens een rekenplichtig-correspondent uit dienst treedt, met het aantal financierbare uren dat betrokkene presteerde.

– *Aangenomen.*

Artikel 193

De lagere scholen van het gesubsidieerd officieel onderwijs die op 1 september 1997 nog niet toegankelijk zijn voor jongens en meisjes krijgen tot 1 september 2000 de tijd om hun school toegankelijk te maken voor beide geslachten.

Op dit artikel is er een amendement van de heer De Gucht, mevrouw Van Lindt en mevrouw Vanderpoorten dat luidt als volgt :

Artikel 193

Op de eerste en tweede regel de woorden "van het gesubsidieerd officieel onderwijs" schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 194

In afwijking van de artikelen 5 en 12 van dit decreet kunnen kinderen tussen twee jaar en 6 maanden en drie jaar, tot op een datum door de

regering bepaald, toegelaten worden tot het kleuteronderwijs op de volgende instapdata :

- 1° de eerste schooldag na de zomervakantie ;
- 2° de eerste schooldag na de herfstvakantie ;
- 3° de eerste schooldag na de kerstvakantie ;
- 4° de eerste schooldag na de krokusvakantie ;
- 5° de eerste schooldag na de paasvakantie.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Sannen dat luidt als volgt :

Artikel 194

Dit artikel vervangen door wat volgt :

" Artikel 194

In afwijking van de artikelen 5 en 12 van dit decreet worden kinderen tussen twee jaar en 6 maanden en drie jaar, toegelaten tot het kleuteronderwijs op de volgende instapdata :

- 1° de eerste schooldag na de zomervakantie ;
- 2° de eerste schooldag na de herfstvakantie ;
- 3° de eerste schooldag na de kerstvakantie ;
- 4° de eerste schooldag na de krokusvakantie ;
- 5° de eerste schooldag na de paasvakantie ;

Deze afwijking blijft van kracht tot op een door de regering te bepalen datum, waarbij in elk geval eerst een netwerk van peuterspeelklassen is uitgebouwd.

Een redelijke spreiding en kosteloze toegang moeten de beschikbaarheid van een peuterspeelklas voor eenieder die er gebruik van wenst te maken, waarborgen".

Op dit artikel is er een amendement tot schrapping van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Artikel 194

Dit artikel schrappen.

Voorzitter

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

AFDELING 4

Inwerkingtreding

Artikel 195

De bepalingen van dit decreet treden in werking op 1 september 1997 behalve :

- 1° de artikelen 11, 16, 24, § 2, 138, 2° en 153 die in werking treden met ingang van 1 september 1994 ;
- 2° de artikelen 91, 129 en 146 treden in werking met ingang van 1 september 1995 ;
- 3° de artikelen 33, 37, 103, § 3, 109, § 4, 123, § 2, 124, 5° en 134 die in werking treden met ingang van 1 september 1998 ;
- 4° de artikelen 46 en 47 die in werking treden met ingang van 1 september 1999 ;
- 5° het artikel 7, § 2 dat in werking treedt met ingang van 1 september 2002 ;
- 6° de artikelen 5, eerste lid, 12, 44, 92, § 5, 128 en 157 tot en met 165 die in werking treden op een datum te bepalen door de regering.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet en de voorstellen van resolutie houden.

Op het voorstel van resolutie van mevrouw Maes, de heren Van Dijck en Lauwers werd een amendement ingediend door de heer Sannen.

Op het voorstel van resolutie van de heer Sarens, mevrouw Becq en mevrouw Vanderpoorten werd een amendement ingediend door de de heren Vanleenhove en Swinnen, mevrouw Vanderpoorten, mevrouw Van Lindt, mevrouw Van Nieuwenborgh en de heer Van Nieuwkerke.

De stemmingen over deze amendementen worden aangehouden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.34 uur.*

BLANCO

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 7 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Didier Ramoudt tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de doortrekking van de A18

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller vestigt er de aandacht op dat de Vlaamse regering op 20 september 1996 een beslissing heeft genomen inzake de gewestplanwijziging Brugge-Oostkust. Twee projecten waarover volgens de vraagsteller een ruime consensus bestaat, namelijk de ontwikkeling van een headquarterzone te Brugge en het tracé voor de ontsluiting langs de weg van de haven van Zeebrugge werden echter niet opgenomen in de gewestplanwijziging. De vraagsteller oppert dat vooral dit tweede project, namelijk de doortrekking van de A18 van Jabbeke tot Westkapelle, voor de kustgemeenten een zeer grote waarde had, niet alleen met het oog op de verdere economische ontsluiting van de kust, maar ook voor het oplossen van de mobiliteitsproblemen die zich in de kustgemeenten zelf stellen. Volgens de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij van West-Vlaanderen is de doortrekking van de A18 erg belangrijk om potentiële investeerders in de regio aan te trekken. De vraagsteller haalt ook het positieve advies aan van de Streekcommissie voor Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw van West-Vlaanderen. Tenslotte wijst hij erop dat het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen onduidelijk is wat de doortrekking betreft : dit project werd opgenomen in het bindende gedeelte, terwijl er in het informatieve gedeelte enkel sprake is van het stuk A18 van Jabbeke tot aan de Franse grens.

In dat verband legt de vraagsteller de minister drie concrete vragen voor :

(1) Wat is de reden dat voornoemde doortrekking van de A18 niet in de gewestplanwijziging is opgenomen, terwijl die nog altijd ingeschreven staat in het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ?

(2) Wordt deze doortrekking in de toekomst nog gerealiseerd en, zo ja, binnen welke termijn

(3) Welke maatregelen voorziet de minister om, indien de doortrekking van de A18 niet gerealiseerd wordt of in afwachting daarvan, de verdere economische ontsluiting van de oostkust te realiseren en de mobiliteitsproblemen van de desbetreffende kustgemeenten op te lossen ?

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

In zijn antwoord op de eerste vraag deelt de minister vooreerst de overwegingen mee die de Vlaamse regering heeft gehanteerd naar aanleiding van de definitieve vaststelling van het gewestplan Brugge-Oostkust. Het gewestplan dat in herziening werd gesteld voorziet een nieuw tracé voor de verbinding A18-N49. In het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen heeft de Vlaamse regering geoordeeld om een beslissing over de opportuniteit van die verbinding A18-N49 afhankelijk te stellen van de beslissing over de vraag of een categorisering van de N31 tot primaire weg, categorie 1 al dan niet tot de mogelijkheden behoort. Deze problematiek is momenteel nog in onderzoek. Gelet op het feit dat deze discussie nog niet is beslecht en dus de opportuniteit van deze verbinding geen vaststaand gegeven is, is er volgens de minister momenteel geen noodzaak om nu reeds een nieuw tracé voor deze verbinding te voorzien.

De minister meldt verder dat het onderzoek dat omtrent de wenselijkheid van die verbinding zal worden gevoerd, vertrekt vanuit de vaststelling dat de aanleg van een verbinding tussen de A18 en de N49 werd voorgesteld als oplossing van meerdere mobiliteitsproblemen die zich in de kustzone situeren, namelijk de toeristische toegankelijkheid van de kust, de economische bereikbaarheid van de haven van Zeebrugge en tenslotte het transitverkeer via de ontwikkeling van een hoofdtransportas. Het onderzoek zal zich dan ook toespitsen, enerzijds op de vraag in welke mate deze verschillende probleemstellingen effectief en tegelijk zullen worden opgelost door de aanleg van een nieuwe verbindingsweg of elkaar integendeel zullen tegenwerken, en anderzijds op de vraag of er voor elk van deze mobiliteitsproblemen afzonderlijk geen valabele alternatieven kunnen gevonden worden die meteen ook het verlies aan open ruimte zouden kunnen beperken. De hogervermelde in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen opgenomen stellingname met betrekking tot de N31, zal een belangrijk uitgangspunt zijn van dit onderzoek. In

tweede orde, en vanuit de hypothese dat de verbinding A18-N49 geheel of gedeeltelijk moet worden gerealiseerd, zal een nauwgezette tracéstudie gebeuren die verschillende tracévarianten op hun ruimtelijke en ecologische inpasbaarheid zal vergelijken en beoordelen. Dit laatste gegeven sluit aan bij de slotbemerking van de Streekcommissie die als aanbeveling geldt. De Streekcommissie adviseert verder om bij het definitieve ontwerp van het tracé van de verschillende snelwegen rekening te houden met de waardevolle landschappen en beschermde dorpsgezichten, deze zoveel mogelijk te vermijden, en voor zover de verkeerstechniek en de verkeersveiligheid dit toelaten de tracés zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de reeds bestaande verkeersinfrastructuur.

Op de tweede vraag kan volgens de minister pas geantwoord worden bij de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Hieromtrent heeft de Vlaamse regering beslist dat een werkgroep ad hoc, samen te roepen op initiatief van de Vlaamse minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening en samengesteld uit vertegenwoordigers van alle leden van de Vlaamse regering, zal worden belast met een nader grondig onderzoek van de problematiek inzake de ontsluiting van de haven van Zeebrugge. Dit onderzoek zal gebeuren met het oog op het uitwerken van voorstellen van oplossing zowel voor het transitverkeer,

het toeristische verkeer als het havenverkeer, en dit in navolging van de opties die werden opgenomen in het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze voorstellen moeten beschikbaar zijn op het ogenblik van de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

In dit verband verwijst de minister ook naar zijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 67 van 10 oktober 1996 van de heer Joachim Coens. Hij stipt verder aan dat er intussen ook werk wordt gemaakt van de projecten opgenomen in het indicatief driejarenprogramma 1997-1999, waaronder de bouw van de verkeerswisselaar N31/N371 Blauwe Toren (afrit Blankenberge en bochtverbetering : brug over N31, ontsluitingswegen). Hij herinnert er ook aan dat er systematisch werk wordt gemaakt van de ombouw van de Kustweg N34 in functie van de verkeersveiligheid en -leefbaarheid van de kustgemeenten. In dat verband zijn er verschillende werken geprogrammeerd te Knokke, Nieuwpoort, Oostduinkerke, Oostende, Westende en De Panne. Tenslotte vermeldt hij dat er recent een studieopdracht is gegeven om een concrete oplossing voor te stellen voor de beveiliging van de oversteek voor voetgangers en fietsers ter hoogte van de bedding van de kusttram.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 7 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening over de hervorming van het loodswezen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller herinnert eraan dat de Vlaamse regering recent op voorstel van de minister het principe van de polyvalente beloodsing van de zeehavens goedkeurde. De uiteenlopende expertises van zeeloodsen, rivierloodsen, kanaalloodsen en kustloodsen zouden moeten opgaan in de vaardigheid van één polyvalente loods, een superloods die letterlijk alle watertjes zou moeten kunnen doorzwemmen. Op die manier gaat men volgens de vraagsteller veel verder dan het Nederlandse systeem van multivalente loodsen, waarbij men eerst loods is in bekende vaarwateren en alleen bij overaanbod inspringt, en dan nog enkel binnen één enkel vaargebied.

Dit roept bij de spreker de vraag op of met het onverkort kiezen voor een polyvalente beloodsing niet wordt ingespeeld op de toenemende druk vanuit het havenbedrijf om te besparen op aanloopkosten. Gezien de uitgestrektheid van het vaarwater, de grilligheid en de toenemende maritieme verkeersdruk, ook als gevolg van de pleziervaart, is het volgens de spreker zeer de vraag of dit niet zal gebeuren ten koste van de maritieme veiligheid. Zeker als het gaat om schepen met gevaarlijke chemische ladingen kan men zich afvragen of het verstandig is om af te zien van de lokale ervaring die de loodsen vaak jarenlang hebben opgebouwd. Volgens de spreker is het ook twijfelachtig of de hervorming van het loodswezen effectief kostenbesparend zal zijn, aangezien weinig rekening gehouden wordt met de zware investeringen die nodig zijn voor het snel aanbrengen van loodsen, zoals de aankoop van helicopters en snelle loodsboten, en de investeringen nodig voor het loodsen op afstand, namelijk de aanleg van radareilanden in zee en bijkomende investeringen in walapparatuur.

In feite, zo stelt de vraagsteller, schrijft de minister zich met deze hervormingsplannen in in een alge-

mene trend om te besparen op personeelskosten en tegelijk op veiligheid. Die trend doet zich volgens hem ook voor bij de reders, die steeds meer kiezen voor goedkope bemanningen en bij de sleepbedrijven in Antwerpen en Zeebrugge, die kozen voor een drastische verlaging van de sleeptarieven en voor een reductie van de gemiddelde personeelsbezetting van vier naar drie, en dat omwille van de dreigende concurrentie met het Nederlandse Kotug. De vraag is volgens de spreker of men op die manier niet terecht dreigt te komen in een opbod van sociale en ecologische dumping omwille van de internationale concurrentie tussen de havens.

Concreet vraagt de spreker ten eerste welke specifieke maatregelen voorzien zijn om de maritieme en milieuveiligheid van alle transporten blijvend te verzekeren. Ten tweede wil hij ook weten wat de stand van zaken is van de behandeling van het nieuwe Scheldereglement dat niet enkel de verplichting voorziet om loodsgeld te betalen, maar tevens om effectief een loods aan boord te nemen. In welke mate is België in overtreding met bestaande Europese richtlijnen inzake verplichte beloodsing voor gevaarlijke ladingen en welke stappen heeft de minister bij de federale overheid daarrond gezet ? Ten derde vraagt hij op welke termijn de financiële doorlichting van het zeewezen en de besluitvorming over de polyvalentie en de verzelfstandiging van het loodswezen gepland zijn en welke instanties daarbij betrokken worden.

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

Op de eerste vraag antwoordt de minister dat de vaart naar en van de Vlaamse havens wordt geregeld door het verlenen van loodsdiensten enerzijds, en door een verkeersbegeleidingssysteem (Vessel Traffic System – Schelde Monding) met radarasistentie (Schelde Radar Ketten) anderzijds. Door de publicatie van het koninklijk besluit van 9 februari 1996, tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 september 1992 houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde, het scheepvaartreglement voor het Kanaal Gent-Terneuzen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 augustus 1981 houdende politie- en scheepvaartreglementering van de Belgische territoriale zee, heeft de federale overheid de facto een verscherpte loodsplicht ingesteld voor alle schepen die gevaarlijke of verontreinigende stoffen vervoeren. Het informatieverwerkend systeem van de Schelde Radar Ketten wordt eveneens gebruikt voor de verwerking van alle gegevens betreffende gevaarlijke

en verontreinigende stoffen, zodat op elk ogenblik alle schepen gekend zijn die deze stoffen vervoeren met hun positie. Al deze maatregelen maken onze maritieme toegangswegen volgens de minister tot één van de meest beveiligde waterwegen van de wereld. Studies van de Belgische en Nederlandse instituten tonen onder meer aan dat sedert de invoering van de Schelde Radar Keten het aantal ongevallen drastisch is verminderd en dat de Westerschelde de veiligste waterweg in Nederland is.

Wat de tweede vraag betreft, wijst de minister erop dat de Belgische federale overheid het herziene Scheldereglement nog niet voor het parlement heeft gebracht. Klaarblijkelijk wenst de federale overheid eerst enige duidelijkheid omtrent de bevoegdheid van het gewestelijke en het federale niveau. Met het oog daarop heeft zij het nieuwe loodsendecreet aanhangig gemaakt bij het Arbitragehof. De federale overheid heeft in de praktijk echter al een verscherpte loodsplicht ingesteld door de publicatie van de hierboven vermelde koninklijke besluiten, en dit voor schepen die gevaarlijke en verontreinigende lading vervoeren. In die zin voldoet België volgens de minister aan

de Europese richtlijnen terzake. Hij vestigt er de aandacht op dat al deze maatregelen reeds werden geanticipeerd wat de Westerschelde betreft door een gezamenlijke bekendmaking van de permanente commissarissen van toezicht betreffende een regeling voor het vervoer van gevaarlijke goederen, ingevoerd op 1 september 1985.

In zijn antwoord op de derde vraag stelt de minister dat hij tegen het zomerreces het rapport over de financiële doorlichting, de verzelfstandiging en de invoering van de polyvalentie zal voorleggen aan de Vlaamse regering. Bij het opstellen van deze nota worden volgende instanties betrokken (1) het departement Leefmilieu en Infrastructuur, meer bepaald de administratie Waterwegen en Zeewezen en de administratie Algemene Administratieve diensten ; (2) het departement Algemene Zaken en Financiën, administratie Ambtenarenzaken ; (3) het Hoger Overleg Comité ; (4) nog verder te bepalen externe bureaus voor wat betreft de financiële en juridische aspecten, en de haalbaarheid.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 7 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Vera Dua aan de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening over het Gentse mobiliteitsplan

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller wijst erop dat het kabinet van de minister zich in een vroegere reactie zeer negatief heeft uitgelaten over het Gentse mobiliteitsplan. Ondertussen werd een mobiliteitsstudie gemaakt, die een wetenschappelijke basis zou moeten geven aan dit mobiliteitsplan. Volgens de spreker zijn de resultaten van deze studie nochtans zeer betwistbaar. Er wordt gebruik gemaakt van onjuiste gegevens en er wordt geen rekening gehouden met de reële verkeersstromen, waardoor zeer optimistische resultaten worden bekomen. Volgens deskundigen, zo stelt de spreker, zal het mobiliteitsplan geen grondige verschuivingen in de mobiliteitspatronen met zich meebrengen en zal de totale mobiliteitsdruk in Gent niet afnemen, eerder integendeel. De vraagsteller herinnert er verder aan dat de minister zelf een kritische doorlichting van deze mobiliteitsstudies had aangekondigd.

Concreet had de vraagsteller van de minister graag vernomen (1) wat de resultaten zijn van de doorlichting in zijn opdracht van de Gentse mobiliteitsstudie, (2) of hij zijn negatieve evaluatie van het Gentse mobiliteitsplan handhaaft, (3) welke implicaties dit mobiliteitsplan heeft voor een mogelijk mobiliteitsconvenant met de Stad Gent en (4) of hij zijn standpunt handhaaft om geen bouwvergunningen af te leveren voor de in het mobiliteitsplan voorziene ondergrondse parkings, gezien de ongunstige ligging van die parkings in het midden van de stad.

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

Wat de eerste vraag betreft wijst de minister erop dat er op 12 november 1996 op het kabinet een eerste doorlichtingsvergadering plaatsvond met betrekking tot het Gentse mobiliteitsplan. Tijdens deze pre-audit, voorgezeten door de heer Karel

Debaere, extern expert, werd het plan, dat uit verschillende deelrapporten bestaat, een eerste maal besproken. De bedoeling van deze vergadering was het opstellen van een stand van zaken die moet uitwijzen welke elementen nog moeten aangevuld worden om een oriëntatienota te kunnen opmaken. De procedures voorzien tot de opmaak van een mobiliteitsstudie bestaan immers uit drie fasen : (1) de oriëntatiefase : het opmaken van een inventaris van bestaande plannen en studies, het verwerven van inzicht in de visies van de verschillende actoren, de probleemomschrijving, de definiëring van het verdere onderzoek, en ten slotte het opstellen van de oriëntatienota. (2) De opbouw van een plan : het onderzoeken, het uitwerken van een trendscenario, het onderzoeken van alternatieve scenario's, het opstellen van een synthesenota, (3) Het opstellen van het beleidsplan : het maken van een keuze uit de scenario's, het bepalen van prioritaire acties, de opmaak van een methode van evaluatie.

Tijdens de bespreking werd volgens de minister duidelijk dat Deelrapport 1 een volledig overzicht geeft van de bestaande studies en plannen. De invloed van deze plannen op de uitgangspunten voor de opbouw van het plan wordt evenwel niet voldoende duidelijk aangegeven, zo stelt hij verder. In het mobiliteitsplan, zoals het nu voorligt, is het voorbereidende werk gedaan om een aantal scenario's te kunnen doorrekenen, maar is bij gebrek aan gegevens van een hoger niveau alleen het 'beleidsscenario' doorgerekend. Uit de bespreking is verder gebleken dat er voor de deelfacetten autocirculatie, parkeren, openbaar vervoer en fietsen reeds veel onderzoeksmateriaal klaar ligt en dat er ook visies rond bestaan. De visies van de verschillende actoren zijn volgens de minister evenwel nog onvoldoende met elkaar geconfronteerd. De conclusie van deze vergadering was dat de mobiliteitsstudie op verschillende vlakken verder moet worden uitgediept en aangevuld. Om de inhoud hiervan te bepalen kan volgens de minister best een oriëntatienota worden opgesteld. In deze nota dient vooral aandacht te gaan naar de standpunten van de verschillende actoren (stadsbestuur, administratie Wegen en Verkeer, De Lijn, NMBS) en de confrontatie van deze visies. De methode die daarvoor is voorgesteld houdt in dat de verschillende actoren hun standpunt geven over de visies die door de andere actoren reeds werden ontwikkeld. Deze oriëntatienota kan over twee tot drie maanden klaar zijn. De minister wijst er ten slotte op dat het stadsbestuur van Gent bereid is om het voortouw te nemen bij het opmaken van deze nota.

Op de tweede vraag antwoordt de minister dat het vanzelfsprekend zijn bedoeling is om het advies

van de auditcommissie ook daadwerkelijk te volgen, zodat de mobiliteitsdiscussie in de toekomst op een hoger niveau kan worden getild. Daartoe heeft het Vlaams Gewest een aantal externe experten aangetrokken om de mobiliteitsdiscussie grondig te kunnen voeren, los van politieke voorkeuren. Het is dan ook om die reden dat het kabinet tijdens de pre-audits of auditvergadering slechts optreedt als waarnemer en zich enkel bezighoudt met de goede gang van zaken. Daarbij is het volgens de minister ook vooral de bedoeling om te vermijden dat het debat zich vastrijdt in discussies over een paar hete hangijzers.

Wat de derde vraag betreft stipt de minister aan dat de lokale overheid reeds in het overgangsjaar 1996 bijaktes kon afsluiten, ook al beschikte zij niet over een door de auditcommissie conform verklaard mobiliteitsplan. Er werd dan ook afgesproken dat met de Stad Gent en De Lijn een convenant met betrekking tot de verhoging en de herstructurering van het openbaar vervoer kon worden afgesloten, en dit voor zover betreffende het afsluiten van de respectievelijke bijaktes 7 (informatieverschaffing openbaar vervoer), 8 (vrijliggende bus en/of trambaan), 9 (verhoging openbaar vervoersaanbod) en 15 (gesubsidieerde halteaccommodatie) concrete en voldoende harde afspraken tussen de verschillende partijen werden gemaakt. De auditcommissie van 8 november 1996 zette, op voorwaarde dat aan een aantal fundamentele opmerkingen zou worden voldaan, het licht op groen voor het afsluiten van de hogervermelde bijaktes. Tijdens de laatste gemeenteraad van december 1996 werden de aangepaste teksten door de Gentse gemeenteraad goedgekeurd. Eerdaags zal na een gunstig advies van de Inspectie van Financiën tot de ondertekening van het convenant worden overgegaan. Volgens de minister is het vanzelfsprekend dat er in de toekomst enkel bijkomende

aktes kunnen worden afgesloten indien de stad beschikt over een door de auditcommissie conform verklaarde oriëntatienota.

De vierde vraag, die niet vooraf was aangekondigd, kan de minister niet beantwoorden zonder een voorafgaand nader onderzoek van het betrokken dossier.

Tenslotte wijst de minister erop dat hij reeds is ingegaan op de problematiek van het mobiliteitsplan Gent in zijn antwoord op een schriftelijke vraag van 2 augustus 1996 van de heer Bart Vandendriessche (Bulletin van Vragen en Antwoorden Nr.1 (1996-1997), vraag nr.304). Hij stipt ook aan dat het kabinet op 19 december 1996 een schrijven heeft ontvangen van de Agalev-fractie van Gent waarin werd gesteld dat, nog afgezien van een aantal technische mankementen, de studieresultaten zeer betwistbaar en pover waren. Het kabinet heeft deze bedenkingen onmiddellijk aan de auditcommissie en aan de verschillende experten overgemaakt met de vraag dit te onderzoeken.

3. Repliek

De vraagsteller vraagt of uit het antwoord van de minister mag worden afgeleid dat zijn kabinet niet van mening is veranderd met betrekking tot het mobiliteitsplan, maar momenteel een afwachtende houding afneemt in het vooruitzicht van een bijsturing van het mobiliteitsplan. De minister antwoordt dat dit een verkeerde interpretatie is en dat hij momenteel wacht op de resultaten van de genoemde studies, die nog niet beschikbaar waren op het moment van de eerste beoordeling van het mobiliteitsplan.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

Vergadering van woensdag 8 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Joris Van Hauthem, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Chris Vandebroek aan de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het overleg met de federale overheid betreffende het instellen van een officiële betaalde feestdag van de Vlaamse Gemeenschap op 11 juli

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Op datum van 2 juli 1996 werd in de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken een voorstel van resolutie betreffende de erkenning van de officiële feestdag van de Vlaamse Gemeenschap als betaalde feestdag [Stuk 246 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2] bij unanimitie aangenomen.

Op 10 juli 1996 ter stemming gelegd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement werd dit voorstel eveneens met eenparigheid gestemd.

Hierdoor werd aan de Vlaamse regering, in de persoon van de minister-president, een tweevoudige opdracht gegeven, om :

– een overleg op gang te brengen met zijn collega's van de andere gemeenschapsregeringen om terzake tot een gezamenlijk standpunt te komen

– samen met zijn collega's van de andere gemeenschapsregeringen bij de federale overheid dit gemeenschappelijk standpunt aan te kaarten.

Ondertussen is een half jaar verstreken. De vraagsteller had van de minister-president dan ook graag vernomen welke gevolgen deze gegeven heeft aan het hem bij wege van de hoger genoemde resolutie verstrekte mandaat. Meer bepaald wenst hij te weten of het gesprek met de andere minister-presidenten reeds heeft plaatsgehad, en of er ook reeds contacten werden gelegd met de federale overheid, en zo ja, wat dit alles tot nog toe heeft opgeleverd aan resultaten.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams

minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De Vlaamse regering ijvert reeds geruime tijd voor de erkenning van 11 juli als officiële verlofdag. Dit zou de draagwijdte en het belang van deze feestdag onderstrepen, terwijl tegelijk ook ieder in de mogelijkheid gesteld zou worden volwaardig aan deze feesten deel te nemen. De erkenning van 11 juli als officiële betaalde feestdag voor de Vlaamse Gemeenschap is voor de Vlaamse regering geen loutere symboolkwestie. Het is een gegeven dat de Vlaamse regering een vanzelfsprekendheid acht binnen het kader van de federale logica.

Deze aangelegenheid behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. Tevens is het aangewezen dat de gemeenschappen een gemeenschappelijke vraag zouden richten aan die federale overheid.

Vandaar dat de Vlaamse regering, reeds vóór de resolutie van het Vlaams Parlement, contacten had gelegd met de andere gemeenschappen om een gezamenlijk standpunt voor het Overlegcomité uit te werken.

De reactie van de Franse Gemeenschap was echter negatief. Op vandaag is de Franse Gemeenschap geen vragende partij om van 27 september een officiële betaalde feestdag te maken.

Een zekere mate van interne verdeeldheid tussen het Franse "gemeenschapsgegeven" enerzijds, en het Waalse "gewestgegeven" anderzijds, ligt waarschijnlijk aan de basis van deze terughoudende opstelling.

Bij ontstentenis van de Franse Gemeenschap, staat Vlaanderen, als andere grote gemeenschap, in deze kwestie dus in wezen alleen.

De Vlaamse regering heeft verder het initiatief genomen om de resolutie van het Vlaams Parlement en de vraag 11 juli, betaalde feestdag voor te leggen op een van de informele bijeenkomsten met de sociale partners. Dit is een logische stap aangezien een bijkomende officiële feestdag ook een economische kost inhoudt.

In een toenemend aantal sectoren (momenteel elf) worden 11 juli, respectievelijk 27 september, nu reeds erkend als verlofdag. De communautaire feestdag is vooral ingeburgerd in de financiële sectoren, echter niet in de meer traditionele sectoren.

Van werkgeverszijde is men niet gewonnen voor de idee van een algemene bijkomende betaalde feest-

dag, precies wegens de eraan verbonden kosten. De werkgevers stelden dan ook voor om een van de nu bestaande feestdagen die op zondag valt, aan te wenden voor 11 juli. De vakbonden waren hier dan weer niet mee akkoord, omdat dit dan in feite de keuzevrijheid van de werknemers beperkt.

Ook werd het probleem opgeworpen van bedrijven met werknemers uit de beide gemeenschappen. Hieromtrent dient echter geconstateerd te worden dat in zo een bedrijven nu reeds pragmatische oplossingen gevonden worden, in de zin van een verminderde bedrijfsactiviteit op de betrokken data, en dus zonder echte collectieve sluiting.

Binnen Vesoc blijft echter de bereidheid bestaan om het dossier in al zijn aspecten verder te bekijken.

De economische en budgettaire kostprijs van een bijkomende feestdag mag alleszins niet onderschat worden. Een door de Planningsdienst uitgevoerde voorlopige berekening leert dat de kost van een dag niet-economische-productiviteit, in de maand juli, gemeten in verlies aan bruto toegevoegde waarde per werkdag, ongeveer 14,4 miljard frank zou kosten aan Vlaanderen.

Nog afgezien van de eventuele discussies over de correctheid van deze specifieke berekeningswijze, moet het voor eenieder duidelijk zijn dat de erkenning van een bijkomende feestdag in elk geval een substantiële financiële inspanning zou vereisen van werkgeverszijde. Hetgeen dan weer de arbeid duurder zou maken. Het kostprijs-element, en met name de weerslag op economie en werkgelegenheid, dient derhalve zeker nog verder onderzocht te worden.

Afrondend kan dus gesteld worden dat de Vlaamse regering het vanzelfsprekend principieel eens is met de vraag van 11 juli een betaalde feestdag te maken, maar hiervoor geen bondgenoot vindt in de Franse Gemeenschap, en geconfronteerd wordt

met onenigheid hieromtrent tussen de sociale partners.

De Vlaamse regering zal zich derhalve inspannen om, samen met de sociale partners, binnen het Vesoc tot vooruitgang in het overleg terzake te komen.

3. Replieken

Het ontbreken bij de Franse Gemeenschap van de bereidheid om van de communautaire feestdag een betaalde feestdag te maken, wordt door de vraagsteller geduid als een zoveelste element in de dynamiek van het op vandaag bestaande proces, waarbij Noord en Zuid in dit land een fundamenteel verschillende kijk op een aantal zaken blijken te hebben. In dat opzicht is de situatie dus zeker niet uniek. Dit alles mag dan ook geen beletsel vormen voor verdere parlementaire en regeringsinitiatieven.

Daarnaast is de vraagsteller eveneens de mening toegedaan dat er verder overleg gepleegd dient te worden met de sociale partners, aangezien de kostenfactor onmiskenbaar aanwezig is.

Hierbij aansluitend merkt de heer Johan De Roo op dat ook Vlaanderen zich moet houden aan de federaal vastgelegde loonnorm. Hij vreest dat de extra kostprijs voor een bijkomende betaalde feestdag, tezamen met de voorziene inflatie, de toegelaten stijgingsmarge volledig zal uitputten.

De minister-president repliceert hierop dat de Vlaamse regering vanzelfsprekend haar inspanningen terzake zal voortzetten, zonder echter een concrete realisatiedatum te kunnen vooropstellen.

Verder komt het hem in de huidige stand van zaken ook veeleer waarschijnlijk over dat 11 juli als officiële verlofdatum maar haalbaar zal zijn in ruil voor een van de bestaande verlofdagen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl.art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van woensdag 8 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het voorleggen van het inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs voor de toekenning van een subsidie ter bevordering van de tewerkstelling van zwakke werknemers aan de beschutte werkplaatsen*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

In het besluit van de Vlaamse regering betreffende de toekenning van een eenmalige subsidie ter bevordering van de tewerkstelling van zwakke werknemers aan de beschutte werkplaatsen door het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, wordt in artikel 3 punt 1 gestipuleerd dat de subsidie wordt uitgekeerd aan de beschutte werkplaats voor personen met een handicap die BuSO-opleidingsvorm 1 of 2 (buitengewoon secundair onderwijs) gevolgd hebben. Dit gebeurt onder meer op voorwaarde dat er een kopie van het in de wetgeving op het buitengewoon onderwijs bedoelde inschrijvingsverslag wordt voorgelegd.

Volgens het ministerieel besluit van 19 september 1978 dient het inschrijvingsverslag tot toelating in het buitengewoon onderwijs, opgesteld door een multidisciplinair team, te bestaan uit 4 onderzoeken : een medisch onderzoek, een psychologisch onderzoek, een pedagogisch onderzoek en een sociaal onderzoek. Het onderzoek bevat vaak zeer uitgebreide, gedetailleerde en persoonlijke informatie over het gehandicapte kind en zijn gezin. Dit betekent dat er zeer omzichtig met die verslaggeving dient omgesprongen te worden. Ze kan niet zomaar rondgestuurd worden naar diensten die het verslag vragen.

Door het inschrijvingsverslag te hanteren als voorwaarde voor subsidiëring, dwingt de Vlaamse regering de beschutte werkplaatsen tot oneigenlijk gebruik van die verslaggeving.

1. Kan de minister, met respect voor de geest van het ministerieel besluit, akkoord gaan om het

inschrijvingsverslag van BO niet meer te gebruiken als bewijsstuk ?

2. Is een evaluatie van het hanteren van administratieve stukken met belangrijke persoonlijke informatie in deze materie niet noodzakelijk ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

In het besluit zijn zes mogelijkheden opgenomen om werknemers als zwakke werknemers in aanmerking te nemen in functie van de eenmalige subsidie. Eén van deze voorwaarden is de opleidingsvorm 1 of 2 in het BuSO, of aangepast vierdegraads BLO gevolgd hebben. Om dat te bewijzen moet volgens het besluit inderdaad een kopie van het in de wetgeving op het buitengewoon onderwijs bedoelde inschrijvingsverslag worden voorgelegd.

Omdat dit inschrijvingsbewijs vertrouwelijke medische, psychologische en sociale informatie bevat, volstaat in de praktijk echter een gewoon attest, waarbij het PMS-centrum bevestigt dat de bedoelde opleiding werd gevolgd en dat een inschrijvingsverslag werd opgesteld.

Het is alleszins de bedoeling om de zes afgebakende categorieën op hun werkzaamheid te toetsen, en eventueel het besluit bij te sturen. Hierbij zal ook worden gezocht naar een nieuwe definiëring die toelaat om de nodige bewijsstukken voor te leggen, met respect voor de privacy van de betrokken personen.

De minister zal de nodige aandacht besteden aan de problematiek die in de tweede vraag te berde komt. Het is natuurlijk wel zo dat de wetgever dat probleem niet helemaal kan ondervangen. Er moet over gewaakt worden dat vertrouwelijke gegevens niet zomaar van de ene dienst naar de andere doorgespeeld worden. Anderzijds worden aan sommige groepen extra voordelen toegekend waarbij het administratief noodzakelijk is om een aantal gegevens of attesten ter staving op te vragen. Hierbij moeten de verschillende instanties hun verantwoordelijkheid opnemen, en afwegen aan wie en waarvoor ze vertrouwelijke gegevens doorgeven, met respect voor het beroepsgeheim. Daarvoor moeten ze de mogelijkheid hebben om gegevens te synthetiseren of te censureren, waardoor ze in principe niet schadelijk kunnen zijn voor de betrokken personen. De meeste diensten geven dan ook enkel informatie door als dit mede door de betrokken persoon of zijn vertegenwoordiger wordt gevraagd.

3. Repliek van de vraagsteller

De heer Jos Stassen merkt op dat het in de gestelde context niet mogelijk is de letter van de wet na te leven. Daarom is het aangewezen dat er initiatieven worden ontwikkeld om het besluit aan te passen, zodat de dossiers volledig legaal kunnen worden afgehandeld.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van donderdag 9 januari 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn over het aflopen van de tewerkstellingscontracten van 17 atleten uit de olympische disciplines bij BLOSO op 1 januari 1997*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Marino Keulen stelt dat het Bloso via het Vlaams ministerie van Tewerkstelling aan 17 atleten een volwaardig inkomen biedt. De contracten van de atleten uit de olympische disciplines lopen af op 1 januari 1997. De verlenging is nog niet rond. Naar verluidt zou de raad van bestuur de nieuwe voorstellen nog moeten bespreken maar zouden de contracten alvast worden verlengd tot 1 april 1997. Deze situatie doet volgens de spreker bij velen het gevoel ontstaan dat de Vlaamse topsporters die tijdens de Olympische Spelen van 1996 succesvol hebben gepresteerd, in de kou blijven staan.

De heer Marino Keulen stelt aan de minister de volgende vragen :

1. Wanneer zal de raad van bestuur van het Bloso een beslissing nemen inzake de verderzetting van de contracten van de 17 atleten ?
2. Zal het initiatief in zijn huidige vorm worden verdergezet na 1 april 1997 voor de 17 atleten ?
3. Zal het initiatief worden uitgebreid met een aantal tewerkstellingsplaatsen ? Zo ja, hoeveel tewerkstellingsplaatsen zullen er bijkomen ? Wanneer zullen deze bijkomende plaatsen worden opengesteld ?
4. Om welke reden werd deze verlenging nog niet geregeld ? Heeft deze vertraging te maken met mogelijke problemen binnen het BOIC ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister antwoordt dat de gestelde problematiek het project betreft dat in de vorige legislatuur is opgezet door de toenmalige Vlaamse ministers van Cultuur en Tewerkstelling. Dit project is van onbepaalde duur, wat niet inhoudt dat ook de contracten van onbepaalde duur zouden zijn. Het doel van dit project is topsporters de kans te geven zich voor te bereiden op internationale sportmanifestaties. In totaal gaat het, aldus de minister, om 15 full-time equivalenten waar 17 topsporters zich hebben voor ingeschreven. 11 van deze tewerkstellingscontracten, in casu deze van de olympische disciplines, zijn afgelopen op 1 januari 1997, maar de andere lopen pas af op 1 januari 1998. De bewuste 11 contracten zijn ondertussen met vier maanden verlengd tot 30 april 1997. Tijdens deze periode zal men nagaan welke van deze contracten nog kunnen verlengd worden. Daarbij gaat men na welke atleten de ambitie en de nodige competentie hebben om zich op Sydney 2000, de volgende Olympische Spelen, voor te bereiden. Op basis van deze evaluatie zullen opnieuw contracten worden aangeboden tot 31 december 2000. Ondertussen zullen uiteraard nog tussentijdse evaluaties worden uitgevoerd omdat bijvoorbeeld de motivatie van de topsporters tijdens deze periode kan wegvallen.

De minister stelt dat het initiatief dus in zijn huidige vorm wordt voortgezet. Ondertussen zal wel de doorlichting van Bloso, het behoeftenonderzoek en het globaal strategisch plan voor de sport worden afgerond. De resultaten van dit driedelige opzet zullen uiteraard ook op deze initiatieven hun invloed hebben. Hij hoopt dat hij het aantal tewerkstellingscontracten nog zal kunnen uitbreiden. Het aantal zal uiteraard afhankelijk zijn van het talent dat zich aanmeldt.

Als besluit vermeldt de minister dat de verlenging van de contracten nog niet geregeld werd omdat de periode na de Olympische Spelen van 1996 eerst een bezinningsperiode behoeft. Tijdens deze periode dienen de atleten immers fysisch en psychisch te bekomen. De benadering van dergelijke topsporters is immers heel apart. Hij wenst nog duidelijk te stellen dat deze vertraging niets te maken heeft met mogelijke problemen binnen het BOIC.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 13 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Patrick Lachaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de vzw Stichting FTI

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Patrick Lachaert wijst erop dat na twee edities van het FTI in respectievelijk 1983 en 1986 onder het impuls van de toenmalige voorzitter van de Vlaamse regering, de heer Gaston Geens, Flanders Expo NV werd opgericht, teneinde FTI in een modern beurscomplex te kunnen organiseren.

De vzw Stichting FTI werd opgericht door de Vlaamse regering met het oog op een langdurige samenwerking met Flanders Expo middels de organisatie van een tweejaarlijkse technologiebeurs.

Artikel 2 van de statuten van de Stichting FTI formuleert de doelstelling als volgt :

"De vereniging heeft tot doel, in opdracht van de Vlaamse regering, de organisatie van het technologiegebeuren Flanders Technologie International op zich te nemen en er actief promotie voor te voeren om aldus de slagvaardigheid van de Vlaamse economie te verhogen en het imago van de Vlaamse industrie te verbeteren, dit alles in de meest ruime zin".

Er werd een raamakkoord afgesloten tussen de vzw en de NV voor 13 edities FTI in Gent tijdens een periode van 25 jaar. Het akkoord huldigde als principe dat alle inkomsten van de beurs ten goede zouden komen aan de NV Flanders Expo, maar dat ze ook alle uitgaven moet dragen (exclusief de werkingskosten van de vzw).

De vraagsteller merkt op dat er reeds vlug conflicten ontstonden tussen beide partijen omdat Flanders Expo op geen enkele manier de kosten onder controle kon houden noch de opbrengsten kon beïnvloeden.

Van 1987 tot 1991 daalden de opbrengsten met 33 percent, terwijl de kosten slechts met 19 percent daalden en sowieso volgens de expertises van de NV Flanders Expo structureel veel te hoog lagen.

Voor de editie van 1993 bedong de NV Flanders Expo een nieuw akkoord, waarbij de Stichting de hallen afhuurde en als intern organisator optrad. FTI 93 zette de dalende trend van de voorgaande edities door : minder exposanten, minder internationale uitstraling, minder bezoekers. De kritiek was zo hevig dat het voortbestaan van de beurs voor velen in het gedrang kwam.

Om het slecht klimaat te doen wegebben besloot de Stichting FTI de beurs slechts om de drie jaar in te richten.

In 1996 werd een totaal nieuw concept gerealiseerd onder de naam "Technoland". Deze editie richtte zich hoofdzakelijk naar het grote publiek wat tot wrevel bij exposanten en professionele bezoekers leidde. In oppervlakte daalde het aanbod op de beurs, er vielen heel wat gaten. Bovendien werd hal 8 niet ingenomen en gaf men hal 3 praktisch integraal aan Italië cadeau.

De vraagsteller vernam van de minister-president gaarne een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Volgens de ingewonnen informatie bedraagt de werkingstoelage ongeveer 20 miljoen frank per jaar. Spreker vraagt zich af hoe men een team van zes tot tien mensen met universitaire scholing (variabel) gedurende drie jaar onledig kan houden om één beurs te organiseren ?

Ter vergelijking : op drie jaar tijd organiseert NV Flanders Expo zelf circa vijfenveertig beurzen en gaan er met de logistieke steun van Flanders Expo een zestig andere beurzen, een dertigtal popconcerten en tientallen andere manifestaties door. NV Flanders Expo doet dit met negenenveertig mensen.

2. De achteruitgang van de beurs was voorspelbaar.

Spreker vraagt aan de minister-president waarom men nooit met de aanbevelingen van de NV Flanders Expo rekening heeft gehouden. Deze aanbevelingen luiden tekstueel als volgt : Wil men de levensduur van FTI verlengen, dan moeten de accenten van het beursconcept gewijzigd worden. De zakelijke doelstellingen zijn prioritair. Dit zal implicaties hebben voor de manier waarop met het promotiebudget wordt omgesprongen : meer doel-

gerichte communicatie naar gespecialiseerde technologische bedrijven en naar de bezoekers minder geldverslindende manifestaties en showelementen versobering van de beursinrichting en functionele groepering van standen. Men zal de nieuwe positionering desgevallend vooraf wel degelijk kenbaar moeten maken aan het bedrijfsleven, wil men de spiraal doen keren. En verder : De connotatie tussen FTI en Flanders Expo blijft groot. Flanders Expo is erin geslaagd een zeker imago op te bouwen op korte termijn. De NV heeft er alle belang bij dat initiatieven die er doorgaan zoveel mogelijk conform zijn aan het imago. Wat dat betreft is FTI voor Flanders Expo geen al te goede zaak, althans in de sfeer van het bedrijfsleven.

Hierbij geef ik dan ook enkele cijfers, die voor zich spreken :

– de evolutie van de reële m ² standruimte :	
– 1987	33.600 m ²
– 1993	15.620 m ²

– de evolutie van de reële bezoekerscijfers :	
– 1987	94.699
– 1993	35.000

Hierbij merk ik op dat het bezoekersaantal conform de beursnormen wordt berekend naar rato van het aantal voertuigen vermenigvuldigd met 2,5.

– de evolutie inname standruimte privé-sector :

in de editie 1993 bedroeg de netto-standruimte, zoals ingenomen door de privé-sector, slechts 48,2 percent tegenover 58 percent in 1991, d.w.z. een daling van 10 percent op 2 jaar tijd ".

3. De overheid en de van de overheid afgeleide besturen waren overvloedig op de beurs Technoland aanwezig. Spreker wenst nadere informatie over het kostenplaatje hiervan, onder meer over betaalde of niet betaalde huurgelden en vergoedingen.

4. Wat doet de Stichting FTI behalve de organisatie van de driejaarlijkse beurs om haar statutair doel te verwezenlijken ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de vzw Stichting FTI

De minister-president antwoordt op deze vragen samenvattend als volgt.

De minister-president verklaart dat een vergelijking van de vzw Stichting FTI met de commerciële vennootschap NV Flanders Expo moeilijk ligt, vermits FTI als stichting een gemengde opdracht vervult, wat in de vorige legislatuur resulteerde in een aanzienlijke uitbreiding van de opdrachten van de commerciële vennootschap NV Flanders Expo. De vzw heeft als maatschappelijk doel de wetenschap dichter bij de bevolking te brengen. Deze opdracht sluit perfect aan bij de Vlaamse regeringsverklaring die als prioritaire doelstelling een krachtige ondersteuning van onderzoek en wetenschap vooropstelt.

Het wordt algemeen aanvaard, onder meer door de OESO dat O & O-activiteiten in aanzienlijke mate bijdragen tot een duurzame economische groei, die een conditio sine qua non is voor het behoud van de bestaande werkgelegenheid en de creatie van nieuwe arbeidsplaatsen.

De onderzoekswereld en de ondernemingen kunnen niet succesvol innoveren als de bevolking de wetenschappelijke en technologische veranderingen niet kent, aanvaardt of begrijpt. De koppeling tussen onderzoek en technologie is zeer belangrijk voor een harmonieuze ontwikkeling van de nieuwe informatiemaatschappij, zoniet dreigt de ontwikkeling van een duale kennismaatschappij.

De Vlaamse regering benadrukt dat het belangrijk is de popularisering van het wetenschappelijk onderzoek en de nieuwe technologieën aan te moedigen. Het belang dat de Vlaamse regering hieraan hecht vertaalt zich in een bijkomende financiële inspanning van twintig miljard frank gedurende de laatste vier jaren. Het is vanzelfsprekend dat de return hiervan niet onmiddellijk meet- en zichtbaar is. Inzake deze financiële inspanning bestaat een zeker democratisch deficit bij de bevolking. Niet iedereen is zich hiervan bewust.

Om deze redenen beslist de Vlaamse regering om de raad van bestuur van de Stichting Flanders Technology International aanzienlijk te versterken. De voorzitter en ondervoorzitter van de Vlaamse regering vervullen respectievelijk het voorzitterschap en het ondervoorzitterschap van deze raad van bestuur, bijgestaan door een aantal gezaghebbende persoonlijkheden uit de diverse maatschappelijke geledingen.

– *Actiedomeinen*

Het actiedomein van FTI omvat de organisatie van FTI Technoland en diverse andere periodieke activiteiten, in functie van het aan FTI toegekend

maatschappelijk doel. De volgende actiepunten dienen weerhouden :

– *De Vlaamse Wetenschapsweek*

De Stichting organiseert de tweejaarlijkse Wetenschapsweek (nieuw initiatief) na informatie en contact met Nederland, die dit initiatief reeds verschillende jaren heeft genomen. Ongeveer achtentwintigduizend leden volgden tijdens de Vlaamse Wetenschapsweek een project bij meer dan vierhonderd wetenschappelijke en universitaire instellingen en hogescholen. Bepaalde organisaties organiseren in de marge van deze Vlaamse Wetenschapsweek ook eigen evenementen, wat impliceert dat het FTI instaat voor de volledige organisatie, coördinatie en communicatie van de Vlaamse Wetenschapsweek. Als afsluiter van dit evenement wordt door de Vlaamse regering eveneens een Wetenschapsfeest georganiseerd. In 1996 namen meer dan vijftienduizend bezoekers deel aan dit Wetenschapsfeest dat werd georganiseerd op een zondagnamiddag. De minister-president verheelt niet dat bepaalde activiteiten hiervan inderdaad onvoldoende aansluiting hadden met de belangstellingssferen van het heel jonge publiek. De minister benadrukt dat terzake reeds de nodige bijstellingen zijn doorgevoerd, die zullen zichtbaar zijn op het volgende Wetenschapsfeest, dat binnen twee jaar zal worden georganiseerd. Op het vlak van de missie is deze Vlaamse Wetenschapsweek een nieuw feit. Vijftienduizend bezoekers is niet onbelangrijk.

– *Doepakketten voor leerkrachten*

De Stichting stelt Doepakketten ter beschikking van de leerkrachten van het lager onderwijs. Elk pakket bevat twaalf wetenschappelijke proeven en omvat didactisch materiaal voor vijftientig leerlingen. Deze pakketten kennen een enorm succes. De laatste uitgave was op minder dan veertien dagen tegen kostprijs uitverkocht.

– *De tentoonstelling De Leeuw ontmoet de Draak*

Hiervoor heeft de Stichting de invulling van het Vlaamse gedeelte gecoördineerd, via de logistieke voorbereiding en de uitwerking van de communicatiecampagne. Dit initiatief was succesvol en van een uitstekend niveau.

– *Periodieke FTI-lunches*

Op periodieke tijdstippen organiseert de Stichting lunches die worden bijgewoond door een tweehon-

derdtal aanwezigen, uit de academische, politieke en economische middens.

– *Het initiatief "Curieuze Neuzen"*

De Stichting FTI organiseert deze wedstrijd voor leerlingen van acht tot dertien jaar voor het schooljaar 1997-1998. Dit initiatief scherpt de creativiteitszin van de leerlingen aan, die zelf een zoektocht dienen te maken naar de oplossing van een door hen zelf gestelde vraag.

– *De Wetenschapsbus*

Vanaf de zomer 1997 zal deze uitklapbare bus de scholen aandoen. Het voertuig is volledig uitgerust met het nodige didactische materiaal, dat de leerlingen moet aanmoedigen tot een creatieve, in teamverband gerichte speurtocht, teneinde de nieuwe technologische mogelijkheden te ontdekken.

De minister-president pleit voor een interactieve aanpak en meent dat het betrekken van de scholen in dit initiatief zeer belangrijk is en drempelverlagend werkt tot de wetenschappelijke kringen. De minister-president benadrukt de waarde van dit initiatief, gelet op het feit dat er nu reeds onvoldoende belangstelling is voor het volgen van ingenieursopleidingen.

– *Het Internationaal Astronautencongres*

In 1998 zal de Stichting medewerken aan de organisatie van het Internationaal Astronautencongres, dat voor de eerste maal in België wordt georganiseerd.

– *Technopolis*

De minister-president stipt aan dat de Stichting zich thans buigt over een voorstudie van een ontwerp van businessplan, met het oog op de oprichting van een Permanent Doecentrum voor Wetenschap en Technologie. De minister-president refereert terzake aan het begrotingsdebat, met in samenhang de bespreking van de Beleidsbrief Technologiebeleid in deze Commissie.

– *Financiële middelen*

Voor de verwezenlijking van deze initiatieven beschikt de Stichting voor 1996 en 1997 over een dotatie van eenendertig miljoen frank per jaar ; bijkomend kan de Stichting rekenen op de medewerking en sponsoring van de private sector. De Stichting heeft zes universitaires in dienst en vijf mede-

werkers voor het Secretariaat en de Logistiek. Tijdens de voorbereiding van Technoland en andere belangrijke evenementen wordt deze bestaffing versterkt via de aanwerving van tijdelijke medewerkers.

Wat de vraag betreft of een dergelijke bestaffing wel noodzakelijk is voor de organisatie van een driejaarlijkse beurs, refereert de minister-president aan het feit dat het niet enkel om de organisatie van deze beurs gaat, maar dat hierrond vele bijkomende activiteiten worden georganiseerd. Behoudens Technoland vinden deze bijkomende activiteiten telkens plaats op andere lokaties en plaatsen wat bepaalde schaalvoordelen uitsluit.

Bovendien omvat de beurs veel meer dan de eigenlijke Technologische Beurs. Het betreft een volledige cyclus van conceptie, prospectie, organisatie, communicatie en andere evenementen.

De vergelijking van de activiteiten van de Stichting met de beurs die door Flanders Technology wordt georganiseerd, snijdt volgens de minister-president geen hout. FTI Technoland is geen gewone commerciële beurs.

De achteruitgang in 1993 was voorspelbaar, vermits men in 1993 ingegaan is op de adviezen van een aantal commerciële beursexperten die een volledige oriëntatie inhielden op zakelijke contacten, wat negatief inwerkte op de uitstralingskracht van de beurs op het gewone publiek, zodanig dat het bezoekersaantal fel terugliep.

In de raad van bestuur wordt sinds zeer lang gedebatteerd over de beleidslijnen die terzake dienen uitgezet.

In 1996 bezochten 103.000 bezoekers de beurs, wat een behoorlijk resultaat is.

- Deelname van de Vlaamse overheid

De deelname door de Vlaamse overheid en de instellingen die van haar afhangen, bedraagt dertien percent van het aantal deelnemers. De Vlaamse Gemeenschap betaalde ongeveer 5.400.000 frank (inclusief BTW) voor de totaal door haar gebruikte oppervlakte. De Stichting stelde een gedeelte van de ruimte gratis ter beschikking. De Italiaanse deelname gebeurde tegen volledige betaling. De Italianen waren op dat ogenblik voorzitter van de Europese Unie.

De minister-president meent dat rekening dient gehouden met de maximale return, gerelateerd aan de zending van FTI en niet louter gerelateerd aan een commerciële opdracht. Wat de editie 1999 betreft stipt de minister-president aan dat uit de editie 1996 de nodige lessen naar de toekomst toe zullen worden getrokken.

De vraagsteller stelt het initiatief niet in vraag, maar vraagt voor een meer gedegen aanpak.

De heer Patrick Lachaert dankt de minister-president voor het omstandige antwoord dat enige opheldering bracht met betrekking tot bepaalde nevenactiviteiten van FTI.

Nochtans meent het lid dat NV Flanders Expo toch een initiatief was van de Vlaamse regering, en hiervoor verschillende honderden miljoenen frank subsidie heeft ontvangen. NV Flanders Expo heeft een vennootschapsrechtelijke structuur en is commercieel georiënteerd. De vraagsteller meent dat het perfect doenbaar moet zijn dat de NV Flanders Expo de beurs zal organiseren, weliswaar rekening houdend met bepaalde premissen die terzake door de raad van bestuur van FTI zouden worden vooropgesteld (geen zuiver commerciële aanpak).

De vraagsteller meent dat dit initiatief een kans op slagen heeft. Vanuit zijn vroegere ervaring als lid van de raad van bestuur van de NV Flanders Expo is de vraagsteller overtuigd van de mogelijkheid om een gedegen professionele aanpak te verzoeven met de premissen van de raad van bestuur van FTI. Anderzijds heeft de inrichting van Technoland een negatieve impact op de andere activiteiten van FTI, vooral wat betreft de imagovorming, vermits vaak dezelfde exposanten aan verschillende activiteiten deelnemen. Kan terzake geen onderzoek worden verricht? Is het niet wenselijker om de organisatie van Technoland ook toe te vertrouwen aan de NV Flanders Expo?

De minister-president antwoordt hierop als volgt. Aanvankelijk waren Flanders Expo en FTI zeer nauw met elkaar verbonden. De minister-president begrijpt volkomen de vraag van de vraagsteller, maar wijst erop dat een bepaalde periode deze verbondenheid tussen NV Flanders Expo en FTI een interessante combinatie was.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van dinsdag 14 januari 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Nederlandse vertaling van internationale documenten

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Van 4 tot 15 september 1995 had in Peking de vierde wereldvrouwenconferentie van de Verenigde Naties plaats. De conferentie werd afgesloten met de aanneming van een slotdocument, waarbij de regeringen van alle 181 deelnemende landen zich ertoe verbonden de erin vervatte bepalingen na te leven.

Meer dan een jaar later is er nog steeds geen officiële Nederlandse vertaling van deze slotverklaring beschikbaar.

Dit vormt een probleem in zoverre men decretale initiatieven wil nemen in uitvoering van deze slotverklaring. De vraagsteller preciseert dat zijzelf een voorstel van decreet heeft neergelegd tot opvolging van de conclusies van de Pekingconferentie, en nu in het ongewisse verkeert nopens de juridische draagwijdte van een decreet dat zou verwijzen naar een nog niet in het Nederlands vertaald stuk.

De vraagsteller stelt daarenboven vast dat de regeling inzake de vertaling van internationale documenten weinig bekend, en voor de leek ook niet onmiddellijk traceerbaar is. Het probleem wordt in zoverre ondervangen dat de Europese Unie heel vaak partij is bij een internationaal verdragsrechtelijk instrument, waardoor er automatisch een vertaling in alle talen van de Unie komt. Voor die van de Verenigde Naties uitgaande documenten waarbij de Europese Unie geen partij is, stelt het probleem van het ontbreken van een officiële Nederlandse vertaling zich echter in alle scherpste.

De vraagsteller stelt zich hierbij ook de vraag of er op federaal niveau niet een zeker gebrek aan ijver bestaat om internationale documenten in het

Nederlands te vertalen, omdat het Frans wél een van de officiële talen van de Verenigde Naties is.

Van de minister-president wenst zij derhalve drie zaken te vernemen :

(1°) Welke stappen kan de minister-president ondernemen om de vertalingsprocedure van officiële internationale verdragen te versnellen ?

(2°) Kunnen internationale documenten officieel gebruikt worden als ze nog niet in officiële vertaling voorhanden zijn ?

(3°) In Nederland is in de loop van december van vorig jaar een Nederlandse vertaling verschenen van het slotdocument van de vierde wereldvrouwenconferentie. Kan deze vertaling al dan niet als officiële vertaling worden gehanteerd ?

Hierop aansluitend vestigt de voorzitter de aandacht van de commissieleden op het feit dat ook de heer Stefaan Platteau, die verhinderd is wegens gezondheidsredenen, al vaker vragen heeft gesteld bij de kwaliteit van verdragsvertalingen.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president constateert dat de vraagsteller, vertrekkend van het slotdocument van de conferentie van Peking, haar vraag verruimt tot de vertaling van internationale documenten en verdragen in het algemeen. Een tweeledig antwoord dringt zich dan ook op.

[A] De vertaling van internationale documenten en verdragen

A.1 Internationale documenten worden opgesteld in de taal of de talen die door de onderhandelende partijen worden gekozen wanneer het om verdragen tussen twee of meer landen of deelstaten gaat. Wanneer het gaat om een verdrag opgesteld in de schoot van een internationale organisatie, worden de officiële talen van deze organisatie gebruikt.

In het eerste geval, namelijk een verdrag tussen twee of meer landen of deelstaten waarbij Vlaanderen partij is, is er geen vertalingsprobleem, aangezien een authentieke versie in het Nederlands wordt opgemaakt. Dat wil zeggen dat er door de verdragsluitende partijen een Nederlandse versie van het verdrag wordt getekend die rechtsgeldig is

voor beide partijen, en dit in gelijke mate als de versies in andere talen.

Dit is het geval voor exclusieve verdragen waarbij Vlaanderen zonder de federale overheid partij is. Als voorbeeld hiervoor kan verwezen worden naar de recent door het Vlaams Parlement goedgekeurde verdragen met Estland, Letland en Litouwen.

Dit is omzeggens ook altijd het geval voor gemengde verdragen, waarbij Vlaanderen en België partij zijn. Als voorbeeld hiervan kan verwezen worden naar het verstandhoudings- en samenwerkingsverdrag met Rusland, dat op 11 december 1996 in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd goedgekeurd, en dat nog deze week in plenaire zitting door het Vlaams Parlement wordt besproken.

Wanneer het daarentegen gaat om verdragen opgesteld door een internationale organisatie, zoals de Verenigde Naties, is er vaak geen authentieke Nederlandse versie voorhanden, vermits de verdragen worden opgesteld in de officiële talen van die organisatie.

In dat geval wordt het verdrag vertaald. Voor exclusieve verdragen moet Vlaanderen zelf instaan voor de vertaling (dit is tot nog toe echter een theoretische verplichting, deze situatie heeft zich immers nog niet voorgedaan).

Voor gemengde verdragen geldt als algemene regel dat de federale diensten steeds instaan voor de vertaling. Dit is een bevestiging van het standpunt waarbij uitgegaan wordt van het tweetalig karakter van de federale diensten in België. Er is dan ook geen enkele reden voor de Vlaamse regering om die verplichting over te nemen.

In uitzonderlijke gevallen evenwel, wanneer het Vlaamse belang manifest groter is dan dat van de andere overheden in België, kan de Vlaamse overheid overwegen zelf in te staan voor de vertaling van de verdragstekst.

A.2 Veertig jaar geleden werd tussen de Belgische en de Nederlandse overheid een werkafpraak gemaakt om multilaterale verdragen waarbij beide landen partij worden, beurtelings te vertalen. Het ene land vertaalde en het andere reviseerde deze vertaling. Deze werkwijze is echter reeds geruime tijd onmogelijk geworden, omdat het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken over veel meer vertalers beschikt dan het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken (nu veertig Nederlandse ver-

talers tegen slechts zeven Belgische). De overheden werken dus niet meer samen aan vertalingen.

Het komt de minister-president dan ook noodzakelijk voor de oorspronkelijke werkafpraak tussen België en Nederland in ere te herstellen. Hij zal er dan ook bij de federale overheid op aandringen haar vertaalcapaciteit te verruimen door de eigen vertaaldienst te versterken, vertaalwerk uit te besteden en/of meer elektronische vertaaltechnieken in te schakelen, zodat de werkverdeling met Nederland evenwichtiger kan zijn.

Een gelijkaardige werkafpraak zal door Vlaanderen aan Nederland worden voorgesteld voor exclusieve verdragen waarvan geen authentieke versie in het Nederlands bestaat.

[B] Het slotdocument van de vrouwenconferentie van Peking

Wat hierboven werd gesteld, geldt voor verdragen die, om rechtsgevolgen te hebben in de interne Vlaamse rechtsorde, door het Vlaams Parlement moeten worden goedgekeurd en bij die gelegenheid dan ook in Nederlandse vertaling ter beschikking moeten zijn. Wat tot nog toe ook steeds het geval is geweest.

Het slotdocument van de vierde wereldconferentie over de situatie van vrouwen gehouden in Peking van 4 tot 15 september 1995 is evenwel een politieke verklaring en geen verdrag. Het is alsdusdanig dan ook niet ter goedkeuring voorgelegd aan het Vlaams Parlement, noch in de originele versie, noch in vertaling. Dit slotdocument is wel een inspiratiebron en een leidraad voor het beleid van de Vlaamse regering inzake gelijke kansen.

Dit belet niet dat er wel degelijk een Nederlandstalige vertaling voorhanden is van het volledige slotdocument. Het gaat hier met name om de, door de vraagsteller reeds aangehaalde, vertaling die werd opgemaakt onder auspiciën van het Nederlandse ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Het document is zeer uitgebreid, en beslaat meer dan tweehonderd bladzijden.

Het is ook deze tekst die door de dienst Gelijke Kansen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gebruikt wordt bij de werking van de Vlaamse interdepartementale Commissie Gelijke Kansen en voor andere werkzaamheden.

Ten behoeve van een breed geïnteresseerd publiek werd ook een Nederlandstalige samenvatting van het slotdocument verspreid door het informatie-

centrum van de Verenigde Naties voor België, Nederland en Luxemburg, dat gevestigd is in Brussel.

Tot slot deelt de minister-president ook nog mee dat alle documenten die ter voorbereiding van de conferentie in België zelf werden opgesteld, zoals het Belgisch verslag voor de conferentie, ook steeds volledig in het Nederlands werden opge-
maakt.

3. Replieken

De vraagsteller leidt uit het antwoord van de minister-president af dat haar hoger genoemde decretaal initiatief in verband met de opvolging van het actieprogramma van de vrouwenconferentie niet in het gedrang komt door het ontbreken van een officiële vertaling van het slotdocument van de conferentie. Zij stelt eveneens vast dat zij zich zonder problemen mag baseren op het in Nederland vertaalde document.

Mevrouw Nelly Maes verklaart zich verbaasd over het bijzonder geringe aantal vertalers (zeven) op het federale departement Buitenlandse Zaken. Zij vindt dit des te onbegrijpelijker in het licht van de

veertig vertalers waarover het Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken beschikt. De beide landen hebben immers niet noemenswaardig meer buitenland. Uit dit geringe aantal leidt zij twee zaken af, namelijk : (1°) dat de massa vertaalwerk die Buitenlandse Zaken-federaal moet verzorgen, onmogelijk echt kwalitatief hoogstaand of tijdig kan zijn, en (2°) dat er vermoedelijk heel wat werkdocumenten waarvan een Franse versie bestaat, helemaal niet in het Nederlands worden vertaald.

De minister-president wijst erop dat het genoemde aantal vertalers van het federale ministerie van Buitenlandse Zaken enkel slaat op de personen die vertalen naar het Nederlands. Tegelijk is hij het er mee eens dat deze personen – door hun geringe aantal – fysiek onmogelijk op een echt degelijke manier te werk kunnen gaan, en überhaupt niet in staat zijn om de totale werkmassa die zou moeten gepresteerd worden ook effectief te presteren. Hij zal dan ook contact opnemen met zijn Nederlandse collega's, evenals met de Belgische federale overheid, om de hoger vermelde, en nooit formeel opgezegde, werkafpraak terug te activeren.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van dinsdag 14 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, en tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de Vlarem-wetgeving op feestzalen en lokalen met dansgelegenheden*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De Vlarem-wetgeving op feestzalen en lokalen met dansgelegenheden (rubriek 32.1, artikel 5.32.2.3) heeft ook gevolgen voor de jeugdhuizen met een oppervlakte van meer dan honderd vierkante meter. Steeds meer jeugdhuizen dreigen in financiële problemen te komen omdat ze verplicht worden een akoestisch onderzoek te laten uitvoeren en geluidsisolerende maatregelen te treffen. Volgens Vlarem moeten deze inrichtingen tegen 31 juli 1997 ten laatste in regel zijn, tenminste wat het akoestisch onderzoek betreft. Voor de geluidsisolerende maatregelen is er dan nog drie jaar de tijd.

Er is volgens de heer Johan Malcorps ook onduidelijkheid over de interpretatie van het begrip bijzondere gelegenheden in het Vlarem. Voor de betrokken jeugdhuizen is dit belangrijk omdat dan andere bepalingen gelden.

Gezien de reële overlast die dancings en jeugdhuizen dikwijls veroorzaken voor omwonenden, kan het niet de bedoeling zijn de maatregelen opgenomen in Vlarem af te zwakken of uitzonderingen toe te staan. Anderzijds kan toch niet worden voorbijgegaan aan de belangrijke sociale en culturele functie van jeugdhuizen. Concreet betekent dit dat de nodige middelen moeten worden gevonden om de kost voor deze akoestische onderzoeken en isolatiemaatregelen van overheidswege mee te helpen dragen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in het kader van een overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten.

Is dit probleem de minister bekend ? Werd hier rond reeds overleg gepleegd tussen de ministers bevoegd voor Milieu, Jeugd en Welzijn, en Binnenlandse Aangelegenheden ? Wordt werk gemaakt van een gedeelde oplossing met de gemeentebesturen ? Wordt eventueel gedacht aan een ondersteu-

ning van een meer centrale dienstverlening aan jeugdhuizen in dit verband ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

Vooreerst wil de minister verduidelijken dat overeenkomstig subrubriek 32.1 van de Vlarem-indelingslijst, zoals die op 26 juni 1996 werd aangepast, lokalen waarin enkel dansactiviteiten gekoppeld aan bijzondere gelegenheden zoals kermissen, carnavals en dergelijke worden georganiseerd, onder bepaalde voorwaarden niet als hinderlijke inrichting worden beschouwd.

Uit een onderhoud met een delegatie van de vzw Vlaamse Federatie van Jeugdhuizen en Jongerencentra op 9 januari 1997, heeft de minister kunnen afleiden dat een hele reeks van jeugdhuizen en jongerencentra wellicht niet als een dansgelegenheden, zoals bedoeld in de Vlarem-subrubriek 32.1, zijn te beschouwen. Vooral blijkt echter dat er nogal wat onduidelijkheid bestaat omtrent de interpretatie van het begrip "bijzondere gelegenheden". Op dit ogenblik wordt daarom onderzocht of het opportuun is het begrip bij omzendbrief nader te verduidelijken.

Het overleg met de vertegenwoordigers van de jeugdhuizen en jongerencentra wordt nog voortgezet. Ook vertegenwoordigers van de provinciebesturen en van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten kunnen erbij worden betrokken.

Wat de als hinderlijke inrichting ingedeelde dansgelegenheden betreft, moeten inderdaad de milieuvoorwaarden vastgesteld door titel II van het Vlarem worden nageleefd. Inzake geluidshinder legt artikel 5.32.2.3, paragraaf 2 op dat bestaande dansgelegenheden voor 1 augustus 1997 aan een volledig akoestisch onderzoek worden onderworpen. Pas tegen 1 augustus 2000 moeten de bestaande dansgelegenheden aan de voorgeschreven geluidsnormen voldoen.

De Vlarem-reglementering voorziet volgens de minister bijgevolg in een realistische termijn om de uitbaters van bestaande dansgelegenheden toe te laten de exploitatie van hun inrichting bestaanbaar te maken met de omgeving. Vanuit het departement Milieu is in geen enkele subsidiëring voorzien voor de kosten die exploitanten moeten dragen om zich in regel te stellen met de milieureglementering. Dergelijke subsidiëring zou volgens de minister overigens strijdig zijn met het principe de vervuiler betaalt en wordt dan ook niet in overweging genomen.

Voorzitter*3. Replieken*

De heer Johan Malcorps stelt tevreden vast dat reeds overleg werd gepleegd met vertegenwoordigers van de jeugdhuizen en jongerencentra en dat een omzendbrief wordt voorbereid.

Indien na dit overleg blijkt dat er voor de jeugdhuisen nog problemen zijn, pleit het lid voor overleg tussen de ministers bevoegd voor enerzijds Leefmilieu en anderzijds Jeugd en Welzijn om ondersteunende maatregelen uit te werken.

– Het incident is gesloten.